

รายงานการวิจัย เรื่อง

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิด
การเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน
และความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐพร สุธดดี

สนับสนุนโดย

เงินทุนเพื่อการวิจัย กองทุนคณะครุศาสตร์

ปีงบประมาณ 2561

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและสร้างรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย 2) เพื่อศึกษาผลและนำเสนอการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิตคณะครุศาสตร์ที่ลงเรียนรายวิชา 2723319 วิชากิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กของสาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน โดยสุ่มแบบจับสลากเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 6 ชุดคือ 1) วิถีทัศน์ต้นแบบ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินทักษะการสอน 4) แบบวัดความตระหนัก 5) แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู 6) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน และการทดสอบสมมติฐานการวิจัยด้วยสถิติ t-test โดยใช้โปรแกรม SPSS

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

(1) องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1) ความรู้พื้นฐาน องค์ประกอบที่ 2) บทบาทผู้สอนและบทบาทนิสิตครู องค์ประกอบที่ 3) วิธีการจัดกิจกรรม องค์ประกอบที่ 4) วิถีทัศน์ต้นแบบ และองค์ประกอบที่ 5) การประเมินผล

(2) รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค ขั้นตอนที่ 5 การชมวิถีทัศน์ต้นแบบ ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน และขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ

(3) ผู้เรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบมีทักษะการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(4) ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบมีความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยแตกต่างจากผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the teaching elements and creating a teaching model of Physical Education based on proactive learning with video model in order to promote teaching skill and personal awareness of Thai traditional sports. (2) to study the results and the presentation of teaching models based on proactive learning with video model in order to promote teaching skill and personal awareness of Thai traditional sports for student teachers. The research samples consisted of 60 students from the Faculty of Education, Chulalongkorn University, who enrolled in subject 2723319, Child Movement Activity of Health and Physical Education Curriculum. The researcher randomly draw 30 samples each in to a testing group and a controlled group. The research instruments were 6 tools 1) Video Modelling, 2) Lesson Plan, 3) Teaching Evaluation Form, 4) Awareness Form, 5) Learners Observation Form, and 6) Questionnaire for the learners. The data were analyzed by descriptive statistic and t-test using SPSS program.

The finding of this search were as follows:

(1) There were 5 teaching elements of Physical Education based on proactive learning with video model in order to promote teaching skill and personal awareness of Thai traditional sports for student teachers, which were 1) the basic knowledge, 2) instructor's role and student teachers' role, 3) activity method, 4) video clip, and 5) the evaluation.

(2) There were 7 steps of teaching formats of Physical Education based on proactive learning with video model in order to promote teaching skill and personal awareness of Thai traditional sports for student teachers, which are 1) the preparation, 2) teaching procedure, 3) proactive activity on movement, 4) micro-teaching Method, 5) watching media prototype, 6) exchange knowledge among learners, and 7) broadcasting to the public.

(3) The learners who have learned Physical Education based on proactive learning with video model in order to promote teaching skill and personal awareness of Thai traditional sports statistically have higher teaching Thai traditional sport skill than before at .05 level.

(4) The learners who have learned Physical Education based on proactive learning with video model have become more aware in teaching Thai traditional sports than those who learn with normal method by .05 level.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ผู้ถ่ายทอดความรู้ในเรื่องเทคโนโลยีที่ใช้ประกอบในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาสำหรับนิสิต และองค์ความรู้ ประสบการณ์ในเรื่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิจัย รวมทั้งหมั่นสอบถาม ติดตามความคืบหน้า ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ไขข้อผิดพลาดในหลายอย่างแบบพี่สอนน้อง ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งถึงความปรารถนาดี ผู้วิจัยจึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่จัดให้มีการอบรมเรื่องการทำวิจัยสำหรับคณาจารย์โรงเรียน ขอขอบคุณ อ.ทรัพย์สิทธิ์ เทียงพูนวงศ์ ผศ.พิมพ์พร อสัมภินพงศ์ อ.พิรุณเทพ เพชรบุรี และพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ หลายท่าน ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม ที่กรุณาช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจที่จะทำวิจัยเพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนาการเรียน การสอนนิสิต ในการนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำในการ จัดทำเครื่องมือและตรวจสอบงานวิจัยทำให้มีคุณภาพ ถูกต้อง และมีคุณค่ามากขึ้น ขอขอบคุณ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เรียนวิชาการเคลื่อนไหวขั้น พื้นฐาน ปีการศึกษา 2560 อย่างมากที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการสนับสนุนทุนวิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสสร้างสรรค์ผลงานวิจัย และสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์แก่การพัฒนา การเรียนการสอน และวงการการศึกษาไทยต่อไป

ท้ายสุดนี้ขอกราบขอบพระคุณและรำลึกถึงพระคุณของพ่อ พระคุณของแม่ ที่แม้จะไม่ได้ อยู่กับลูกแล้ว แต่เมื่อระลึกถึงท่านเมื่อใด จะมีกำลังใจและมีเรี่ยวแรงที่จะทำงานและมีความพยายามสร้างสรรค์สร้างงานให้เกิดและทำให้ดีที่สุดตลอดมาและจะตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ-ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามงานวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
สมมุติฐานที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ตอนที่ 1 ทักษะการสอน.....	8
ตอนที่ 2 วิถีทัศน์ต้นแบบพฤติกรรม.....	23
ตอนที่ 3 การเรียนรู้เชิงรุก.....	32
ตอนที่ 4 ความตระหนัก.....	45
ตอนที่ 5 กีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย หรือการละเล่นพื้นบ้านไทย.....	49
ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
ตอนที่ 1 ผลการศึกษายขององค์ประกอบและสร้างรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬา พื้นเมืองไทย.....	73

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ วิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย สำหรับนิสิตครู.....	75
ตอนที่ 3 ผลการนำเสนอการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ วิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับ นิสิตครู.....	88
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	93
สรุปผลการวิจัย.....	95
อภิปรายผล.....	101
ข้อเสนอแนะ.....	108
บรรณานุกรม.....	109
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	116
ภาคผนวก ข แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย สำหรับนิสิตครู.....	118
ภาคผนวก ค แบบประเมินทักษะการสอนในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬา พื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู.....	129
ภาคผนวก ง แบบวัดความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยของนิสิตครู.....	133
ภาคผนวก จ แบบสังเกตพฤติกรรมนิสิตครูในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬา พื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู	136
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามความคิดเห็นนิสิตครูในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการ เรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอน กีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู	140
ภาคผนวก ช แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู...	143
ภาคผนวก ซ ตัวอย่างวิถีทัศน์ต้นแบบ	150
ประวัติผู้เขียนวิจัย.....	165

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 การสังเคราะห์ทักษะการสอนขั้นพื้นฐาน.....	22
2.2 การสังเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้เชิงรุก.....	43
3.1 เกณฑ์การประเมินทักษะการสอน.....	64
3.2 เกณฑ์การวัดความตระหนัก.....	65
3.3 เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมผู้เรียน.....	65
3.4 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง.....	69 – 71
4.1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะการสอนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	76
4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะการสอนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	77
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบนัยสำคัญของคะแนนทักษะการสอนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง.....	78
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบนัยสำคัญของคะแนนความตระหนักก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	79 – 80
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบนัยสำคัญของคะแนนความตระหนักหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	80 – 81
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบนัยสำคัญของคะแนนความตระหนักก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง.....	82 – 83
4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมผู้เรียน.....	83 – 85
4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนิสิตครูที่ได้เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู.....	86 – 87
4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลคะแนนรับรองต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู.....	88 – 91
5.1 ความสอดคล้องของขั้นตอนการสอนที่มีต่อทักษะการสอนและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก.....	105 - 106

สารบัญภาพ

แผนภาพ

หน้า

5.1	รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู.....	97
-----	---	----

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทยหรือการละเล่นพื้นบ้านเป็นสิ่งที่มีความยาวนาน ในอดีตมีกีฬาพื้นเมืองไทยต่างๆ ให้เล่นมากมาย แต่ก็เริ่มลดน้อยลงเพราะปัจจุบันมีเทคโนโลยีเข้ามาทำให้คนรุ่นใหม่ไม่รู้จัก ไม่ค่อยได้เล่น ทั้งที่กีฬาพื้นเมืองไทยเป็นกิจกรรมนันทนาการชนิดหนึ่งที่ได้รับการยอมรับในสังคม โดยมีรากฐานมาจากความเป็นจริงแห่งวิถีชีวิตของชุมชนไทยที่มีการประพฤติปฏิบัติ สืบต่อกันมาจากอดีตสู่ปัจจุบัน ผู้เล่นจะได้แสดงออกด้วยการเคลื่อนไหวกิริยาอาการต่างๆ อาจมีดนตรี การขับร้องหรือการฟ้อนรำประกอบการเล่น กีฬาพื้นเมืองไทยเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียดและทำให้เด็กเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการพัฒนาการในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านร่างกายเป็นการเสริมสร้างพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ผู้เล่นจะมีความคล่องแคล่วว่องไว ตื่นตัวตลอดเวลา ด้านจิตใจ อารมณ์และสังคม การเล่นสอนให้เด็กรู้จักเหตุผล ปรับตัวให้เข้ากับสังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ รู้จักกติกาในสังคม รู้จักแบ่งปัน มีอารมณ์แจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง ทำให้เด็กมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น นอกจากนั้นยังพัฒนาด้านสติปัญญา เพราะการเล่นทำให้เด็กมีโอกาสแสดงความคิดตามสภาพแวดล้อม มีโอกาสแสดงออกเรียนรู้ที่จะใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้เกิดจินตนาการ ฉะนั้นการเล่นจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญในวัยเด็กทำให้เด็กสามารถเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ และคุณภาพในสังคม โดยสรุปการเล่นกีฬาพื้นเมืองเป็นผลดีทางด้านร่างกาย ให้คุณค่าส่งเสริมทางด้านร่างกายกับผู้เล่นครบถ้วน กล่าวคือได้รับคุณค่าเกี่ยวกับความอ่อนตัว ความแม่นยำ การทรงตัวที่ดี การประสานงานของระบบต่างๆ ภายในร่างกาย ความแข็งแรง พลังของกล้ามเนื้อ ความเร็ว ความคล่องแคล่วว่องไว และความอดทนของระบบหายใจ รูปแบบการฝึกหรือการออกกำลังกายนั้นก็ยังมีหลายรูปแบบโดยเฉพาะรูปแบบการฝึกแบบสถานี้นับว่าเหมาะสมกับเด็กวัยประถมศึกษา (ซัชชัย โกมารทัต, 2549)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันต้องเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าไม่เพียงแต่ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ถามคำถาม อภิปรายร่วมกันและลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (Prince, 2004)

การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีสร้างสุขภาพที่ดีและการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมหลากหลาย ซึ่งเป็นการช่วยให้นักเรียนพัฒนาทัศนคติในทางที่ดีต่อการออกกำลังกายและพัฒนานิสัยด้านการดูแลสุขภาพต่อไป วิชาพลศึกษาจึงไม่ได้สอนเพียงขอบเขตของทักษะด้านการเคลื่อนไหว หรือทักษะกีฬาเท่านั้น แต่ยังเกี่ยวกับความคิดและอารมณ์อีกด้วย ในขณะที่เดียวกันครูผู้สอนพลศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาวิชาพลศึกษาของนักเรียนทุกระดับ ครูผู้สอนพลศึกษาอาจมีอิทธิพลต่อจิตใจของนักเรียน สามารถที่จะหล่อหลอมและปลูกฝังลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรได้เร็ว ครูผู้สอนพลศึกษานอกจากจะจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 5 ด้านให้เกิดแก่เด็ก อันได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแล้ว ยังจะต้องจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาความคิดของนักเรียนให้เป็นคนคิดอย่างมีเหตุผลและรู้จักคิดอย่างเป็นระบบ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีระเบียบวินัย มีการตัดสินใจที่แม่นยำและมั่นคง มีจิตใจที่หนักแน่น มีมนุษยสัมพันธ์ และมีความสามัคคีในหมู่คณะอีกด้วย

จากการจัดการเรียนการสอนนิสิตครูในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้จัดให้นิสิตครูสอนและจัดกิจกรรมให้แก่นักเรียนในระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษาในหัวข้อเกี่ยวกับกีฬาพื้นเมืองไทย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่นักเรียนอาจมีความคุ้นเคยน้อย หรือไม่รู้จักเลย เพราะกีฬาพื้นเมืองไทยหรือการละเล่นไทยเป็นการเล่นที่มีมาตั้งแต่ในอดีต แต่ด้วยปัจจุบันที่มีกิจกรรมที่มีความแปลกใหม่มากมาย จึงทำให้กีฬาพื้นเมืองไทยไม่อยู่ในความคิด ความทรงจำหรือการรับรู้ของเด็กรุ่นใหม่เลย ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความสนใจจะให้ความรู้และปลูกฝังทัศนคติที่ดีเพื่อให้นักเรียนมีความสนใจและรักในการเล่นกีฬาพื้นเมือง จึงมีแนวคิดที่จะให้นิสิตครูนำกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทยหรือกีฬาพื้นบ้านไปทดลองจัดกิจกรรมให้กับเด็ก โดยมีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ที่ผ่านมาจะพบว่า การสอนหรือการออกแบบกิจกรรมของนิสิตครูจะเน้นให้นักเรียนใช้การจดจำวิธีการเล่น และอธิบายการนำไปใช้ ซึ่งอาจทำให้นักเรียนระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษาที่สมาธิค่อนข้างสั้น มองไม่เห็นภาพรวมของการเล่นได้หมดจากการอธิบาย ทำให้ไม่เกิดการเรียนรู้ในระยะยาว ผู้สอนจึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการเรียนรู้แบบใฝ่รู้ สะท้อนให้ผู้เรียนได้เห็นภาพอย่างเป็นรูปธรรม เห็นต้นแบบผู้สอน สามารถถ่ายทอดความรู้เพื่อนำไปสู่สถานการณ์จริง ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

ดังนั้นนิสิตครูผู้ที่จะเป็นครูผู้สอนและจัดกิจกรรมทางพลศึกษาสำหรับเด็กในอนาคตจึงควรที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเกี่ยวกับกิจกรรมทางกายหรือวิชาพลศึกษา โดยเฉพาะในยุคแห่งศตวรรษที่ 21 ที่เน้นในเรื่องการให้เทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยเข้าไปมีส่วนร่วมทำให้การจัดการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมให้มีความสนใจมากขึ้น ผู้สอนจะต้องเพิ่มวิธีการสื่อสารถึงผู้เรียนให้เกิดอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ร่วมเรียนรู้ไปกับผู้เรียนเท่านั้น ทั้งนี้อีกหนึ่งวิธีการในการพัฒนาการเรียนการสอนของครู คือ การเรียนรู้เชิงรุก ซึ่งเป็นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ และประสิทธิภาพผ่านสื่อประเภทเทคโนโลยี โดยใช้วิดิทัศน์เป็นสื่อการเรียนการสอนเพื่อเป็นต้นแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนได้เห็นภาพต่างๆ ได้ชัดเจน ซึ่งวิดิทัศน์เป็นสื่อการเรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีประสิทธิภาพมากในการช่วยเสริม และทดแทนภาระหน้าที่ในการสื่อสารขั้นที่หนึ่งของผู้สอน เพราะเมื่อเปรียบเทียบกับผู้สอนแล้ว วิดิทัศน์สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียนให้กว้างขวางกว่าใน 3 ด้านด้วยกัน คือ ประสบการณ์ในมิติแห่งความจริง (reality) ประสบการณ์ในมิติแห่งกาลเวลา (time) และประสบการณ์ในมิติของสถานที่ (space) ทั้งนี้เพราะครูในวิดิทัศน์สามารถทำการทดลองสิ่งต่างๆ ที่ผู้สอนในห้องเรียนทำไม่ได้ ยิ่งกว่านั้นการเล่นแสง เสียง และดนตรี อีกทั้งภาพยังช่วยให้วิดิทัศน์มีเสน่ห์ดึงดูดมากยิ่งขึ้น เมื่อผู้ดูบังเกิดความตรึงใจก็จะคิดค้นเสาะหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตนเองต่อไป (วิภา อุดมฉันท, 2538) ดังนั้นการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุกร่วมกับการใช้วิดิทัศน์ต้นแบบ จะทำให้ผู้เรียนได้เห็นแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมทั้งการเก็บร่องรอยหลักฐานพฤติกรรมต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เห็นถึงข้อบกพร่องของตนเอง แล้วนำข้อบกพร่องที่พบนำไปแก้ไขและพัฒนาตนให้ดียิ่งขึ้น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการที่จะศึกษาองค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบ ตลอดจนศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบสำหรับนิสิตครูเพื่อนำเสนอสู่สาธารณะต่อไป

คำถามงานวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยมีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยเมื่อนำผลไปใช้จะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู
2. เพื่อศึกษาผลและนำเสนอการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ มีคะแนนทักษะการสอนหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าหลังเรียนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ มีคะแนนทักษะการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ มีคะแนนความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าหลังเรียนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ มีคะแนนความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการจัดการเรียนการสอน โดยแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ 1) การจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ และ 2) การจัดการเรียนการสอนแบบปกติ

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการสอน และ ความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

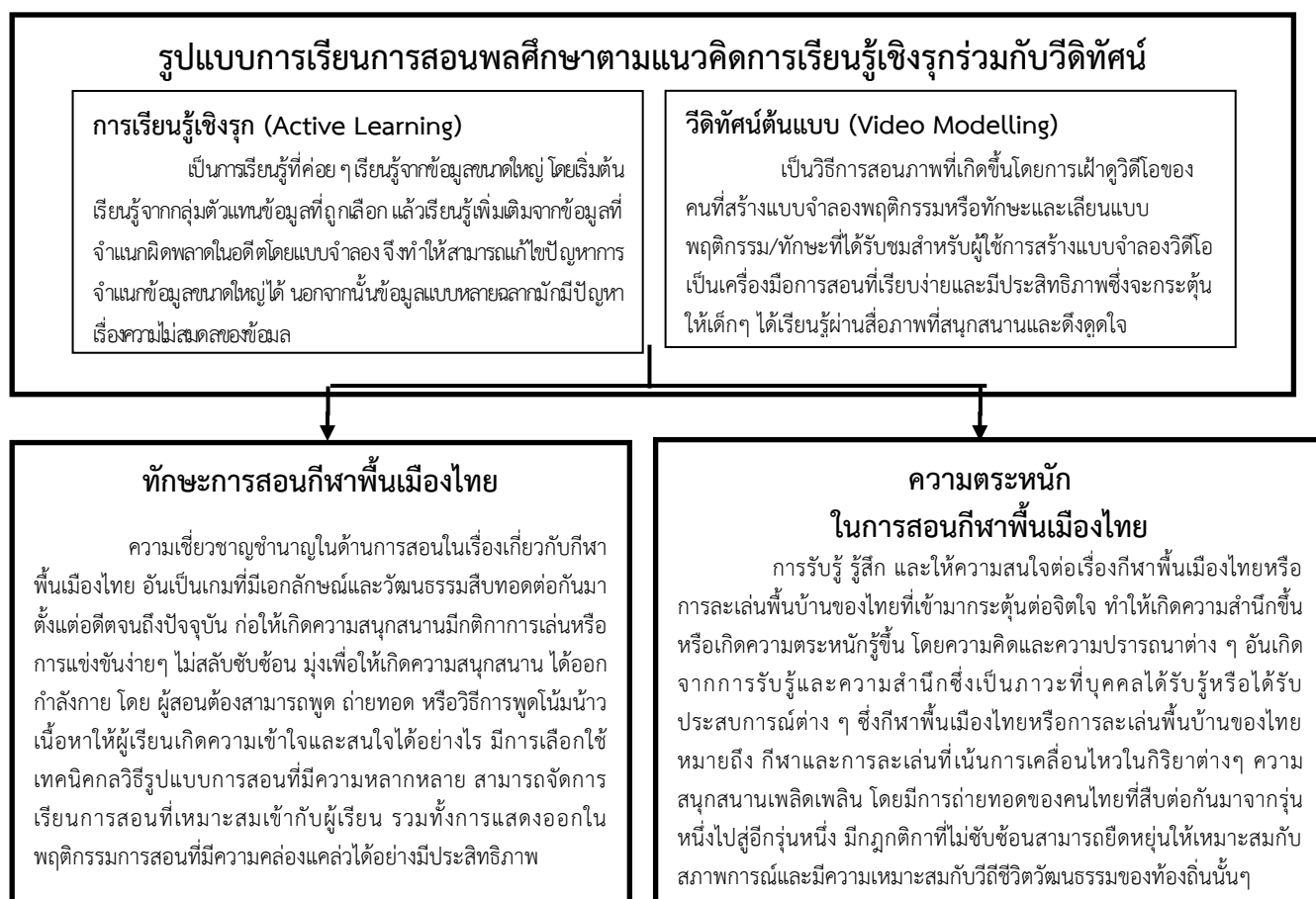
ตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตคณะครุศาสตร์ที่ลงทะเบียนรายวิชา 2723319 ชื่อ วิชากิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กของสาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้

การเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ คือ 1) เป็นนิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่มีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา และ 2) มีความสามารถในการใช้แอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟน สำหรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมได้ จากนั้นทำการสุ่มแบบจับสลากเพื่อเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุกและวิดีโอต้นแบบที่มีต่อทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยของนิสิตครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย ผู้วิจัยได้พัฒนาแนวคิดการนำรูปแบบการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดีโอต้นแบบมาใช้ในการวิจัย โดยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดีโอต้นแบบ
ตัวแปรตาม คือ ทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

คำจำกัดความในการวิจัย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยการใช่วิถีทัศน์ต้นแบบเป็นสื่อที่แสดงถึงพฤติกรรมเกี่ยวกับทักษะการสอน โดยนำเสนอต้นแบบที่แสดงพฤติกรรมเป้าหมายผ่านทางวิถีทัศน์ เมื่อผู้เรียนได้ชมวิถีทัศน์ จะเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมเป้าหมายที่ตัวแบบแสดง จนทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมในที่สุด อีกทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-Order Thinking) ด้วยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินค่า ไม่เพียงแต่ฟัง ผู้เรียนต้องอ่าน เขียน ถามคำถาม อภิปรายร่วมกันและลงมือปฏิบัติจริง โดยต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ โดยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกฯ มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ความรู้พื้นฐาน องค์ประกอบที่ 2 บทบาทผู้สอนและบทบาทนิสิตครู องค์ประกอบที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรมเชิงรุก องค์ประกอบที่ 4 วิถีทัศน์ต้นแบบ และ องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล ส่วนขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนมีทั้งสิ้น 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเตรียมความพร้อม 2) กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ 3) กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก 4) การสอนแบบจุลภาค 5) การชมวิถีทัศน์ต้นแบบ 6) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน และ 7) การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ

ทักษะการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย (Teaching Skill of Teaching Thai Traditional Sport) หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญ หรือวิธีการในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย ใช้รูปแบบวิธีการเล่นที่เรียบง่ายตามแบบวิถีชีวิต และวัฒนธรรมท้องถิ่นของคนในสังคมนั้นๆ ตัวอย่างกีฬาพื้นเมืองไทย เช่น เตะ ตีจับ แอ้ลงรู้ งูกินหาง ขว้างลิง ซี่ม้า ตาบอด และอื่นๆ เป็นต้น โดยใช้แบบประเมินรูบริคประกอบด้วยทักษะการสอน 9 ด้าน ดังนี้ 1) ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน (Set Induction) 2) ทักษะการอธิบาย (Presentation) 3) ทักษะการใช้คำถาม (Question) 4) ทักษะการเสริมกำลังใจ (Reinforcement) 5) ทักษะการสรุปบทเรียน (Set Closure) 6) ทักษะการสร้างความสนใจ (Stimulation) 7) ทักษะการใช้กระดานชอล์ก (Chalk Board Writing Skill) 8) ทักษะการกระตุ้นให้คิด (Active Thinking) และ 9) ทักษะการใช้สื่อการสอน (Media Presentation)

ความตระหนักรู้ในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย (Personal Awareness of Teaching Thai Traditional Sport) หมายถึง การรับรู้ คิดได้ และเข้าใจถึงความสำคัญในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยของนิสิตครู โดยเก็บรักษามวลประสบการณ์ต่างๆ จากการที่ได้รับรู้ไว้และระลึกถึงนั้นได้เมื่อต้องการ ซึ่งเกิดจากความรู้สึก ความสนใจ และทัศนคติ ส่งผลให้เกิดความสามารถในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ความเข้าใจ 2) ด้านอารมณ์ความรู้สึก และ 3) ด้านพฤติกรรม วัดประเมินผลด้วยแบบวัดความตระหนักรู้กีฬาพื้นเมืองไทยแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ประโยชน์สำหรับนิสิตครู คือ ได้รู้จัก เรียนรู้ และตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของกีฬาพื้นเมืองไทย เพื่อให้สามารถนำทักษะการเคลื่อนไหวหรือกติกาการเล่นของกีฬาพื้นเมืองไทยไปประยุกต์ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ในส่วนของทักษะการสอนนั้น เนื่องจากผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติการสอนอยู่บ่อยครั้ง ทำให้เกิดการพัฒนาและความเชี่ยวชาญในการสอนมากขึ้น

2. ประโยชน์สำหรับผู้สอน คือ มีแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกร่วมกับการใช้สื่อมัลติมีเดียในรายวิชาพลศึกษา เพื่อให้เกิดทักษะทั้งด้านการเคลื่อนไหวและการคิด พฤติกรรมที่ต้องการได้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ประโยชน์ในด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม คือ คนรุ่นใหม่ได้มีโอกาสรู้จักและเรียนรู้เกี่ยวกับกีฬาพื้นบ้านไทยมากขึ้น เนื่องจากได้สัมผัส เรียนรู้ และเล่นภายในโรงเรียนกับเพื่อนๆ ทำให้กีฬาพื้นบ้านไทยได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งและแทรกซึมเข้ามาในชีวิตของคนรุ่นใหม่หลังมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ให้กีฬาพื้นบ้านไทยที่เป็นวัฒนธรรมหนึ่งของไทยให้ยังคงอยู่และไม่เลือนหายไปจากสังคมไทย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ วิดีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู ผู้วิจัยได้ สรุปรวบรวมเนื้อหาสาระสำคัญจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแบ่งการนำเสนอเป็น 6 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ทักษะการสอน (Teaching skills)

- 1.1 ความหมายของทักษะการสอน (Teaching Skills)
- 1.2 ทักษะการสอนขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 วิดีทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม (Video Modelling)

- 2.1 ความหมายของวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม
- 2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม
- 2.3 วัตถุประสงค์ของการใช้วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม
- 2.4 การสร้างวีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม
- 2.5 ขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม
- 2.6 ประโยชน์และคุณค่าของการสอนโดยใช้วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม

ตอนที่ 3 การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

- 3.1 ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.2 ลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก
- 3.5 การเรียนการสอนเชิงรุกที่เน้นกิจกรรม
 - 3.5.1 การสอนแบบจุลภาค (Micro-Teaching Method)
 - 3.5.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)
 - 3.5.3 การอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table)

ตอนที่ 4 ความตระหนัก (Personal Awareness)

- 4.1 ความหมายของความตระหนัก
- 4.2 องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความตระหนัก
- 4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก

ตอนที่ 5 กีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย หรือการละเล่นพื้นบ้านไทย (Thai Traditional Sports, Thai Traditional Games)

- 5.1 ความหมายของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย หรือการละเล่นพื้นบ้านไทย
- 5.2 ประวัติความเป็นมาของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย หรือการละเล่นพื้นบ้านไทย
- 5.3 ประเภทของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย หรือการละเล่นพื้นบ้านไทย
- 5.4 ประโยชน์ของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย หรือการละเล่นพื้นบ้านไทย
- 5.5 ประโยชน์และคุณค่าของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทยหรือการละเล่นพื้นบ้านไทย

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีทัศน์ต้นแบบ
- 6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงรุก
- 6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนัก

ตอนที่ 1 ทักษะการสอน (Teaching skills)

1.1 ความหมายของทักษะการสอน

ทักษะการสอน หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการสอนด้านต่าง ๆ ได้อย่างชำนาญ หรือความชำนาญในการสอน (รังสิณี สุคนธปฎิมา, 2553) ผู้สอนนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการสอน รูปแบบการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอน การลงมือปฏิบัติตามความรู้ความเข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้ (ทิตนา แชมมณี, 2560) จนสามารถแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่คล่องแคล่วได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ และมีประสิทธิภาพ (กฤษณา ศักดิ์ศรี, 2530) การฝึกทักษะการสอนก็เพื่อให้ผู้ฝึกเกิดความคล่องแคล่วมั่นใจในการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ และแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองก่อนที่จะได้มีการสอนในชั้นเรียนทักษะสำคัญ ๆ ที่ผู้สอนทุกคนควรจะต้องฝึกปฏิบัติและคำนึงถึงในการสอนมี 9 ทักษะด้วยกัน คือ ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน การอธิบาย การใช้คำถาม การเสริมกำลังใจ ทักษะการสรุปบทเรียน ทักษะการสร้างความสนใจ ทักษะการใช้กระดานชอล์ก ทักษะการกระตุ้นให้คิด ทักษะการใช้สื่อการสอน ซึ่งพฤติกรรมการสอนของผู้สอนในการใช้ทักษะการสอนต่าง ๆ เหล่านี้ ล้วนมีผลต่อการช่วยสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอันมาก ทักษะแต่ละอย่างมีความสำคัญและสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับความพร้อมและความต้องการของเด็ก บทเรียน หรือวิธีสอนแต่ละอย่างได้ (วาริรัตน์ แก้วอุไร, 2549)

จากการศึกษาความหมายของทักษะการสอน สามารถสรุปได้ว่า ทักษะการสอนนั้นแสดงให้เห็นถึงความชำนาญของการสอนหรือพฤติกรรมการสอนต่าง ๆ ของผู้สอนในขณะที่ปฏิบัติงาน เป็นผู้ที่สามารถดำเนินการสอนได้อย่างคล่องแคล่ว ราบรื่น และเรียบร้อย ส่งผลให้ผู้เรียนนั้นเกิดความเข้าใจในบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ทักษะการสอนขั้นพื้นฐาน (Basic teaching skills)

ชาลวชัย อินทรประวัตติ (2522) ได้กล่าวถึงทักษะการสอนประกอบด้วย 11 ทักษะดังนี้

1. ทักษะในการใช้คำถาม

การตั้งคำถามถือเป็นเรื่องที่สำคัญ ต้องตั้งคำถามให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย ใช้ภาษาที่เรียบง่าย เข้าใจง่าย หลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่สามารถใช้การเดา ที่สำคัญควรตั้งคำถามที่มีการอธิบายเหตุผล ให้สรุปความคิด พยากรณ์หรือทำนาย ถามให้สังเกต และถามให้พหุภาคย์วิจารณ์

2. ทักษะการนำเข้าสู่เรื่อง

เป็นทักษะที่มีความจำเป็นใช้ในการเริ่มเรื่อง เตรียมการอภิปรายให้การบ้านนักเรียน การให้นักเรียนดูภาพยนตร์ ภาพนิ่ง หรือให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนๆ ฟัง วิธีการนำเข้าสู่เรื่องทำได้โดยการเสนออุปกรณ์ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา ให้นักเรียนสาธิตกิจกรรมที่สัมพันธ์กับบทเรียน หรือการสมมติเรื่อง

3. ทักษะการสรุปบทเรียน

การสรุปสัมพันธ์ผู้สอนอาจจะทำเมื่อสอนจบบทเรียนแล้ว เพื่อสรุปเนื้อหาให้นักเรียน หรืออาจทำตอนกลางๆ เพื่อช่วยเน้นว่าตอนนี้กำลังเรียนถึงจุดไหน โดยวิธีการอาจใช้การเน้นความสัมพันธ์ของบทเรียน ให้นักเรียนสาธิต หรือใช้คำถามในลักษณะถามสรุป

4. ทักษะการใช้อุปกรณ์การสอน

สื่อการสอนถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการสอน ช่วยให้ผู้สอนสามารถสอนได้ตามวัตถุประสงค์และนักเรียนเกิดความคิดรวบยอดง่ายกว่าการสอนโดยไม่มีสื่อ โดยวิธีการคือ เลือกเนื้อหาที่จะสอน ตั้งความคิดรวบยอด และจุดมุ่งหมายที่จะสอนแล้วพิจารณาว่าจะใช้สื่ออย่างไรเพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดรวบยอด ซึ่งลักษณะของสื่อการสอนที่ดีต้องมีขนาดใหญ่ แปลกใหม่ มีความทันสมัย

5. ทักษะการใช้กระดานดำ

กระดานดำเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนมาก เพราะถือเป็นจุดรวมของนักเรียนทุกคน ผู้สอนต้องมีความตระหนักถึงความสำคัญของกระดานดำและพยายามใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

6. ทักษะการสร้างความสนใจโดยการแปรเปลี่ยน

การจูงใจและการเร้าใจมีอิทธิพลและมีความสัมพันธ์ต่อการสอนเป็นอย่างมาก ผู้สอนต้องหาวิธีว่าจะทำอย่างไรให้นักเรียนมีความสนใจ มีความต้องการและมีความคิดตามที่ผู้สอนต้องการ ถ้าหากผู้สอนทำได้จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

7. ทักษะการเสริมแรงหรือเสริมกำลังใจ

ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีหากได้รับคำชื่นชมจากผลของพฤติกรรมที่แสดง เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องผู้สอนควรมีการให้รางวัลเพื่อเป็นการเสริมกำลังใจ การเสริมแรงสามารถทำได้ทั้งทางวาจาเป็นการกล่าวชมเชย การเสริมแรงโดยใช้ท่าทางทั้งการพยักหน้า การยิ้ม หรือการแสดงท่าทีว่าสนใจ

8. ทักษะการเล่าเรื่อง

เป็นทักษะที่จำเป็นมากในการสอน เพราะการสอนบางเนื้อหาผู้สอนอาจไม่สามารถใช้แค่การอธิบายแล้วนักเรียนจะเกิดความคิดรวบยอด อาจต้องมีการเล่าเรื่อง เล่านิทาน หรือยกตัวอย่างประกอบ เพื่อเป็นการจูงใจหรือเปรียบเทียบให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ซึ่งอาจจะนำเรื่องที่มีอยู่แล้ว เรื่องจริง เรื่องที่แต่งขึ้น

เองที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาและความคิดรวบยอด ที่สำคัญผู้สอนต้องเตรียมตัวในการเล่าเรื่องไม่ให้เกิดการตะกุกตะกัก

9. ทักษะการทำให้นักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนการสอน

ทักษะนี้ต้องมีการนำทักษะการเสริมแรง เสริมกำลังใจเข้ามาประกอบ รวมทั้งการไม่มองข้ามพฤติกรรมนักเรียน ผู้สอนต้องคอยสังเกตว่าผู้เรียนมีกิริยาอาการขณะเรียนเป็นอย่างไร เพื่อนำไปสู่การดำเนินกิจกรรม

10. การเสนอบทเรียน

การเสนอบทเรียนสามารถทำได้ทั้งการใช้วิธีการบรรยาย การใช้ตัวอย่างซึ่งถือเป็นพื้นฐานที่ดีของการสอน โดยพยายามโยงตัวอย่างเข้าสู่เนื้อหาที่กำลังสอนอยู่

11. ทักษะการสร้างสรรคิ์ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

ทักษะนี้ต้องเริ่มจากการนำเข้าสู่เรื่อง ผู้สอนต้องสร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนมีอารมณ์ที่จะเรียน รวมทั้งมีการกระตุ้นผู้เรียนโดยใช้วิธีการต่างๆ อาจใช้ท่าทางประกอบการสอน ใช้ถ้อยคำน้ำเสียง ที่ชัดเจนมีน้ำเสียงสูงต่ำชวนฟัง ส่วนในการสรุปผู้สอนควรสรุปร่วมกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเชื่อมโยงความรู้ในอดีตกับปัจจุบันเข้าด้วยกัน

วาริรัตน์ แก้วอุไร (2549) ได้กล่าวถึงทักษะการสอนประกอบด้วย 9 ทักษะดังนี้

1. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน (Set Induction Skill)

เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนควรจะทำเมื่อจะเริ่มกิจกรรมการสอนใดๆ เพื่อเป็นการสร้างความสนใจและสร้างความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ถ้าจะเปรียบกับการเรียงความก็เสมือนเป็นคำนำหรือบทนำ การที่ผู้เรียนจะสนใจติดตามเรื่องราวหรือการสอนที่ผู้สอนนำเสนอหรือไม่นั้น ก็ขึ้นอยู่กับว่าผู้สอนได้นำเสนอสิ่งที่น่าสนใจดึงดูดความสนใจได้ดีหรือไม่ดี ส่วนวิธีการนำเข้าสู่บทเรียนได้ดีหรือไม่ ถือเป็นศิลปะของผู้สอนนั้นๆ ที่จะต้องฝึกฝนจนเกิดทักษะการนำเข้าสู่บทเรียนทำได้หลายวิธี เช่น ใช้การสนทนาซักถาม การทบทวนบทเรียนให้สัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ การใช้เกม การตั้งปัญหาให้ร่วมกันอภิปราย การใช้สื่อการสอน โดยให้ดูภาพ ของจริง หรือคู่มือทัศน เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของการนำเข้าสู่บทเรียน

1. เพื่อสร้างความพร้อมของความคิดด้วยการกล่าวถึงสิ่งๆ ที่ผู้เรียนเคยพบเคยเห็นมาก่อน
2. เพื่อนำเอาประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาสัมพันธ์กับแนวคิดใหม่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีความหมายตามหลักจิตวิทยาของออสซูเบล
3. เพื่อสร้างบรรยากาศความอยากรู้อยากเห็น และอยากร่วมกิจกรรมกัน

คุณลักษณะที่ประเมิน

1. สามารถนำเอาความรู้และทักษะที่ผู้เรียนมีอยู่เดิมมาสัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ได้
2. การใช้คำถามนำเข้าสู่เรื่องมีประสิทธิภาพ
3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างการนำเข้าสู่บทเรียนและเนื้อหาสำคัญของบทเรียน
4. บทสนทนาในเรื่องสนุกสนาน น่าสนใจ

5. สร้างบรรยากาศความอยากรู้อยากเห็นด้วยวิธีการต่าง ๆ
6. ความสำเร็จในการสร้างความสนใจเมื่อเริ่มต้นเรียน

2. ทักษะการอธิบาย (Presentation Skill)

ทักษะการอธิบาย หมายถึง ความสามารถในการพูดแสดงรายละเอียดและให้ตัวอย่างให้ผู้เรียนเข้าใจหายจากข้อสงสัย เกิดความชัดเจนในสิ่งนั้น หรือขยายความในลักษณะที่ช่วยให้ผู้อื่นเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งอาจกระทำได้โดยการบอก การตีความ การสาธิต การยกตัวอย่าง ฯลฯ บางครั้งเพื่อให้การอธิบายเป็นที่เข้าใจได้ง่าย อาจจะใช้วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบการอธิบายก็จะช่วยทำให้ผู้ฟังสนใจและเข้าใจความหมายได้ดีขึ้น ทักษะการอธิบายมีความสำคัญและจำเป็นต่อกระบวนการเรียนการสอนทุกระดับโดยเฉพาะปัจจุบันพบว่า วิธีสอนที่ครูส่วนมากนิยมคือการสอนแบบบรรยาย และการอธิบาย ซึ่งทักษะการอธิบายจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งที่จำเป็นสำหรับการสอนสองวิธีนี้ การมีทักษะในการอธิบายที่ดีมีความหมายและสำคัญสำหรับครูมาก ทักษะการอธิบายควรจะได้รับฝึกหัดและติดตามผลอยู่เสมอว่าช่วยให้ผู้ฟังเข้าใจเรื่องราวที่อธิบายมาน้อยเพียงใด แล้วหาทางแก้ไขปรับปรุงวิธีการอธิบายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ลักษณะการอธิบายที่ดี

1. เวลาที่ใช้ในการอธิบายไม่ควรนานเกินไป โดยปกติใจความที่สำคัญอาจจะใช้เวลาในการอธิบายเพียง 1 นาที หรือน้อยกว่านั้น เวลาที่ใช้ในการอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งในแต่ละครั้ง ไม่ควรเกิน 10 นาที เพราะการใช้เวลาที่ยาวนานเกินไป จะทำให้ผู้ฟังขาดความสนใจ และเกิดการเบื่อหน่าย ซึ่งจะทำให้ยากแก่การทำความเข้าใจและจดจำ
2. ภาษาที่ใช้ควรจะง่ายแก่การเข้าใจ ไม่ต้องแปล รัศกุ่ม ไม่เยิ่นเย้อ น่าฟัง
3. สื่อการสอนหรือตัวอย่างที่ใช้ประกอบการอธิบายควรจะมีลักษณะน่าสนใจ และช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อธิบายได้ง่ายขึ้น
4. การอธิบายควรจะให้ครอบคลุมใจความสำคัญได้ครบถ้วน
5. การอธิบายควรเริ่มจากเรื่องที่เข้าใจง่ายไปหาเรื่องที่เข้าใจยาก
6. ควรใช้ท่าทางประกอบเพื่อให้การอธิบายน่าสนใจ
7. ควรใช้แนวความคิดหรือการอธิบายของนักเรียนที่ครูให้อธิบายมาเป็นแนวทางในการอธิบายด้วย เพราะความเข้าใจตามแนวความคิดของนักเรียน ถ้าได้รับการอธิบายเพิ่มเติมจะช่วยให้เข้าใจดีขึ้น
8. ควรมีการสรุปประเด็นในการอธิบายด้วย

3. ทักษะการใช้คำถาม (Question Skill)

ทักษะการใช้คำถาม คือ ความสามารถในการใช้คำพูดหรือประโยคที่มีแนวโน้มที่จะกระตุ้นหรือตั้งคำถามของนักเรียนออกมา จุดมุ่งหมายที่ครูใช้คำถามถามนักเรียนมีหลายประการด้วยกัน เช่น ต้องการทราบว่านักเรียนเข้าใจหรือรู้เรื่องที่ครูสอนแล้วหรือไม่เพียงไร นักเรียนอ่านหรือทำการบ้านที่กำหนดให้หรือไม่ หรืออาจจะถามเพื่อสร้างความสนใจหรือทำความเข้าใจในจุดใดจุดหนึ่งโดยตรงก็ได้

ลักษณะของคำถามที่ดี

คำถามที่ดีจะช่วยให้การใช้คำถามของผู้สอนบรรลุวัตถุประสงค์มากยิ่งขึ้น ลักษณะของคำถามที่ดีมีลักษณะดังนี้

1. สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดทั้งในด้านเหตุผล การวิเคราะห์สร้างสรรค์และเป็นคำถามที่ท้าทาย ยั่วผู้ตอบ
2. สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการเรียนแต่ละเนื้อหา
3. เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียนไม่ยากหรือง่ายเกินไป
4. ใช้ภาษาง่าย ๆ เฉพาะเจาะจง สั้น กะทัดรัดได้ความครบ
5. ขึ้นต้นประโยคโดยใช้คำ ถามแทนที่จะบอกข้อความก่อนแล้วถามคำถามทีหลัง ตัวอย่างเช่น แทนที่จะถามโดยใช้ประโยคว่า “ไดโนเสาร์ครองโลกมาหลายร้อยล้านปี ในช่วงยุคใด” ก็ใช้ว่าใน “ยุคใดที่ไดโนเสาร์ครองโลก” จะดีกว่า
6. ไม่ควรตั้งคำถามหลายคำถามในขณะเดียวกัน และไม่ตั้งคำถามนิเสธ พร้อมทั้งควรเป็นคำถามแบบเปิด เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดแบบอเนกนัย
7. ต้องมีระดับความยากง่ายพอเหมาะกับชั้นที่เรียนและวุฒิภาวะของผู้เรียน

จุดประสงค์ในการใช้คำถาม

ไม่ว่าจะเป็นการสอนในวิชาใดก็ตาม การใช้คำถามจะสามารถตรวจสอบได้ว่านักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีเพียงใด และการใช้คำถามยังเป็นเครื่องมือในการสอนได้ด้วย จุดประสงค์ของการใช้คำถามมีดังนี้

1. เพื่อประเมินผลการเรียนการสอนของครูและนักเรียนที่เรียนผ่านมาแล้ว และเพื่อประโยชน์ในการที่จะสอนต่อไป
2. ช่วยให้ครูทราบว่ามียังมีอะไรบ้างที่ยังไม่เข้าใจแจ่มแจ้ง ซึ่งถ้าหากยังสอนต่อไปก็จะเป็นการข้ามสิ่งที่ยังจำเป็นต้องรู้เสียก่อนไป
3. คำถามที่ครูจัดเตรียมให้ดีแล้ว จะช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ครูต้องการให้ดียิ่งขึ้น คำถามแบบนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นคำถามเพื่อสอนให้ผู้เรียนได้คิดตอบปัญหาจนในที่สุดค้นพบความจริงด้วยตนเองที่เรียกว่า การสอนแบบโซคราติส (Socratis Method)

ประโยชน์ของการใช้คำถาม

คำถามที่ดีครูใช้ในการเรียนการสอนย่อมก่อให้เกิดประโยชน์ สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อเชื่อมโยงความรู้เก่าไปสู่ความรู้ใหม่
2. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีแนวคิดอย่างมีเหตุผลในลักษณะต่าง ๆ
3. ใช้เป็นส่วนเร้าความสนใจ ครูอาจใช้คำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียนในทุกขั้นตอนที่สอน เช่น การถามให้สังเกต อาจใช้เป็นการเริ่มต้นที่ดี การซักถามระหว่างการเรียนรู้ ก่อให้เกิดความเข้าใจ
4. คำถามที่ดีทำให้เกิดการอภิปรายต่อเนื่อง เป็นการขยายความคิดและแนวทางการเรียนรู้

5. ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้ได้หมายถึงเฉพาะแต่การถามอย่างเดี่ยวแต่ยังหมายถึงการมีส่วนร่วมเชิงพฤติกรรมอีกด้วย
6. ก่อให้เกิดการค้นคว้า และสำรวจความรู้ใหม่ การใช้คำถามที่ดีในบางครั้งจะเป็นต้นเหตุให้ผู้เรียนต้องค้นคว้าเพิ่มเติม ซึ่งเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการค้นคว้าให้เกิดขึ้น
7. ใช้คำถามเพื่อทบทวนหรือสรุปเรื่องราวที่จะสอนให้กะทัดรัดยิ่งขึ้น
8. ใช้วัดผลความเข้าใจและความสามารถของผู้เรียน รวมทั้งวัดผลการสอนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายเพียงไร

4. ทักษะการเสริมกำลังใจ (Reinforcement)

ทักษะการเสริมกำลังใจ หมายถึง ความสามารถในการใช้วิธีการที่ช่วยเพิ่มความมั่นใจ ความกล้าแสดงออก ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาจเป็นการให้รางวัลหรือคำชมเชยหลังจากที่บุคคลประพฤติปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมตามที่เรากำลังต้องการ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าบุคคลมีความรู้สึกประสบความสำเร็จ เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ ดังนั้นในการสอนผู้สอนควรพยายามสร้างความรู้สึกประสบความสำเร็จให้เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ผู้สอนก็ควรที่จะทำการเสริมกำลังใจให้แก่ผู้เรียนได้ทราบโดยทันที ทุกครั้ง ซึ่งตามหลักจิตวิทยาแล้วการกระทำเช่นนี้จะมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาซ้ำๆ ขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งกลายเป็นนิสัย วิธีการที่ผู้สอนจะนำมาใช้มีหลายวิธีด้วยกัน เช่น การที่ผู้สอนแสดงท่าทางยอมรับ การกล่าวคำชมเชยโดยตรง การยิ้ม แสดงสีหน้าพอใจ การพยักหน้า ให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้าของตนเอง การให้รางวัล เป็นต้น

การเสริมกำลังใจ หมายถึง การให้รางวัลหรือใช้คำพูดชมเชยหลังจากที่ผู้เรียนประพฤติปฏิบัติหรือมีพฤติกรรมตามที่ต้องการ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ กล้าที่จะตอบคำถาม กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น และเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากเรียน สิ่งที่ต้องพิจารณาเกี่ยวกับการใช้วิธีการเสริมกำลังใจก็คือ ผลที่ต้องการจากการเสริมกำลังใจ ตามความเป็นจริงแล้ว จะมุ่งให้ผู้เรียนมองเห็นคุณค่าด้วยตนเองมากกว่าจะหวังสิ่งตอบแทนจากภายนอก หมายถึง ผู้เรียนควรเห็นคุณค่าจากการร่วมกิจกรรมนั้นๆ ด้วยตนเอง อย่างไรก็ตาม การที่จะให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าด้วยตนเองเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยาก ผู้สอนจึงต้องอาศัยการเสริมกำลังใจจากภายนอกเข้ามาช่วย แต่ต้องเลือกใช้ให้เหมาะกับบุคคลและวาระ

หลักของการเสริมกำลังใจ

1. ผู้เรียนควรได้รับการเสริมกำลังใจทันทีเมื่อแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนการสอน
2. ควรเลือกวิธีเสริมกำลังใจที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนแต่ละคน
3. วิธีเสริมกำลังใจที่นำมาใช้ควรสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออก
4. วิธีเสริมกำลังใจบางประเภทไม่ควรนำมาใช้บ่อยจนเกินไป เช่น การให้รางวัลอย่างพร่ำเพรื่อ
5. ควรให้ผู้เรียนอื่นๆ ได้มีส่วนร่วมในการเสริมกำลังใจด้วย เช่น ปรบมือ หรือช่วยกันให้คะแนน

6. การเสริมกำลังใจไม่ควรพูดเกินความเป็นจริง ควรพูดให้ตรงตามพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออก เช่น ถ้าผู้เรียนตอบถูกหมดก็บอกว่าดีมาก ถ้าตอบถูกเพียงบางส่วนก็บอกว่าใช้ได้
7. คำพูดที่ใช้เสริมกำลังใจไม่ควรใช้คำซ้ำบ่อยๆ เพราะผู้เรียนจะเกิดความรู้สึกเบื่อและไม่เห็นคุณค่าของคำชม
8. การเสริมกำลังใจบางอย่างอาจมีผลต่อผู้เรียนคนหนึ่ง แต่ในขณะที่เดียวกันอาจจะไม่มีผลกับผู้เรียนอีกคนหนึ่ง

วิธีเสริมกำลังใจ

1. การเสริมกำลังใจด้วยวาจา เช่น กล่าวคำชมว่า ดี ถูกต้อง ใช้ได้ มีเหตุผลที่ดี เก่งมาก เป็นความคิดที่ดี
2. การเสริมกำลังใจด้วยท่าทาง เช่น พยักหน้า ยิ้ม เขียนคำตอบบนกระดาน
3. การเสริมกำลังใจด้วยการให้รางวัลหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ เช่น ให้สิ่งของ ให้ A B หรือให้ดาวในสมุดส่งงาน

5. ทักษะการสรุปบทเรียน (Set Closure)

ทักษะในการสรุปบทเรียน หมายถึง ความสามารถในการรวบรวมใจความหรือเนื้อเรื่องที่สำคัญ ๆ ที่ผู้สอนต้องการจะให้ผู้เรียนทราบเข้าด้วยกัน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องและสมบูรณ์ขึ้น โดยทั่ว ๆ ไปการสรุปบทเรียนจะทำทุกครั้งหลังจากที่สอนจบบทเรียนแล้ว เพื่อผู้เรียนจะได้มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างของความรู้และทักษะต่างๆ ที่ได้รับ

หลักในการสรุปบทเรียน

1. ผู้สอนจะต้องรู้ว่าบทเรียนจะจบลงในลักษณะอย่างไร เพื่อจะได้สรุปบทเรียนได้ถูกต้องด้วยวิธีการที่เหมาะสม
2. ผู้สอนจะต้องรู้ว่าใจความสำคัญของเรื่องนั้นมีอะไรบ้าง เพื่อจะได้สรุปบทเรียนได้ถูกต้องและครอบคลุม
3. ผู้สอนจะต้องครุ่นคิดว่าจะสรุปเรื่องให้ผู้เรียนได้เรียนมาแล้วกับสิ่งที่จะสอนให้ใหม่ให้เข้าด้วยกันได้อย่างไร
4. การสรุปบทเรียนจะต้องน่าสนใจ เช่น การใช้ความรู้ที่เรียนมาคิดเกี่ยวกับการนำไปแก้ปัญหาที่พบ
5. พยายามชี้ให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิม สิ่งเพิ่งเรียนจบไป การนำไปประยุกต์ใช้และสิ่งที่จะเรียนต่อไปในอนาคต
6. ผู้สอนสรุปเรื่องหรือใจความสำคัญเข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่างถูกต้องและสมบูรณ์ขึ้น (cognitive closure) ตลอดจนเป็นการเชื่อมความรู้เก่ากับใหม่เข้าด้วยกัน
7. สรุปแนวความคิดของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียน (Social Closure) ในแง่ที่เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียน ตลอดจนปัญหาหรืออุปสรรคที่ประสบในการเรียนเพื่อจะได้เป็นแนวทางให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าต่อไป

8. ผู้สอนอาจตั้งสิ่งต่างๆที่ดูจะไม่เกี่ยวข้องกันให้มาสัมพันธ์กัน
9. ผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนแสดงหรือสาธิตสิ่งที่เรียนไปให้ดู เช่น ผู้สอนสอนเรื่องการต่อเซลล์ไฟฟ้า แล้วให้เกิดการสรุปในสิ่งที่เรียนโดยให้ผู้เรียนต่อวงจรไฟฟ้าให้ดู
10. การสรุปบทเรียนไม่จำเป็นที่ผู้สอนจะต้องรอจนสอนเสร็จทั้งหมดจึงค่อยสรุป แต่ผู้สอนอาจพิจารณาตามความเหมาะสม เช่น ถ้ามีสาระต่าง ๆ ที่ค่อนข้างมากและซับซ้อนยากต่อการทำความเข้าใจ ผู้สอนอาจค่อยๆ แยกสรุปเป็นตอนๆ ไป แล้วตอนท้ายจึงนำมาสรุปรวมอีกครั้งหนึ่ง การสรุปบทเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ควรเป็นบทบาทร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียนในการช่วยกันอภิปรายสรุป

ประโยชน์ของการสรุปบทเรียน

1. ประมวลเรื่องราวที่สำคัญที่ได้เรียนไปแล้วเข้าด้วยกัน
2. เชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอนเข้าด้วยกัน
3. รวบรวมความสนใจของผู้เรียนเข้าด้วยกันอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะจบบทเรียน
4. สร้างความเข้าใจในบทเรียนให้ดีขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน ถ้าผู้สอนรู้จักให้ผู้เรียนคิดต่อไปว่าจะนำสิ่งที่เรียนไปประยุกต์ใช้ หรือนำไปใช้แก้ปัญหาได้อย่างไรบ้าง

คุณลักษณะที่ประเมิน

1. ใช้วิธีการต่าง ๆ ในการสรุปบทเรียน เช่น ยกตัวอย่าง ใช้การอธิบาย ใช้การถามคำถาม ใช้สื่อประกอบ
2. สรุปบทเรียนโดยการเน้นจุดสำคัญของเนื้อหา การใช้คำพูด ท่าทางที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ได้ชัดเจนขึ้น
3. วิธีการจบบทเรียนน่าสนใจ
4. วิธีการสรุปบทเรียนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนกลับมาสนใจในบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง
5. มีการเว้นระยะเพื่อให้ผู้เรียนคิดและสรุปบทเรียน
6. มีการส่งเสริมให้กำลังใจ การใช้วาจา ท่าทาง สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าประสบความสำเร็จในการสรุปบทเรียน
7. การกระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมสรุปเนื้อหา ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยการสนับสนุนหรือขัดแย้ง
8. สรุปรวบยอดได้ตรงตามจุดมุ่งหมายของบทเรียน และได้ใจความสำคัญของเนื้อหา

6. ทักษะการเร้าความสนใจ (Stimulation)

ทักษะการเร้าความสนใจ หมายถึง ความสามารถในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็นสนใจที่จะเรียน หรือติดตามการเรียนการสอนตลอดเวลา ทักษะการเร้าความสนใจจึงจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้สอนในอันที่จะปรับปรุงกลวิธีในการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น กล่าวคือช่วยให้ผู้เรียน

ไม่เบื่อหน่ายในการเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นในช่วงเวลาของการสอน ผู้สอนควรจะต้องพยายามใช้เทคนิคต่างๆ มากกระตุ้นให้นักเรียนสนใจอยู่ตลอดเวลาคือตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งการสอนสิ้นสุดลง

จุดประสงค์สำคัญในการใช้ทักษะเร้าและแปรเปลี่ยนความสนใจ

1. มุ่งให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์
2. มุ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการเรียนหลายๆแบบ เพื่อจะได้เกิดประสบการณ์ต่างๆครบถ้วน
3. มุ่งให้นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน และเรียนได้อย่างดี
4. มุ่งให้ผู้เรียนมีความสนใจในบทเรียนอย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดการเรียนนั้นๆ
5. มุ่งให้ผู้สอนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน รู้จุดมุ่งหมาย ความต้องการ วิธีการเรียน และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือกันประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลดี
6. มุ่งช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีความหมาย เนื่องจากทั้งผู้เรียนและผู้สอนความร่วมมือกัน และเป็นกระบวนการสื่อความหมาย 2 ทาง
7. มุ่งสร้างบรรยากาศที่ดี ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการดำเนินกระบวนการเรียนการสอนและการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี
8. มุ่งช่วยให้ผู้สอนสอนได้ตามแผนการสอนครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ
9. มุ่งช่วยลดภาระในการใช้ความพยายามและพลังในการสอนและการควบคุมชั้นเรียนให้อยู่ในสภาพที่จะสอนเพื่อให้เกิดผลดี
10. ช่วยสร้างและพัฒนาผู้เรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ คือมีนิสัยใฝ่เรียนใฝ่รู้เพราะได้รับการฝึกฝนให้สนใจ และรักการเรียน ซึ่งนับได้ว่าเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างดีและถูกทางวิธีหนึ่ง
11. เป็นเครื่องชี้ให้เห็นความจริงที่ว่า “การสอน” (Teaching) เป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ ผู้ที่มีใบประกาศนียบัตรรับรองการเป็นครู (Teaching License) จากสถาบันฝึกหัดครู หรือสถาบันประกอบวิชาชีพทางศึกษาศาสตร์เท่านั้นที่จะสามารถเรียนรู้เทคนิควิธีการ และสามารถใช้อย่างผู้มีทักษะประกอบการสอนเพื่อให้เกิดผลดีกว่า
12. เป็นเครื่องมือเทคนิควิธีการ หรือองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยผู้เรียนผู้สอนให้ประสบความสำเร็จ (Achievement) ในการเรียนการสอนตามความมุ่งหมาย

วิธีการเร้าความสนใจ

1. การใช้ท่าทางประกอบ ท่าทางของผู้สอนในขณะที่ทำการสอน เป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยเร้าความสนใจในการเรียนและการติดตามบทเรียนได้เป็นอย่างดี การใช้ท่าทางในการสอนได้แก่ การแสดงออกทางสีหน้า หรืออวัยวะส่วนอื่นของร่างกาย เช่น แขน มือ เป็นต้น เพื่อใช้แทนการสื่อสารด้วยวาจา และการเคลื่อนไหวของในขณะที่สอน ขณะสอนผู้สอนควรมีการเคลื่อนไหวบ้าง ไม่ควรยืนอยู่จุดใดจุดหนึ่งโดยไม่มี

การเคลื่อนที่ เพราะการที่ผู้เรียนต้องพุ่งไปที่จุด ๆ เดียวตลอดย่อมจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย แต่การเคลื่อนที่ก็ควรจะต้องมีจุดมุ่งหมาย ไม่ใช่เดินไปเดินมาโดยไม่มีจุดหมาย

2. การใช้ถ้อยคำและน้ำเสียงที่มีการปรับเปลี่ยนระดับเสียงตามความเหมาะสม ผู้สอนควรฝึกพูดให้ชัดเจน มีจังหวะน่าฟัง ไม่เร็วหรือช้าจนเกินไป รู้จักเน้นหนักเบา การพูดโดยใช้เสียงราบเรียบโดยตลอด ในขณะที่สอนย่อมทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายได้ง่าย

3. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนที่ผู้สอนพูดอยู่คนเดียวตลอดย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นหรือมีส่วนร่วมในการเรียนจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

4. การใช้สื่อการสอนประกอบ การเรียนรู้ที่ตื้นเขินควรจะให้ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัส หลากอย่าง เช่น ฟัง พูด เขียน อ่าน การนำสื่อการเรียนเข้ามาใช้ก็เพื่อที่จะทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนและเข้าใจบทเรียนดีขึ้น สื่อการเรียน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ผู้สอนนำเข้ามาช่วยในการเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น เช่น แผนภูมิ แผนภาพ ฯลฯ

5. การแสดงบทบาทหรือสถานการณ์จำลอง

6. การใช้เกม เกมในที่นี้เกมที่นำมาใช้ควรเป็นเกมที่ช่วยในการเรียนรู้ มิใช่เกมที่เล่นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินเท่านั้น

7. การสาธิต การสาธิตคือการนำเอาวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน ตลอดจนการแสดงของครูหรือนักเรียนมาประกอบการสอนหรือการอธิบาย เพื่อให้ผู้เรียนสังเกตเห็นได้จริง ซึ่งการสาธิตก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยสร้างความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

7. ทักษะการใช้กระดานดำ หรือกระดานชอล์ก (Chalk Board Writing Skill)

เทคนิคการใช้กระดานดำ หมายถึง กลวิธีในการเขียนหรือวาดตัวอักษร ตัวเลข ภาพ สัญลักษณ์หรือลายเส้นต่างๆ บนกระดานที่ใช้เป็นอุปกรณ์การสอนได้อย่างมีระบบ สะอาดเรียบร้อย ดูแล้วสวยงามและเข้าใจง่าย

วัตถุประสงค์ของการใช้กระดานดำ

1. เพื่อประกอบการอธิบาย สรุป และทบทวนบทเรียน
2. ใช้เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความรู้ ความคิดเห็นและศักยภาพด้านอื่นๆ
3. ใช้เพื่อเสริมการใช้อุปกรณ์อื่นๆ
4. ใช้เพื่อประกอบการจัดกิจกรรมต่างๆ ในชั้นเรียน

ประโยชน์ของกระดานดำ

1. ใช้บันทึกข้อความในการเรียนการสอน
2. ใช้ในการรวมตั้งข้อเสนอนั้น แนวคิดทั้งของผู้เรียนและผู้สอน
3. ใช้สำหรับการแข่งขันหรือเล่นเกมการศึกษา
4. ใช้เพื่อประกอบการอธิบาย สรุปและทบทวนบทเรียน

ความจำเป็นของกระดานดำสำหรับการสอนของครู

กระดานดำเป็นที่สำหรับบันทึกข้อความที่ครูสอนรวมทั้งความรู้ของนักเรียนและเป็นจุดรวมความสนใจของนักเรียนทั้งห้อง การเขียนกระดานดำให้ถูกต้องตามอักขรวิธีของการเขียนและการสะกดเขียนให้อยู่ในแนวระดับและเขียนให้เป็นไปโดยลำดับอย่างมีระเบียบแม้จะดูเหมือนเป็นเรื่องที่ทำได้โดยง่าย แต่โดยความเป็นจริงครูไม่เคยฝึกเขียนกระดานดำและขาดทักษะในการเขียนกระดานดำมักไม่สามารถเขียนกระดานดำให้มีลักษณะดังกล่าวข้างต้นได้ ฉะนั้นครูต้องฝึกฝนให้เกิดทักษะความชำนาญเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนในเรื่องการเขียนตัวอักษรและการใช้กระดานดำ

เทคนิคการใช้กระดานดำ

1. ก่อนใช้กระดานดำควรคำนึงถึงความสะดวก
2. เขียนหนังสือให้มีขนาดพอเหมาะ อ่านง่าย ชัดเจนเป็นระเบียบ
3. เน้นจุดสำคัญ
4. เลือกลงเฉพาะใจความสำคัญ
5. เมื่อเขียนเสร็จแล้วจะต้องตรวจดูความถูกต้องอีกครั้ง
6. ควรเขียนกระดานดำโดยเอียงตัวเข้าหา เพื่อไม่ให้บังข้อความที่เขียนไว้แล้ว
7. เมื่อจะสอนเรื่องใหม่ควรลบข้อความเดิมก่อน
8. ใช้ภาพลายเส้นหรือการ์ตูนประกอบการสอน
9. แบ่งกระดานดำเป็นส่วนตามความยาว
10. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้กระดานดำ

8. ทักษะการกระตุ้นให้คิด (Active Thinking)

จุดมุ่งหมายของทักษะกระตุ้นให้คิด

1. เพื่อให้ผู้ฝึกปฏิบัติรู้วิธีการส่งเสริมความสามารถในการคิดของผู้เรียน
2. เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ
3. เพื่อให้ผู้สอนตระหนักถึงการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคิดอย่างมีเหตุผล
4. เพื่อฝึกให้ผู้สอนและผู้เรียนมีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
5. เพื่อให้ผู้สอนรู้จักแบบของการคิดและพฤติกรรมของการคิดชนิดต่าง ๆ ที่จะสามารถนำไปฝึกปฏิบัติรวมทั้งฝึกให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนได้ด้วย

รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิด

1. การสร้างความคิดรวบยอด (Concept Attainment) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดแบบอนุมาน มีเหตุผลสามารถพัฒนาความคิดรวบยอดของตนเองและความสามารถในการวิเคราะห์

2. การคิดเชิงอุปมาน (Inductive Thinking) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากระบวนการคิดของสมอง เพื่อให้มีเหตุผลยิ่งขึ้น

3. การฝึกการคิดค้นหาคำตอบ (Inquiry Training) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนากระบวนการในการคิดค้นด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์

4. การพัฒนาความรู้ (The Developing Intellect) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความรู้ความคิดของผู้เรียนให้เกิดขึ้นอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่กำลังเผชิญอยู่โดยให้เป็นไปตามพัฒนาการของผู้เรียนตามวัย

5. การคิดค้นทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Inquiry) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการคิดค้น การตรวจสอบเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดหรือเข้าใจวิธีการแก้ปัญหาและสามารถออกแบบการแก้ปัญหา

6. การคิดค้นทางสังคมศาสตร์ (Social Science Inquiry) จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนานักเรียน ให้รู้จักคิด วิเคราะห์ และหาทางแก้ไขปัญหาสังคมอย่างมีระบบตามวิธีการสืบเสาะหาความรู้ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีบทบาทในการแก้ปัญหาและพัฒนาสังคม ที่เข้าใจตรงกัน

7. การคิดค้นทางชีววิทยา (Biological Science Inquiry model) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ในสาขาวิชาชีววิทยารวมทั้งมีทักษะและความสามารถในการแสวงหาความรู้ ค้นคว้าหาคำตอบได้อย่างมีระบบตามระเบียบวิธีวิจัยทางชีววิทยา

8. การใช้กลุ่มสืบเสาะหาความรู้ (Group Investigation Model) มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านเนื้อหาความรู้และด้านกระบวนการทางสังคม โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้เป็นหลัก รวมทั้งกระบวนการประชาธิปไตยและพลังกลุ่มเพื่อให้ได้เรียนรู้และทำงานร่วมกัน

9. ทักษะการใช้สื่อการสอน (Media Presentation)

ทักษะการใช้สื่อการสอน เป็นความสามารถในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ คน หรือวิธีการ ที่ช่วยเป็นตัวกลางในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เห็นภาพที่ชัดเจน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนตั้งไว้ ผู้สอนสามารถนำสื่อการสอนไปใช้ในทุกระดับขั้นตอนของการสอน เช่น ขั้นการนำเข้าสู่เรื่อง ขั้นสอนเนื้อหา ขั้นสรุปบทเรียน ฯลฯ การใช้สื่อประกอบการสอนจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับวิธีการเตรียม การเลือก และการใช้ของผู้สอนแต่ละครั้งเป็นสำคัญ

คุณค่าและประโยชน์ของใช้สื่อการสอน

1. สื่อการสอนช่วยให้เรียนรู้ง่ายขึ้น
2. สื่อการสอนช่วยประหยัดเวลา
3. สื่อการสอนช่วยถ่ายทอดความคิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนได้ดี
4. สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนจำประสบการณ์ได้ดี คงทนถาวร และลืมได้โดยยาก
5. สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนเรียนได้ดีขึ้น และมากขึ้น
6. สื่อการสอนช่วยกระตุ้นผู้เรียนที่มีพื้นฐานประสบการณ์ที่แตกต่างกันให้สนใจในบทเรียนได้

7. สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออกทั้งในทางความคิด และการแสดงบทบาท
8. สื่อการสอนช่วยให้มีการเรียนการสอนได้ครวลาละมากๆ
9. สื่อการสอนช่วยให้ผู้สอนจัดประสบการณ์ให้แก่ผู้เรียนได้หลายๆแบบ
10. สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนสามารถประกอบกิจกรรมต่างๆ ได้ตรงตามจุดประสงค์และลักษณะของเนื้อหาวิชา
11. สื่อการสอนช่วยให้ผู้สอนสอนได้ง่ายขึ้น และประหยัดเวลา
12. สื่อการสอนช่วยให้ผู้สอนสอนได้ตรงตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลเป็นไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมายในการใช้สื่อการสอน

1. มุ่งให้ประสบการณ์ตรง (Direct Experience) และเป็นจริงแก่ผู้เรียน
2. มุ่งให้ผู้เรียนเรียนได้โดยง่าย และสะดวกขึ้น
3. มุ่งให้ผู้เรียนให้มีความสนใจในบทเรียนอย่างต่อเนื่องตามขั้นตอน และตลอดเวลา
4. มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน
5. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทักษะความสามารถ เนื่องจากได้เรียนรู้ด้วยการลงมือทดลองและฝึกปฏิบัติ
6. มุ่งให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกทางความคิด และการแสดงบทบาทอย่างสมควรโดยสมเหตุสมผลตามแนวทางที่ดีและที่พึงประสงค์ของสังคม
7. มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
8. มุ่งสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน
9. มุ่งสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน
10. มุ่งให้ประหยัดเวลา วัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่าย และบุคลากรผู้สอน ในขณะที่เดียวกันทำให้ผู้เรียนจำนวนมากเกิดการเรียนรู้อย่างคุ้มค่า ภายใต้สถานการณ์ที่ดีและได้มาตรฐานอย่างเดียวกัน

จากการศึกษาทักษะการสอนเบื้องต้นผู้วิจัยสรุปทักษะการสอนได้ 9 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. **ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน** ถือเป็นกิจกรรมเพื่อการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียน การที่ผู้เรียนจะมีความสนใจมากน้อยเพียงใดจะขึ้นอยู่กับทักษะการนำเข้าสู่บทเรียนของผู้สอนอีกด้วย การนำเข้าสู่บทเรียนสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การตั้งคำถาม การใช้เกม เป็นต้น ทุกวิธีล้วนส่งผลให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน จึงเป็นการสร้างบรรยากาศที่ดีให้เกิดภายในชั้นเรียนได้

2. **ทักษะการอธิบาย** เป็นทักษะที่มีความหมายและมีความสำคัญสำหรับผู้สอนเพราะเป็นทักษะที่จะสามารถทำให้ผู้เรียนนั้นไขข้อข้องใจจากข้อสงสัยที่เกิดจากการเรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและความชัดเจนมากยิ่งขึ้น การอธิบายที่ดีจึงไม่ควรนานเกินไป ควรใช้ภาษาที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย และที่สำคัญต้องครอบคลุมใจความสำคัญได้อย่างครบถ้วน และจำเป็นต้องมีการสรุปประเด็นในการอธิบาย

3. ทักษะการใช้คำถาม ความสามารถในการใช้คำถามเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ การสอน และสามารถใช้คำถามวัดความเข้าใจของผู้เรียนและวัดผลการสอนของผู้สอนว่าบรรลุไปตามจุดมุ่งหมายมากน้อยเพียงใด

4. ทักษะการเสริมกำลังใจ เป็นวิธีการที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกล้าแสดงออกที่จะมีส่วนร่วมร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ภายในชั้นเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจอยากที่ตอบคำถาม กระตุ้นความอยากเรียนให้กับผู้เรียนโดยตรง แต่ผู้สอนควรที่จะเลือกวิธีการเสริมกำลังใจให้เหมาะแก่ตัวบุคคล เช่น คำชมเชย การให้รางวัล แต่การเสริมกำลังใจนั้นก็ไมควรถิ่นนำมาใช้บ่อยเพราะจะส่งผลเสียมากกว่าผลดีได้

5. ทักษะการสรุปบทเรียน เป็นกระบวนการในการรวบรวมเนื้อหาใจความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ผู้สอนนั้นต้องมีความสามารถอย่างมาก หลักของการสรุปบทเรียนนั้น ผู้สอนจะต้องสรุปเนื้อหาให้มีความถูกต้องและครอบคลุมใจความสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับเนื้อหาที่ถูกต้องและสมบูรณ์มากที่สุด

6. ทักษะการสร้างความสนใจนั้น เป็นวิธีการต่าง ๆ ที่ผู้สอนใช้ในการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจมีความตั้งใจและมีความกระตือรือร้นที่อยากจะเรียน การใช้เทคนิคหรือกลวิธีต่าง ๆ ของทักษะการสร้างความสนใจจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลาในขณะที่เรียน

7. ทักษะการใช้กระดานดำ หรือกระดานขอล์ก ผู้สอนสามารถใช้กระดานดำเพื่อประกอบการเรียนการสอน ประกอบการบรรยาย อธิบาย การสรุปและการทบทวนบทเรียน และให้นักเรียนทุกคนแสดงความรู้หรือทักษะโดยการใช้กระดานดำเป็นสื่อในการแสดงออกของนักเรียน และผู้สอนสามารถนำกระดานดำมาใช้เพื่อเสริมการใช้อุปกรณ์อื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในชั้นเรียน

8. ทักษะการกระตุ้นให้คิด เป็นการฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะความสามารถทางความคิดที่ดีขึ้น ให้ผู้เรียนได้รู้จักทักษะของความคิดในรูปแบบต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น ทักษะการคิดรวบยอด การคิดค้นหาคำตอบ การคิดค้นทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น แต่ทุกรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาความคิดของผู้เรียนนั้น มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนเหมือนกัน คือ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ในทุกๆ ด้านที่ผู้เรียนสนใจ

9. ทักษะการใช้สื่อการสอน เป็นเทคนิคต่างๆ ที่ผู้สอนใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในรูปของ วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีและเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์ทักษะการสอนขั้นพื้นฐาน

ทักษะการสอนขั้นพื้นฐาน	ชาญชัย อินทรประวัตติ(2522)	วารินทร์ แก้วอุไร (2549)	ทักษะที่ผู้วิจัยเลือกใช้
1. ทักษะในการใช้คำถาม	✓	✓	✓
2. ทักษะการนำเข้าสู่เรื่อง/บทเรียน	✓	✓	✓
3. ทักษะการสรุปบทเรียน	✓	✓	✓
4. ทักษะการใช้อุปกรณ์การสอน/สื่อการสอน	✓	✓	✓
5. ทักษะการใช้กระดานดำ	✓	✓	✓
6. ทักษะการสร้างความสนใจ	✓	✓	✓
7. ทักษะการเสริมแรงหรือเสริมกำลังใจ	✓	✓	✓
8. ทักษะการเล่าเรื่อง/การอธิบาย	✓	✓	✓
9. ทักษะการทำให้นักเรียนเอาใจใส่ในการเรียนการสอน	✓		
10. การเสนอบทเรียน	✓		
11. ทักษะการสร้างสรรคิให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	✓		
12. ทักษะการกระตุ้นให้คิด		✓	✓

ตอนที่ 2 วิดีทัศน์ต้นแบบ (Video Modelling)

2.1 ความหมายของวีดิทัศน์ต้นแบบ (Video Modelling)

วีดิทัศน์ (Video) คือ มัลติมีเดียที่สามารถแสดงภาพเคลื่อนไหวพร้อมเสียงบรรยายได้ การนำเสนอวิดีโอมีหลายรูปแบบ เช่น วิดีโอเพื่อการศึกษา วิดีโอเพื่อความบันเทิง ประโยชน์ของวิดีโอมีมากมาย นอกจากให้ความรู้ ให้ความบันเทิงยังสามารถสร้างรายได้ให้กับผู้ใช้งาน เช่น วิดีโอแนะนำเสนอสินค้าผลิตภัณฑ์ต่างๆ เป็นต้น โดยการสร้างแบบจำลองวิดีโอ (Video Modelling) กำลังเป็นเครื่องมือที่ได้รับความนิยมและเป็นที่ยอมรับใช้ในการสอนทักษะต่างๆ ให้กับนักเรียนในสเปกตรัม การสร้างแบบจำลองวิดีโอเป็นเพียงแค่สิ่งที่คุณต้องการ เช่นการถ่ายทำวีดิทัศน์ (อาจเป็นบุคคลที่เขาหรือเพื่อน) ทำภารกิจ / ทักษะที่คุณต้องการสอน จากนั้นพวกเขาก็ดูและทำตามแบบ โดยพื้นฐานแล้วก็เหมือนกับการสร้างแบบจำลองทั่วไปยกเว้นว่าวิดีโอบางชนิดจะถูกบันทึกและดูแล้ว มีการเพิ่มขึ้นของการวิจัยเกี่ยวกับ VM แสดงว่ามีประสิทธิภาพสำหรับบุคคลที่หลากหลายรวมถึงบุคคลที่มี ASD ศูนย์พัฒนาวิชาชีพ

แห่งชาติเพื่อความผิดปกติของออทิสติกมีหลักฐานที่ดีเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ Bellini and Akullian (2007) ที่ได้ศึกษาถึงการสร้างแบบจำลองวิดีโอ เป็นวิธีการสอนภาพที่เกิดขึ้นโดยการเฝ้าดูวิดีโอของคนที่สร้างแบบจำลองพฤติกรรมหรือทักษะและเลียนแบบพฤติกรรม / ทักษะที่ได้รับชมสำหรับผู้สร้างแบบจำลองวิดีโอ เป็นเครื่องมือการสอนที่เรียบง่ายและมีประสิทธิภาพซึ่งจะกระตุ้นให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้ผ่านสื่อภาพที่สนุกสนานและดึงดูดใจ การสร้างแบบจำลองวิดีโอเป็นกลยุทธ์การแทรกแซงที่มีประสิทธิภาพสำหรับการจัดการกับทักษะที่สำคัญต่อการตัดสินใจด้วยตนเองสำหรับนักเรียนที่มีอาการ ASD รวมถึงการทำงานด้านพฤติกรรม ทักษะการสื่อสารและทักษะการทำงานตามที่คาดไว้ตามทฤษฎีการสร้างแบบจำลองของ Bandura นักเรียนทำผลงานได้ดีที่สุดเมื่อพวกเขา มีแรงจูงใจและใส่ใจ มากเพราะชอบดูวิดีโอ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า วิดีทัศน์ต้นแบบ เป็นทักษะการสอนทางสังคมโดยนำเสนอต้นแบบที่แสดงพฤติกรรมเป้าหมายผ่านทางวิดีโอ เมื่อนิสิตครูได้ชมวิดีโอ จะเกิดกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมเป้าหมายที่ตัวแบบแสดง จนทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมในที่สุด

2.2 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิดีโอต้นแบบ

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบมัลติมีเดีย

ทฤษฎีการเรียนรู้เป็นพื้นฐานที่จะนำมาใช้ในการออกแบบบทเรียน ซึ่งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบมัลติมีเดียเพื่อการเรียนรู้ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ประกอบด้วย 3 ทฤษฎีหลัก คือ ทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism Theory) ทฤษฎีกลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism Theory) และกลุ่มคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism Theory)

ทฤษฎีที่ 1 ทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยม (Behaviorism Theory)

แนวความคิดพื้นฐานของนักทฤษฎีกลุ่มนี้จะมองมนุษย์เหมือนกับผ้าขาวที่ว่างเปล่า การเรียนรู้ของมนุษย์เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง ซึ่งต้องจัดเตรียมประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมภายนอกเพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต้องการ โดยประสบการณ์ดังกล่าวหากมีการกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีกก็จะกลายเป็นพฤติกรรมอัตโนมัติที่แสดงแสดงออกให้เห็นอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม ซึ่งนักทฤษฎีกลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อว่าองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ประกอบด้วย 4 ประการ คือ

1. แรงขับ (Drive) หมายถึง ความต้องการของผู้เรียนในบางสิ่งบางอย่างที่จูงใจให้ผู้เรียนหาหนทางตอบสนองตามความต้องการนั้น
2. สิ่งเร้า (Stimulus) หมายถึง สิ่งที่เข้ามากระตุ้นให้ผู้เรียนมีปฏิกิริยาการตอบสนองเกิดเป็นพฤติกรรมขึ้น ซึ่งได้แก่ การให้สาระความรู้ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการชี้แนะ
3. การตอบสนอง (Response) หมายถึง การที่ผู้เรียนแสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่อสิ่งเร้าซึ่งอธิบายได้ด้วยพฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออก

4. การเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวแปรสำคัญในการเปลี่ยนพฤติกรรม ของผู้เรียน ประกอบด้วย การเสริมแรงทางบวกและการเสริมแรงทางลบ โดยนิยมใช้รูปแบบการ เสริมแรงจากภายนอก เช่น การให้รางวัล หรือการลงโทษ

การนำทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยมไปใช้ในการเรียนการสอน

แนวคิดกลุ่มพฤติกรรมนิยมจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้มากที่สุด เมื่อใช้ในกรณีต่อไปนี้

1. ผู้เรียนไม่มีพื้นฐานความรู้หรือไม่เคยผ่านประสบการณ์ที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชานั้นๆ เลยหรือมีแต่น้อยมาก
2. การเรียนการสอนที่ต้องการให้เกิดผลสำเร็จในช่วงระยะเวลาที่ไม่ยาวนานนัก เช่น การฝึกอบรมหลักสูตรสั้น ๆ
3. เนื้อหาวิชาพื้นฐานที่สามารถเขียนในรูปแบบวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมที่สามารถวัด หรือสังเกตได้อย่างชัดเจน เช่น การบวกลบคูณหาร การสะกดคำ เป็นต้น
4. การตอบสนองต้องใช้กับทางเลือกที่มีคำตอบชัดเจนตายตัว ไม่ใช่มีทางเลือกที่มากมายหรือยืดหยุ่นมากเกินไป เช่น ควรใช้การทำข้อสอบแบบเลือกตอบถูกผิดมากกว่าแบบบรรยายหรือเขียนตอบ
5. การเรียนการสอนที่เน้นการประเมินผลลัพธ์สุดท้าย มากกว่าการประเมินระหว่างเรียนหรือกระบวนการข้อจำกัดของการเรียนการสอนตามแนวนี้คือ ไม่เหมาะกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดระดับสูง เช่น ทักษะการแก้ปัญหาความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น เนื่องจากรูปแบบการเรียนไม่ได้ช่วยให้ผู้เรียนคิดค้นหาหนทางด้วยตนเอง แต่เป็นการทำตามในสิ่งที่ได้เห็นหรือฟังซึ่งครูผู้สอนเป็นผู้จัดเตรียมไว้พร้อมแล้ว

ทฤษฎีที่ 2 ทฤษฎีกลุ่มปัญญานิยม (Cognitivism Theory)

แนวความคิดพื้นฐาน นักทฤษฎีกลุ่มนี้กล่าวว่าบุคคลแต่ละคนจะมีโครงสร้างความรู้หรือโครงสร้างทางปัญญาภายในที่มีลักษณะเป็นโหนดหรือกลุ่มที่มีการเชื่อมโยงกันอยู่การที่มนุษย์จะรับรู้อะไรใหม่นั้น มนุษย์จะนำความรู้ที่เพิ่งได้รับซึ่งอยู่ในรูปแบบความจำชั่วคราวนั้นไปเชื่อมโยงกับกลุ่มความรู้ที่มีอยู่เดิมทำให้เกิดเป็นความรู้หรือความจำถาวร ซึ่งการผสมผสานระหว่างสิ่งที่ได้รับในปัจจุบันกับประสบการณ์ในอดีตจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการทางปัญญาเข้ามามีอิทธิพลในการเรียนรู้ด้วย ทฤษฎีกลุ่มนี้จึงเน้นกระบวนการทางปัญญา เช่น การรับรู้ การระลึกหรือจำได้ การคิดอย่างมีเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและการสร้างจินตนาการ เป็นต้นมากกว่าการวางเงื่อนไขเพื่อให้เกิดพฤติกรรมรวมทั้งให้ความสำคัญกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

การนำทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มปัญญานิยมไปใช้ในการเรียนการสอน

- กรณีที่ 1 ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้หรือประสบการณ์เกี่ยวกับเนื้อหานั้น ๆ มาบ้างแล้ว
- กรณีที่ 2 มีแหล่งการเรียนรู้จำนวนมากที่จะช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงองค์ความรู้ใหม่ไปยังองค์ความรู้เดิม
- กรณีที่ 3 มีเวลาในการเรียนการสอนพอสมควร มิได้จำกัดเวลาอย่างเข้มงวด
- กรณีที่ 4 เนื้อหาที่ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิด ค้นคว้าหาคำตอบได้ด้วยตนเอง เช่น การแก้สมการ การทดลองทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

เนื่องจากทฤษฎีกลุ่มนี้ให้ความสำคัญต่อกระบวนการทางจิตใจหรือความคิดของคนเรา ฉะนั้นแนวทางการจัดการเรียนการสอนจึงเน้นที่ตัวผู้เรียน โดยครูผู้สอนต้องหากกลยุทธ์การสอนและสภาพแวดล้อมที่จะช่วยให้

ผู้เรียนแต่ละคนได้คิด ได้รู้จักวิธีการและเกิดการค้นพบด้วยตนเอง สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้รับให้กลายเป็นความจำถาวร

ทฤษฎีที่ 3 ทฤษฎีกลุ่มคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism Theory)

แนวความคิดพื้นฐานของกลุ่มนี้ คือ การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้ลงมือกระทำหรือ สร้างสรรค์ความหมายจากประสบการณ์ของตน องค์ความรู้จะถูกสร้างขึ้นโดยคนผู้นั้นเอง ผ่านชุดของประสบการณ์ต่างๆ ที่มีลักษณะเฉพาะของตนและมีความแตกต่างกันไปในแต่ละคนการนำทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มคอนสตรัคติวิสต์ไปใช้ในการเรียนการสอนแนวคิดกลุ่มคอนสตรัคติวิสต์ จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้มากที่สุดเมื่อใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

1. ควรใช้ในลักษณะการบูรณาการเนื้อหาหลากหลายวิชาเข้าด้วยกันและผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ หรือ ประสบการณ์ของเนื้อหาเหล่านั้นแล้วอย่างดี
2. มีเวลาในการเรียนการสอนมาก อาจเป็นสัปดาห์หรือนานถึงภาคการศึกษา
3. เนื้อหาและกิจกรรมที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เช่น การประดิษฐ์คิดค้น การแก้ปัญหาแบบซับซ้อนในสถานการณ์ต่างๆ เป็นต้น

นักทฤษฎีกลุ่มนี้เชื่อว่ากระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่ากระบวนการสอน แต่ละบุคคลสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ฉะนั้นการออกแบบการเรียนการสอนจึงต้องมุ่งเน้นการวางแนวทางและสภาพแวดล้อมการเรียนให้เอื้อต่อการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบสื่อมัลติมีเดียแล้วผู้วิจัยสรุปได้ว่าทฤษฎีการจัดการเรียนรู้แต่ละกลุ่มมีเป้าหมายให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจทั้งจากพฤติกรรมหรือการใช้สติปัญญาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองซึ่งการเรียนรู้อาจจะเกิดจากการมีประสบการณ์เดิมอยู่หรือเกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งการฝึกหัดหรือการกระทำอยู่ตลอด (Prater, Carter, Hitchcock and Dowrick, 2012)

2.3 วัตถุประสงค์ของการใช้วีดิทัศน์ต้นแบบ

1. สามารถนำสิ่งที่อยู่ภายนอกห้องเรียนเข้ามาสู่นักเรียนในห้องได้
2. สามารถใช้เทคนิคในการถ่ายทำเพื่อให้นักเรียนได้เห็นสิ่งที่เล็กมากๆ ได้อย่างชัดเจนด้วยตาเปล่า ทั้งนี้ก็ด้วยวิธีการถ่ายทำ คือ การจับภาพระยะใกล้ (Close up /Extreme Close up) หรือให้ได้เห็นภาพแบบกว้างไกล (Long Shot and Wide Angle)
3. สามารถใช้เทคนิคการถ่ายทำให้นักเรียนเห็น และ เกิดความเข้าใจในกระบวนการบางอย่างซึ่งมนุษย์เราไม่สามารถเห็นได้ตามปกติ เช่น เทคนิคการถ่ายทำภาพอนิเมชัน (Animation) ช่วยทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตเคลื่อนไหวได้เหมือนกับสิ่งมีชีวิต
4. สามารถใช้เทคนิคการซ้อนภาพ (Superimposition) จากแหล่งสัญญาณภาพ 2 แหล่งให้ปรากฏอยู่ในจอได้ในเวลาเดียวกัน

5. สามารถเสนอภาพ และเสียงจากสื่ออื่นๆ ที่ใช้กันในสถานการณ์การเรียนการสอนได้เกือบทุกชนิดซึ่งทำให้รายการสอนนั้นน่าสนใจ และชวนให้น่าติดตามมากขึ้น

6. สามารถติดต่อแก้ไข หรือเพิ่มเติมเนื้อหาให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทำให้การเรียนการสอนเกิดประโยชน์ตรงกับความต้องการของผู้สอนโดยไม่สิ้นเปลืองเวลา และค่าใช้จ่ายมากขึ้น

7. สามารถเผยแพร่ความรู้ออกไปได้อย่างกว้างขวาง เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกภาพมีขนาดเล็ก จึงสามารถนำไปถ่ายทำรายการได้สะดวกสามารถบันทึกเหตุการณ์ หรือเรื่องราวที่เกิดขึ้นได้ในทันที และเก็บไว้สอนต่อไปได้ไม่จำกัดเวลา สถานที่ และเมื่อสอบไปแล้วจะนำมาสอนอีกครั้งก็ได้

8. วัตถุประสงค์เอื้ออำนวยให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ เพราะสามารถดูซ้ำได้หลายครั้งจนกว่าจะเข้าใจหรือจดจำได้

9. วัตถุประสงค์สามารถช่วยครูผู้สอนได้ด้วยการบันทึกภาพการสอนของครูแล้วนำมาเปิดชมเพื่อตรวจสอบความบกพร่อง และข้อผิดพลาดนั้นๆ เพื่อพัฒนาการสอนให้ได้ผลดียิ่งขึ้นได้ตลอดเวลา

กล่าวโดยสรุป เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการใช้วีดิทัศน์ต้นแบบคือ การนำเทคนิคต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการถ่ายวิดีโอหรือความรู้เกี่ยวกับการใช้วีดิทัศน์มาเป็นส่วนหนึ่งของการเผยแพร่ความรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้เพราะสามารถดูซ้ำได้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีพฤติกรรมนิยม

2.4 การสร้างวีดิทัศน์ต้นแบบ

การผลิตวีดิทัศน์นั้นหากผู้ผลิตปฏิบัติตามขั้นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ก็จะทำให้การผลิตรายการดำเนินการไปอย่างราบรื่น และสำเร็จตามจุดมุ่งหมายโดยมีขั้นตอนการผลิต (นิพนธ์ สุขปรีดี, 2528) ดังนี้

1. กำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน ต้องรู้จุดประสงค์ที่ต้องการรู้ ประเภทผู้ชม และวิธีการที่จะใช้สอนในห้องเรียน

2. รวบรวมข้อมูลและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการจัดรายการตรวจสอบความถูกต้องรวมทั้งคุณภาพและปริมาณ ซึ่งขั้นตอนนี้มีความสำคัญมาก

3. คัดเลือกข้อมูลข่าวสารเอามาเฉพาะที่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำรายงานเท่านั้น

4. เขียนบทรายการเป็นขั้นเรียงเรียงและจัดเนื้อหา

5. การเตรียมเทปไว้สำหรับการบันทึกจัดทำตารางในการบันทึกและจัดเจ้าหน้าที่ประจำ แต่ละงานและต้องแน่ใจว่าเจ้าหน้าที่แต่ละคนเข้าใจในงานในหน้าที่ดี

6. งานศิลป์เป็นงานด้านการเตรียมหัวเรื่อง แผ่นภาพพลิก ฉาก อุปกรณ์อื่นๆ

7. จัดเตรียมเครื่องมือและอุปกรณ์ในการสาธิตก่อนการบันทึกวีดิทัศน์ให้พร้อม

8. การบันทึกภาพก่อนการบันทึกภาพควรตรวจสอบดูเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ให้เรียบร้อย

9. การติดต่อ หลังจากการบันทึกภาพแล้วนำมาเรียบเรียงติดต่อเพื่อให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องเหมาะสมตามที่กำหนด

10. การสนทนา เพลง เสียงประกอบ การบันทึกเสียง เป็นขั้นการบันทึกเสียงเข้าไว้ในบทนั้นๆ เช่น คำบรรยาย การสนทนา เพลง เสียงประกอบ เป็นต้น

11. ฉายทดลอง เป็นการฉายให้ผู้ร่วมงานฝ่ายต่างๆ ได้ชมพร้อมกัน เพื่อเป็นการตรวจสอบและวิจารณ์ว่ามีส่วนใดต้องปรับปรุง และควรนำไปฉายทดลองให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยการสุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบก็ได้

12. การนำไปใช้เมื่อมีการทดลองว่าวิธีที่ค้นดังกล่าว สามารถใช้ได้ก็จะนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจเป็นการฉายในห้องเรียนหรือศึกษาเป็นรายบุคคลก็ได้

13. การประเมินผล เมื่อฉายวิธีที่ค้นดังกล่าวแล้วควรมีการประเมินรายการซึ่งจะทำให้ทราบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความเข้าใจในเรื่องนี้หรือไม่ อย่างไร และมีความคิดเห็นอย่างไรจากการถ่ายทำ การแสดง การสาธิต การดำเนินเนื้อหา การติดต่อ และจัดทำดนตรีประกอบ เป็นต้น

การดำเนินงานในการผลิตรายการโทรทัศน์ หรือออกแบบสื่อวีดิทัศน์แยกออกได้เป็น 2 ขั้นตอน (สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต, 2528) ดังนี้คือ

1. การวางแผนการผลิตรายการ เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากเพราะการวางแผนที่ดีย่อมส่งผลถึงรายการหรือสิ่งที่ต้องการผลิตออกมาด้วย ขั้นตอนการผลิตรายการมีดังนี้

1.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายและเป้าหมายจากเนื้อหา แล้วนำเนื้อหามาวิเคราะห์กำหนดกลุ่มเป้าหมาย (Target group) และจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม เพื่อให้สามารถวัดได้และควรกำหนดวิธีการที่จะนำไปใช้ด้วยว่า จะนำไปใช้สอนในลักษณะใด เช่น นำบทเรียน อธิบายเนื้อหาหรือสรุปบทเรียน

1.2 รวบรวมทรัพยากรและศึกษาข้อขัดข้องในการผลิตว่ามีอะไรบ้าง เพียงพอหรือไม่ถ้าไม่มีจะได้หาจากแหล่งใด ถ้าหากไม่ได้จะทำอย่างไร เช่น เครื่องมือ อุปกรณ์ บุคลากร งบประมาณ ปัญญาสิทธิบัตรทางกฎหมาย ทรัพยากรและข้อขัดข้องที่ต้องรวบรวมและศึกษา

1.3 การเขียนหัวข้อ เนื้อหา และการเลือกแบบนำเสนอ ผู้ผลิตรายการจะต้องนำเนื้อหาเขียนเป็นแบบนำเสนอที่เหมาะสมกับลักษณะสื่อ รูปแบบการนำเสนอทางโทรทัศน์ที่เป็นที่นิยม ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบอภิปรายแบบบรรยาย แบบนาฏการ และแบบบรรยายโดยไม่ให้เห็นตัวผู้บรรยาย

2. การเตรียมการผลิตรายการซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 เขียนบท (Script) เป็นการวางโครงสร้างของรายการ ควรเขียนเพื่อสนองจุดมุ่งหมายของการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมาย

2.2 เตรียมบุคลากร ในขั้นนี้ผู้ผลิตรายการจะต้องติดต่อกับบุคคลผู้ทำหน้าที่ต่างๆ ได้แก่ ผู้เขียนบท ผู้กำกับรายการ ฝ่ายเทคนิคและผู้แสดง เพื่อนัดแนะซักซ้อม ความเข้าใจที่ตรงกัน

2.3 เตรียมงานศิลปะ ที่จำเป็นจะต้องใช้ในการผลิตรายการ ซึ่งการเตรียมงานศิลปะจะต้องอยู่ภายใต้คำแนะนำของผู้ผลิตรายการและผู้กำกับ เพื่อให้งานศิลปะสนองจุดมุ่งหมายของรายการ อีกทั้งมีความเหมาะสมกับการสื่อความหมาย

2.4 เตรียมฉากและอุปกรณ์

2.5 เตรียมสิ่งอื่นเช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกายผู้แสดง ดนตรี เสียงประกอบ

2.6 การชักซ้อมเป็นขั้นสุดท้าย ซึ่งจะต้องฝึกซ้อมทั้งฝ่ายเทคนิคและผู้แสดงต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้วอย่างเคร่งครัด ความผิดพลาดของการผลิตรายการที่มีขึ้นในขั้นตอนนี้ หากมีน้อยย่อมหมายถึงรายการที่ได้จะมีคุณภาพมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งความสำเร็จของรายการขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้กำกับรายการและคณะผู้ร่วมงานทุกคน ในขั้นนี้ก็จะเริ่มถ่ายทำตามบทที่กำหนดไว้ จากนั้นจึงมาตัดต่อเพื่อเรียบเรียงภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจึงบันทึกเสียงบรรยายเสียงดนตรี และเสียงประกอบต่างๆ

กระบวนการผลิตบทเรียนวิดีโอที่ค้นตามหลักสูตรนั้นต้องร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ระหว่างฝ่ายผลิตด้านเนื้อหาต้องกำหนด (วสันต์ อดิศักดิ์, 2533) คือ

1. กำหนดจุดมุ่งหมายที่แน่นอนของบทเรียนให้ชัดเจนว่าเมื่อเรียนจบแล้วผู้เรียนจะได้อะไร
2. กำหนดเนื้อหาวิชาของบทเรียนว่าครอบคลุมสิ่งใด จะสนองจุดมุ่งหมายของบทเรียนเพียงใด จะเรียบเรียงเนื้อหาในลักษณะอย่างไรจึงจะพร้อมที่จะถ่ายทอดออกเป็นภาพและเสียงหรือรายการบนจอได้
3. วิเคราะห์ผู้แสดงในบทต้องเลือกอย่างพิถีพิถัน โดยปกติจะเลือกผู้ที่สอนเก่งแต่ควรระวังบางครั้งอยู่หน้ากล้องทำอะไรไม่ได้ หรือไม่ตีเหมือนอยู่นอกชั้นเรียน ครูจะต้องมีคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับของผู้เรียนว่าเหมาะสมกับเนื้อหาที่สอนหรือไม่
4. วิเคราะห์ผู้เรียบเรียงด้านวัย ความสามารถ ความรู้พิเศษ และความสนใจ ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการทำบทเรียนให้เหมาะสม

กล่าวโดยสรุป การผลิตและการออกแบบวีดิทัศน์มีความสำคัญมากเพราะจะช่วยให้ได้สื่อที่ดีมีคุณภาพ ดังนั้นการกำหนดวัตถุประสงค์ และกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงทีมงานที่ผลิตเทคนิคการถ่ายทำรวมถึงกราฟฟิกต่างๆ ที่ใช้จะช่วยเพิ่มความน่าสนใจของรายการวีดิทัศน์ได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงรุกผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบได้ดังนี้

การสร้างวีดิทัศน์

ก่อนการผลิตรายการวีดิทัศน์ ผู้ผลิตจำเป็นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผนการผลิต การเตรียมการผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต และการประเมินผลการผลิตรายการ (ประทีน คล้ายนาค, 2541 และ วิภา อุตมฉันทน์, 2544) โดยสามารถสรุปขั้นตอนของการผลิตรายการวีดิทัศน์ไว้ 3 ขั้นตอน (3P) (วชิระ อินทร์อุดม, 2539) ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการผลิตวีดิทัศน์ (Pre-Production) ประกอบด้วย ดังนี้

1.1 การแสวงหาแนวคิด เป็นการหาแนวทางและเรื่องราวที่จะนำมาผลิตเป็นรายการวีดิทัศน์ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสำคัญแรกผู้ผลิตรายการที่จะต้องคำนึงถึง ผู้ผลิตจะต้องตั้งคำถามให้กับตัวเองว่า แนวคิดที่ได้มันดีหรือไม่ อย่างไร และจะให้ประโยชน์อะไรต่อผู้ชม การหาแนวคิดหรือเรื่องราว จึงเป็นงานที่จะต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการค่อนข้างสูง

1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ เมื่อได้เรื่องที่จะทำการผลิตรายการมาแล้ว ต้องคำนึงถึงการคาดหวังถึงผลที่จะเกิดกับผู้ชมเมื่อได้รับชมรายการไปแล้ว ทุกเรื่องที่น่ามาจัดและผลิตรายการโทรทัศน์ ผู้ผลิตจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ว่าจะมุ่งให้ผู้รับได้รับหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรมในด้านใดบ้าง การกำหนดวัตถุประสงค์อาจตั้งหลายวัตถุประสงค์ก็ได้

1.3 การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย เมื่อได้กำหนดวัตถุประสงค์แล้ว ขั้นต่อไปจะต้องวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ชมว่ามีลักษณะอย่างไร เป็นการวิเคราะห์ความรู้ของผู้ชมในแง่มุมต่าง เกี่ยวกับเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ความสนใจ ความต้องการ และจำนวนผู้ชม เพื่อให้สามารถผลิตรายการได้ตรงความต้องการมากที่สุด

1.4 การวิเคราะห์เนื้อหา เป็นกระบวนการศึกษาเนื้อหา และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำการผลิตแล้ว นำมาวิเคราะห์ เพื่อให้ได้เนื้อหาสาระ และข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัย น่าสนใจ และเพิ่มความน่าเชื่อถือ การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นหน้าที่ของผู้ผลิตที่จะต้องทำการศึกษาจาก ตำรา เอกสาร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และข้อมูล และข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ทำการลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เพื่อการนำเสนอที่เหมาะสม และสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดี

1.5 การเขียนบทโทรทัศน์ เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการกำหนดแนวคิดจนถึงการวิเคราะห์เนื้อหา จนได้ประเด็นหลักและประเด็นย่อยของรายการ แล้วนำมาเขียนเป็นบท ซึ่งเป็นการกำหนดลำดับก่อนหลังของการนำเสนอภาพและเสียง เพื่อให้ผู้ชมได้รับเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยระบุลักษณะภาพ และเสียงไว้ชัดเจน นอกจากนั้นบทรายการโทรทัศน์ยังถ่ายทอดกระบวนการในการจัดรายการออกมาเป็นตัวอักษรและเครื่องหมายต่างๆ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ร่วมการผลิตรายการได้ทราบ และดำเนินการผลิตตามหน้าที่ของแต่ละคน

1.6 การกำหนดวัสดุ และอุปกรณ์ในการผลิตรายการ โดยที่ผู้ผลิตรายการจะต้องทราบว่าต้องใช้วัสดุ อุปกรณ์ใดบ้าง ซึ่งต้องกำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ดังกล่าว เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดหา และเตรียมการต่อไป

1.7 การกำหนดผู้แสดง หรือผู้ดำเนินรายการ ต้องเป็นไปตามความเหมาะสมของเนื้อหาและรูปแบบของรายการที่จะนำเสนอ

1.8 การจัดทำงบประมาณ โดยทั่วไปจะมีการตั้งงบประมาณไว้ก่อนแล้ว แต่ในขั้นนี้จะเป็นการกำหนดการใช้งบประมาณโดยละเอียด ซึ่งจะเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการดำเนินการผลิต เช่น ค่าตอบแทนผู้ร่วมดำเนินการผลิต รายการ ค่าผลิตงานกราฟิก ค่าวัสดุรายการ ค่าเบี้ยเลี้ยงเดินทาง ค่าที่พัก และค่าพาหนะ เป็นต้น

2. ขั้นการผลิตโทรทัศน์ (Production)

คือ เป็นขั้นตอนการดำเนินการถ่ายทำตามเส้นเรื่องหรือบทตามสคริปต์ที่ทีมงานผู้ผลิต ได้แก่ ผู้กำกับ ช่างภาพ ช่างไฟ ช่างเทคนิคเสียง ช่างศิลป์ และทีมงานจะทำการบันทึกเทปโทรทัศน์ รวมทั้งการบันทึกเสียง ตามที่กำหนดไว้ในสคริปต์ อาจมีการเดินทางไปถ่ายทำยังสถานที่ต่างๆ ทั้งในร่มและกลางแจ้ง มีการสัมภาษณ์ จัดฉากจัดสถานที่ภายนอกหรือในสตูดิโอ ขั้นตอนนี้อาจมีการแก้ไขหลายครั้งจนกว่าจะเป็นที่พอใจ (Take) นอกจากนี้อาจจะต้องเก็บภาพและเสียงบรรยากาศทั่วไป ภาพเฉพาะมุมเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการขยายความ (Insert) เพื่อให้ผู้ชมได้เห็นและเข้าใจรายละเอียดมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไปจะมีการประชุมเตรียมงาน และมอบหมายงานให้กับผู้เชี่ยวชาญในแต่ละด้านและนั่นคือการทำงานของทีมมา

3. ขั้นการหลังการผลิต (Post-Production)

คือ การตัดต่อลำดับภาพ หรือเป็นขั้นตอนการตัดต่อเรียบเรียงภาพและเสียงเข้าไว้ด้วยกันตามสคริปต์หรือเนื้อหาของเรื่อง ขั้นตอนนี้จะมีการใส่กราฟิกทำเทคนิคพิเศษภาพ การแต่งภาพการย้อมสี การเชื่อมต่อภาพและฉาก อาจมีการบันทึกเสียงในห้องบันทึกเสียงใส่เสียงพูดชาวน์บรรยากาศต่าง ๆ เพิ่มเติม อาจมีการนำดนตรีมาประกอบเรื่องราวเพื่อเพิ่มอารมณ์ในการรับชมยิ่งขึ้น ขั้นตอนนี้ส่วนใหญ่จะดำเนินการอยู่ในห้องตัดต่อแต่มีข้อจำกัดหลายอย่าง เช่น การเพิ่มเทคนิคพิเศษต่างๆ ซึ่งต้องใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่ทันสมัยและซับซ้อนมากยิ่งขึ้นมีเฉพาะช่างเทคนิคที่เกี่ยวข้องและผู้กำกับเท่านั้น

องค์ประกอบของขั้นการหลังการผลิต (Post-Production) มีดังนี้

3.1 การลำดับภาพ หรือการตัดต่อ (Editing) เป็นการนำภาพมาตัดต่อให้เป็นเรื่องราวตามบทวิดิทัศน์ โดยใช้เครื่องตัดต่อ หรือเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการตัดต่อนี้มี 2 ลักษณะ คือ

1) Linear Editing เป็นการตัดต่อระหว่างเครื่องเล่น/บันทึกวิดิทัศน์ 2 เครื่อง โดยให้เครื่องหนึ่งเป็นเครื่องต้นฉบับ (Master) และอีกเครื่องหนึ่งเป็นเครื่องบันทึก (Record) ในปัจจุบันไม่นิยมใช้แล้ว เนื่องจากการตัดต่อลักษณะนี้ต้องใช้ผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน และใช้เวลานานมาก

2) Non-Linear Editing เป็นการติดต่อโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เฉพาะ ซึ่งเป็นการตัดต่อที่รวดเร็วและมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

3.2 การบันทึกเสียง (Sound Recording) จะกระทำหลังจากได้ดำเนินการตัดต่อภาพตามบทวิดิทัศน์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงทำการบันทึกเสียงดนตรี เสียงบรรยาย และเสียงประกอบลงไป

3.3 การฉายเพื่อตรวจสอบ (Preview) หลังจากตัดต่อภาพ และบันทึกเสียงเรียบร้อยแล้วจะต้องนำมาฉายเพื่อตรวจสอบก่อนว่ามีอะไรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือไม่

3.4 ประเมินผล (Evaluation) เป็นการประเมินรายการหลังการผลิต ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

1) ประเมินผลกระบวนการผลิต โดยจะเป็นการประเมินด้านความถูกต้องของเนื้อหาคุณภาพของเทคนิคการนำเสนอ ความสมบูรณ์ของเทคนิคการผลิต โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ผู้เขียนบท ผู้กำกับรายการ ทีมงานการผลิต และ

2) การประเมินผลผลิต ซึ่งจะเป็นการประเมินโดยกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก โดยจะประเมินในด้านของความน่าสนใจ ความเข้าใจในเนื้อหา และสาระที่นำเสนอ

3) การเผยแพร่ ควรเลือกรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้เข้าถึงเป้าหมายให้ได้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ และควรเก็บข้อมูล ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ใช้ เพื่อนำมาแก้ไขเรื่องอื่นๆ ต่อไป

ดังนั้นก่อนการผลิตวิดิทัศน์ ผู้ผลิตจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผน การเตรียมการผลิต การใช้วัสดุอุปกรณ์ในการผลิต และการประเมินผลการผลิตรายการ

กล่าวโดยสรุปการสร้างวิดิทัศน์ มี 3 ขั้นตอน คือ การวางแผนเตรียมการผลิต ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุด ผู้ผลิตจะต้องวางแผนการจัดทำ กำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย เขียนแผนหรือบทวิดิทัศน์ กำหนดตัวผู้แสดง จัดหางบประมาณ จัดซื้อวัสดุ เมื่อเตรียมการพร้อมแล้ว จึงจะเข้าสู่ขั้นตอนการผลิตวิดิทัศน์ โดยจะ

ถ่ายทำตามสคริปต์ที่เขียนไว้ และสุดท้ายจะเป็นขั้นตอนหลังการผลิต จะมีการดำเนินการลำดับภาพ ตัดต่อภาพ บันทึกเสียงบรรยาย และเสียงประกอบ หลังจากนั้นจะฉายเพื่อตรวจสอบว่ามีอะไรที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ เพื่อประเมินผลกระบวนการผลิต และหลังการผลิต และนำวีดิทัศน์ไปใช้ในลำดับต่อไป

2.5 ขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ต้นแบบ

1. ขั้นนำ ครูเกริ่นนำถึงทักษะที่จะสอนในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถอธิบายถึงจุดมุ่งหมายของการชมวีดิทัศน์ต้นแบบ รวมทั้งยังกระตุ้นความสนใจเกี่ยวกับเนื้อหาจากวีดิทัศน์ด้วยการตั้งคำถามก่อนจะเข้าสู่การรับชมวีดิทัศน์ต้นแบบ
2. ขั้นสอน ครูให้นักเรียนชมวีดิทัศน์ต้นแบบโดยการเปิดวีดิทัศน์ที่แสดงถึงเนื้อหาและสิ่งที่ต้องการจะสอน 1-2 รอบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และจดจำพฤติกรรมที่ชมจากวีดิทัศน์จากสามารถเลียนแบบพฤติกรรมนั้นได้อย่างถูกต้อง
3. ขั้นสรุป ครูสรุปเนื้อหาที่ได้ชมจากวีดิทัศน์ร่วมกับผู้เรียนพร้อมทั้งตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนผ่านการตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่ผู้เรียนได้สอนว่าเรื่องดังกล่าวเกี่ยวกับอะไร ทักษะที่ได้รับชมทำอย่างไร เป็นต้น ให้ผู้เรียนตอบคำถามพร้อมทั้งแสดงพฤติกรรมเลียนแบบหรือแสดงตามคำสั่งที่ครูกำหนด เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน

กล่าวโดยสรุป ขั้นตอนการสอนโดยใช้วีดิทัศน์แสดงต้นแบบพฤติกรรม จะต้องเริ่มด้วยการเกริ่นก่อนในขั้นนำแล้วให้ผู้เรียนมีความสนใจจะชมวีดิทัศน์ในขั้นสอน และผู้เรียนจะได้เกิดการจำ เข้าใจ และสามารถนำไปสรุปร่วมกับผู้สอนได้

2.6 ประโยชน์และคุณค่าของการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ต้นแบบ

วีดิทัศน์ (Video tape) เป็นสื่อที่เหมาะสมสำหรับใช้เพื่อการเรียนการสอน เพราะวีดิทัศน์เป็นสื่อที่สามารถทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพ หรือภาพเคลื่อนไหว ซึ่งอาจเป็นภาพนิ่ง การบันทึกภาพวีดิทัศน์สามารถกระทำได้ทั้งในห้องถ่ายภาพ (Studio) และห้องปฏิบัติการ เราสามารถตัดต่อส่วนที่ไม่ต้องการ หรือเพิ่มเติมส่วนใหม่ลงไปได้ (ปิยดนัย ไหวอิน, 2555) ทำให้ผู้ชมได้เห็นภาพ และได้ยินเสียงไปพร้อมๆ กัน ซึ่งเป็นการรับรู้โดยประสาทสัมผัสทั้งสองทาง ซึ่งยอมดีกว่าการรับรู้โดยผ่านประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียวผู้ชมสามารถเข้าใจกระบวนการที่ซับซ้อนได้โดยอาศัยศักยภาพของเครื่องมือการผลิตวีดิทัศน์ที่สามารถย่อ ขยายภาพ ทำให้ภาพเคลื่อนที่ช้า เร็ว หรือหยุดนิ่งได้ แสดง กระบวนการที่มีความต่อเนื่อง มีลำดับขั้นตอนได้ในเวลาที่ต้องการ โดยอาศัยเทคนิคการถ่ายภาพ และเทคนิคการตัดต่อบันทึกเหตุการณ์ในอดีต และหรือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่างสถานที่ ต่างเวลา แล้วนำมาเปิดชมได้ทันทีเป็นสื่อที่ใช้ได้ทั้งเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่และใช้กับมวลชนทุกเพศ ทุกวัยและทุกระดับชั้นวีดิทัศน์ที่ได้รับการวางแผนการผลิตที่ดี และผลิตอย่างมีคุณภาพ สามารถใช้แทนครูได้ ซึ่งจะเป็นการลดปัญหาการขาดแคลนครูได้เป็นอย่างดีใช้ได้กับทุกขั้นตอนของการสอน ไม่ว่าจะเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นระหว่างการสอน หรือขั้นสรุปใช้เพื่อการสอนซ่อมเสริมได้อย่างมีประสิทธิภาพใช้เพื่อบันทึกภาพที่เกิดจากอุปกรณ์การฉายได้หลายชนิด เช่น ภาพสไลด์ ภาพยนตร์ โดยไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องฉายหลายประเภทใน

ห้องเรียนใช้เป็นแหล่งสำหรับให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยการนำห้องสมุดวิดิทัศน์ ใช้ในการฝึกอบรม ผู้สอนด้วยการบันทึกการสาธิตวิธีการสอน การบันทึกบรรยาย หรือการจัดการศึกษาใหม่ๆ ช่วยปรับปรุงเทคนิค วิธีการสอนของครู โดยการใช้เทคนิคการสอนแบบจุลภาค, การเรียนรู้แบบเปิด และการศึกษาทางไกล (วชิระ อินทร์อุดม, 2539)

กล่าวโดยสรุป เกี่ยวกับคุณค่าของวิดิทัศน์ต้นแบบว่าสามารถช่วยยกระดับการศึกษาแก่มวลชนช่วย แพร่กระจายความรู้ไปยังมวลชน ทำให้มวลชนมีความรู้ทันสมัยและช่วยให้ครูสามารถติดต่อกับผู้เรียน และ ติดต่อกับครูด้วยกันเองได้อย่างรวดเร็วเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 3 การเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning)

3.1 ความหมายของการเรียนรู้เชิงรุก

การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง แปลตามตัวก็คือเป็นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ หรือ การลงมือทำซึ่ง “ความรู้” ที่เกิดขึ้นก็เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาสลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว (Lorenzen, 2011) ด้วยแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้แนะนำ กระตุ้น เป็นที่ปรึกษา หรืออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แก่ผู้เรียน(สถาพร พงศพิศกุล, 2558) และต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การเรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ด้วยการที่ค่อยๆ เรียนรู้จากข้อมูลขนาดใหญ่ โดยเริ่มต้นเรียนรู้จากกลุ่มตัวแทนข้อมูลที่ถูกเลือก แล้วเรียนรู้เพิ่มเติมจากข้อมูลที่จำแนกผิดพลาดในอดีตโดยแบบจำลอง จึงทำให้สามารถแก้ไขปัญหาการจำแนกข้อมูลขนาดใหญ่ได้ นอกจากนี้ ข้อมูลแบบหลายผลลาก็มีปัญหาเรื่องความไม่สมดุลของข้อมูล (ไพโรจน์ ต้นติวชิรฐากร และ พีรพล เวทีกุล, 2559) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ พัฒนาความคิด และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง (เยาวเรศ ภัคดี จิตร, 2557)

กล่าวโดยสรุปว่าการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ อย่างมีความหมาย โดยการร่วมมือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ในการนี้ครูต้องลดบทบาทในการสอนและการให้ความรู้แก่ผู้เรียนโดยตรง แต่ไปเพิ่มกระบวนการและกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการจะทำกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้น และอย่างหลากหลายไม่ว่าจะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยการพูด การเขียน หรือการอภิปรายกับเพื่อน

3.2 ลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุก

Prince (2004) กล่าวถึง ลักษณะของการเรียนรู้เชิงรุกว่า การเรียนรู้เชิงรุกได้กำหนดไว้โดยทั่วไปว่าเป็นวิธีการสอนใดๆ ที่ดึงดูดนักเรียนในกระบวนการเรียนรู้ระยะสั้น ต้องการให้ผู้เรียนทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมายและคิดถึงสิ่งที่ผู้เรียนกำลังทำ แม้ว่าคำจำกัดความนี้อาจรวมถึงกิจกรรมแบบดั้งเดิม เช่น การเรียนรู้ที่ใช้งานจริงหมายถึงกิจกรรมที่นำมาใช้ในห้องเรียนหลัก องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงรุกคือกิจกรรมของผู้เรียนและการมีส่วนร่วมซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้งานตรงกันข้ามกับแบบเดิมที่เป็นการบรรยายที่ผู้เรียนได้รับข้อมูลอย่างอดทน ซึ่งการเรียนรู้เชิงรุกมีลักษณะดังนี้

1. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning) ซึ่งผู้เรียนเรียนทำงานร่วมกันในกลุ่มเล็กๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน วิธีการเรียนการสอนแบบกลุ่มซึ่งรวมถึงการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม และเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์มีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (ปรียา สมพีช, 2559) โดยองค์ประกอบหลักของการเรียนร่วมกันคือการเน้นการปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนมากกว่าการเรียนรู้เป็นกิจกรรมโดดเดี่ยว

2. การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Cooperative learning) สามารถกำหนดเป็นรูปแบบโครงสร้างของกลุ่มทำงานที่นักเรียนติดตามเป้าหมายร่วมกันในขณะที่ได้รับการประเมินเป็นรายบุคคล เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสามารถบูรณาการความรู้ได้ (ปรียา สมพีช, 2559) การพึ่งพาซึ่งกันและกันซึ่งกันและกัน การมีปฏิสัมพันธ์กันส่งเสริมการปฏิบัติที่เหมาะสมของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล องค์ประกอบหลักการมีส่วนร่วมร่วมกันคือ การมุ่งเน้นไปที่สิ่งจูงใจแบบมีส่วนร่วมมากกว่าการแข่งขันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ดูแลกำกับและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้รวมทั้งเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรงให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง (ปรียา สมพีช, 2559)

3. ควรใช้วิธีการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) ซึ่งวิธีการสอนนี้จะใช้ปัญหาเป็นจุดประเด็นเริ่มต้นในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการคิดและเรียนรู้หาคำตอบด้วยตนเอง เกิดประสบการณ์การคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ สร้างองค์ความรู้ตลอดจนประเมินผลเป็น (ปรียา สมพีช, 2559) โดยต้องมีการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ก่อน

สรุปได้ว่า ลักษณะการเรียนรู้เชิงรุก จำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยผู้สอนต้องจัดเตรียมสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และคอยเป็นคนจุดประเด็นปัญหา ผู้แนะนำสิ่งต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน

3.3 องค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงรุก

มีนักวิชาการศึกษาหลายท่านได้นำเสนอองค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงรุก ดังนี้

Meyers and Jones (1993) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก มีองค์ประกอบ 3 ประการหลัก ได้แก่

- 1) ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ การพูด การฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิดเห็น
- 2) กลวิธีในการเรียนการสอน ได้แก่ การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปราย การคิดแก้ปัญหา และการเขียนบทความ

3) ทรัพยากรทางการสอน ได้แก่ การอ่าน การมอบหมายงาน วิทยากรความรู้จากภายนอก การใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอน และการเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน

Grabinger and Dunlap (1998) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก มีองค์ประกอบ 6 ประการ ดังนี้

(1) การเรียนรู้ทั้งในด้านทฤษฎีและด้านลงมือปฏิบัติ โดยผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการค้นหาข้อมูลของเรื่องที่จะเรียน แล้วนำข้อมูลนั้นมาแสดงความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่ม และสามารถเชื่อมโยงความรู้จนเกิดเป็นความรู้ใหม่

(2) การเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมจริง โดยผู้เรียนเรียนรู้ตามสภาพจริงบนประสบการณ์ที่เป็นจริง

(3) ความรับผิดชอบและความคิดริเริ่มของผู้เรียน ผู้เรียนต้องเปลี่ยนจากการรอรับความรู้เป็นการเรียนรู้แบบร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสร้างความรู้ด้วยตนเอง

(4) การเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มและร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

(5) กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความรู้ กระบวนการเรียนรู้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นการช่วยให้คำแนะนำ

(6) การประเมินตามสภาพจริง ต้องมีการประเมินในลักษณะที่หลากหลายและเห็นถึงความแตกต่างของผู้เรียน

จรรยา ดาสา (2552) ได้เสนอถึงหลักการพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้เชิงรุกมี 4 องค์ประกอบดังนี้

1) การฟังและพูด ผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนฟังให้เป็น สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ สามารถพูดสื่อสารความคิดเห็นของตนเอง

2) การอ่าน ถือเป็นทักษะสำคัญผู้สอนต้องมั่นใจว่าผู้เรียนสามารถอ่านและจับประเด็นได้

3) การเขียน องค์ประกอบนี้จะเกิดขึ้นได้ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจในเนื้อหา สามารถเขียนแสดงความคิดเห็นและเรียบเรียงความคิดของตนเองให้ตนเองและผู้อ่านเข้าใจ

4) การสะท้อนความคิดเห็น การโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นกันระหว่างผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นช่วยให้เชื่อมโยงความคิดได้กว้างขึ้นและเรียนรู้ได้มากขึ้น

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553) ได้อธิบายถึงลักษณะสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกดังนี้

1. เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้ความรู้ของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทุกด้านทั้งการอ่าน การฟัง การพูด การคิด และการเขียน

2. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน แบ่งหน้าที่การรับผิดชอบ ผู้สอนต้องเป็นผู้คอยสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้

เนาวินิตย์ สงคราม (2555) ได้นำเสนอองค์ประกอบการเรียนรู้เชิงรุกดังนี้

1. การเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนได้เห็นความแตกต่างระหว่างความคิดของตนเองกับผู้อื่น เมื่อผู้เรียนได้ค้นหา แลกเปลี่ยน โดยสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง จะทำให้การเรียนรู้เกิดผลดี
2. การมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนไม่ได้เป็นเพียงแต่ผู้ฟัง ผู้เรียนต้องมีความคิดริเริ่ม สร้างความรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนอาจจัดกิจกรรมเป็นการอภิปรายเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ส่วนผู้สอนมีหน้าที่ตั้งคำถาม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อน
3. วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย วิธีการสอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การคิด และการเขียน รวมทั้งให้ผู้เรียนได้ฝึกแก้ปัญหาและค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง
4. ทรัพยากรในการเรียนการสอน ทรัพยากรการเรียนรู้ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการเรียนรู้ เพราะเป็นสิ่งส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง
5. กิจกรรมสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และตั้งข้อสงสัยจากการปฏิบัติ รวมทั้งการที่ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
6. การประเมินผล เป็นการประเมินผู้เรียนว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายเพียงใด ต้องปรับปรุงหรือพัฒนาด้านใดบ้าง รวมถึงการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน เพื่อให้การประเมินมีประสิทธิภาพ

3.4 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

McKinney (2009) ได้เสนอเทคนิคการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกดังนี้

1. การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นหรือคำถามที่ตั้งไว้แต่ละคนก่อน จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อทุกคน
2. การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดเป็นกลุ่มๆ
3. การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led review sessions) เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่างๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ โดยผู้สอน จะมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำเมื่อมีปัญหา
4. การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมมาบูรณาการในการจัดการเรียน ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในชั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นการสอน การมอบหมายงาน และชั้นประเมินผล
5. การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วิดีโอ (Analysis or reactions to videos) เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวิดีโอ แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นหรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดู อาจใช้วิธีการพูดโต้ตอบ การเขียน หรือการร่วมกันสรุปเป็นรายกลุ่ม
6. การเรียนรู้แบบโต้วาที (Student debates) เป็นการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลหรือโต้ตอบกันจากประสบการณ์และการเรียนรู้ที่ได้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม

7. การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student generated exam questions) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้สร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่เรียนรู้มาแล้ว

8. การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-research proposals or project) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงขั้นตอนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ เรียนรู้ตามแผน สรุปความรู้หรือสร้างผลงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยอาจเป็นแบบโครงงาน

9. การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษากรณีตัวอย่าง จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อทุกคน

10. การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping journals or logs) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้จดบันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่พบเห็นหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11. การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and produce a newsletter) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมกันเขียน ประกอบด้วย บทความ ข้อมูลสารสนเทศ ข่าวสาร และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่นๆ

12. การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept mapping) เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอดและความเชื่อมโยงกรอบความคิด ซึ่งอาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรือกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนอื่นๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ได้ซักถามและแสดงความคิดเห็น

ทรงศรี ตุ่นทอง (2545) ได้นำเสนอรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกดังนี้

1. การคิดระดับสูง เป็นการจัดกิจกรรมที่ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยสามารถตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายและสรุปผลได้

2. ความแม่นยำในความรู้ที่ได้รับ ผู้เรียนสามารถใช้เหตุผลในการอธิบาย แสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้ง รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา

3. การเชื่อมโยงกับภายนอก ผู้เรียนทำกิจกรรมตามความสนใจหรือนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติ

4. การสื่อสารข้อมูลได้ชัดเจน ผู้เรียนสามารถใช้เหตุผลอธิบายถึงสาระสำคัญหรือสร้างบทที่มีความเหมาะสมในการนำเสนอความคิด

ปรีชาญ เดชศรี (2545) นำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกไว้ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเป็นรายบุคคล ผู้สอนจัดกิจกรรมโดยการตั้งคำถาม สร้างปัญหาหรือสถานการณ์ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการคิดและประยุกต์ใช้จนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสม ซึ่งเริ่มจากการให้ผู้เรียนได้ประเมินความรู้ตนเองก่อนเรียนและเมื่อหลังเรียนให้ผู้เรียนประเมินตนเองอีกครั้งว่ามีความรู้เพิ่มมากขึ้นหรือไม่ ซึ่งกิจกรรมควรเน้นที่การให้ผู้เรียนได้ตอบคำถาม

2. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบคู่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดและการสร้างความรู้ด้วยตนเอง แต่มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน กิจกรรมที่เหมาะสมอาจเป็นการอภิปราย หรือ การที่ผู้สอนให้ผู้เรียนได้ประเมินซึ่งกันและกัน

3. การจัดการเรียนรู้เชิงรุกรายกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่มีการจัดเป็นกลุ่มให้ผู้เรียนได้คิดและสร้างความรู้ด้วยตนเองเพื่อแก้ปัญหาโดยอาจจัดเป็นแบบบทบาทสมมติ การทำแผนผังความคิด หรือเกมส์ เป็นต้น

เขาวเรศ ภักดีจิตร (2557) รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะดังนี้

1. การสอนแบบโครงการหรือโครงงาน (Project Based Learning) เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่และวิธีการใหม่ด้วยตัวของผู้เรียนเองโดย ใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้ให้คำปรึกษาสามารถพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนทั้งการคิดพื้นฐาน และการคิดขั้นสูง เป็นการพัฒนาสมองซีกซ้ายและขวา พัฒนาหุปัญญา สามารถจัดเป็นกิจกรรมกลุ่มหรือกิจกรรมเดี่ยวก็ได้ และพิจารณาจากความยากง่ายและความเหมาะสมของ โจทย์งาน ให้ผู้เรียนนำเสนอแนวคิดการออกแบบชิ้นงานพร้อม ให้เหตุผลประกอบจากการค้นคว้า ผู้สอนพิจารณาร่วมกับการอภิปรายในชั้นเรียน จากนั้นผู้เรียนลงมือปฏิบัติทำชิ้นงาน และส่งความคืบหน้าตามกำหนดการประเมินผลจะประเมินทั้งด้านผลผลิตคือชิ้นงานจากการทำโครงการและเนื้อหาความรู้ที่ได้เรียนรู้กระบวนการและทักษะต่าง ๆ ที่ได้พัฒนาและเจตคติที่เกิดขึ้น

2. การจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ (Experiential Learning) เป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจเชิงนามธรรมเหมาะกับรายวิชาที่เน้นปฏิบัติหรือเน้นการฝึกทักษะ สามารถใช้การจัดการเรียนการสอนได้ทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล หลักการสอนคือผู้สอนวางแผนจัดสถานการณ์ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่จำเป็นกระตุ้นให้ผู้เรียนสะท้อนความคิดอภิปรายสิ่งที่ได้รับจากสถานการณ์ตัวอย่าง เทคนิคการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบเน้นประสบการณ์ ได้แก่ เทคนิคการสาธิต และเทคนิคเน้นการฝึกปฏิบัติซึ่งวิชาชีพ

3. การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก (Problem Based Learning) เป็นการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ด้วยการศึกษาค้นคว้าที่สมมุติขึ้นจากความจริงแล้วผู้สอนกับผู้เรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเสนอวิธีแก้ปัญหาหลักของการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก คือ การเลือกปัญหาที่สอดคล้องกับเนื้อหาการสอนและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถาม วิเคราะห์วางแผนกำหนดวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยผู้สอนมีบทบาทให้คำแนะนำแก่ผู้เรียนขณะลงมือแก้ปัญหาสุดท้ายเมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการแก้ปัญหา ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสรุปผลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงสิ่งที่ได้จากการลงมือแก้ปัญหาผลสะท้อนจากผู้เรียน

4. การสอนที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning) เป็นกระบวนการสอนที่ผู้สอนใช้เทคนิค วิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียน คิดเป็นลำดับขั้นแล้วขยายความคิดต่อ เนื่องจากความคิดเดิม พิจารณาแยกแยะอย่างรอบด้านให้เหตุผลและเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีจนสามารถสร้างสิ่งใหม่ หรือตัดสินใจประเมินหาข้อสรุปแล้วนำไปแก้ปัญหาอย่างมีหลักการโดยฝึกให้มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เทคนิคการสอนได้แก่ การอภิปรายกลุ่มย่อย การใช้กรณีตัวอย่างหรือการใช้สถานการณ์จำลอง เป็นต้น

3.4.1 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่เน้นกิจกรรม

การเรียนที่เน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับการเรียนการสอนกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดขั้นสูง (Higher-order thinking) ไม่เพียงแต่ฟัง ผู้เรียนจะต้องอ่าน เขียน ถามคำถามอภิปรายร่วมกันและลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความรู้เดิมและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญกิจกรรมการเรียนการสอนหรืออาจจะกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ กิจกรรมการเรียนรู้เพราะต้องการเน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง เน้นที่บทบาทของผู้เรียน และถึงแม้ว่าจะเน้นบทบาทของผู้เรียน แต่ผู้สอนก็ยังมีบทบาทพร้อมเช่นกัน คือเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ได้แก่ เป็นผู้ให้คำปรึกษา เป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด เป็นผู้จัดระเบียบ ผู้แนะนำและกำกับไม่ให้ออกนอกทางหรือหลงทาง เป็นต้น ดังนั้นการใช้คำการเรียนการสอนจึงมีความหมายที่ยังคงใช้ได้กับหลักสูตรฉบับปัจจุบันเพื่อให้กิจกรรมการเรียนการสอนบรรลุตามเป้าประสงค์การสอนของครูก็เป็นไปอย่างมีความหมาย นักเรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลินกิจกรรมการเรียนการสอน ตัวอย่างกิจกรรมและหัวข้อเรื่องอาจจะเป็นเรื่องง่ายที่สุดไล่ไปถึงยากที่สุดก็ได้และลักษณะกิจกรรมก็สามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามผู้ที่วางแผนการสอนและผู้สอน (วัชร เกษพิชัยณรงค์ และ คณะ, 2555)

3.4.1.1 การสอนแบบจุลภาค (Micro-Teaching Method)

ทิสนา แคมมณี (2560) ทักษะการสอนเป็นความสามารถในการดำเนินการสอนได้อย่างชำนาญ ซึ่งครอบคลุมการสอนทั้งหมด ซึ่งหลักสูตรครุศาสตร์ – ศึกษาศาสตร์ มีการจัดให้นิสิต/ นักศึกษาคูครูฝึกทักษะการสอนใน 2 ลักษณะคือ

1) การสอนแบบจุลภาค (micro teaching) เป็นการฝึกทักษะก่อนออกสู่สถานการณ์จริง ซึ่งหลักของการฝึกทักษะการสอนมี 3 ประการคือ (1) การมีแบบอย่างที่ดี โดยผู้ฝึกต้องได้เห็นแบบอย่างที่ดีซึ่งอาจเป็นตัวบุคคลหรือมาในรูปแบบสื่ออื่น จะทำให้การฝึกทักษะได้ผลดี (2) การมีเกณฑ์ที่ดีและชัดเจน ทักษะการสอนที่จะฝึกควรมีเกณฑ์ เป็นรูปธรรมที่ระบุพฤติกรรมอย่างชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การฝึกประสบความสำเร็จ (3) การได้รับข้อมูลป้อนกลับ ผู้รับการฝึกได้รู้ถึงผลการกระทำของตนเองจะช่วยให้ผู้ฝึกยอมรับและวางแนวทางที่จะแก้ไขพฤติกรรมของตน

ขั้นตอนของการจัดการสอนแบบจุลภาค

1. ผู้ถูกฝึกทักษะควรเป็นผู้เลือกทักษะที่จะฝึก ทักษะที่เลือกควรเป็นทักษะที่ยังไม่สามารถทำได้ดี ทักษะแต่ละคนอาจจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความสามารถและความถนัดของแต่ละคนผู้ถูกฝึกควรได้รับการประเมินและมีการประเมินตนเองว่าควรปรับปรุงหรือเพิ่มเติมอย่างไร
2. การจัดทำเกณฑ์ที่มีความชัดเจน เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างถูกต้อง ผู้ถูกฝึกควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะนั้น ผู้สอนควรให้คำแนะนำและหากเป็นไปได้ควรจัดทำเกณฑ์ร่วมกับผู้ถูกฝึก
3. การเห็นแบบอย่าง ผู้ถูกฝึกควรได้เห็นแบบอย่างในเรื่องที่จะฝึก การได้เห็นแบบอย่างที่ดีจะช่วยให้ผู้ถูกฝึกเกิดความเข้าใจมากขึ้น

4. การจัดทำบทเรียนฝึกทักษะ ผู้ถูกฝึกควรเป็นผู้พัฒนาบทเรียนตามความเข้าใจของตนเอง ผู้สอนควรตรวจและให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำเพื่อให้บทเรียนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการบันทึกการสอน และติดต่อผู้เรียนสำหรับการสอนแบบจุลภาค
6. การลงมือปฏิบัติการสอนแบบจุลภาค
7. การประเมินการสอนแบบจุลภาค ผู้ถูกฝึกควรได้ชมการสอนของตนเองจากวิดีโอที่บันทึกไว้ เพื่อให้ผู้ถูกฝึกได้เห็นข้อบกพร่องของตนเอง
8. การปรับบทเรียนและสอนใหม่ หลังการได้รับข้อมูลป้อนกลับ อาจมีการปรับบทเรียนและปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้นกว่าเดิม

2) การฝึกสอน การให้ผู้ถูกฝึกได้ไปสอนนักเรียนในสถานการณ์จริง เป็นการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง โดยผู้สอนคอยให้คำแนะนำและคำปรึกษา

3.4.2 การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)

เป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สืบค้น สืบเสาะ สำรวจ ตรวจสอบ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่างๆ จนเกิดความเข้าใจและรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมายการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ว่าเป็นวิธีหนึ่งที่มุ่งให้ผู้เรียนคิด วางแผนปฏิบัติกิจกรรม และค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้อย่างมีระบบโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งครูจะทำหน้าที่ใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ ประกอบด้วย

1. **ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement)** เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนโดยนำเรื่องที่สนใจมาจากเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในช่วงเวลานั้น หรือเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่เรียนมาแล้ว เป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนสร้างคำถาม เป็นแนวทางที่ใช้ในการสำรวจตรวจสอบอย่างหลากหลาย
2. **ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration)** เมื่อทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่สนใจ มีการกำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบตั้งสมมติฐาน กำหนดทางเลือกที่เป็นไปได้ ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะหรือปรากฏการณ์ต่างๆ วิธีการตรวจสอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น ทำการทดลอง ทำกิจกรรมภาคสนาม การศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ
3. **ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)** เมื่อได้ข้อมูลเพียงพอ จึงนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์แปลผล สรุปผล นำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่างๆ เช่น บรรยายสรุป สร้างแบบจำลองหรือรูปวาด
4. **ขั้นขยายความรู้ (Elaboration)** เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิมแนวคิดที่ได้จะช่วยเชื่อมโยงกับเรื่องต่างๆ ทำให้เกิดความรู้กว้างขึ้น
5. **ขั้นประเมิน (Evaluation)** เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่างๆ ว่านักเรียนมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไรและมากน้อยเพียงใด จากนั้นจะนำไปสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่นๆ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า รูปแบบของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกนั้น จะเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และจะมีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เหมาะกับทั้งรายวิชาที่ต้องการสอนและพื้นฐานทางตัวบุคคลของผู้เรียนโดยวิธีการที่นำมาใช้นั้นจะเน้นความรู้ความสามารถประสบการณ์ เน้นปัญหาเน้นทักษะกระบวนการ หรือเป็นการบูรณาการ ซึ่งจะมีวิธีการต่างๆ หลายรูปแบบที่ครูผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนการสอนได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การวางแผนด้วยตนเอง และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่พบเจอด้วยตนเอง สามารถวางแผนและแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง

กล่าวโดยสรุปการเรียนรู้เชิงรุกเป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้โดยกลวิธีต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยผู้เรียนจะสร้างความเข้าใจและค้นคว้าหาความหมายของเนื้อหาสาระโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมที่มีแยกแยะความรู้ใหม่ที่ได้รับกับความรู้เก่าที่มี สามารถประเมินต่อเติมและสร้างแนวคิดของตนเองซึ่งเรียกว่ามีการเรียนรู้เกิดขึ้น ผู้เรียนลักษณะนี้จะเป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้นและมีทักษะที่สามารถเลือกรับข้อมูล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีระบบ

3.4.1.2 การอภิปรายแบบโต๊ะกลม ((Round Table)

ความหมายของการอภิปราย

จักรกฤษณ์ โปตาพล (2556) ได้กล่าวถึง การอภิปรายผล หมายถึง การอธิบายว่าทำไมผลการวิจัยถึงเป็นอย่างนี้และเขียนเพื่อชี้ให้เห็นว่าผลการวิจัยของเราที่ได้สอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยของท่านอื่นอย่างไร ถ้าสอดคล้องสอดคล้องอย่างไรในประเด็นใดแต่ถ้าขัดแย้งเราจะต้องหา สาเหตุหรือ เหตุผลมาอธิบายที่ทำให้ผลการวิจัยออกมาอย่างนี้จากเอกสารต่างๆ หรือเหตุผลของผู้วิจัยเอง

สมพงศ์ วิทย์ศักดิ์พันธุ์ (2553) ได้กล่าวถึง การอภิปราย หมายถึง การร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง รวมไปถึงการพูดให้ความรู้ข้อมูลใหม่ด้วย การอภิปรายที่ได้ยินกันบ่อยๆ ปัจจุบัน เช่น การอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล การอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจ การอภิปรายเรื่องวิกฤติวัฒนธรรม ในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นต้น ปกติจะมีผู้มาร่วมอภิปรายตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรืออาจเป็นกลุ่มคนที่สนใจเรื่องเดียวกัน อาจเป็นการอภิปรายในที่ประชุม สำนักงาน กลางแจ้ง หรือในสภาก็ได้ โดยมักเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นของตนได้อย่างเต็มที่ แต่ในระยะเวลาจำกัด ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้

กล่าวโดยสรุปถึงความหมายของการอภิปราย คือ การร่วมกันแสดงความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีจุดประสงค์คือการแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นของตนเองได้อย่างเต็มที่และอิสระเพื่อให้เรื่องที่น่าสนใจอภิปรายเกิดการแก้ไขปัญหาได้เป็นไปในทางที่ดีขึ้น

ประเภทของการอภิปราย

สมพงษ์ วิทาศักดิ์พันธ์ (2553) ได้จำแนกการอภิปรายว่ามีลักษณะทั่วไป 3 ลักษณะดังนี้ คือ การอภิปรายในที่ประชุม การอภิปรายทั่วไป การอภิปรายแบบมีวิทยากรหรือจำกัดผู้ร่วมอภิปราย

1. การอภิปรายในที่ประชุม หมายถึงการเปิดโอกาสให้สมาชิกของที่ประชุมที่มีลักษณะปิด ได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับประเด็นใดประเด็นหนึ่ง เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจหรือการแก้ไขปัญหา หรือมติของที่ประชุม โดยมีประธานในที่ประชุมทำหน้าที่ควบคุมการอภิปราย หลังจากการอภิปรายอาจมีการให้ลงมติ หรือสรุปผลการอภิปราย โดยที่ประชุมอาจแบ่งออกได้เป็น สามฝ่าย คือฝ่ายเห็นด้วย ฝ่ายไม่เห็นด้วย และฝ่ายยังไม่ตัดสินใจ การอภิปรายของทุกฝ่ายเป็นไปเพื่อให้เหตุผล ข้อมูล และความคิดเห็นเพื่อนำมาให้อีก 2 ฝ่ายมาเห็นด้วยเพื่อให้ที่ประชุมมีความเห็นคล้อยตามหรือลงมติตามที่ฝ่ายตนต้องการ เช่น การอภิปรายในที่ประชุมรัฐสภาเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น เรื่องงบประมาณ เรื่องกระทู้เกี่ยวกับอาชญากรรมและยาเสพติด ฯลฯ หรือการอภิปรายในที่ประชุมขององค์กร หน่วยงาน เป็นต้น การอภิปรายในที่ประชุมมีลักษณะพิเศษคือเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น ให้ข้อมูลความรู้ได้โดยเท่าเทียมกัน โดยถือว่าสมาชิกแต่ละคนมีความรู้ มีสิทธิ์ และมีโอกาสอภิปรายได้ เนื่องจากผู้เข้าประชุมมีความรู้ความเข้าใจงานและประเด็นที่กำลังถกเถียงอภิปรายกันอยู่ค่อนข้างดี ปกติมักให้มีการแจ้งวาระการประชุมเพื่อให้สมาชิกเตรียมตัวล่วงหน้าได้

2. การอภิปรายทั่วไป เป็นลักษณะของการอภิปรายที่เปิดโอกาสให้ทุกคนที่เป็นสมาชิกของที่ประชุมหรือผู้เข้าร่วมประชุมที่สนใจปัญหาเดียวกันแสดงความคิดเห็นได้ การอภิปรายทั่วไปทำได้สองลักษณะ คือ ลักษณะแรกทำในหมู่สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมเท่านั้น แต่เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นได้ ดังเช่นการอภิปรายในที่ประชุมดังกล่าวข้างต้น หรือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ฟังที่เป็นสาธารณชนเข้าร่วมประชุมและแสดงความคิดเห็นได้ด้วย ปกติก่อนจะมีการอภิปรายทั่วไปมักเริ่มต้นให้มีวิทยากร หรือผู้ร่วมอภิปรายที่กำหนดบุคคลไว้แล้วพูดอภิปรายเสนอความคิดเห็นจนครบทุกคนแล้วก่อน จากนั้นก็เปิดโอกาสให้ผู้ฟังร่วมแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้

3. การอภิปรายแบบมีวิทยากร/ผู้ร่วมอภิปราย ลักษณะนี้เป็นที่นิยมในปัจจุบันมาก การอภิปรายแบบนี้มักมีวิทยากรหรือผู้ร่วมอภิปรายประมาณ 2-4 จนถึง มาร่วมแสดงความคิดเห็น อาจเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องเดียวกัน หรือเป็นการเสนอแนวทาง ทางออกของปัญหา หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่กำลังเป็นประเด็นสนใจของกลุ่มหรือสาธารณชน การอภิปรายลักษณะนี้ ผู้อภิปรายมักได้รับเชิญในฐานะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับ เป็นบุคคลที่มีความเห็นที่น่าสนใจ เป็นผู้มีชื่อเสียง และเป็นผู้ที่สังคมกำลังให้ความสนใจ เป็นต้น มีคำเรียก 2 คำสำหรับผู้อภิปราย คือ วิทยากร และผู้ร่วมอภิปราย ทั้งสองคำมีความหมายเดียวกันในแง่ที่ว่ามิบทบาทหน้าที่ให้ความคิด ความรู้ และข้อเสนอแนะต่างๆ แก่ผู้ฟัง

กล่าวโดยสรุปถึงหัวข้อประเภทของการอภิปรายนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. การอภิปรายในที่ประชุม 2. การอภิปรายทั่วไป 3. การอภิปรายแบบมีวิทยากรหรือจำกัดผู้ร่วมอภิปราย โดยแต่ละประเภทมีลักษณะดังนี้ 1. การอภิปรายในที่ประชุม คือ การอภิปรายที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ชัดเจน สมาชิกที่จะมาเข้าร่วมประชุมต้องร่วมกันแสดงความคิดเห็นเพื่อหาข้อยุติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งในการประชุมอภิปรายลักษณะนี้จะมีการแจ้งวาระการประชุมเพื่อให้สมาชิกได้เตรียมตัวล่วงหน้า 2. การอภิปรายทั่วไป คือ การเปิดโอกาสให้ทุกคนในที่ประชุมที่สนใจปัญหาเดียวกันนั้นได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

และ 3. การอภิปรายแบบมีวิทยากรหรือจำกัดผู้ร่วมอภิปราย คือ การอภิปรายที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ มาร่วมกันแสดงความคิดเห็นในทัศนะของตนเองและยังเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมอภิปรายได้มีโอกาสซักถามเพื่อให้บรรยากาศไม่เกิดความเป็นทางการมากนัก

อภิขยา นิเวศน์ (2557) ได้กล่าวถึง การอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table) คือ การจัดอภิปรายแบบนี้เป็นการจัดให้สมาชิกทุกคนเห็นหน้ากันเป็นการประชุมที่เป็นกันเองมากๆ ประธานจะทำหน้าที่ในการดำเนินการประชุม จะมีเลขาเป็นผู้จัดบันทึกการประชุม ถ้าสมาชิกท่านใดต้องการแสดงความคิดเห็น สามารถยกมือขึ้นขอพูดได้เลย การประชุมแบบนี้แตกต่างจากแบบตอบกลับคือสมาชิกไม่ต้องเรียงลำดับจากขวามือของประธานและการแสดงความคิดเห็นสามารถแสดงได้อย่างกว้างขวางและใช้เวลาตามที่สมาชิกต้องการ

วิธีการดำเนินการ

1. ประธานกล่าวเปิดการประชุมเสนอปัญหา
2. เมื่อสมาชิกรับทราบปัญหาหรือหัวข้อของการอภิปรายแล้วถ้าท่านใดต้องการแสดงความคิดเห็นก็ให้ยกมือเพื่อขอพูดโดยไม่ต้องเรียงลำดับ
3. ถ้าหัวข้อเรื่องหรือประเด็นนั้นยังหาข้อยุติไม่ได้หรือสมาชิกต้องการอภิปราย ต่อที่ประชุมก็จะเปิดโอกาสให้อภิปรายต่อจนกว่าจะหาข้อยุติได้
4. สิ่งสำคัญประธานต้องกระตุ้นให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็น และต้องช่วยสรุปข้อยุติให้ได้
5. สำหรับเลขาจะเป็นผู้บันทึกข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ของสมาชิกทุกคนและสรุปผลการประชุมเพื่อนำเสนอต่อประธานและสมาชิกต่อไป

กล่าวโดยสรุป การอภิปรายแบบโต๊ะกลม คือการประชุมที่จัดให้สมาชิกนั่งหันหน้าเข้าหากัน มีความเป็นกันเองในขณะประชุม และหากสมาชิกท่านใดต้องการเสนอความคิดเห็น สามารถยกมือเพื่อแสดงความคิดเห็นได้ทันที โดยมีประธาน เลขา และสมาชิกในที่ประชุมตามลำดับ

จากการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงรุกผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์องค์ประกอบได้ดังนี้

ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้เชิงรุก

Meyers and Jones (1993)	Grabinger and Dunlap (1998)	จรรยา ดาสา (2552)	ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553)	สรุปรูป
<p>องค์ประกอบ 3 ประการหลัก ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ การพูด การฟัง การเขียน การอ่าน และการสะท้อนความคิดเห็น 2. กลวิธีในการเรียนการสอน ได้แก่ การทำงานแบบร่วมมือ กรณีศึกษา สถานการณ์จำลอง การอภิปรายการคิดแก้ปัญหา และการเขียนบทความ 3. ทรัพยากรทางการสอน ได้แก่ การอ่าน การมอบหมายงาน วิทยากรความรู้จากภายนอก การใช้เทคโนโลยีการเรียนการสอน และการเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน 	<p>องค์ประกอบ 6 ประการ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การเรียนรู้ทั้งในด้านทฤษฎีและด้านลงมือปฏิบัติ โดยผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการค้นหาข้อมูลของเรื่องที่จะเรียน แล้วนำข้อมูลนั้นมาแสดงความคิดเห็นร่วมกันในกลุ่ม และสามารถเชื่อมโยงความรู้จนเกิดเป็นความรู้ใหม่ 2. การเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมจริง โดยผู้เรียนเรียนรู้ตามสภาพจริงบนประสบการณ์ที่เป็นจริง 3. ความรับผิดชอบและความคิดริเริ่มของผู้เรียน ผู้เรียนต้องเปลี่ยนจากการรอรับความรู้เป็นการเรียนรู้แบบร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสร้างความรู้ด้วยตนเอง 4. การเรียนรู้แบบร่วมมือ ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกันเป็น กลุ่มและร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน 	<p>องค์ประกอบมีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การฟังและพูด ผู้สอนจะต้องฝึกให้ผู้เรียนฟังให้เป็น สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ สามารถพูดสื่อสารความคิดเห็นของตนเอง 2. การอ่าน ถือเป็นทักษะสำคัญ ผู้สอนต้องมั่นใจว่าผู้เรียนสามารถอ่านและจับประเด็นได้ 3. การเขียน องค์ประกอบนี้จะเกิดขึ้นได้ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจเนื้อหา สามารถเขียนแสดงความคิดเห็นและเรียบเรียงความคิดของตนเองให้ตนเองและผู้อ่านเข้าใจ 4. การสะท้อนความคิดเห็น การโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นกันระหว่างผู้เรียน จะทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นช่วยให้เชื่อมโยงความคิดได้กว้างขึ้นและเรียนรู้ได้มากขึ้น 	<p>ลักษณะสำคัญในการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่พัฒนาการคิด การแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้ความรู้ของผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทุกด้านทั้งการอ่าน การฟัง การพูด การคิด และการเขียน 2. ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกัน แบ่งหน้าที่การรับผิดชอบ ผู้สอนต้องเป็นผู้คอยสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ 	<p>ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบการเรียนรู้เชิงรุกได้ดังนี้</p> <p>องค์ประกอบที่ 1 ความรู้พื้นฐาน ผู้เรียนต้องค้นคว้าหาข้อความรู้และความหมายของเรื่องที่จะเรียน ผู้เรียนจะจัดกระทำกับข้อมูลของสิ่งที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาสรุปเป็นของตนเอง แล้วนำเสนอความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกันในกลุ่มเพื่อน อย่างเป็นเหตุเป็นผล</p> <p>องค์ประกอบที่ 2 บทบาทผู้สอนและบทบาทนิสิตครู ผู้สอนจะมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้เรียน ให้คำแนะนำ อธิบายเพิ่มเติม และรับฟังความคิดเห็นผู้เรียนจะมีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบ่งหน้าที่และรับผิดชอบร่วมกัน</p> <p>องค์ประกอบที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรม กิจกรรมการเรียนรู้อาจจัดขึ้น</p>

ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์องค์ประกอบการเรียนรู้เชิงรุก (ต่อ)

Meyers and Jones (1993)	Grabinger and Dunlap (1998)	จรรยา ดาสา (2552)	ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2553)	สรุป
	<p>5. กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาความรู้ กระบวนการเรียนรู้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิด ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นการช่วยให้คำแนะนำ</p> <p>6. การประเมินตามสภาพจริง ต้องมีการประเมินในลักษณะที่หลากหลายและเห็นถึงความแตกต่างของผู้เรียน</p>			<p>เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน โดยทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มส่งเสริมให้มีการใช้ทักษะทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การคิด และการเขียน</p> <p>องค์ประกอบที่ 4 สื่อประกอบ การเรียนการสอน ผู้สอนต้องสร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้</p> <p>องค์ประกอบที่ 5 การประเมิน ผลผู้สอนจะมีการให้ผลป้อนกลับกับผู้เรียน โดยใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยมีการใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลาย</p>

ตอนที่ 4 ความตระหนัก (Personal Awareness)

4.1 ความหมายของความตระหนัก

ความตระหนัก หมายถึง สภาวะการณมีผลให้เกิดความรู้สึก การรับรู้มุ่งสู่สภาวะจิตแห่งตน คือ ทักษะคิดความคิด ความเชื่อ ความสนใจ (วีระชน ชาวผ่อง, 2551) ซึ่งบุคคลเคยมีการรับรู้หรือเคยมีความรู้มาก่อน โดยเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้นจะทำให้เกิดความสำนึกขึ้นหรือเกิดความตระหนักขึ้น จนเกิดการยอมรับและเห็นความสำคัญต่อสิ่งเร้าที่นั้นซึ่งต้องอาศัยความรู้ในเรื่องนั้น หรือใช้ประสบการณ์เป็นองค์ประกอบในการก่อให้เกิดความตระหนัก เป็นผลให้เกิดเป็นพฤติกรรมและเลือกปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา (เรณู พงษ์พันธ์, 2553) ความตระหนักจึงเป็นภาวะทางจิตใจที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความคิดและความปรารถนาต่างๆ อันเกิดจากการรับรู้และความสำนึกซึ่งเป็นภาวะที่บุคคลได้รับรู้หรือได้รับประสบการณ์ต่างๆ มาแล้ว โดยมีการประเมินค่าและตระหนักถึงความสำคัญของตนเองที่มีต่อสิ่งนั้นๆ ความตระหนักจึงเป็นการตื่นตัวทางจิตใจต่อเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้นๆ ซึ่งหมายความว่าระยะเวลาหรือประสบการณ์และสภาพแวดล้อมจะทำให้เกิดการรับรู้ (Perceptions) ขึ้น และนำไปสู่การเกิดความคิดรวบยอด การเรียนรู้และความตระหนักตามลำดับ (กรรณภา วัชรธำรงกุล, 2552) ทั้งนี้ความตระหนักจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว การกระทำในอดีต และสิ่งที่ส่งผลกับอารมณ์และความรู้สึก เป็นต้น โดยทั้งหมดที่เป็นองค์ประกอบจะเป็นผลของการกระทำที่เกิดขึ้น ซึ่งเรียกได้ว่า “ความตระหนัก” (เอกลักษณ์ ธนเจริญพิศาล และจำลอง โพธิ์บุญ, 2554)

กล่าวโดยสรุปความตระหนัก หมายถึง ความสำนึก การรับรู้ คิดได้ เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ในสิ่งที่ผู้เรียนมีความรู้เป็นพื้นฐานเดิมอยู่แล้ว และความรู้นั้นมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกผ่านพฤติกรรมของผู้เรียนโดยตรง

4.2 องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความตระหนัก

Breckler (1986) ได้กล่าวเอาไว้ว่า ความตระหนักเกิดจากทัศนคติที่มีต่อสิ่งเร้า การสัมผัส การรับรู้ ความคิดรวบยอด การเรียนรู้ความตระหนักพฤติกรรม ความรู้ (Knowledge) เจตคติ (Attitude) ความลุ่มลึก ชัดแจ้ง (Intelligibility) ความตระหนัก (Awareness) ได้แก่ บุคคล สถานการณ์กลุ่มสังคม การเรียนรู้ และประสบการณ์ต่างๆ ที่โน้มน้าว หรือที่จะตอบสนองในทางบวกหรือ ทางลบ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก โดยความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรมเป็นองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความตระหนัก การจะให้บุคคลมีพฤติกรรมในทิศทางที่พึงปรารถนานั้นจำเป็นที่จะต้องให้บุคคลเกิดความตระหนักต่อตนเองและสังคม ซึ่งบุคคลจะเกิดความตระหนักได้ก็ต้องมีการรับรู้สิ่งนั้น (วีระชน ชาวผ่อง, 2551) โดยองค์ประกอบสำคัญที่ก่อให้เกิดความตระหนักมีอยู่ด้วยกัน 3 ประการ ดังนี้

- 1) ความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) จะเริ่มต้นจากระดับง่ายและมีการพัฒนาเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ
- 2) อารมณ์ความรู้สึก (Affective Component) เป็นความรู้สึกด้านทัศนคติค่านิยม ความตระหนักชอบหรือไม่ชอบ ดีหรือไม่ดีเป็นองค์ประกอบในการประเมินสิ่งเร้าต่าง ๆ

3) พฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นการแสดงออกทั้งทางวาจา กิริยาท่าทางที่มีต่อสิ่งเร้า หรือแนวโน้มที่บุคคลจะกระทำ

กล่าวโดยสรุปถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความตระหนัก คือ การเรียนรู้จากตัวบุคคลหรือจากประสบการณ์ที่เป็นปัจจัยที่จะส่งผลต่อความตระหนัก ยกตัวอย่างเช่น ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกที่จะส่งผลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก

บัณฑิต จุฬาศัย (2528) กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ของแต่ละบุคคลไว้ 3 ประการ ได้แก่

1. ประสบการณ์การรับรู้ที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทั้งในอดีตที่ผ่านมาและในชีวิตประจำวัน การรับรู้เรื่องราวใด ๆ ขึ้นอยู่กับความเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์นั้น ประสบการณ์ที่ได้พบเห็นจะมีผลกระทบโดยตรงทำให้เกิดการรับรู้ในระดับต่าง ๆ

2. ความใส่ใจและการให้คุณค่าในเรื่องที่จะรับรู้ซึ่งแปรเปลี่ยนได้หลายระดับตั้งแต่ความจำเป็น ความต้องการ ความคาดหวัง ความสนใจ และอารมณ์

3. ลักษณะรูปแบบของเรื่องที่จะรับรู้ นอกจากการรับรู้ของบุคคลจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ความเอาใจใส่ และการให้คุณค่าในเรื่องที่จะรับรู้และยังขึ้นอยู่กับรูปแบบของสิ่งหรือเรื่องที่จะรับรู้ เนื่องจากความตระหนักของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับความรู้ของบุคคลนั้นๆ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความตระหนักไว้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก (ทงศักดิ์ ประสภกิตติคุณ, 2534) คือ

1. ประสบการณ์ที่มีต่อการรับรู้
2. ความเคยชินต่อสภาพแวดล้อม จะมีผลทำให้บุคคลตระหนักหรือไม่ตระหนักต่อสิ่งที่เกิดขึ้น
3. การเอาใจใส่และการให้คุณค่า ถ้ามนุษย์ใส่ใจในเรื่องใดมากก็จะมีความตระหนักในเรื่องนั้นมากขึ้น
4. ลักษณะและรูปแบบของสิ่งเร้า ถ้าสิ่งเร้านั้นสามารถทำให้ผู้พบเห็นเกิดความสนใจยอม ทำให้ผู้พบเห็นเกิดการรับรู้และการตระหนักมากขึ้น
5. ระยะเวลาและความถี่ในการรับรู้ถ้ามนุษย์ได้รับการรับรู้บ่อยครั้งหรือนานเท่าไรจะทำให้มีโอกาสเกิดความตระหนักมากขึ้นเท่านั้น

ประสาธ อิศรปริดา (2523) อธิบายว่า ความตระหนักเป็นพฤติกรรมทางด้านอารมณ์หรือความรู้สึก ซึ่งเกือบคล้ายความรู้เป็นพฤติกรรมขั้นต่ำสุดของความรู้ความคิดปัจจัยความรู้สึกหรืออารมณ์นั้นมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความรู้ความคิดเสมอ ความตระหนักเป็นเรื่องของโอกาสการได้รับสัมผัสจากสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อม โดยไม่ได้ตั้งใจ การไตร่ตรองแล้วจึงเกิดสามัญสำนึกต่อปรากฏการณ์นั้นๆ และในเรื่องของความตระหนักนี้จะไม่เกี่ยวข้องกับการจำหรือการรำลึกมากนัก เพียงแต่จะรู้สึกว่ามีอยู่จำแนก และรับรู้ลักษณะของสิ่งนั้นๆ เป็นสิ่งเร้าออกมาตรงๆ ว่า มีลักษณะเป็นเช่นไร โดยไม่มีความรู้สึกในการประเมินเข้าร่วมด้วย และยังไม่สามารถ

แบ่งออกมาได้ว่าคุณสมบัติใดของสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดความตระหนักต่อสิ่งนั้นหรืออาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ความรู้หรือการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความตระหนักนั่นเอง

ทงศักดิ์ ประสบกิตติคุณ (2534) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ของมนุษย์ไว้ 3 ประการดังนี้

1. ประสบการณ์ การรับรู้ที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทั้งในอดีตที่ผ่านมาและในชีวิตประจำวัน การรับรู้เรื่องราวใดๆ ขึ้นอยู่กับความเกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้นๆ ประสบการณ์ที่ได้พบเห็นมีผลกระทบโดยตรง ทำให้เกิดการรับรู้ระดับต่างๆ ซึ่งการรับรู้สภาพที่เจอเป็นประจำทุกวันนั้น ทำให้เกิดความเคยชินและยอมรับในสภาพแวดล้อมนั่นเอง

2. ความใส่ใจและการให้คุณค่าในเรื่องที่จะรับรู้ ความใส่ใจในเรื่องที่จะรับรู้แปรเปลี่ยนได้หลายระดับตั้งแต่ความจำเป็น ความต้องการ ความคาดหวัง ความสนใจและอารมณ์ โดยการรับรู้ในเรื่องใดของแต่ละบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับว่าคุณค่าในสิ่งนั้นจะใส่ใจและให้คุณค่าในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด

3. ลักษณะและรูปแบบของเรื่องที่จะรับรู้ นอกจากการรับรู้ของบุคคลจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ความใส่ใจและการให้คุณค่าในเรื่องที่จะรับรู้แล้ว ยังขึ้นอยู่กับว่าสิ่งนั้นหรือเรื่องที่จะรับรู้มีลักษณะรูปแบบเป็นอย่างไร เช่นเป็นกระแสนิยมของสังคมในขณะนั้น ดังนั้นการที่จะทำให้บุคคลเกิดการรับรู้เพื่อให้เกิดความตระหนักนั้นต้องใช้ระยะเวลาพอสมควร

ตารางที่ 2.3 การสังเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก

ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนัก	บัณฑิต จุฬาลงกรณ์ (2528)	ทงศักดิ์ ประสบกิตติคุณ (2534)	ประสาธ อิศรปริดา (2523)	ทงศักดิ์ ประสบกิตติคุณ (2534)
1. ประสบการณ์การรับรู้	✓	✓	✓	✓
2. ความใส่ใจและการให้คุณค่าในเรื่องที่จะรับรู้	✓	✓		✓
3. ลักษณะรูปแบบของเรื่องที่จะรับรู้/สิ่งเร้า	✓	✓	✓	✓
4. ความเคยชินต่อสภาพแวดล้อม		✓		
5. ระยะเวลาและความถี่ในการรับรู้		✓		
6. ความรู้ความคิด			✓	
7. ความรู้สึกหรืออารมณ์			✓	

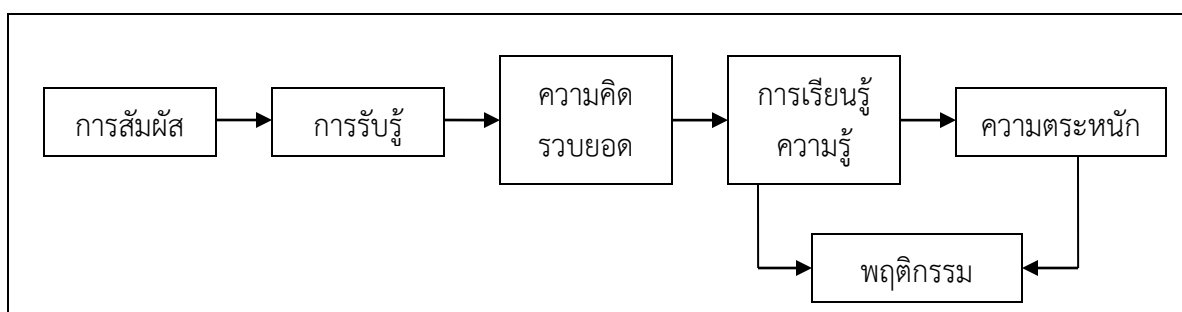
ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักรู้และความรู้

ประสาธ อิศรปริดา (2523) ได้กล่าวถึง ความตระหนักรู้ว่า เป็นพฤติกรรมตามอารมณ์หรือความรู้สึก (Affective Domain) อันเป็นพฤติกรรมขั้นต่ำสุดของความรู้ความคิด (Cognitive Domain) ปัจจัยด้านความรู้สึกหรืออารมณ์นั้นจะมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านความรู้และความคิดเสมอจากกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องที่เกิดจากข้อเท็จจริงประสบการณ์การสัมผัสและการใช้จิตไตรตรงคิดหาเหตุผลในขณะที่ความตระหนักรู้เป็นเรื่องของโอกาสการได้สัมผัสจากสิ่งเร้าหรือสิ่งแวดล้อมโดยไม่ตั้งใจ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักรู้มีด้วยกันหลายปัจจัย เพราะการตระหนักรู้เป็นพฤติกรรมต่อเนื่องมาจากการมีความรู้ หมายถึง การที่คนเรานั้นจะเกิดความตระหนักรู้ได้ต้องเป็นบุคคลที่ต้องมีความรู้มาก่อนเป็นพื้นฐาน นอกจากความรู้ก็ยังมีปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งเร้าต่างๆ ที่เข้ามาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความตระหนักรู้ขึ้นได้อีกด้วย

ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนักรู้

รัชนก ทุมชาติ (2551) ได้กล่าวว่า ความตระหนักรู้เป็นความสำนึก การรับรู้ คิดได้ เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง และสิ่งเหล่านั้นสามารถมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ดังนั้นความตระหนักรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีความรู้ที่ได้มาจากการสัมผัสจากสิ่งเร้า เมื่อเกิดการรับรู้ (Perceptions) จะนำไปสู่การเกิดความคิดรวบยอด การเรียนรู้ และความตระหนักรู้ ตามลำดับ การเรียนรู้และความตระหนักรู้จะนำไปสู่ความพร้อมที่จะแสดงออกถึงการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนักรู้
(Good, 1973 อ้างถึงใน รัชนก ทุมชาติ, 2551)

จากภาพที่ 2.1 แสดงว่า ความตระหนักรู้เป็นผลของกระบวนการทางปัญญา (Cognitive Process) กล่าวคือ เมื่อบุคคลได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าหรือสัมผัสจากสิ่งเร้าแล้วจะเกิดการรับรู้ขึ้นแล้ว ต่อไปจึงจะนำไปสู่การเกิดความเข้าใจในสิ่งเร้าเหล่านั้น หมายถึง เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งเร้าเหล่านั้น และนำไปสู่การเรียนรู้ในขั้นต่อไป คือ มีความรู้ในสิ่งนั้น แล้วเมื่อบุคคลเกิดความรู้ ก็จะส่งผลไปสู่ความตระหนักรู้ในที่สุด อีกทั้งความรู้และความตระหนักรู้ก็จะนำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าเหล่านั้น (รัชนก ทุมชาติ, 2551)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ขั้นตอนและกระบวนการเกิดความตระหนัก ต้องเริ่มต้นจากการให้บุคคลนั้นได้สัมผัส รับรู้ และกระตุ้นถึงความรู้หรือสิ่งเร้านั้นๆ ก่อน เพื่อให้บุคคลได้เกิดการคิดและเรียนรู้ แล้วนำไปสู่การเกิดองค์ความรู้ของตนเอง เมื่อบุคคลเกิดเรียนรู้และเข้าใจถึงสิ่งนั้นแล้ว จึงจะส่งผลไปสู่ความตระหนักและนำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้านั้นๆ

ตอนที่ 5 กีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย หรือการละเล่นพื้นบ้านไทย (Thai Traditional Sports, Thai Traditional Games)

5.1 ความหมายของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย หรือการละเล่นพื้นบ้านไทย

กีฬาพื้นเมืองไทย หมายถึง การละเล่นพื้นบ้านเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทเกมที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาอารมณ์สุขสนุกสนาน การละเล่นพื้นบ้านของไทยเป็นกิจกรรมที่ยอมรับร่วมกันในสังคมว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง (กรมพลศึกษา, 2557) เป็นสิ่งหนึ่งที่บ่งบอกถึงวิถีชีวิตและความเป็นอยู่โดยทั่วไปของมนุษย์ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละท้องถิ่น ตามวัย วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และภูมิปัญญาของคนในแต่ละสังคม การละเล่นนั้นสามารถเล่นได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ผู้ชายและผู้หญิง นิยมเล่นเพื่อช่วยให้ผ่อนคลาย การละเล่นของเด็กไทยเป็นการเล่นที่สืบทอดกันมาจากปู่ย่า ตายายพ่อแม่สู่ลูกหลาน การละเล่นจะไม่มีเปลี่ยนแปลงมากนัก การเล่นของเด็กแต่ละภาคจะแตกต่างกันที่วิถีเล่น อุปกรณ์ และการเรียกชื่อตามท้องถิ่นนั้น (สุวัฒน์ กลิ่นเกสร, 2559) ซึ่งการเล่นประจำชาติหรือประจำท้องถิ่นจะมีลำดับการเปลี่ยนแปลง มีพัฒนาการตามความเจริญของวัฒนธรรมแต่ยุคสมัย แต่มีสิ่งหนึ่งที่จะไม่เปลี่ยนแปลงคือการแสดงให้เห็นถึงลักษณะเฉพาะของแต่ละชาติแต่ละท้องถิ่นว่ามีลักษณะอย่างไร และยังใช้เป็นเอกลักษณ์ให้คนรุ่นหลังได้เล่นและอ้างไว้ให้คนรุ่นหลังได้สืบทอดต่อไป (เทพประสิทธิ์ กุศลวิชัย, 2556) โดยใช้ทักษะทางกายที่กระตือรือร้น ใช้ความสามารถในการเคลื่อนไหวร่างกายตามแบบวัฒนธรรมไทย (ชัชชัย โกมารทัต, 2549) ซึ่งเป็นกิจกรรมการแข่งขันที่มีแบบแผนอย่างไทยดั้งเดิมของเด็กและผู้ใหญ่ เพื่อความบันเทิงใจ ทั้งที่เป็นการเล่นที่มีกติกา มีวิธีการเล่นที่เป็นระบบ ระเบียบ กฎ กติกาการแข่งขันง่ายๆ ไม่สลับซับซ้อนสามารถยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และมีความเหมาะสมกับวิถีชีวิตวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ หรือไม่มีกติกา ไม่มีบทร้องประกอบ หรือมีบทร้องประกอบให้จังหวะ บางทีก็มีทำเต็น ทำรำประกอบ เพื่อให้งดงามและสนุกสนานยิ่งขึ้น ทั้งผู้เล่นและผู้ชมมีส่วนร่วมสนุกสนาน (ผะอบ โปษกฤษณะ และสุมน อมรวิวัฒน์, 2547) ไม่เน้นการแพ้ชนะจึงมีคุณค่าและมีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมพฤติกรรมโดยเฉพาะกับเด็กเล็ก ซึ่งเป็นที่รวมทั้งเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์ทางสังคมให้กับเด็กทำให้เด็กไทยประสบความสำเร็จในการเล่นจนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก รู้จักการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขอีกทั้งยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยการรอยการช่วยเหลือการแบ่งปันและการเป็นผู้นำผู้ตามสิ่งเหล่านี้เป็นผลที่จะเกิดโดยตรงจากการละเล่นของเด็กที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้ที่ต้องเสริมสร้างพัฒนาการให้พร้อมในการเจริญเติบโตและการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมพลศึกษา, 2557) อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เด็กใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และเป็นกิจกรรมที่แฝงไว้ด้วยสัญลักษณ์ หากศึกษาการเล่นของเด็กในสังคมเท่าๆกับได้ศึกษาวัฒนธรรมของสังคมนั้นด้วย การละเล่นของเด็กไทยมีความหลากหลาย เช่น หมากเก็บ ว้าว โพงพาง

รื้อข้าวสาร เป็นต้น (กาญจนา เหล่าโชคชัยกุล และคณะ, 2555) เมื่อเด็กได้เล่นคนเดียวหรือเป็นกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ จะทำให้เด็กได้รับการเตรียมความพร้อมในพัฒนาการด้านต่าง ๆ ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านจิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญาอีกทั้งมีส่วนช่วยพัฒนาให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้อีกทางหนึ่งด้วย (พลาตี หมายเต๊ะ, 2557) จุดประสงค์ส่วนใหญ่ของกีฬาพื้นเมืองไทย คือ มุ่งเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพื่อออกกำลังกาย และการละเล่นเป็นการส่งเสริมให้เด็กรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทำให้เด็กมีสุขภาพดี มีน้ำใจนักกีฬา นอกจากนี้การเล่นบางอย่างทำให้เด็กได้ฝึกสมอง ความว่องไว ตลอดจนเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายและทางอารมณ์ให้มากยิ่งขึ้น (ปนิษฐา เรื่องปัญญาวุฒิ, 2556)

สรุปได้ว่า กีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย หรือการละเล่นพื้นบ้านไทย หรือ เป็นการเล่นดั้งเดิมของท้องถิ่นของคนไทย เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่คนรุ่นก่อนได้สร้างและถ่ายทอดไว้ ซึ่งจะมีความแตกต่างไปตามแต่ละท้องถิ่น ตามวัย วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และภูมิปัญญาของคนในแต่ละสังคม สามารถเล่นได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ผู้ชายและผู้หญิง ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายตามแบบวัฒนธรรมไทย เป็นกิจกรรมการเล่นหรือแข่งขันที่มีแบบแผนอย่างไทย มีวิธีการเล่นที่เป็นระบบ ระเบียบ กฎ กติกาอย่างไทย ตามรูปแบบวิธีการดำเนินชีวิตดั้งเดิมแบบไทย

5.2 ประวัติความเป็นมาของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย และการละเล่นพื้นบ้านไทย

แต่ดั้งเดิมคนไทยอยู่แบบครอบครัวใหญ่ มีความใกล้ชิดกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อครั้งเป็นเด็กน้อยจะนอนดูพวงปลาตะเพียนที่สานด้วยใบของต้นมะพร้าวหรือใบลานที่ย้อมด้วยสี เมื่อแสงแดดส่องเข้ามาเกล็ดปลาตะเพียนจะเป็นประกายสวยงาม ปลาตะเพียนตัวน้อยแกว่งไกวตามแรงลม เด็กก็จะยื่นมือไขว่คว้าอย่างเพลิดเพลิน เมื่อเด็กเติบโตขึ้นผู้ใหญ่มักจะให้นั่งเล่นอยู่บนบ้านไม่ให้ออกไปไหนกลัวจะเป็นอันตราย เด็กจะอยู่บ้านเล่นกับพี่น้องวัยเดียวกันส่วนใหญ่ บางครั้งเล่นตบแปะแบบเด็กๆ ได้ฝึกความคิดได้เปลี่ยนท่าทางต่างๆ ได้ฝึกการเคลื่อนไหวของมือ แขนขาและสายตาประกอบกับเสียงเพลงและจังหวะที่เร้าใจ ใครที่พลาดหรือตามไม่ทันก็จะแพ้ ถ้ามีอุปกรณ์การเล่นเป็นเชือกเส้นเล็กๆ ขนาดยาวพอควรมานำผูกเป็นวงแล้วใช้นิ้วคล้องไขว้เป็นรูปต่างๆ การไขว้เชือกจะช่วยให้เด็กได้ฝึกการคิด และพัฒนากล้ามเนื้อนิ้วมือ การเล่นที่ใช้พื้นที่ เช่น เล่นมอญซ่อนผ้า ตีจับ โพงพาง รื้อข้าวสาร ชีวิตของเด็กไทยในสมัยก่อน จึงมีความสุขสนุกสนาน และอบอุ่น เพราะส่วนใหญ่จะเป็นการเล่นกันครอบครัวกับญาติพี่น้อง หรือเพื่อนบ้านใกล้เคียงเป็นต้น (อุษณีย์ ส้อมโนธรรม, 2555) ประวัติความเป็นมาของการละเล่นพื้นบ้านของไทยว่า มีมาตั้งแต่ในสมัยโบราณที่ไม่มีทราบชัดเจนว่าเมื่อไหร่ แต่การสันนิษฐานกันตามประวัติศาสตร์และหลักฐานที่ปรากฏตามที่มีการจารึกกันไว้เท่านั้น ซึ่งปรากฏหลักฐานว่ามีมาแต่เริ่มมีชาติไทยสมัยกรุงสุโขทัย จากข้อความในหลักศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงและหลักฐานที่ปรากฏในหนังสือ วรรณคดี และภาพจิตรกรรมฝาผนัง ซึ่งมีการสืบทอดวิธีเล่นกันมาอย่างต่อเนื่อง และปรับให้เข้ากับแต่ละยุคสมัยโดยการเล่นของไทยได้สอดแทรกไปกับประเพณีและวัฒนธรรมไทยในสมัยก่อน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานบันเทิงควบคู่กันไปกับการทำงาน ทั้งในชีวิตประจำวัน และเทศกาลงานบุญตามระยะเวลาแห่งฤดูกาล การละเล่นของเด็กไทยในปัจจุบัน เด็กผู้หญิงเล่นตุ๊กตากระดาษ ชุดขายของพลาสติกเลียนแบบของจริง วิดีโอเกม เด็กผู้ชายเล่นปืน จรวด เกมกด และเครื่องเล่นต่าง ๆ ซึ่งมีขายมากมายและมีการละเล่นหลายชนิดที่นิยมเล่น ทั้งในเด็กชายและเด็กหญิง

นอกจากนั้นยังเล่นตามฐานะและเศรษฐกิจ ของครอบครัว ดังนั้นการเล่นของเด็กไทยสมัยก่อนจึงค่อยๆ เลื่อนหาย ไปทีละน้อยๆ เช่น กาฬไช้ เขย่งเก้งกอย ชีม้าส่งเมืองซี้ตู่กลางนา เตย ภูกินหาง ช่วงชัย ชักเย่อ ซ่อนหา มอญ ซ่อนผ้า ไอ้โม่ง ตีจับ วีรชีวารสาร ตั้งแต่ ฯลฯ (กรมพลศึกษา, 2557) โดยปัจจุบันได้กลายมาเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้าน และประเพณีการเล่นบางอย่างได้สูญหายไปและมีการรื้อฟื้นขึ้นใหม่โดยมีการจัดแสดงหรือสาธิตให้ดูในการจัดงานการแสดงในโอกาสสำคัญต่างๆ การเล่นพื้นบ้านควรได้รับการส่งเสริมให้เด็กไทยได้เล่น และรู้จักมากขึ้นเพื่อเป็นเอกลักษณ์ของประเทศ (พาลาตี หมดเต๊ะ, 2557) สำหรับการเล่นจะมีการเปลี่ยนแปลงตามจุดมุ่งหมายของการเล่นกีฬาพื้นเมืองไทยในแต่ละยุคสมัยตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย จนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์(ปัจจุบัน) ดังนี้ (ชัชชัย โโกมารทัต, 2549)

สมัยสุโขทัย เป็นสมัยที่มีการสู้รบ มีศึกสงครามอยู่เรื่อย ๆ ทำให้ประชาชนในสมัยนั้นต้องฝึกฝนให้ร่างกายและจิตใจมีความแข็งแรงอยู่เสมอ ลักษณะการเล่นจึงออกมาในลักษณะของการเล่นเพื่อความแข็งแรงของร่างกาย มีการเล่นต่อสู้ด้วยมือเปล่า เช่น มวยไทย มวยปล้ำ การต่อสู้ด้วยอาวุธ เช่น กระบี่กระบอง เป็นต้น ในช่วงที่บ้านเมืองสงบก็จะมีการเล่นตามประเพณีต่างๆ เช่น โคะชน โคะเกวียน คลีม้า คลีช้าง การเล่นของเด็กไทยสมัยนั้นยังมีการนำดินมาปั้นเป็นภาชนะสิ่งของเครื่องใช้ เพราะได้เห็นผู้ใหญ่ทำก็จะเลียนแบบบ้าง จะเห็นได้ว่าจุดมุ่งหมายของการเล่นในสมัยนี้จะเป็นการเล่นเพื่อการฝึกฝนตนเองให้มีร่างกายแข็งแรงกับเล่นเพื่อความสนุกสนาน ผ่อนคลาย เป็นต้น

สมัยกรุงศรีอยุธยา ยังเป็นช่วงแห่งการทำสงครามและมีช่วงว่างเว้นจากการทำสงคราม การเล่นในสมัยนี้ยังคงเป็นการฝึกด้วยท่าทางของการป้องกันตัวด้วยมือเปล่า เช่น มวยไทย มวยปล้ำ การฝึกด้วยการใช้อาวุธโบราณ เช่น กระบี่กระบอง การฝึกชบชี่ช้าง ชบชี่ม้า เนื่องจากเริ่มมีการติดต่อทางเส้นทางคมนาคมทางน้ำมากขึ้น จึงจะพบว่าการฝึกพายเรือ เพื่อเตรียมพร้อมในการเดินทางหรือการสู้รบอีกด้วย ส่วนในช่วงที่ว่างเว้นจากการทำสงคราม คนส่วนหนึ่งก็จะเล่นว่าว เล่นลิงชิงเสา หรือการเล่นปลาลงอวน ซึ่งเป็นการเล่นในบตละคร เรื่อง”มโนราห์” จึงสรุปได้ว่าจุดมุ่งหมายของการเล่นในสมัยนี้จะมีการเล่นที่คล้ายคลึงกับสมัยสุโขทัย กล่าวคือ มีทั้งเล่นและเป็นการฝึกซ้อม เตรียมพร้อมต่อการทำสงคราม การเล่นเพื่อเฉลิมฉลองในงานราชพิธีต่างๆ รวมถึงการเล่นเพื่อบันเทิงใจและผ่อนคลาย เป็นต้น

สมัยกรุงธนบุรี ด้วยบ้านเมืองยังมีการสู้รบและทำสงครามกันอยู่ การเล่นกีฬาพื้นเมืองจึงจะเหมือนกับสมัยกรุงศรีอยุธยาที่มีทั้งเล่นเพื่อฝึกฝนร่างกายให้แข็งแรงและเตรียมพร้อมในการสู้รบ เมื่อว่างเว้นจากการทำสงคราม การเล่นก็จะเป็นลักษณะเพื่อความสนุกสนาน เพื่อความเพลิดเพลิน และสุดท้ายเป็นการเล่นเพื่อการเฉลิมฉลองราชพิธีต่างๆ เล่นในงานรื่นเริง เช่น มวยไทย มวยปล้ำ กระบี่กระบอง ตีคลี ขนช้าง ขนม้า ขนโค วิ่งวัว วิ่งควาย เล่นว่าว เป็นต้น

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นสมัยที่บ้านเมืองมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านการทหาร การปกครอง การเมือง การเศรษฐกิจ การศึกษา การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย ในช่วงแรกจะเป็นการเล่นเพื่อสืบทอดต่อจากสมัยกรุงธนบุรี เช่น ซี่ม้า ซี่ข้าง พายเรือ แข่งเรือ ตีคี่ลี เล่นว่าว สะบ้า ขนโค ขนแกะ วิ่งม้า วิ่งวัว วิ่งควาย หมากกรุก ลูกช่วง (ช่วงซัย) เล่นกับอาวุธเพื่อฝึกการป้องกันตัว เช่น กระบี่กระบอง การเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน รื่นเรใจ และเพื่อเฉลิมฉลองราชพิธีต่างๆ เช่น การรำดาบ มวยไทย รัชกาลที่ 1 ทรงสนพระทัย มีความชำนาญต่อสู้ป้องกันตัวแบบไทย ๆ ทรงฝึกฝนวิชามวยไทยตั้งแต่เยาว์วัย รวมถึงการทอดพระเนตรการแข่งขันชกมวยเสมอ การเล่นกีฬาพื้นเมืองในช่วงที่สองเป็นการเล่นเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนา ด้วยในช่วงรัชกาลที่ 3 และรัชกาลที่ 4 ประเทศไทยได้รับอารยธรรมตะวันตก ประกอบกับมีมิชชันนารีอเมริกันเข้ามาเผยแพร่ศาสนา การศึกษา ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งในช่วงนี้จะมีการละเล่นของชาติตะวันตกเข้ามาเผยแพร่ด้วย การส่งเสริมและพัฒนาการเล่นกีฬาพื้นเมืองไทยในช่วงนี้ถือว่ารุ่งเรืองมาก รัชกาลที่ 3 ทรงฝึกหัดมวยไทย รัชกาลที่ 4 ทรงฝึกหัดกระบี่กระบองอย่างไทยเดิม รวมถึงทรงสนพระทัยในการขี่ม้า การเล่นเกมและกีฬาพื้นเมืองไทยได้รับการฟื้นฟู และส่งเสริมอย่างมากในรัชสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงส่งเสริมให้มีการเล่นว่าวอย่างเป็นทางการขึ้น เรียกว่า “ว่าวพन्न” ในขณะที่กระทรวงธรรมการได้เริ่มจัดการแข่งขันกรีฑานักเรียนขึ้นเป็นครั้งแรก และจัดให้มีการแข่งขันเกมและกีฬาพื้นเมืองไทยหลายประเภทเข้าร่วมด้วยกัน แข่งช่วงสุดท้ายการเล่นกีฬาพื้นเมืองไทยเริ่มมีการชบเซา หลังการเปลี่ยนการปกครองในปี 2475 จนถึงปัจจุบัน หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในประเทศไทย คนไทยหันมาสนใจในการเล่นและแข่งขันกีฬาสากลมากขึ้น อีกทั้งการส่งนักเรียนเข้าร่วมการเล่นเกมและกีฬาในโรงเรียนเริ่มทำได้ยากขึ้น เจ้าภาพจัดการแข่งขันกีฬาหันไปจัดแข่งขันรายการกีฬาสากลแทนการจัดเกมการละเล่นหรือกีฬาพื้นเมืองไทย

กล่าวโดยสรุป ประวัติความเป็นมาของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทย หรือการละเล่นพื้นบ้านไทย นั้นมีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ โดยแต่ละยุคสมัยมีการเปลี่ยนแปลงตามสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา วัฒนธรรมความเป็นอยู่ โดยแบ่งการเล่นออกเป็นการเล่นเพื่อการออกกำลังกาย เสริมสร้างร่างกายให้แข็งแรง อดทน การนำทักษะการป้องกันตัวไปใช้ในการเล่น เช่น การเล่นมวยปล้ำ มวยไทย กระบี่กระบอง อาวุธ ดาบ หอก แหวน หลาว ทวน ง้าว ธนู โล่ ดั้ง การเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนาน รื่นเรใจ เช่น มอญซ่อนผ้า ซี่ข้าง ซี่ม้า เล่นว่าว ลิงชิงหลัก เป็นต้น และการเล่นเพื่องานรื่นเริงในโอกาสที่ว่างจากงานประจำ ส่วนใหญ่จะรวมตัวกันเล่นเพื่อเฉลิมฉลองในงานราชพิธี งานพิธีการ งานประจำปี เช่น แข่งเรือพาย รำดาบ ตะกร้อ วิ่งวัว วิ่งควาย โคนขน โคนเกวียน คี่ข้าง คี่ม้า คี่ลิคน เป็นต้น

5.3 ประเภทของกีฬาพื้นเมืองไทย

ซัยซัย โกมารทิต (2549) ได้แบ่งประเภทของกีฬาพื้นเมืองไทย ตามลักษณะของวัฒนธรรม ท้องถิ่น แหล่งกำเนิด โดยแบ่งออกเป็นดังนี้

1. กีฬาพื้นเมืองไทยภาคกลาง ส่วนใหญ่อุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นจะเป็นอุปกรณ์ที่มีอยู่ในครัวเรือน เน้นวิถีชีวิตของชาวบ้านทั่วไป เช่น กีฬาแข่งกระทะ ของคนสิงห์บุรีและอ่างทอง ที่มีการเล่นมาจากการที่ชาวบ้านมักจะเอากระทะใหญ่มาล้างทำความสะอาดที่ริมแม่น้ำ หรือการเล่น “แย้ลงรู” ซึ่งแย้จะเป็นสัตว์ที่มีมากในภาคกลาง

เป็นต้น กีฬาภาคกลางจะมีเป็นจำนวนมากกว่ากีฬาภาคอื่น ๆ เพราะคนจากภาคต่าง ๆ จะย้ายมาพำนักที่ภาคกลางและนำเอาการเล่นกีฬาภาคต่างๆ เข้ามาเล่นในภาคกลาง จึงเป็นการได้เปรียบ เพราะเป็นแหล่งรับการถ่ายทอดวัฒนธรรม เกม และกีฬาพื้นเมืองไทยมากกว่าภาคอื่นๆ อยู่ตลอดเวลา

2. กีฬาพื้นเมืองไทยภาคเหนือ การเล่นจะมีลักษณะเป็นความรู้ในด้านความเชื่อ ประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นของชาวเหนือ ภาษาที่ใช้ในการตั้งชื่อจะมีลักษณะเฉพาะ เช่น “มะกอนไซ” ที่เป็นกีฬาพื้นเมืองเก่าแก่ของจังหวัดลำปาง “ซึก” เป็นกีฬาพื้นเมืองของจังหวัดแพร่และอุตรดิตถ์ เป็นต้น

3. กีฬาพื้นเมืองไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นการแสดงให้เห็นวัฒนธรรมทางด้านภาษา การใช้ชีวิตที่ต้องมีความอดทน ยากลำบาก มีประเพณี ความเชื่อที่หลากหลายรูปแบบ มีพิธีกรรม การเล่นที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ กีฬาพื้นเมืองไทยบางชนิดอาจจะถือได้ว่าเป็นกีฬานำของกีฬาใหญ่หลายประเภท เช่น ตีคลี ที่มีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน มีการเล่นมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย เป็นกีฬานำของกีฬาฮอกกี้ ที่มีการแข่งขันในกีฬาซีเกมส์ เอเชียเกมส์ และโอลิมปิก ส่วนภาษาจะมีสำเนียงผิดเพี้ยนไปจากภาษากลางอยู่บ้าง เช่น ซี่มาหลังโปก เป็นภาษาอีสานเรียกว่า รอยถลอก กีฬาพื้นเมืองหลายชนิดจะสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตที่ยากลำบากของคนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น กีฬาแข่งเกวียน โคเกวียน เป็นต้น

4. กีฬาพื้นเมืองไทยภาคใต้ การเล่นจะมีลักษณะวิถีเล่นที่เลียนแบบธรรมชาติ สอดคล้องกับธรรมชาติที่มีอยู่ในท้องถิ่นภาคใต้ เช่น กีฬา “ขว้างลิง” เป็นการเลียนแบบลักษณะท่าทางการขว้างลิงซึ่งมีจำนวนมากทางภาคใต้ กีฬา “มวยทะเล” เล่นกันบริเวณชายทะเลเหตุเพราะภาคใต้มีทะเลขนานสองด้าน หรือ การเล่น “แย่งมะพร้าวทาน้ำมัน” เพราะภาคใต้เป็นภาคที่มีการปลูกมะพร้าวมากที่สุด เป็นต้น ซึ่งเมื่อศึกษากันอย่างลึกซึ้ง จะพบคำที่มีความหมายเดียวกันแต่เขียนและสำเนียงแตกต่างกัน เช่น คำว่า “เกม” ภาคใต้ใช้คำว่า “เก้” คำว่า “ขว้าง” ภาคใต้ใช้คำว่า “ซัด”

สรุป ประเภทของกีฬาพื้นเมืองไทยจะแบ่งตามภาคต่างๆ ของประเทศไทย และเรียกชื่อเหมือนภาคนั้น กล่าวคือ แบ่งเป็น 4 ประเภท คือ 1) กีฬาพื้นเมืองไทยภาคกลาง 2) กีฬาพื้นเมืองไทยภาคเหนือ 3) กีฬาพื้นเมืองไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 4) กีฬาพื้นเมืองไทยภาคใต้ โดยชื่อกีฬาพื้นเมือง วิธีและขั้นตอนการเล่นให้เป็นไปตามวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิต ความเชื่อ และพิธีกรรมต่างๆ ของแต่ละภาค

5.4 ประเภทของการละเล่นพื้นบ้านไทย

ผะอบ โปะชะกฤษณะ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ศิวะพร สุคนธ์พงเผ่า (2522) ได้แบ่งการละเล่นพื้นบ้านไทยของภาคกลางออกเป็น 6 ประเภท

1 การละเล่นกลางแจ้งประเภทที่มีบทร้องประกอบและไม่มีบทร้องประกอบการละเล่นกลางแจ้งที่มีบทร้องประกอบ ได้แก่ โพงพาง เสือไล่หมู อ้ายเข้อ้ายโขง ซ่อนหาหรือโป้งแปะ เอาเถิด มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร การเล่นที่มีคำโต้ตอบ เช่น ฐักันหาง แม่นาคพระโขนง มะลือก๊กอกแก็ก เข่งแก้งกอย การละเล่นกลางแจ้งที่ไม่มีบทร้องประกอบ ได้แก่ ล้อต๊อก บ้อหุ้น ลูกดิ่ง ลูกข่าง เตยหรือตาล่อง ข้าวหลามตัด วัวกระทิง ลูกข่วง เสือข้ามห้วยเคี้ยว เสือข้ามห้วยหมู ตีจับ ตาเข่ง ยิงหนังสะตึก ปลาหมอบ ตกกะทะ ตีลูกล้อ การเล่นว่าว

กระโดดเชือกเดี่ยว กระโดดเชือกคู่ กระโดดเชือกหมู่ หลุมเมือง หรือทอดกะทะ ชี้อ่าส่งเมือง กาฟักไข่ ตีโป่ง ซักคะเย่อ สะบ้า เสือกันวัว ชี้อ่าก้านกล้วย กระดานกระดก วิ่งสามขา วิ่งสวมกระสอบ ยิงเป็นก้านกล้วย

2. การละเล่นในร่มประเภทที่มีบทร้องประกอบและไม่มีบทร้องประกอบ การละเล่นในร่มที่มีบทร้องประกอบ ได้แก่ ชี้อ่ากลางนา ซักสาว โยกเยก แมงมุม จับปูดำขำปูนา จี้อ่าเจี๊ยะ เด็กเอ๋ยพาย จ้ำจี้ การละเล่นในร่มที่ไม่มีบทร้องประกอบ ได้แก่ ดิดเม็ดมะขามลงหลุม อีซิดอีเขียน อีตัก เสียดกถั่ง เสือกันวัว หมากกินอิม สีซอ หมากเก็บ หมากตะเกียบ ปั่นแปะ หัวก้อย กำทาย ทายใบสน ตีไก่ เป่ากบ ตีตบแผละ กัดปลา นาฬิกาทางมะพร้าว กงจักร ต่อบ้าน พับกระดาษ ฝนรูป จู๋นางเจ้าห้อง

3. การละเล่นเลียนแบบผู้ใหญ่

ผอชบ โปษะกฤษณะ และ สุมน อมรวิวัฒน์ (2547). กล่าวว่า การละเล่นของผู้ใหญ่ในชีวิตประจำวัน มักจะเกี่ยวกับการประกอบอาชีพซึ่งส่วนมากเป็นอาชีพเกษตรกร โดยเฉพาะในภาคกลางจะเกี่ยวข้องกับการทำนา เป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่ทำงานเคร่งเครียดก็มีการเล่นไปด้วย เพื่อผ่อนคลายอารมณ์และเป็นโอกาสให้หนุ่มสาวได้ หยอกล้อสนิทสนม ฉะนั้นการเล่นในชีวิตประจำวันจึงจะใช้เพลงพื้นเมืองเข้ามาเป็นส่วน ซึ่งมีลักษณะการโต้ตอบกัน เป็นเพลงใช้ปฏิภาณในทางภาษา เนื้อหาจะเกี่ยวกับสภาพของงานนั้นๆ แม้ผู้ใหญ่ที่มีอายุเกินวัยหนุ่มสาวก็เล่น สนุกสนานไปด้วย การละเล่นประเภทนี้จะนำเสนอเฉพาะภาคกลาง รูปแบบของการประพันธ์เป็นรูปกลอนหัวเดียว คือ ลงสัมผัสท้ายคำกลอนเป็นเสียงเดียวและมีการร้องซ้ำคำ เพื่อเพื่อให้มีเวลาคิดโต้ตอบ และเพื่อให้ผู้อื่นร่วมสนุกร้องเป็นลูกคู่ด้วย ทุกคนมีส่วนร่วมในการเล่น ผู้ที่มีความสามารถในการละเล่นแบบนี้ ถ้าเป็นชาย เรียกว่า พ่อเพลง ถ้าเป็นหญิงเรียกว่า แม่เพลง แต่น่าเสียดายที่ในปัจจุบันนี้ วิธีการดำเนินชีวิตเปลี่ยนไป การละเล่นเหล่านี้จึง หดหายไป แต่ถ้าจะอนุรักษ์ และส่งเสริมให้ถูกทางโดยสร้างความเข้าใจในคุณค่าอันเป็นเอกลักษณ์ของการละเล่นบางอย่าง เลือกสรรนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสังคมนั้นๆ ก็จะเป็นประโยชน์ในการ สร้างความเป็นไทยให้อยู่ในจิตใจของคนไทยตลอดไป

4. การละเล่นบทล้อเลียน เป็นการละเล่นสะท้อนสังคม เกิดจากการที่เด็กสังเกตสภาพแวดล้อม แล้วทำ เลียนแบบ โดยสมมติตนเองให้เป็นเช่นนั้น การละเล่นบทล้อเลียน นอกจากบทเล่นแล้ว ยังมีบทร้องที่แสดงถึง การล้อเลียนอีกด้วย

5. การละเล่นประเภทเบ็ดเตล็ดการเล่นเบ็ดเตล็ด เป็นการละเล่นแบบง่าย แต่ทำให้ร่างกายแข็งแรง ทำให้ เกิดความสนุกสนาน มีระเบียบวินัย และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

6. การละเล่นปริศนาคำทายเป็นการละเล่นฝึกสมอง เป็นสิ่งจูงใจอยากให้นักคิดได้ แก้ปัญหาได้ และ จุดมุ่งหมายสำคัญเป็นการเล่นเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในยามที่ว่างเว้นจากงานประจำ ส่วนใหญ่เป็นการเล่นของ เด็กและวัยรุ่น การเล่นชนิดนี้เป็นที่นิยมมากมีเล่นกันทุกภาค เพราะให้ทั้งความสนุกสนาน และ ความรู้เกี่ยวกับ สิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ฝึกให้เด็กรู้จักสังเกตและรู้จักใช้ความคิดในด้านภาษาจะเห็นได้ว่า ปริศนาคำทายเหล่านี้ มักจะมีการเล่นคำและสัมผัสใช้คำง่าย ๆ สั้น ๆ และคล้องจองกันทั้งยังสะท้อนความเป็นอยู่ ความเชื่อและวัฒนธรรม ของคนในสังคมนั้น ซึ่งจะแตกต่างกันตามสภาพของท้องถิ่นอีกด้วย

สรุปประเภทของการละเล่นพื้นบ้านไทย จะแบ่งออกเป็น 6 ประเภท คือ 1) การละเล่นกลางแจ้ง 2) การละเล่นในร่ม 3) การละเล่นเลียนแบบผู้ใหญ่ 4) การละเล่นบทล้อเลียน และ 5) การละเล่นประเภท

เบ็ดเตล็ด และการละเล่นปริศนาคำทาย โดยการละเล่นนั้นอาจจะมึบหรือประกอบ หรือไม่มีบหรือประกอบก็ได้ จะเป็นการเล่นแบบง่ายๆ เพื่อความสนุกสนาน คลายเครียด หรือเพื่อสร้างความสามัคคี ความสัมพันธ์ระหว่างหมู่คณะ โดยมีรูปแบบการเล่นที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิตของชุมชนในพื้นที่ท้องถิ่นนั้นๆ

5.5 ประโยชน์และคุณค่าของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทยหรือการละเล่นพื้นบ้านไทย

1. ช่วยทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทางด้านกีฬาไทย โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมด้วยการเล่นกีฬาไทย ตัวอย่างเช่น การเล่นวัวต่างของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ใช้ผู้เล่น 3 คน คนหนึ่งเป็นวัวคลาน 2 มือ 2 เข่า อีก 2 คนนั่งห้อยอยู่บนหลังคนเป็นวัว ไขว้ขา มือจับเท้าซึ่งกันและกัน มีสัมภาระบนหลังวัว ลักษณะคล้ายกับใส่ของบนหลังวัว เป็นการสะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่นิยมนำสัมภาระสิ่งของใส่ตะกร้าสองใบวางพาดบนหลังวัว ขนของเดินทาง (ชัชชัย โกมารทัต, 2549)

2. กีฬาพื้นเมืองไทยมีคุณค่าทางพลศึกษาไม่น้อยกว่ากีฬาสากล ได้แก่ คุณค่าทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตัวอย่างเช่น การเล่นแนดข้ามส้าวของภาคเหนือ เป็นการวิ่งไล่จับกันรอบ ๆ ลำไม้ไผ่ ใช้การวิ่งเร็ว หลบหลีก เปลี่ยนทิศทางตลอด หากเล่นต่อเนื่องกันประมาณ 30 นาที ขึ้นไป คุณค่าที่ได้ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาได้แตกต่างจากการเล่นวิ่งแข่ง เล่นบาสเกตบอลหรือฟุตบอลแต่อย่างใด (ชัชชัย โกมารทัต, 2549)

3. กีฬาพื้นเมืองไทยช่วยส่งเสริมและสร้างคุณลักษณะสนุกสนาน สามัคคีและเข้าใจต่อกันได้อย่างแท้จริง เพราะการเล่นไม่ได้มุ่งหวังความเป็นเลิศ แม้บางประเภทจะเป็นการแข่งขัน แต่รูปแบบและลักษณะจะแฝงด้วยขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม วิถีชีวิตความเป็นไทย สิ่งแวดล้อมที่อยู่ในท้องถิ่น ประกอบกับการเล่นกีฬาพื้นเมืองในสมัยก่อนจะเล่นในงานทำบุญ งานรื่นเริง งานนักขัตฤกษ์ ลักษณะงานจะเป็นการทำเรื่องดีหรือความดี จึงจะเป็นการแข่งขันเชิงสนุกสนาน สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มุ่งเน้นความสามัคคี ความเข้าใจ (ชัชชัย โกมารทัต, 2549)

4. กีฬาพื้นเมืองสามารถเข้าร่วมได้ทุกเพศทุกวัย และเข้าร่วมได้จำนวนมาก เพราะกีฬาพื้นเมืองมีลักษณะการเล่นที่ง่าย ไม่มีกฎ กติกายุ่งยากซับซ้อน เล่นได้ทุกเพศ ทุกวัย สามารถเล่นได้โดยไม่ต้องทำการฝึกซ้อมมาก่อน (ชัชชัย โกมารทัต, 2549)

5. กีฬาพื้นเมืองไทย จัดว่าเป็นกีฬานันทนาการที่ดี เพราะเล่นแล้วสนุกสนาน คลายเครียด แม้จะเต็มที่หรือจริงจังกับการเล่น ก็ไม่ทำให้ผู้เล่นเกิดความเครียด (ชัชชัย โกมารทัต, 2549)

6. กีฬาพื้นเมืองไทย เป็นกีฬาที่ประหยัดค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เพราะใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้ง่าย เก็บหรือตัดแปลงจากสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น ลูกขวง ไข่มัดถั่ว หรือเม็ดนุ่น เดินกะลา ใช้กะลา กากฟักไข่ ใช้ก้อนหิน (ชัชชัย โกมารทัต, 2549)

7. กีฬาพื้นเมืองไทย ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศ ช่วยส่งเสริมการใช้สินค้าไทยเพราะไม่มีกีฬาพื้นเมืองประเภทใดที่ใช้อุปกรณ์จากต่างประเทศเลย ส่วนใหญ่อุปกรณ์จะกาเอง จัดทำเอง ซื้อหาได้ในท้องถิ่น ไม่มีค่าใช้จ่าย (ชัชชัย โกมารทัต, 2549)

8. กีฬาพื้นเมืองไทย แสดงถึงความเจริญงอกงาม ความมีระเบียบเรียบร้อย ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติ และศีลธรรมอันดีของประชาชน ฝึกให้ผู้เล่นมีความสังเกต มีไหวพริบและเชาวน์ปัญญา ฝึกความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ต่อกฎระเบียบ ให้คุณค่าทางด้านสังคม แสดงให้เห็นถึงความเป็นอยู่ อาชีพของชาวบ้าน ความเชื่อ ตลอดจนคุณค่าทางด้านภาษา เป็นลักษณะที่แสดงให้เห็นความเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของชาติไทย รวมถึงให้คุณค่าด้านการศึกษา ค้นคว้า และงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ (เทพประสิทธิ์ กุศลวิชิตชัย, 2556)

9. กีฬาพื้นเมืองไทย มีประโยชน์ทางกาย และจิตใจ ผู้เล่นจะได้ออกกำลังกายให้กล้ามเนื้อได้มีการพัฒนา อีกทั้งยังได้ในเรื่องของความว่องไว ความสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท เช่น การเล่นกาบไก่ การเล่นแนดบกทางเหนือ ผู้เล่นจะได้ความคล่องแคล่ว ว่องไว การเล่นที่ฝึกความอดทน คือ การเล่นเสื่อข้ามห้วย การเล่นที่ฝึกความสามัคคี คือ การเล่นตีจับ หรือเตย การเล่นที่ฝึกความซื่อสัตย์ คือ การเล่นซ่อนหา การเล่นที่ฝึกความรับผิดชอบต่อคือ การเล่นหมუნนาฬิกา เป็นต้น ทั้งนี้การเล่นของไทยยังสะท้อนความเป็นไทย มีบทร้องเนื้อเพลงไทยประกอบการเล่น ตลอดจนสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กๆ ใช้เป็นของเล่น (สุวัฒน์ กลิ่นเกสร, 2559)

10. กีฬาพื้นเมืองไทย สะท้อนให้เห็นภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยมและความเชื่อของคนไทยในสมัยก่อนอย่างชัดเจน การละเล่นของไทยยังมีคุณค่าทางวรรณศิลป์ บทร้องประกอบการเล่นของเด็กไทย ส่วนใหญ่จะมีคำคล้องจอง มีสัมผัสนอกสัมผัสใน ซึ่งแต่ละภาคก็จะสอดแทรกภาษาท้องถิ่นของแต่ละท้องถิ่นเข้าไปด้วย นอกจากนี้ยังมีการเลียนเสียงต่างๆ หรือออกเสียงแปลกๆ ทำให้ผู้เล่นได้ฝึกร้องไปด้วยกันด้วย (สุวัฒน์ กลิ่นเกสร, 2559)

11. กีฬาพื้นเมืองไทย มีคุณค่าในการใช้ภาษาสื่อสาร กล่าวคือ ทำให้เด็กได้คุ้นเคยกับคำที่เรียกใช้ หรือใช้บอกกริยาอาการต่าง ๆ ช่วยให้เด็กได้มีพัฒนาการทางภาษาโดยไม่รู้ตัว เช่น แมงอ้อย (สุวัฒน์ กลิ่นเกสร, 2559)

สรุปประโยชน์และคุณค่าของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทยหรือการละเล่นพื้นบ้านไทย มีประโยชน์ทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา กล่าวคือผู้เล่นจะมีพัฒนาการทุกด้านซึ่งจะมีมากขึ้นอยู่กับวิธีการเล่นและลักษณะของการเล่นของเกมนั้น ๆ คุณค่าที่ผู้เล่นได้รับจะได้มาจากความเป็นมาและวัฒนธรรมของกีฬาพื้นเมืองไทย การละเล่นไทยหรือการละเล่นพื้นบ้านไทยที่มีมาแต่โบราณ

ตอนที่ 6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิดิทัศน์ต้นแบบ

Mason, Rispoli, Ganz, Boles, and Orr (2012) ได้สร้างแบบจำลองวิดีโอการแทรกแซงสำหรับเด็กและวัยรุ่นที่มีความผิดปกติของออทิสติกสเปกตรัม อาจมีประสิทธิภาพในการตอบสนองความต้องการของบุคคลที่มีความผิดปกติในระดับอุดมศึกษา โดยการสร้างแบบจำลองวิดีโอโดยไม่มีองค์ประกอบในการรักษาเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมโดยเฉพาะการสัมผัสทางตาและการแสดงออกทางสีหน้า ผลปรากฏว่า การใช้แบบจำลองวิดีโอโดยไม่ต้องมีการแทรกแซงเพิ่มเติมช่วยเพิ่มทักษะทางสังคมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีความผิดปกติของออทิสติกได้ และมีโอกาสส่งผลต่อยอดในวิจัยในอนาคตได้

Prater, Carter, Hitchcock, and Dowrick (2012) ได้ศึกษาข้อมูลโดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโมเดลด้วยตนเองแบบวิดีโอเพื่อปรับปรุงพฤติกรรมและทักษะของบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทำการทดลองกับสถานศึกษา 8 แห่งโดยการวิเคราะห์จากผลการเรียนของนักเรียน โดยจากการสรุปผลนั้นปรากฏว่าประสิทธิภาพของการสร้างโมเดลด้วยตนเองแบบวิดีโอมีผลดีต่อทักษะทางวิชาการต่างๆยิ่งขึ้น

Besler (2017) ได้ทำการทดลองโดยการให้มารดาของเด็กก้อทิสติกสามารถเรียนรู้เพื่อเตรียมการบันทึกวิดีโอและใช้การสร้างแบบจำลองวิดีโอว่ามีประสิทธิภาพในการสอนทักษะการเล่นให้กับเด็กหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า มารดาสามารถสามารถใช้การสร้างแบบจำลองวิดีโอที่มีความสมบูรณ์ในการรักษาสูง เด็กทุกคนที่เข้าร่วมการศึกษาสามารถที่จะเรียนรู้ทักษะในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และการเรียนรู้ในสภาพที่ไม่ใช่การสอน และมีความถูกต้องทางสังคมที่ยอมรับได้

ไชยเดช แก้วสง่า (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่องการขึ้นรูปหล่อภาชนะเครื่องเคลือบดินเผา (เซรามิก) มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสื่อมัลติมีเดียประกอบการสอนแบบเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการเรียนรู้ด้วยสื่อมัลติมีเดียประกอบการสอนการเรียนรู้ด้วยตนเองและเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อสื่อมัลติมีเดีย ผลปรากฏว่า หลังจากเรียนจากสื่อมัลติมีเดียแล้วผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในระดับดีมากขึ้น แสดงว่าสื่อมัลติมีเดียที่สร้างขึ้นสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง สามารถนำไปใช้ป็นสื่อประกอบการสอนได้จริง

สมฤทัย บุญชูดวง (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้สื่อวีดิทัศน์ เรื่องการฝึกหายใจแบบมีประสิทธิภาพ เพื่อเตรียมตัวก่อนได้รับยาระงับความรู้สึกแบบทั้งตัว เพื่อฝึกการหายใจอย่างมีประสิทธิภาพในการเตรียมตัวผู้ป่วยก่อนได้รับยาระงับความรู้สึกแบบทั้งตัว เนื่องจากปอดมีการแลกเปลี่ยนก๊าซที่ดีขึ้น ทำให้ปอดขยายตัว ป้องกันปอดแฟบหลังการผ่าตัดได้ การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อคุณภาพของสื่อวีดิทัศน์ เรื่องการฝึกหายใจอย่างมีประสิทธิภาพ และศึกษาเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติของผู้ป่วยหลังการสอนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการสอนฝึกหายใจด้วยสื่อวีดิทัศน์และกลุ่มที่ได้รับการสอนแบบอธิบายปกติ ผลปรากฏว่า คะแนนประเมินด้านความพึงพอใจของสื่อวีดิทัศน์ในด้านคุณภาพเสียง ความชัดของภาพ ความเข้าใจของเนื้อหาและระยะเวลาของเนื้อเรื่องอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก สื่อวีดิทัศน์เรื่องการฝึกหายใจแบบมีประสิทธิภาพเพื่อเตรียมตัวก่อนได้รับยาระงับความรู้สึกแบบทั้งตัวมีประโยชน์ต่อผู้ป่วย

ปวีรรต สมนึก (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง “ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว” เพื่อวิเคราะห์รายละเอียดของวิธีการสอนเรื่อง “ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว” ด้วยวิธีการสอนแบบปกติกับวิธีการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เป็นหลัก เพื่อนำไปเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ผลปรากฏว่า การสอนแบบใช้วีดิทัศน์เป็นหลัก ช่วยให้คุณภาพของผู้เรียนดีขึ้น ช่วยให้จำเนื้อหาได้มากและนานยิ่งขึ้น เสมือนได้เรียนรู้ในปริมาณที่มากขึ้นแต่เวลาเท่าเดิม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่ใช้สื่อวีดิทัศน์สูงกว่านักศึกษานักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ

โดยสรุปจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีทัศนต้นแบบ คือสื่อที่อยู่ในรูปแบบวิถีทัศนที่แสดงทั้งภาพและเสียงที่ประกอบกับการกำหนดเนื้อหาที่ชัดเจน นำไปใช้กับการเรียนการสอนนับว่าจะส่งผลดีต่อการสอนอย่างมาก เป็นการเรียนรู้ที่ประหยัดเวลา มีรายละเอียดของเนื้อหาที่ชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจมากขึ้น ช่วยครูผู้สอนและเพิ่มประสิทธิภาพทั้งการเรียนของผู้เรียนและการสอนของผู้สอน จึงเหมาะกับการนำวิถีทัศนมาใช้ในการเรียนการสอนและฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงรุก

Prince (2004) ได้ทำการศึกษา ทบทวนงานวิจัยถึงการจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้ผลหรือไม่ โดยการศึกษานี้จะตรวจสอบหลักฐานที่เห็นถึงการมีประสิทธิผลของการใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับคณะวิศวกรรมศาสตร์ที่ใช้งานร่วมกันได้มากที่สุดและตรวจสอบแกนหลัก ผลการวิจัยพบว่า แม้ว่าผลการวิจัยจะแตกต่างกันไป แต่ผลการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุน จากการตรวจสอบรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบต่างๆ พบว่าผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วม ผลการวิจัยอื่นๆ ทำนายสมมติฐานดั้งเดิมเกี่ยวกับการศึกษาด้านวิศวกรรมและ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสนใจมากที่สุด เช่น ผู้เรียนจะจำเนื้อหาได้มากขึ้นหากกิจกรรมสั้นๆ ถูกนำไปบรรยาย เป็นต้น การทำงานและการแข่งขันแต่ละครั้งส่งเสริมความสำเร็จเป็นหลักฐานที่ดีที่สุด ที่แสดงให้เห็นว่าผู้สอนควรมีโครงสร้างหลักสูตรของพวกเขาเพื่อส่งเสริมความร่วมมือและการทำงานร่วมกัน สภาพแวดล้อม หลักสูตรทั้งหมดไม่จำเป็นต้องเป็นทีมตามที่เห็นได้ แต่เน้นความรับผิดชอบของแต่ละคนในทีม การเรียนรู้จากปัญหาถือเป็นวิธีที่ยากที่สุด เพราะมีความหลากหลายของการปฏิบัติและขาดความโดดเด่นขององค์ประกอบหลัก การศึกษานี้ยังชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนจะยังคงรักษาข้อมูลเพิ่มเติมและอาจพัฒนาความคิดที่สำคัญเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าการเรียนรู้จากปัญหาเป็นคู่กับอย่างชัดเจนกับการสอนทักษะเหล่านี้

Killian and Bastas (2015) ได้ศึกษาผลของการใช้การเรียนรู้เชิงรุกแบบเป็นทีมกับเจตคติของนักเรียนและการแสดงของนักศึกษาในชั้นเรียนสังคมวิทยาเบื้องต้น การออกแบบการวิจัยเป็นการเปรียบเทียบคะแนนในการสอบครั้งสุดท้ายและการสำรวจทัศนคติระหว่างสองกลุ่มคือ กลุ่มที่เรียนรู้แบบเป็นทีมกับกลุ่มที่เรียนแบบบรรยายที่มหาวิทยาลัยสาขาของมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่กลางตะวันตก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้เรียนที่เรียนแบบเป็นทีมมีทัศนคติเชิงบวกมากขึ้นต่อวินัย นอกจากนี้นักเรียนที่เรียนเป็นทีมยังมีคะแนนสอบปลายภาคเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 แตกต่างจากกลุ่มที่เรียนแบบบรรยาย แต่ไม่ได้แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลนี้เกิดจากความแปรปรวนของคะแนนสอบปลายภาค ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการสอบคะแนนในชั้นเรียนแบบบรรยายมีค่ามากกว่าค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสอบในชั้นเรียนแบบทีม ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีความแปรปรวนมากเกินไประหว่างคะแนนสอบของ 2 กลุ่มนี้ นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า นักเรียนในชั้นเรียนที่เรียนแบบทีมชอบวิธีการสอนที่ใช้ในชั้นเรียนมากกว่านักเรียนในชั้นเรียนของการบรรยาย แสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่ดีต่อการเรียนแบบทีม กระบวนการ ทัศนคติเหล่านี้ได้รับการสนับสนุนจากการตอบสนองของนักเรียนในการสำรวจทัศนคติ นักเรียนที่เรียนเป็นทีมมีประสบการณ์เชิงบวกในการทำงานเป็นทีมร้อยละ 100

Niemia and Nevgib (2014) ได้ทำการศึกษาการวิจัยและการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ส่งเสริมความสามารถระดับมืออาชีพในการศึกษาครูของฟินแลนด์ โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาวิธีที่นิสิตครูได้รับประโยชน์จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่แท้จริงที่เป็นส่วนหนึ่งในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ในมหาวิทยาลัยของฟินแลนด์ 2 แห่ง โปรแกรมการศึกษาวิชาชีพครูจะนำทางให้นิสิตครูใช้และทำการวิจัยในการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่านิสิตครูมีประสบการณ์การในการทำวิจัย ส่งเสริมความสามารถระดับมืออาชีพและสนับสนุนการเติบโตของนักเรียนในการปฏิบัติตามทักษะในศตวรรษที่ 21 ประสบการณ์จากการเรียนรู้เชิงรุกช่วยเสริมให้เกิดผลดี

Daouk, Bahous, and Bacha (2016) ได้ศึกษาการรับรู้ถึงประสิทธิผลของกลยุทธ์การเรียนรู้เชิงรุกที่ใช้ในงาน ซึ่งวัตถุประสงค์ของงานวิจัย การศึกษาความเข้าใจของนักเรียนและอาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้เชิงรุกในหลักสูตรอุดมศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาในประเทศเลบานอน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถาม การสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอน และมีการสังเกตการสอน ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่และอาจารย์ผู้สอนนิยมใช้การเรียนรู้เชิงรุกและเป็นผู้สนับสนุนที่แข็งแกร่งในการวางแผนงานนี้ในทุกหลักสูตร ผลการวิจัยเหล่านี้แสดงถึงการรับรู้ในเชิงบวกต่อกลยุทธ์การเรียนรู้ที่ใช้งานและผลกระทบที่เป็นไปได้ที่การรับรู้เหล่านี้มีต่อผลการปฏิบัติงานและการเรียนรู้ของนักเรียน

เนาวนิตย์ สงคราม (2555) ได้ทำการศึกษาถึงการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อการสร้างองค์ความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนิสิต นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิต จำนวน 40 คน ระดับปริญญาบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อการสร้างองค์ความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนิสิต นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบคือ (1) การเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ (2) การมีส่วนร่วมของผู้เรียน (3) วิธีการเรียนรู้ที่หลากหลาย (4) ทรรศนะในการเรียนการสอน (5) กิจกรรมสะท้อนการเรียนรู้ของผู้เรียน (6) การประเมินผล และมี 8 ขั้นตอนคือ (1) การบ่งชี้ปัญหา (2) การระบุประเด็นปัญหา (3) การระบุสาเหตุของปัญหา (4) การค้นหาวิธีแก้ไขที่หลากหลายและสร้างสรรค์ (5) การระบุแนวทางการแก้ปัญหา (6) การค้นหาคำตอบ (7) การคัดเลือกวิธีแก้ปัญหา (8) การระบุถึงการแก้ปัญหาที่ดีที่สุดแก่ผู้อื่น ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกมี 6 กิจกรรมดังนี้ (1) Debate in selected topic (2) Pass the chalk (3) Beyond search engine (4) Modified Delphi Technique (5) Group share และ (6) Writing Journal together

สาธิตา สกุรัตนกุลชัย (2560) ได้ศึกษาอิทธิพลของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่มีต่อสมรรถนะในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา การวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม โดยตัวอย่างคัดเลือกจากอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาที่มีการเรียนรู้เชิงรุกจาก 3 กลุ่มคณะ จำนวน 9 คน และตัวอย่างนักศึกษาในชั้นเรียนของตัวอย่างอาจารย์ผู้สอน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภทคือ แบบสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนเพื่อรวบรวม

ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในชั้นเรียน และแบบประเมินสมรรถนะในการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเมื่อสังเคราะห์แล้วได้ 4 รูปแบบ คือ

รูปแบบที่ 1 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบบูรณาการที่อิงมาตรฐาน มีจุดเด่นที่มีการบูรณาการการสอนที่หลากหลาย เพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนที่มีพื้นฐานและความถนัดแตกต่างกันได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน ซึ่งจุดด้อยของรูปแบบนี้คือ มีการกำหนดกรอบการประเมิน ทำให้ผู้เรียนขาดอิสระในการเรียนรู้

รูปแบบที่ 2 การจัดการเรียนรู้เชิงรุกแบบเน้นการคิดวิเคราะห์และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ผู้สอนและผู้เรียนมีบทบาทใกล้เคียงกัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เชิงรุกพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเน้นให้ผู้เรียนที่มีพื้นฐานและความถนัดแตกต่างกันได้มีปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองโดยการเชื่อมโยงความรู้เดิมและความรู้ใหม่เข้าด้วยกัน ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากมีหน้าที่ในการบรรยายเป็นผู้ที่คอยแนะนำให้ความช่วยเหลือ

6.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนัก

Costa, Marques, and Kempa (2010) ได้ศึกษาการประเมินความตระหนักของครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับผลการวิจัยที่ได้จากการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การวิจัยเพื่อการศึกษาสาขาอื่นๆ การศึกษาได้ดำเนินการในกลุ่มครูวิทยาศาสตร์ที่มีประสบการณ์ในประเทศโปรตุเกสซึ่งกำลังศึกษาหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพขั้นสูงและนำไปสู่การศึกษาระดับปริญญาโททางวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าความรู้ความเข้าใจของครูผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับผลการวิจัยด้านการศึกษาโดยทั่วไปมีข้อ จำกัดมาก สิ่งที่ครูถือว่าเป็นความรู้ด้านการสอนที่ดีมักได้มาจากประสบการณ์ส่วนตัวและสามัญสำนึก ผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงการมีช่องว่างระหว่างการวิจัยกับการศึกษาวิทยาศาสตร์อย่างจริงจัง

Bozoglu, Bilgic, Topuz, and Ardali (2016) ศึกษาความตระหนักเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทัศนคติและระดับพฤติกรรมและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตระหนักทัศนคติและพฤติกรรมของสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ONDOKUZ MAYIS ประเทศตุรกี ใช้แบบสอบถามแบบเห็นหน้ากับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัย Ondokuz Mayis จำนวน 621 คนเพื่อรวบรวมข้อมูล การรับรู้ทัศนคติและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมถูกกำหนดโดยการประเมินของนักเรียนประเมินโดยใช้แบบสอบถามแบบ Likert Scale 5 ระดับ ขั้นตอนการสอบภาคปฏิบัติใช้ในการหาปัจจัยที่มีผลต่อความตระหนักในทัศนคติและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการรับรู้ทัศนคติและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับสูง การวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบโพรบิตแสดงให้เห็นว่า ทัศนคติและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมทั้งสองด้านได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและปัจจัยด้านข้อมูล ในขณะที่ปัจจัยทางสังคมและประชากรมีส่วนสำคัญต่อความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนตามที่คาดไว้ ตัวแปรด้านเพศมีอิทธิพลต่อความตระหนักด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมากที่สุดทั้งความตระหนักและความอยากรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพล

ต่อทัศนคติและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมากที่สุด เพื่อเพิ่มระดับความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมของนักเรียนหน่วยงานต่างๆควรจัดหลักสูตรด้านสิ่งแวดล้อมภาคบังคับอย่างเพียงพอในหลักสูตรของตนและควรให้ความสำคัญกับการให้ทัศนคติและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

รัชนก ทุมชาติ (2551) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความตระหนักถึงผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. การวิจัยครั้งนี้จุดมุ่งหมายเพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลการวัดความตระหนักถึงผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยใช้แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่ศึกษาในโรงเรียนต่างสังกัดกัน และกลุ่มนักเรียนที่มีเพศต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิงที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 ในจังหวัดสมุทรสาคร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบวัดความรู้เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม แบบวัดความใส่ใจและเห็นคุณค่าต่อสิ่งแวดล้อม แบบวัดลักษณะและรูปแบบของสิ่งไร้ และแบบวัดเกี่ยวกับแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัย การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง พบว่า โมเดลการวัดความตระหนักถึงผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มีตัวแปรแฝงสี่ตัว(สิ่งองค์ประกอบ) มีความเหมาะสมพอดีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของโมเดลการวัดระหว่างกลุ่มที่ศึกษาในโรงเรียนต่างสังกัดกันและกลุ่มนักเรียนที่มีเพศต่างกันั้น ปรากฏว่า มีความไม่แปรเปลี่ยนในด้านรูปแบบของโมเดลแต่มีความแปรเปลี่ยนในด้านค่าพารามิเตอร์

อัครา วัฒนโยธิน (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องความตระหนักของพนักงานต่อการป้องกันรักษาทรัพย์สินทางด้านสารสนเทศ กรณีศึกษา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานกลาง การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาความตระหนักต่อการป้องกันรักษาทรัพย์สินทางด้านสารสนเทศของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ภายในสำนักงานกลาง และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความตระหนักต่อการป้องกันรักษาทรัพย์สินทางด้านสารสนเทศของพนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานกลาง ตลอดจนศึกษาแนวทางในการเสริมสร้างความตระหนักต่อการป้องกันรักษาทรัพย์สินทางด้านสารสนเทศให้แก่พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานกลาง เพิ่มเติม ซึ่งได้มีการนำแนวคิดต่างๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทัศนคติและการปฏิบัติ, องค์ประกอบของทัศนคติ และกระบวนการเกิดความตระหนักมาใช้เป็นแนวทางการศึกษาโดยทำการสุ่มตัวอย่างจากพนักงานทั้งสิ้น 346 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มของพนักงานที่มีระดับความตระหนักและพฤติกรรมในการป้องกันรักษาทรัพย์สินสารสนเทศที่น้อย คือ พนักงานที่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี, มีการศึกษาระดับปริญญาตรี, มีระดับตำแหน่ง 4-5 และมีระยะเวลาในการทำงาน 3-4 ปี ซึ่งเป็นกลุ่มของพนักงานใหม่และพนักงานที่เข้ามาทำงานได้ระยะหนึ่งแล้ว อาจทำให้เกิดความเสี่ยงต่อความปลอดภัยของทรัพย์สินสารสนเทศขององค์กรได้ องค์กรควรให้ความสำคัญในเรื่องความตระหนักของพนักงานกลุ่มนี้โดยอาจจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายขององค์กร ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

เกี่ยวกับนโยบายมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยขององค์กรให้เข้าถึงตัวพนักงาน เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความตระหนักแก่พนักงานอย่างแท้จริง

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักพบว่า บุคคลจะเกิดความตระหนักได้ต้องมีประสบการณ์ในการรับรู้ที่ขึ้นอยู่กับความเกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้นๆ ประสบการณ์ที่ได้พบเห็นมีผลกระทบโดยตรงและเจอเป็นประจำทุกวันนั้น จะทำให้เกิดความเคยชินและยอมรับในสภาพแวดล้อมนั่นเอง รวมทั้งความใส่ใจและการให้คุณค่าในเรื่องที่จะรับรู้โดยการรับรู้ในเรื่องราวใดของแต่ละบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับว่าบุคคลนั้นจะใส่ใจและให้คุณค่าในเรื่องนั้นมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับว่าสิ่งนั้นหรือเรื่องที่จะรับรู้มีลักษณะรูปแบบเป็นอย่างไร ดังนั้นการที่จะทำให้บุคคลเกิดการรับรู้เพื่อให้เกิดความตระหนักนั้นต้องใช้ระยะเวลาานพอสมควร

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลของการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูโดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ ประการแรกคือ เพื่อศึกษาองค์ประกอบและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย และประการที่สองคือ เพื่อศึกษาผลและนำเสนอการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตคณะครุศาสตร์ที่ลงทะเบียนรายวิชา 2723319 ชื่อ วิชากิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กของสาขาสุขศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ คือ 1) เป็นนิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่มีความรู้พื้นฐานและประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา และ 2) มีความสามารถในการใช้แอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟน สำหรับใช้ในการดำเนินกิจกรรมได้ จากนั้นทำการสุ่มแบบจับสลากเพื่อเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน

เครื่องมือที่เก็บรวบรวมข้อมูล

1) วิถีทัศน์ต้นแบบ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างวิถีทัศน์ต้นแบบโดยใช้หลักการออกแบบวิถีทัศน์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 คน โดยพิจารณาแล้วตัดสินว่าประเด็นต่างๆที่พิจารณาว่ามีความเหมาะสม ไม่แน่ใจ หรือ ไม่เหมาะสม และใช้สูตรการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ที่ 0.96 โดยมีค่า $IOC \geq 0.50$ จึงยอมรับว่าวิถีทัศน์ต้นแบบที่ได้จัดทำขึ้นมีความเหมาะสม

2) แบบตรวจแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักการแนวคิดการเรียนการสอนเชิงรุกและนำแผนนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 คน โดยพิจารณาแล้วตัดสินว่าประเด็นต่างๆ ที่พิจารณาว่ามีความเหมาะสม ไม่แน่ใจ หรือ ไม่เหมาะสม และใช้สูตรการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency) มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ที่ 0.92 โดยมีค่า $IOC \geq 0.50$ จึงยอมรับว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จัดทำขึ้นมีความเหมาะสม

3) แบบประเมินทักษะการสอน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบประเมินทักษะการสอน โดยใช้แบบประเมินทักษะการสอนนำแบบประเมินการสอนนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน จำนวน 5 ท่าน มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของเกณฑ์วิธีการให้คะแนนทักษะการสอน และนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ใช้และเกณฑ์วิธีการให้คะแนนของแบบประเมินทักษะการสอน ซึ่งแบบประเมินทักษะการสอนมีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ที่ 0.96 โดยมีค่า $IOC \geq 0.50$ หมายความว่าแบบประเมินทักษะการสอนนี้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาตรงกับวัตถุประสงค์ และสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ สำหรับแบบประเมินทักษะการสอน เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการให้คะแนนอย่างเป็นปรนัย โดยใช้มาตรวัดระดับความสำเร็จของงานที่เรียกว่า รูบริคส์ ซึ่งมีการกำหนดรายละเอียดการให้คะแนนอย่างชัดเจน การประเมินประกอบด้วย 1) ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน (Set Induction) 2) ทักษะการอธิบาย (Presentation) 3) ทักษะการใช้คำถาม (Question) 4) ทักษะการเสริมกำลังใจ (Reinforcement) 5) ทักษะการสรุปบทเรียน (Set Closure) 6) ทักษะการเร้าความสนใจ (Stimulation) 7) ทักษะการใช้กระดานชอล์ก (Chalk board writing skill) 8) ทักษะการกระตุ้นให้คิด (Active Thinking) และ 9) ทักษะการใช้สื่อการสอน (Media Presentation) นำมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test Dependent และ Independent เกณฑ์การแปลผลข้อมูลกำหนดดังตารางที่ 3.1 ดังนี้

ตารางที่ 3.1 เกณฑ์การประเมินทักษะการสอน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 40-45 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดีมาก	ได้คะแนนรวมระหว่าง 35-39 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 30-34 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
พอใช้	ได้คะแนนรวมระหว่าง 25-30 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 – 24 คะแนน

4) แบบวัดความตระหนัก

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดความตระหนัก โดยผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการให้คะแนนอย่างเป็นปรนัย โดยใช้มาตรวัดระดับความสำเร็จของงานที่เรียกว่า Rating scale 5 ระดับ นำมาวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test Dependent และ Independent จากนั้นนำแบบวัดความตระหนักนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ โดยคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน จำนวน 5 ท่าน มีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องนี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของเกณฑ์วิธีการให้คะแนนความตระหนักและนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขภาษาที่ใช้และเกณฑ์วิธีการให้คะแนนของแบบวัดความตระหนัก โดยแบบวัดความตระหนักมีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ที่ 0.89 โดยมีค่า $IOC \geq 0.50$ หมายความว่าแบบวัดความตระหนักนี้มีความสอดคล้องกับเนื้อหา ตรงกับวัตถุประสงค์ และสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้

จากนั้นนำแบบวัดไปหาค่าความเที่ยงสัมประสิทธิ์ (Cronbach's alpha) ได้ค่าความเที่ยงอยู่ที่ .913 ซึ่งแบบวัดความตระหนักนี้มีความเที่ยงอยู่ในระดับดีมาก หมายความว่า แบบวัดความตระหนักนี้มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ สำหรับแบบวัดความตระหนักเป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับโดยเกณฑ์การแปลผลข้อมูลกำหนดดังตารางที่ 3.2 ดังนี้

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์การวัดความตระหนัก

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 61-75 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดีมาก	ได้คะแนนรวมระหว่าง 46-60 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 31-45 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
พอใช้	ได้คะแนนรวมระหว่าง 16-30 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 15 คะแนน

5) แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน โดยเป็นแบบสังเกตการณ์ปฏิบัติของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนตามแผนกำกับกิจกรรม ผู้วิจัยนำแบบสังเกตพฤติกรรมนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน โดยคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญคือ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีประสบการณ์ด้านนี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ได้มากกว่า 0.5 ทุกข้อ ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของคำถามและนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข ข้อคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง ซึ่งแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนนี้มีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ที่ 1.00 โดยมีค่า $IOC \geq 0.50$ หมายความว่า แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนนี้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาตรงกับวัตถุประสงค์ และสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจริงได้ สำหรับแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ โดยเกณฑ์การแปลผลข้อมูลกำหนดดังตารางที่ 3.3 ดังนี้

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมผู้เรียน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 74 - 93 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 54 - 73 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
พอใช้	ได้คะแนนรวมระหว่าง 34 - 53 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 33 คะแนน

6) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน โดยคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้งานแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู ซึ่งมีประสบการณ์ด้านนี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของคำถามและนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงซึ่งแบบสอบถามความคิดเห็นฯ มีความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) อยู่ที่ 0.91 โดยมีค่า IOC ≥ 0.50 หมายความว่า แบบสอบถามความคิดเห็นฯ นี้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาตรงกับวัตถุประสงค์ และสามารถนำไปศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจริงได้ และตรวจสอบความถูกต้องตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิรับรองแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนสำหรับแบบสอบถามความคิดเห็น มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale) ซึ่งแต่ละระดับความคิดเห็นมีความหมายดังนี้

5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อข้อความร้อยละ	81 – 100
4 = เห็นด้วย	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อข้อความร้อยละ	61 – 80
3 = ปานกลาง	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อข้อความร้อยละ	41 – 60
2 = ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อข้อความร้อยละ	21 – 40
1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อข้อความร้อยละ	0 - 20

โดยผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์เพื่อประเมินความคิดเห็นจากค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	เห็นด้วยระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	เห็นด้วยระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	เห็นด้วยระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	เห็นด้วยระดับน้อยที่สุด

7) แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบรับรองขึ้นแล้วนำแบบรับรองนี้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน โดยคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญคือ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู ซึ่งมีประสบการณ์ด้านนี้มาแล้วไม่ต่ำกว่า 5 ปี เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความครบถ้วนสมบูรณ์และความครอบคลุมของคำถามและนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขคำถามให้มีความถูกต้องและชัดเจนขึ้นตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

โดยแบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale) โดยผู้วิจัยแบ่งเกณฑ์เพื่อประเมินรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายถึง	ขั้นตอนมีความเหมาะสมมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49	หมายถึง	ขั้นตอนมีความเหมาะสมดี
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49	หมายถึง	ขั้นตอนมีความเหมาะสมปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49	หมายถึง	ขั้นตอนมีความเหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49	หมายถึง	ขั้นตอนมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีวิธีการคือ (1) การประเมินพฤติกรรมผู้เรียนและทักษะการสอน ผู้วิจัยจะประเมินผู้เรียนในช่วงโมงเรียน (2) แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาสุศึกษาและพลศึกษาจำนวน 5 คน ในการตรวจสอบและรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอน (3) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียน ผู้วิจัยให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามในช่วงโมงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) วิเคราะห์ทักษะการสอนและความตระหนักของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติพื้นฐานคือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(2) วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบ โดยใช้สถิติ Independent-Samples t-test

ขั้นตอนในการจัดเก็บข้อมูลและการทดลอง

1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

2) เพื่อสร้างรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

3) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู โดยศึกษาจาก

3.1) ผลของการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบของนิสิตครู

3.2) ผลของคะแนนทักษะการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยของนิสิตครู

3.3) ผลของความตระหนักในการสอนวิชาพลศึกษาของนิสิตครู

4) เพื่อนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู โดยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู เพื่อนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดของรูปแบบฯ ซึ่งมีหัวข้อเรื่องและขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ข้อมูล และวรรณคดีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก
- 2) ศึกษาเอกสาร ข้อมูล และวรรณคดีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทักษะการสอนพลศึกษา
- 3) ศึกษาเอกสาร ข้อมูล และวรรณคดีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้วิถีทัศน์ต้นแบบ
- 4) ศึกษาเอกสาร ข้อมูล และวรรณคดีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกระบวนการส่งเสริมความตระหนักในการสอน
- 5) กำหนดกรอบแนวคิดของการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย
- 6) สรุปลงองค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

นำองค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู และแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษาด้านวิจัย และประเมินผลการศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา ซึ่งทุกท่านมีคุณสมบัติคือ 1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการทำงานหรือการสอนที่เกี่ยวข้อง และหรือ 2) เป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวข้องมาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยแบบสอบถามปลายเปิดแบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบและขั้นตอนการจัดการเรียนของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลแบบเชิงคุณภาพ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการรายงานผลแบบความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ วิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ได้ดำเนินการทดลองตามกระบวนการวิจัยแบบกึ่งทดลอง Pretest - Posttest Control Group Design คือ

R	O1	X	O2
R	O1	C	O2

ซึ่งกลุ่มที่ดำเนินการทดลองจะให้นิสิตดำเนินการจัดการเรียนการสอนนักเรียนโดยใช้วิถีทัศน์ต้นแบบ ประกอบการสอน เป็นนิสิตคณะครุศาสตร์ที่ลงเรียนรายวิชา 2723319 ชื่อ วิชากิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็ก เล็กของสาขาสุศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 60 คน ซึ่งผู้วิจัยใช้การเลือก แบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ คือ 1) เป็นนิสิตนักศึกษาคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ที่มีความรู้พื้นฐาน และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา และ 2) มีความสามารถในการใช้ แอปพลิเคชันในสมาร์ทโฟน สำหรับใช้ในการดำเนินกิจกรรม ส่วนกลุ่มควบคุมจะให้นิสิตดำเนินการสอนนักเรียน แบบวิธีปกติ จากนั้นดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

ตารางที่ 3.4 ขั้นตอนดำเนินการทดลอง

ขั้นตอนดำเนินการทดลอง	การดำเนินกิจกรรม	สัปดาห์ที่	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม	<ol style="list-style-type: none"> 1. นิสิตครูเขียนความหมายและความสำคัญของกิจกรรมเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก 2. นิสิตครูจับกลุ่มสรุปความหมายและความสำคัญจากข้อ 1 แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน 3. นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนในวันนี้ 	1-2	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบ สังเกต พฤติกรรม 2. แบบวัดความตระหนัก(pre-test)
ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (inquiry process)	<p>นิสิตครูแบ่งกลุ่มศึกษา ค้นคว้าใน 3 หัวข้อ ดำเนินการตามกระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ขั้นสังเกต นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับ 3 หัวข้อต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) การพัฒนาการของเด็กเล็ก 2) การเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก 3) การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 2. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล นิสิตครูเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าใน 3 หัวข้อ ดังต่อไปนี้ 	3-4	1.แบบสังเกต พฤติกรรม

ขั้นตอนดำเนินการ ทดลอง	การดำเนินกิจกรรม	สัปดาห์ที่	เครื่องมือที่ใช้ใน การวิจัย
	1) การพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเล็ก 2) การพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก 3) การเคลื่อนไหวพื้นฐานสำหรับเด็กเล็ก 3. ขั้นตรวจสอบ นิสิตครูนำประเด็นจากทั้ง 3 หัวข้อ จากการค้นคว้า มาแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน 4 ขั้นสรุปความรู้ที่ได้ นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า		
ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหว ไหวเชิงรุก	1. ผู้สอนแบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 6 กลุ่ม 2. นิสิตครูภายในกลุ่มใช้เทคนิคระดมสมองโดยมี เนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหว ประกอบ ด้วย 2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ 2.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ 2.3. การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ 3. นิสิตครูยกตัวอย่างกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท 4. นิสิตครูอภิปรายแบบโต๊ะกลม(Round Table) เพื่อ เสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวและเกมการเคลื่อนไหว ทั้ง 3 ประเภท 5. นิสิตครูแต่ละกลุ่มจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ได้คิดขึ้น 6. นิสิตครูสะท้อนคิดในกิจกรรมที่ดำเนินการ 7. นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้จัดกิจกรรมไป ในแต่ละสัปดาห์	5-9	1.แบบ บ สั ง เก ต พฤติกรรม
ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค	1. นิสิตครูศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสอนการเขียน แผน และวิธีการสอนแบบต่างๆ 2. นิสิตครูเขียนแผนการสอนการจัดกิจกรรมการ เคลื่อนไหว 3. นิสิตครูนำแผนการสอนมาปรับปรุงตามคำแนะนำ ของผู้สอน 4. นิสิตครูทดลองสอนจริงและบันทึกเทปวีดิทัศน์ 5. นิสิตครูร่วมกันชี้แนะปรับปรุงการสอนของเพื่อนใน ชั้นเรียน 6. ผู้สอนแนะนำผู้เรียนในประเด็นที่ควรให้ความสนใจ ในการสอน	10-11	1.แบบ บ สั ง เก ต พฤติกรรม

ขั้นตอนดำเนินการทดลอง	การดำเนินกิจกรรม	สัปดาห์ที่	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
	7. ผู้สอนแนะนำกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook Group) หลังจากฝึกบันทึกเทปวีดิทัศน์		
ขั้นตอนที่ 5 การชมวีดิทัศน์ต้นแบบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. นิสิตครูแต่ละกลุ่มเลือกชนิดกีฬาพื้นเมืองไทยและดูวีดิทัศน์ต้นแบบในสื่อสังคมออนไลน์ 2. นิสิตครูร่วมกันอภิปรายถึงวีดิทัศน์ต้นแบบที่ได้ชมและนำมาเขียนแผนการจัดการกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย 3. นิสิตครูในกลุ่มร่วมกันปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการกิจกรรมโดยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ 4. นิสิตครูจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในโรงเรียนระดับประถมศึกษา 5. นิสิตครูสังเกตผลของการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา 6. นิสิตครูนำผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยและนำมาปรับปรุงให้ได้วิธีการสอนที่สมบูรณ์ 	12-14	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบ สังเกตพฤติกรรม 2. แบบ ประเมินทักษะการสอน (Rubrics Score)
ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. นิสิตครูนำเสนอหน้าชั้นเกี่ยวกับ ผลการจัดการกิจกรรมการเคลื่อนไหว และกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็น ดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 การประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละวัย 1.2 การประเมินการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 1.3 การประเมินการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก 	15	1.แบบสังเกตพฤติกรรม
ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ	นิสิตครูร่วมกันออกแบบและลงมือปฏิบัติการสรุปเนื้อหา กระบวนการเรียน นำไปจัดป้ายนิเทศเพื่อสะท้อนการตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยและกิจกรรมการเคลื่อนไหว	16	<ol style="list-style-type: none"> 1. แบบ สังเกตพฤติกรรม 2. แบบ วัด ความตระหนัก(Post-test)

จากนั้นนำผลที่ได้จากการทดลองใช้รูปแบบมาวิเคราะห์และสรุปผลโดยใช้แบบประเมินและแบบวัดตามที่ได้พัฒนาขึ้นในขั้นตอนที่ 2 และรายงานผล

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

1. ผู้วิจัยปรับปรุง แก้ไขและสรุปรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

2. นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน เพื่อรับรองรูปแบบ

3. นำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูนำเสนอให้ผู้เรียนอื่น รับทราบโดยผ่านระบบเครือข่าย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับ นิสิตครู มีวัตถุประสงค์ ได้แก่

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย
2. เพื่อศึกษาผลและนำเสนอการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย สำหรับนิสิตครู

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย สำหรับ นิสิตครู

ตอนที่ 3 ผลการนำเสนอการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย สำหรับ นิสิตครู

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีองค์ประกอบและ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน โดยมีรายละเอียดจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยดังต่อไปนี้

องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้พื้นฐาน นิสิตครูต้องค้นคว้าหาข้อความรู้และความหมายของเรื่องที่จะเรียน ผู้เรียนจะจัดกระทำกับข้อมูลของสิ่งที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาสรุปเป็นของตนเอง แล้วนำเสนอความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกันในกลุ่มเพื่อนอย่างเป็นเหตุเป็นผล จากนั้นนำสิ่งที่ได้อภิปรายมาสรุปโดยใช้กระบวนการคิดและสร้างเป็นความคิดรวบยอด

องค์ประกอบที่ 2 บทบาทผู้สอนและบทบาทนิสิตครู ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นการช่วยเหลือผู้เรียน ให้คำแนะนำ อธิบายเพิ่มเติม และรับฟังความคิดเห็นของนิสิตครู ผู้สอนต้องวางแผนการสอนให้ชัดเจนโดยเน้นที่การจัดกิจกรรมมากกว่าการบรรยาย ส่วนนิสิตครูจะมีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบ่งหน้าที่และรับผิดชอบร่วมกัน นิสิตครูจะจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง

องค์ประกอบที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรมเชิงรุก กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเน้นให้นิสิตครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของนิสิตครู โดยทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มส่งเสริมให้มีการใช้ทักษะทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การคิด และการเขียน รวมทั้งแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล นอกจากนี้ให้นิสิตครูได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง

องค์ประกอบที่ 4 วิถีทัศน์ต้นแบบ ผู้สอนสร้างวิถีทัศน์เกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยหรือเลือกจากสื่อสังคมออนไลน์ให้ผู้เรียนได้ศึกษาถึงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นิสิตครูเกิดกระบวนการเรียนรู้ จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผ่านการดูวิถีทัศน์

องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล ผู้สอนจะมีการให้ผลป้อนกลับกับนิสิตครู โดยใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยมีใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลายได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การประเมินจากผลงาน

ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูมีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม คือ เริ่มแรกผู้สอนจะมอบหมายให้นิสิตครูศึกษาค้นคว้าและเขียนข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้รับมา จากนั้นให้กลุ่มเพื่อสรุปภาพรวมความหมายและความสำคัญจากสิ่งที่ได้ศึกษา มา แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยนิสิตครูและผู้สอนจำทำการสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ เริ่มด้วยการให้นิสิตครูแบ่งกลุ่มศึกษา ค้นคว้าในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน โดยดำเนินการตามกระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ได้แก่ 1) ขั้นสังเกต นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ได้รับ 2) ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล นิสิตครูทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ได้รับ 3) ขั้นตรวจสอบ นิสิตครูนำประเด็นที่ได้จากการค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน และ 4) ขั้นสรุปความรู้ได้ นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการจัดการเรียนแบบเชิงรุก ผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม โดยให้นิสิตครูภายในกลุ่มใช้เทคนิคระดมสมองในการเรียนรู้เนื้อหา โดยให้มีการค้นหาและยกตัวอย่างด้วย เมื่อได้ข้อมูลและตัวอย่างที่ผ่านการระดมสมองภายในกลุ่มแล้ว นิสิตครูจะนำเสนอข้อมูลโดยใช้เทคนิคการอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table) รวมถึงการจัดกิจกรรมที่แต่ละกลุ่มได้คิดขึ้นมา จากนั้นให้นิสิตครูสะท้อนคิดในกิจกรรมที่ดำเนินการ ท้ายสุดนิสิตครูและผู้สอนต้องร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้จัดกิจกรรมไปในแต่ละสัปดาห์

ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค ขั้นตอนนี้ นิสิตครูจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการสอน การเขียนแผน และวิธีการสอนแบบต่างๆ เริ่มด้วยนิสิตครูต้องทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อน จากนั้นนิสิตครูต้องทำการเขียนแผนการสอน แล้วนำไปให้ผู้สอนตรวจ เพื่อนำแผนการสอนมาแก้ไขปรับปรุง เมื่อได้แผนการสอนที่มีความถูกต้องและเหมาะสมแล้ว นิสิตครูต้องทดลองสอนจริงและบันทึกเทปวีดิทัศน์ แล้วนำมาเสนอในชั้นเรียน เพื่อให้เห็นถึงลักษณะการสอนของนิสิตครูแต่ละคน โดยนิสิตครูจะร่วมกันชี้แนะปรับปรุงการสอนของเพื่อนในชั้นเรียน พร้อมทั้งผู้สอนจะแนะนำผู้เรียนในประเด็นที่ควรให้ความสนใจในการสอน หลังจากนั้นผู้สอนแนะนำกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook Group) หลังจากฝึกบันทึกเทปวีดิทัศน์

ขั้นตอนที่ 5 การชมวีดิทัศน์ต้นแบบ นิสิตครูแต่ละกลุ่มจะต้องเลือกจัดกิจกรรมและคู่วีดิทัศน์ต้นแบบในสื่อสังคมออนไลน์ จากนั้นภายในกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายถึงวีดิทัศน์ต้นแบบที่ได้ชม เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเขียนแผนการจัดกิจกรรม แล้วร่วมกันปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ เมื่อได้แผนการจัดกิจกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว นิสิตครูจะทำการดำเนินการจัดกิจกรรม ซึ่งนิสิตครูต้องสังเกตผลของการจัดกิจกรรมด้วย เมื่อกิจกรรมเสร็จสิ้น นิสิตครูจะนำผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงให้ได้วิธีการสอนที่มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน เมื่อนิสิตครูได้ผลการจัดกิจกรรมมาแล้วให้นำเสนอหน้าชั้นเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ นิสิตครูร่วมกันออกแบบและลงมือปฏิบัติการสรุปเนื้อหา กระบวนการเรียน นำไปจัดป้ายนิเทศ เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้ที่ได้รับให้แก่ผู้อื่น

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับ นิสิตครู

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยมาวิเคราะห์ด้วยสถิติ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งได้ออกเป็น 6 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทักษะการสอนก่อนเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพื่อตอบสนองมาตรฐานข้อที่ 1

ผู้วิจัยได้มีการเก็บคะแนนก่อนเรียนด้านทักษะการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบประเมินทักษะการสอนเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลและการตอบสนองมาตรฐานข้อที่ 1 ได้แก่ ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวความคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบ มีทักษะการสอนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยผลคะแนนทักษะการสอนก่อนเรียนของทั้งสองกลุ่มมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.1, 4.2 และ 4.3

ตารางที่ 4.1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะการสอนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะการสอน	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		Sig.
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
1. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน	1.90	0.40	1.97	0.18	0.41
2. ทักษะการอธิบาย	2.03	0.56	1.97	0.18	0.54
3. ทักษะการใช้คำถาม	2.70	0.47	2.57	0.57	0.32
4. ทักษะการเสริมกำลังใจ	1.90	0.61	1.97	0.18	0.57
5. ทักษะการสรุปบทเรียน	1.90	0.61	1.97	0.18	0.57
6. ทักษะการสร้างความสนใจ	2.70	0.47	2.57	0.57	0.32
7. ทักษะการใช้กระดานดำหรือกระดาน ชอล์ก	1.70	0.47	1.90	0.55	0.13
8. ทักษะการกระตุ้นให้คิด	2.00	0.59	1.97	0.18	0.77
9. ทักษะการใช้สื่อการสอน	2.40	0.93	2.30	0.92	0.68
รวม	2.14	0.28	2.13	0.29	0.92

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.1 ภาพรวมของคะแนนทักษะการสอนก่อนเรียนของทั้งสองกลุ่ม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของทักษะการสอนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของทักษะการสอนก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทักษะการสอนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 2

ผู้วิจัยได้มีการเก็บคะแนนหลังเรียนด้านทักษะการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบประเมินทักษะการสอนเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลและการตอบสนองมติฐานข้อที่ 2 ได้แก่ ผู้เรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นมีคะแนนทักษะการสอนหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าหลังเรียนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะการสอนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ทักษะการสอน	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		Sig.
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
1. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน	3.83	0.53	3.77	0.57	0.64
2. ทักษะการอธิบาย	3.20	0.48	2.77	0.43	0.00*
3. ทักษะการใช้คำถาม	4.00	0.00	3.03	0.72	0.00*
4. ทักษะการเสริมกำลังใจ	3.20	0.48	2.77	0.43	0.00*
5. ทักษะการสรุปบทเรียน	4.80	0.41	4.47	1.14	0.14
6. ทักษะการสร้างความสนใจ	4.00	0.00	3.10	0.66	0.00*
7. ทักษะการใช้กระดานดำหรือกระดาน ชอล์ก	3.20	0.41	2.27	0.45	0.00*
8. ทักษะการกระตุ้นให้คิด	3.13	0.57	2.77	0.43	0.01*
9. ทักษะการใช้สื่อการสอน	4.00	0.00	2.53	0.90	0.00*
รวม	3.71	0.13	3.05	0.53	0.00*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.2 ภาพรวมของคะแนนทักษะการสอนหลังเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ยของทักษะการสอนหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของทักษะการสอนจำนวน 7 ทักษะ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นทักษะการนำเข้าสู่บทเรียนและทักษะการสรุปบทเรียน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนทักษะการสอนก่อนและหลังเรียนกลุ่มทดลองเพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 3

ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นมีคะแนนทักษะการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบนัยสำคัญของคะแนนทักษะการสอนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

ทักษะการสอน (n=60)	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		Sig.
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	
1. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน	1.92	0.28	3.88	0.41	0.00*
2. ทักษะการอธิบาย	1.92	0.28	2.90	0.30	0.00*
3. ทักษะการใช้คำถาม	2.53	0.65	3.55	0.67	0.00*
4. ทักษะการเสริมกำลังใจ	1.92	0.28	2.90	0.30	0.00*
5. ทักษะการสรุปบทเรียน	1.92	0.28	4.78	0.75	0.00*
6. ทักษะการสร้างความสนใจ	2.53	0.65	3.58	0.61	0.00*
7. ทักษะการใช้กระดานดำหรือ กระดานชอล์ก	1.67	0.47	2.97	2.39	0.00*
8. ทักษะการกระตุ้นให้คิด	1.92	0.28	2.90	0.30	0.00*
9. ทักษะการใช้สื่อการสอน	2.28	0.94	3.30	0.95	0.00*
รวม	2.07	0.24	3.42	0.66	0.00*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนทักษะการสอนของนิสิตครูในการประเมินทั้งสองครั้ง พบว่า คะแนนเฉลี่ยของทักษะการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของทุกทักษะการสอนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกข้อ ทำให้สามารถสรุปได้ว่า นิสิตครูที่ได้เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีคะแนนทักษะการสอนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางข้างต้นทั้งหมด สามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า การประเมินทักษะการสอนของนิสิตครูก่อนการทดลอง ภาพรวมของทักษะการสอนของนิสิตครูทั้งกลุ่มทดลองและควบคุมมีทักษะการสอนก่อนเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนิสิตครูทั้งสองกลุ่มมีทักษะการใช้คำถาม และ ทักษะการสร้างความสนใจ ที่มีความเชี่ยวชาญมากกว่าทักษะอื่น ๆ เมื่อนำผลคะแนนทักษะการสอนก่อนเรียนมาเปรียบเทียบกับคะแนนหลังเรียนพบว่า หลังเรียนที่นิสิตครูได้เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกฯ ทักษะการสอนของนิสิตครูในภาพรวมสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน โดยภาพรวมของทักษะการสอนของนิสิตครูหลังเรียนเพิ่มขึ้นและเมื่อพิจารณารายทักษะจะเห็นได้ว่า เกือบทุกทักษะการสอนมีคะแนนเพิ่มขึ้นกว่าเดิมอย่างเห็นได้ชัด สามารถสรุปได้ว่า นิสิตครูเกิดการเรียนรู้และพัฒนาในด้านทักษะการสอน หลังได้เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

4. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนความตระหนักก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 4

ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนทดสอบก่อนเรียนด้านความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยของนิสิตครูโดยใช้แบบวัดความตระหนักเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 4 ได้แก่ ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบมีคะแนนความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบนัยสำคัญของคะแนนความตระหนักก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ความตระหนัก	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		Sig.
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ					
1.1 ท่านมีความรู้และความเข้าใจในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	3.23	0.90	3.60	0.77	0.09
1.2 ท่านได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมก่อนและหลังจากการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	3.20	1.19	3.43	0.94	0.40
1.3 กิจกรรมที่นำมาสอนกีฬาพื้นเมืองไทย สามารถให้ประสบการณ์โดยตรงกับผู้เรียน	3.63	0.93	3.73	0.83	0.66
1.4 ท่านมีการประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนเป็นระยะ	3.03	0.85	3.27	0.52	0.21
1.5 การจัดกิจกรรมของท่านสามารถที่จะทำให้ผู้เรียนจดจำสิ่งนั้น	3.70	0.95	3.90	0.66	0.35
รวม	3.36	0.80	3.59	0.56	0.21
2. ด้านอารมณ์ความรู้สึก					
2.1 ท่านชอบที่จะจัดกิจกรรมการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	4.10	0.84	4.07	0.78	0.87
2.2 ท่านมีความต้องการที่จะทราบถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจะใช้ในการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย	3.47	0.86	3.83	0.65	0.07
2.3 ท่านมีทัศนคติที่ดีในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	3.73	0.94	4.00	0.74	0.23
2.4 ท่านมีความสนใจต่อกีฬาพื้นเมืองไทย	4.03	0.76	3.97	0.72	0.73
2.5 ท่านมีความใส่ใจ ต่อการเตรียมการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	4.10	0.71	3.77	0.73	0.08
รวม	3.89	0.61	3.93	0.55	0.79
3. ด้านพฤติกรรม					
3.1 ท่านเป็นแบบอย่างในการเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย	4.10	0.55	3.87	0.73	0.17
3.2 ท่านสามารถจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับชนิดกีฬาพื้นเมืองไทย	3.80	0.81	4.07	0.87	0.22

ความตระหนัก	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		Sig.
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
3.3 ท่านสามารถจัดเตรียมสถานที่ให้พร้อมต่อการจัด กีฬาพื้นเมืองไทย	4.23	0.77	3.97	0.81	0.20
3.4 ท่านมีความชำนาญในการจัดกิจกรรมกีฬาพื้น เมืองไทยได้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละวัย	3.83	0.91	3.70	0.60	0.51
3.5 ท่านสามารถสืบค้นข้อมูลกีฬาพื้นเมืองไทยได้ อย่างรวดเร็ว	3.97	0.76	3.90	0.66	0.72
รวม	3.99	0.60	3.90	0.53	0.56
รวม(ทั้งหมด)	3.74	0.58	3.80	0.47	0.66

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.4 ภาพรวมของคะแนนความตระหนักก่อนเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักก่อนเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักก่อนการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกข้อ และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักทั้ง 3 ด้าน ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนความตระหนักหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 5

ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนทดสอบหลังเรียนด้านความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยของนิสิตครูโดยใช้แบบวัดความตระหนักเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบสนองมติฐานข้อที่ 5 ได้แก่ ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบมีคะแนนความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าหลังเรียนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบนัยสำคัญของคะแนนความตระหนักหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ความตระหนัก	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		Sig.
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ					
1.1 ท่านมีความรู้และความเข้าใจในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	4.43	0.57	3.87	0.90	0.01*
1.2 ท่านได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมก่อนและหลังจาก การสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	4.47	0.57	3.90	0.92	0.01*

ความตระหนัก	กลุ่มทดลอง (n=30)		กลุ่มควบคุม (n=30)		Sig.
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
1.3 กิจกรรมที่นำมาสอนกีฬาพื้นเมืองไทย สามารถให้ ประสบการณ์โดยตรงกับผู้เรียน	4.60	0.56	3.93	0.87	0.00*
1.4 ท่านมีการประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน เป็นระยะ	4.13	0.51	4.20	0.71	0.68
1.5 การจัดกิจกรรมของท่านสามารถที่จะทำให้ผู้เรียน จดจำสิ่งนั้น	4.47	0.63	4.13	0.68	0.05
รวม	4.42	0.41	4.01	0.73	0.01*
2. ด้านอารมณ์ความรู้สึก					
2.1 ท่านชอบที่จะจัดกิจกรรมการสอนกีฬาพื้น เมืองไทย	4.57	0.63	4.23	0.82	0.08
2.2 ท่านมีความต้องการที่จะทราบถึงความแตกต่าง ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจะใช้ในการจัดกิจกรรม กีฬาพื้นเมืองไทย	4.33	0.66	4.13	0.90	0.33
2.3 ท่านมีทัศนคติที่ดีในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	4.27	0.64	4.13	0.78	0.47
2.4 ท่านมีความสนใจต่อกีฬาพื้นเมืองไทย	4.47	0.63	4.23	0.73	0.19
2.5 ท่านมีความใส่ใจ ต่อการเตรียมการสอนกีฬา พื้นเมืองไทย	4.43	0.50	3.97	0.81	0.01*
รวม	4.41	0.46	4.14	0.64	0.06
3. ด้านพฤติกรรม					
3.1 ท่านเป็นแบบอย่างในการเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย	4.53	0.51	4.07	0.83	0.01*
3.2 ท่านสามารถจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับ ชนิดกีฬาพื้นเมืองไทย	4.60	0.50	4.13	0.90	0.02*
3.3 ท่านสามารถจัดเตรียมสถานที่ให้พร้อมต่อการจัด กีฬาพื้นเมืองไทย	4.47	0.57	4.00	0.69	0.01*
3.4 ท่านมีความชำนาญในการจัดกิจกรรมกีฬาพื้น เมืองไทยได้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละวัย	4.43	0.57	4.00	0.79	0.02*
3.5 ท่านสามารถสืบค้นข้อมูลกีฬาพื้นเมืองไทยได้อย่าง รวดเร็ว	4.37	0.56	4.13	0.78	0.19
รวม	4.48	0.40	4.07	0.64	0.00*
รวม(ทั้งหมด)	4.44	0.35	4.07	0.62	0.01*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.5 ภาพรวมของคะแนนความตระหนักหลังเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความตระหนักหลังเรียนของกลุ่มทดลองแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความตระหนักจำนวน 8 ข้อ มี

ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ 1.1, 1.2, 1.3, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3 และ 3.4 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักรู้ด้านความรู้ความเข้าใจและด้านพฤติกรรมแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบคะแนนความตระหนักรู้ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลองเพื่อตอบสนองมาตรฐานข้อที่ 6

ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนทดสอบก่อนและหลังเรียนด้านความตระหนักรู้ในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยของนิสิตครูโดยใช้แบบวัดความตระหนักรู้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบสนองมาตรฐานข้อที่ 6 ได้แก่ ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบมีคะแนนความตระหนักรู้ในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดแสดงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบนัยสำคัญของคะแนนความตระหนักรู้ก่อนและหลังเรียนของกลุ่มทดลอง

ความตระหนักรู้ (n=30)	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		Sig.
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ					
1.1 ท่านมีความรู้และความเข้าใจในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	3.23	0.89	4.43	0.56	0.00*
1.2 ท่านได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมก่อนและหลังจากการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	3.20	1.18	4.47	0.57	0.00*
1.3 กิจกรรมที่นำมาสอนกีฬาพื้นเมืองไทย สามารถให้ประสบการณ์โดยตรงกับผู้เรียน	3.63	0.92	4.60	0.56	0.00*
1.4 ท่านมีการประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนเป็นระยะ	3.03	0.85	4.13	0.50	0.00*
1.5 การจัดกิจกรรมของท่านสามารถที่จะทำให้ผู้เรียนจดจำสิ่งนั้น	3.70	0.95	4.47	0.62	0.00*
รวม	3.36	0.80	4.42	0.41	0.00*
2. ด้านอารมณ์ความรู้สึก					
2.1 ท่านชอบที่จะจัดกิจกรรมการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	4.10	0.84	4.57	0.62	0.02*
2.2 ท่านมีความต้องการที่จะทราบถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อจะใช้ในการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย	3.47	0.86	4.33	0.66	0.00*
2.3 ท่านมีทัศนคติที่ดีในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	3.73	0.94	4.27	0.64	0.03*
2.4 ท่านมีความสนใจต่อกีฬาพื้นเมืองไทย	4.03	0.76	4.47	0.62	0.04*
2.5 ท่านมีความใส่ใจ ต่อการเตรียมการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย	4.10	0.71	4.43	0.50	0.04*

ความตระหนัก (n=30)	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		Sig.
	\bar{x}	S.D	\bar{x}	S.D	
รวม	3.89	0.61	4.41	0.46	0.00*
3. ด้านพฤติกรรม					
3.1 ท่านเป็นแบบอย่างในการเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย	4.10	0.54	4.53	0.50	0.00*
3.2 ท่านสามารถจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับชนิดกีฬาพื้นเมืองไทย	3.80	0.80	4.60	0.49	0.00*
3.3 ท่านสามารถจัดเตรียมสถานที่ให้พร้อมต่อการจัดกีฬาพื้นเมืองไทย	4.23	0.77	4.47	0.57	0.18
3.4 ท่านมีความชำนาญในการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยได้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละวัย	3.83	0.91	4.43	0.56	0.00*
3.5 ท่านสามารถสืบค้นข้อมูลกีฬาพื้นเมืองไทยได้อย่างรวดเร็ว	3.97	0.76	4.37	0.55	0.02*
รวม	3.99	0.60	4.48	0.40	0.00*
รวม(ทั้งหมด)	3.74	0.57	4.43	0.35	0.00*

* $p < .05$

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ภาพรวมของคะแนนความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยของนิสิตครู มีคะแนนเฉลี่ยของความตระหนักหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของความตระหนักจำนวน 1 ข้อ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ สามารถจัดเตรียมสถานที่ให้พร้อมต่อการจัดกีฬาพื้นเมืองไทย และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความตระหนักทั้ง 3 ด้าน หลังการทดลองแตกต่างจากก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7. พฤติกรรมผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตครู โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมในการวัดและประเมินผลเพื่อให้เห็นถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่แสดงออกมาในขณะเรียนของนิสิตครู ซึ่งสามารถวิเคราะห์ผลรายละเอียดดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนพฤติกรรมผู้เรียน

พฤติกรรมผู้เรียน (n=60)	\bar{x}	S.D	ระดับ
ขั้นตอนที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน			
1.1 นิสิตครูเขียนความหมายและความสำคัญของกิจกรรมเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
1.2 นิสิตครูจับกลุ่มสรุปความหมายและความสำคัญจากข้อ 1.1 นำเสนอหน้าชั้นเรียน	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
1.3 นิสิตครูร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียน	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
รวมขั้นตอนที่ 1	3.00	0.00	ดีเยี่ยม

พฤติกรรมผู้เรียน (n=60)	\bar{x}	S.D	ระดับ
ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้			
2.1 นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเล็ก	2.15	0.94	ดี
2.2 นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก	2.15	0.94	ดี
2.3 นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวพื้นฐานสำหรับเด็กเล็ก	2.15	0.94	ดี
2.4 นิสิตครูศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเล็ก	2.83	0.38	ดีเยี่ยม
2.5 นิสิตครูศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
2.6 นิสิตครูศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการเคลื่อนไหวพื้นฐานสำหรับเด็กเล็ก	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
2.7 นิสิตครูนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
2.8 นิสิตครูร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
รวมขั้นตอนที่ 2	2.66	0.71	ดีเยี่ยม
ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก			
3.1 นิสิตครูช่วยระดมสมองในเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหว	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
3.2 นิสิตครูยกตัวอย่างกิจกรรมการเคลื่อนไหวอยู่กับการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่และการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ได้	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
3.3 นิสิตครูสามารถอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table) เพื่อเสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวและเกมการเคลื่อนไหวทั้ง 3 ประเภท	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
3.4 นิสิตครูจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ได้คิดขึ้น	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
3.5 นิสิตครูเกิดการสะท้อนคิดในกิจกรรมที่ดำเนินการ	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
3.6 นิสิตครูร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
รวมขั้นตอนที่ 3	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค			
4.1 นิสิตครูศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสอนการเขียนแผนและวิธีการสอนแบบต่างๆ	2.63	0.52	ดีเยี่ยม
4.2 นิสิตครูเขียนแผนการสอนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว	2.63	0.52	ดีเยี่ยม
4.3 นิสิตครูนำแผนการสอนมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้สอน	2.63	0.52	ดีเยี่ยม
4.4 นิสิตครูทดลองสอนจริงและบันทึกเทปวีดิทัศน์	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
4.5 นิสิตครูร่วมกันชี้แนะปรับปรุงการสอนของเพื่อนในชั้นเรียน	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
4.6 นิสิตครูร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
รวมขั้นตอนที่ 4	2.82	0.41	ดีเยี่ยม
ขั้นตอนที่ 5 การชมวีดิทัศน์ต้นแบบ			
5.1 นิสิตครูอภิปรายถึงวีดิทัศน์ต้นแบบที่ได้ชมและนำมาเขียนแผนการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย	3.00	0.00	ดีเยี่ยม

พฤติกรรมผู้เรียน (n=60)	\bar{x}	S.D	ระดับ
5.2 นิสิตครูปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมตามที่คุณสอนแนะนำ	2.83	0.38	ดีเยี่ยม
5.3 นิสิตครูจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในโรงเรียนระดับประถมศึกษา	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
5.4 นิสิตครูสังเกตผลและปรับปรุงผลของการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
รวมขั้นตอนที่ 5	2.96	0.20	ดีเยี่ยม
ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน			
6.1 นิสิตครูนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็นการประเมินพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวของนักเรียน	2.83	0.38	ดีเยี่ยม
6.2 นิสิตครูนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็นการประเมินด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียน	2.83	0.38	ดีเยี่ยม
6.3 นิสิตครูนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็นการพัฒนาการด้านร่างกาย 5 ด้าน	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
รวมขั้นตอนที่ 6	2.89	0.32	ดีเยี่ยม
ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ			
7.1 นิสิตครูออกแบบและลงมือปฏิบัติการสรุปเนื้อหา กระบวนการเรียนเพื่อสะท้อนการตระหนักถึงวิธีการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวและกีฬาพื้นเมืองไทย	3.00	0.00	ดีเยี่ยม
รวมทั้งหมด	2.86	0.44	ดีเยี่ยม

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ภาพรวมของพฤติกรรมผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{x} = 2.86$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คะแนนพฤติกรรมผู้เรียนสูงสุด 3 ขั้นตอนแรก คือ ขั้นตอนที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก และขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ โดยทั้งสามขั้นตอนนี้มีค่า $\bar{x} = 3.00$

8. ความคิดเห็นผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

หลังจากเสร็จสิ้นการเรียนการสอน ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของนิสิตครูที่มีต่อการเรียนการสอนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู เพื่อสำรวจและศึกษาความคิดเห็นของนิสิตครู โดยสามารถวิเคราะห์ผลรายละเอียดดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความคิดเห็นของนิสิตครูที่ได้เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบ

ความคิดเห็นผู้เรียน (n=30)	\bar{x}	S.D	ระดับ
ขั้นตอนที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน			
1.1 ท่านขอการให้เขียนความหมายและความสำคัญของกิจกรรมเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก	4.43	0.63	เห็นด้วยมากที่สุด
1.2 ท่านขอการจับกลุ่มสรุปความหมายและความสำคัญ จากข้อ 1.1 และนำเสนอหน้าชั้นเรียน	4.50	0.57	เห็นด้วยมากที่สุด
1.3 ท่านขอการร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียน	4.60	0.56	เห็นด้วยมากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 1	4.51	0.59	เห็นด้วยมากที่สุด
ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้			
2.1 ท่านขอการให้ตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเล็ก	4.33	0.61	เห็นด้วยมาก
2.2 ท่านขอการให้ตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก	4.33	0.55	เห็นด้วยมาก
2.3 ท่านขอการตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวพื้นฐานสำหรับเด็กเล็ก	4.40	0.62	เห็นด้วยมาก
2.4 ท่านขอการให้ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเล็ก	4.50	0.57	เห็นด้วยมากที่สุด
2.5 ท่านขอการให้ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก	4.47	0.57	เห็นด้วยมาก
2.6 ท่านขอการให้ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการเคลื่อนไหวพื้นฐานสำหรับเด็กเล็ก	4.53	0.57	เห็นด้วยมากที่สุด
2.7 ท่านขอการที่ได้นำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน	4.87	0.35	เห็นด้วยมากที่สุด
2.8 ท่านขอการร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า	4.83	0.38	เห็นด้วยมากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 2	4.53	0.56	เห็นด้วยมากที่สุด
ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก			
3.1 ท่านขอการได้ช่วยกันระดมสมองในเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหว	4.87	0.35	เห็นด้วยมากที่สุด
3.2 ท่านขอการได้ยกตัวอย่างกิจกรรมการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่และการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ได้	4.70	0.47	เห็นด้วยมากที่สุด
3.3 ท่านสามารถอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table) เพื่อเสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวและเกมการเคลื่อนไหวทั้ง 3 ประเภท	4.47	0.57	เห็นด้วยมาก
3.4 ท่านขอการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ได้คิดขึ้น	4.83	0.53	เห็นด้วยมากที่สุด
3.5 ท่านสามารถสะท้อนคิดในกิจกรรมที่ดำเนินการ	4.43	0.63	เห็นด้วยมาก
3.6 ท่านขอการร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า	4.47	0.57	เห็นด้วยมาก

ความคิดเห็นผู้เรียน (n=30)	\bar{x}	S.D	ระดับ
รวมขั้นตอนที่ 3	4.63	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด
ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค			
4.1 ท่านสามารถศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสอนการเขียนแผนและวิธีการสอนแบบต่างๆ	4.50	0.51	เห็นด้วยมากที่สุด
4.2 ท่านสามารถเขียนแผนการสอนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว	4.50	0.57	เห็นด้วยมากที่สุด
4.3 ท่านสามารถนำแผนการสอนมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้สอน	4.63	0.61	เห็นด้วยมากที่สุด
4.4 ท่านสามารถทดลองสอนจริงและบันทึกเทปวีดิทัศน์	4.43	0.57	เห็นด้วยมาก
4.5 ท่านสามารถร่วมกันชี้แนะปรับปรุงการสอนของเพื่อนในชั้นเรียน	4.43	0.63	เห็นด้วยมาก
4.6 ท่านสามารถร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า	4.63	0.61	เห็นด้วยมากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 4	4.52	0.58	เห็นด้วยมากที่สุด
ขั้นตอนที่ 5 การชมวีดิทัศน์ต้นแบบ			
5.1 ท่านสามารถอภิปรายถึงวีดิทัศน์ต้นแบบที่ได้ชมและนำมาเขียนแผนการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย	4.63	0.56	เห็นด้วยมากที่สุด
5.2 ท่านสามารถปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมตามที่ผู้สอนแนะนำ	4.70	0.60	เห็นด้วยมากที่สุด
5.3 ท่านสามารถจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในโรงเรียนระดับประถมศึกษา	4.67	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
5.4 ท่านสามารถสังเกตผลและปรับปรุงผลของการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา	4.73	0.45	เห็นด้วยมากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 5	4.68	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด
ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน			
6.1 ท่านสามารถนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็นการประเมินพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวของนักเรียน	4.73	0.45	เห็นด้วยมากที่สุด
6.2 ท่านสามารถนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็นการประเมินด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียน	4.73	0.45	เห็นด้วยมากที่สุด
6.3 ท่านสามารถนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็นการพัฒนาการด้านร่างกาย 5 ด้าน	4.87	0.35	เห็นด้วยมากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 6	4.78	0.42	เห็นด้วยมากที่สุด
ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ			
7.1 ท่านสามารถออกแบบและลงมือปฏิบัติการสรุปเนื้อหากระบวนการเรียน เพื่อสะท้อนการตระหนักถึงวิธีการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวและกีฬาพื้นเมืองไทย	4.80	0.41	เห็นด้วยมากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.60	0.55	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ในภาพรวมความคิดเห็นผู้เรียนกลุ่มทดลองอยู่ในระดับ เห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คะแนนความคิดเห็นผู้เรียนสูงสุด 3 ขั้นตอนแรก คือ ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ ($\bar{x} = 4.80$) ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน ($\bar{x} = 4.77$) และขั้นตอนที่ 5 การชมวีดิทัศน์ต้นแบบ ($\bar{x} = 4.68$)

ตอนที่ 3 ผลการนำเสนอการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ วิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับ นิสิตครู

หลังเสร็จสิ้นการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียน การสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและ ความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อรับรองและ ปรับปรุงรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยสามารถวิเคราะห์ผล รายละเอียดดังตารางที่ 4.9 โดยมีการเกณฑ์การแปลผลคะแนน ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ขั้นตอนมีความเหมาะสมมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง ขั้นตอนมีความเหมาะสมมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง ขั้นตอนมีความเหมาะสมปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง ขั้นตอนมีความเหมาะสมน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง ขั้นตอนมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลคะแนนรับรองต่อรูปแบบการจัดการเรียน การสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะ การสอนและ ความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

รายการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
องค์ประกอบ			
1.ความรู้พื้นฐาน	4.40	0.55	มาก
2.บทบาทผู้สอนและบทบาทนิสิตครู	4.60	0.55	มากที่สุด
3.วิธีการจัดกิจกรรมเชิงรุก	4.60	0.55	มากที่สุด
4.วิถีทัศน์ต้นแบบ	4.80	0.45	มากที่สุด
5.การประเมินผล	4.80	0.45	มากที่สุด
ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน			
ขั้นตอนที่ 1.0 ขั้นเตรียมความพร้อม			
1.1 ปฐมนิเทศและวางแผนการเรียนการสอน แนะนำวิชา เรียน อธิบายรายละเอียดของวิชา รูปแบบการจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผลและข้อตกลงในการเรียน	4.40	0.55	มาก
1.2 นิสิตครูวิพากษ์ และวิเคราะห์หัวข้อเรื่องกิจกรรมการเคลื่อนไหว สำหรับเด็กเล็ก และการเคลื่อนไหวที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย	4.60	0.55	มากที่สุด
1.3 นิสิตครูจับกลุ่มสรุปความหมายและความสำคัญ	4.60	0.55	มากที่สุด
1.4 นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนในวันนี้	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 1	4.55	0.51	มากที่สุด

รายการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ขั้นตอนที่ 2.0. กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้			
นิติตครูแบ่งกลุ่มศึกษา ค้นคว้า ดำเนินการตามกระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ได้แก่			
2.1 ชั้นสังเกต			
นิติตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับเด็กเล็ก เช่น			
2.1.1 พัฒนาการของเด็กเล็ก	4.60	0.55	มากที่สุด
2.1.2 การเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก	4.80	0.45	มากที่สุด
2.1.3 การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2 ชั้นเก็บรวบรวมข้อมูล			
นิติตครูเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าจากสื่อออนไลน์ หนังสือ งานวิจัย บทความ ฯลฯ ในหัวข้อ			
2.2.1 พัฒนาการของเด็กเล็ก	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2.2 การเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก	4.80	0.45	มากที่สุด
2.2.3 การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.3 ชั้นตรวจสอบ			
นิติตครูนำประเด็น จากการศึกษาค้นคว้ามาแลกเปลี่ยน ความรู้ร่วมกันในชั้นเรียน	4.60	0.55	มากที่สุด
2.4 ชั้นสรุปความรู้ได้			
นิติตครูและครูผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษา ค้นคว้า	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 2	4.70	0.46	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 3.0 กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก			
3.1 นิติตครูจัดกลุ่มทำงานกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 6 คน	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2 นิติตครูภายในกลุ่มใช้เทคนิคระดมสมองโดยใช้ทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก และกิจกรรม การเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย			
3.2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่	4.80	0.45	มากที่สุด
3.2.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2.3 การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์	4.60	0.55	มากที่สุด
3.2.4 การเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก	4.80	0.45	มากที่สุด
3.3 นิติตครูยกตัวอย่างกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท			
3.3.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3.3 การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์	4.60	0.55	มากที่สุด
3.3.4 การเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก	4.80	0.45	มากที่สุด

รายการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
3.4 นิสิตครูยกตัวอย่างกิจกรรม จากนั้นร่วมกันอภิปรายแบบ โต๊ะกลม (Round Table) เลือกกิจกรรม เพื่อนำเสนอ เกี่ยวกับ กิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก และกิจกรรมการ เคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย			
3.4.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4.3 การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์	4.80	0.45	มากที่สุด
3.4.4 การเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก	4.80	0.45	มากที่สุด
3.5 นิสิตครูแต่ละกลุ่มนำเสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก และกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กที่นำไปสู่ การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย	4.60	0.55	มากที่สุด
3.6 นิสิตครูสะท้อนความคิดเชิงสร้างสรรค์ในกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ	4.60	0.55	มากที่สุด
3.7 นิสิตครูและครูผู้สอนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้จัดกิจกรรมไป ในแต่ละสัปดาห์	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 3	4.69	0.47	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 4.0 การสอนแบบจุลภาค			
4.1 นิสิตครูจัดกลุ่มทำงานกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 6 คน	4.40	0.55	มาก
4.2 นิสิตครูศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสอน การเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ และวิธีการสอนแบบต่างๆ โดยมี ครูผู้สอนให้คำแนะนำ	4.80	0.45	มากที่สุด
4.3 นิสิตครูแต่ละกลุ่มเลือกประเภทกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก โดยมีครูผู้สอนให้คำแนะนำ	4.80	0.45	มากที่สุด
4.4 นิสิตครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรม การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน และกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็ก เล็ก โดยมีครูผู้สอนให้คำแนะนำ	4.80	0.45	มากที่สุด
4.5 นิสิตครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ มาปรับปรุงตาม คำแนะนำของครูผู้สอน	4.80	0.45	มากที่สุด
4.6 นิสิตครูทดลองสอนจริงและบันทึกเทปวีดิทัศน์การสอน ของตนเอง ด้วยตนเองหรือให้เพื่อนบันทึกให้	4.80	0.45	มากที่สุด
4.7 นิสิตครูร่วมกันแสดงความคิดเห็น ชี้แนะเพื่อปรับปรุง การสอนของเพื่อนในชั้นเรียน	4.80	0.45	มากที่สุด
4.8 ครูผู้สอนแนะนำผู้เรียนในประเด็นต่าง ๆ ที่ควรให้ความใส่ใจ ใจในการจัดกิจกรรม เช่น เรื่องความปลอดภัย	4.80	0.45	มากที่สุด
4.9 ครูผู้สอนแนะนำกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้สื่อ ออนไลน์ (Social Media)	4.60	0.55	มากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 4	4.73	0.45	มากที่สุด

รายการ	\bar{x}	S.D.	แปลผล
ขั้นตอนที่ 5.0 การชมวีดิทัศน์ต้นแบบ			
5.1 นิสิตครูจัดกลุ่มทำงานกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 6 คน	4.40	0.55	มาก
5.2 นิสิตครูแต่ละกลุ่มเลือกประเภทกีฬาพื้นเมืองไทยที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก	4.60	0.55	มากที่สุด
5.3 นิสิตครูแต่ละกลุ่มเลือกชมวีดิทัศน์ต้นแบบในสื่อออนไลน์ โดยสุ่มเลือกจากวีดิทัศน์ที่ครูผู้สอนคัดเลือกแล้ว	4.60	0.55	มากที่สุด
5.4 นิสิตครูร่วมกันอภิปรายถึงวีดิทัศน์ต้นแบบที่ได้ชม	4.80	0.45	มากที่สุด
5.5 นิสิตครูนำสิ่งที่ได้รับจากการชมวีดิทัศน์มาเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้กีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็ก	4.80	0.45	มากที่สุด
5.6 นิสิตครูในกลุ่มร่วมกันปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการจัดกิจกรรม โดยมีครูผู้สอนให้คำแนะนำ	4.80	0.45	มากที่สุด
5.7 นิสิตครูแต่ละกลุ่มจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็กในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาตอนต้น	4.80	0.45	มากที่สุด
5.8 นิสิตครูสังเกตผลของการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยกับผู้เรียนในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาตอนต้น	4.80	0.45	มากที่สุด
5.9 นิสิตครูนำผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยและนำมาปรับปรุงให้ได้วิธีการสอนที่สมบูรณ์	4.80	0.45	มากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 5	4.71	0.46	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 6.0 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน			
6.1 นิสิตครูนำเสนอหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน และกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็ก โดยมีครูผู้สอนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับนิสิตครู ในประเด็น ดังนี้			
6.1.1 ประเมินพัฒนาการของเด็กเล็กที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหว	4.80	0.45	มากที่สุด
6.1.2 ประเมินกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก	4.60	0.55	มากที่สุด
6.1.3 ประเมินกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็ก	4.80	0.45	มากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 6	4.73	0.46	มากที่สุด
ขั้นตอนที่ 7.0 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ			
7.1 นิสิตครูร่วมกันออกแบบการนำเสนอข้อมูล การสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนและจัดกิจกรรม เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ได้เรียนมาตลอด 1 เทอม	4.80	0.45	มากที่สุด
7.2 นิสิตครูร่วมกันจัดป้ายนิเทศ หรือเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์	4.80	0.45	มากที่สุด
รวมขั้นตอนที่ 7	4.80	0.42	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.70	0.46	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 คะแนนผลรับรองรูปแบบฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ภาพรวมขององค์ประกอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.64$) สูงสุดได้แก่ ทัศนคติส่วนบุคคล และการประเมินผล ต่ำสุดได้แก่ ความรู้พื้นฐาน ภาพรวมของ ขั้นตอนของรูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$) เมื่อพิจารณาในแต่ละขั้นตอนพบว่า ทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยขั้นตอนที่ 7.0 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ เป็นขั้นตอนที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด โดยมี \bar{x} อยู่ที่ 4.80 ส่วนขั้นตอนที่ 1.0 ขั้นตอนเตรียมความพร้อม เป็นขั้นตอนที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมี \bar{x} อยู่ที่ 4.55

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ วิดีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดีโอทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย
2. เพื่อศึกษาผลและนำเสนอการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิดีโอทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

คำถามงานวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดีโอทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยมีลักษณะอย่างไร
2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดีโอทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยเมื่อนำผลไปใช้จะเป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ วิดีทัศน์ต้นแบบมีคะแนนทักษะการสอนหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าหลังเรียนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวิดีโอทัศน์ต้นแบบมีคะแนนทักษะการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ วิดีทัศน์ต้นแบบมีคะแนนความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าหลังเรียนของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ วิดีทัศน์ต้นแบบมีคะแนนความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยหลังเรียนของกลุ่มทดลองสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู โดยได้มีการศึกษาเอกสารแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง 1) การเรียนรู้เชิงรุก 2) ทักษะการสอนพลศึกษา 3) การใช้วิดิทัศน์ต้นแบบ และ 4) กระบวนการส่งเสริมความตระหนักในการสอน หลังจากที่ได้ทำการศึกษาเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงมีการกำหนดกรอบแนวคิดของการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย และสรุปองค์ประกอบและขั้นตอนการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

เมื่อได้กรอบแนวคิด องค์ประกอบ และขั้นตอนการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูแล้ว จึงนำองค์ประกอบ ขั้นตอนการเรียนการสอนฯ และแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีคุณสมบัติในความเชี่ยวชาญด้านการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบ ทักษะการสอนและความตระหนักด้านกีฬาพื้นเมืองไทย มาเป็นระยะเวลา 2 ปีและหรือเป็นผู้ที่มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

เครื่องมือการวิจัย

- 1) วิดิทัศน์ต้นแบบ
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้
- 3) แบบประเมินทักษะการสอน
- 4) แบบวัดความตระหนัก
- 5) แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู
- 6) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

โดยได้ดำเนินการทดลองตามกระบวนการวิจัยแบบกึ่งทดลอง Pretest - Posttest Control Group Design ซึ่งกลุ่มที่ดำเนินการทดลองจะให้นิสิตดำเนินการจัดการเรียนการสอนนักเรียนโดยใช้วิธีทัศน์ต้นแบบประกอบการสอน ส่วนกลุ่มควบคุมจะให้นิสิตดำเนินการสอนนักเรียนแบบวิธีปกติ จากนั้นดำเนินการทดลองตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมา

ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

การนำเสนอรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู คือ การนำผลที่ได้จากการศึกษาผลของการใช้รูปแบบปรับปรุง แก้ไข และสรุปรูปแบบฯ จากนั้นนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบจำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินรับรองรูปแบบเมื่อได้รูปแบบฯ ที่ผ่านการรับรองและปรับปรุงจนมีความสมบูรณ์แล้ว จะมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูนำเสนอให้ผู้เรียนอื่นรับทราบโดยผ่านระบบเครือข่าย

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอและสรุปผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและพัฒนาองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ผลจากการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู สามารถสรุปได้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู ประกอบด้วยองค์ประกอบและขั้นตอน ดังนี้

องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนผลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้

- องค์ประกอบที่ 1 ความรู้พื้นฐาน
- องค์ประกอบที่ 2 บทบาทผู้สอนและบทบาทนิสิตครู
- องค์ประกอบที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรมเชิงรุก
- องค์ประกอบที่ 4 วัตทัศน์ต้นแบบ
- องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล

ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ วัตทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม
- ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้
- ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก
- ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุดภาค
- ขั้นตอนที่ 5 การชมวัตทัศน์ต้นแบบ
- ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน
- ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ

ภาพที่ 5.1 รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดีโอต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ในการศึกษาผลการใช้รูปแบบฯ ผู้วิจัยได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการสอน ความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย รวมถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบของนิสิตครู โดยใช้ 1) แบบประเมินทักษะการสอน 2) แบบวัดความตระหนัก 3) แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาฯ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ทักษะการสอน

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลด้านทักษะการสอนของนิสิตครูที่ผ่านการเรียนด้วยรูปแบบฯ โดยมีการเก็บรวบรวมทั้งก่อนและหลังการทดลอง ด้วยแบบประเมินทักษะการสอน สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. **ก่อนการทดลอง** ภาพรวมของทั้งกลุ่มทดลองและควบคุมมีทักษะการสอนที่**ไม่แตกต่างกัน** เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีทักษะการใช้คำถาม และ ทักษะการเฝ้าความสนใจ ที่โดดเด่นกว่าทักษะการสอนอื่นๆ

2. **หลังการทดลอง** พบว่า ทักษะการสอนของทั้งสองกลุ่มมีการพัฒนาขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างชัดเจน แต่คะแนนทักษะการสอนของทั้งสองกลุ่มมีความ**แตกต่างกัน**อย่างชัดเจน โดยกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีคะแนนทักษะการสอน **สูงกว่า** กลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีทักษะการสรุปบทเรียนที่โดดเด่นมากกว่าทักษะการสอนอื่นๆ

3. **ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง** กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูหลังการทดลองมีคะแนนทักษะการสอน **สูงกว่า** ก่อนการทดลอง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หลังการทดลอง ทักษะการสรุปบทเรียนมีคะแนนสูงสุดและพัฒนาามากกว่าทักษะการสอนอื่นๆ อย่างชัดเจน

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ผู้เรียนที่ได้เรียนด้วยการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบมีทักษะการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีทักษะการสอนที่พัฒนาขึ้นกว่าเดิมซึ่ง**ตรงตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่า** ผู้เรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบมีทักษะการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีทักษะการสอนหลังเรียนจะสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนทักษะการสอนสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ **ที่ตรงตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่า** ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิธีทัศน์ต้นแบบมีทักษะการสอนสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 2 ความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยของนิสิตครู ผู้วิจัยได้มีการวิเคราะห์และนำเสนอจากคะแนนความตระหนักก่อนและหลังการทดลอง และคะแนนความตระหนักหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้แบบวัดความตระหนักในการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. **ก่อนการทดลอง** ภาพรวมของทั้งกลุ่มทดลองและควบคุมมีความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยที่ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีคะแนนความตระหนักในด้านพฤติกรรมมากกว่าด้านอื่นๆ

2. **หลังการทดลอง** พบว่า ความตระหนักของทั้งสองกลุ่มมีการพัฒนาขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน แต่ความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยของทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน โดยกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย สูงกว่า กลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างชัดเจน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนความตระหนักในด้านพฤติกรรมมากกว่าด้านอื่น ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนความตระหนักในด้านความรู้สีกมากกว่าด้านอื่นๆ

3. **ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง** กลุ่มทดลองที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูหลังการทดลองมีความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย สูงกว่า ก่อนเรียนเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าหลังเรียนของกลุ่มทดลองมีคะแนนความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยด้านพฤติกรรมสูงที่สุด แต่ด้านความรู้ความเข้าใจนั้นเป็นด้านที่มีการพัฒนามากขึ้นที่สุดอย่างชัดเจน

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ผู้เรียนที่ได้เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบมีทักษะการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยที่พัฒนาขึ้นกว่าเดิม ซึ่งตรงตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบมีทักษะการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติ ที่ตรงตามสมมติฐานการวิจัยที่กำหนดไว้ว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบมีความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ผู้วิจัยได้มีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตครูในทุกขั้นตอนการเรียนการสอน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู ในภาพรวมพบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตครูอยู่ในระดับดีเยี่ยม (ค่าเฉลี่ย = 2.86) เมื่อพิจารณารายข้อโดยแบ่งออกเป็นตามขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบฯ สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตครูในขั้นตอนนี้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{x} = 3.00$)

ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตครูในขั้นตอนนี้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{x} = 2.66$)

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตครูในขั้นตอนนี้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{x} = 3.00$)

ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตครูในขั้นตอนนี้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{x} = 2.82$)

ขั้นตอนที่ 5 การชมวิดิทัศน์ต้นแบบ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตครูในขั้นตอนนี้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{x} = 2.96$)

ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตครูในขั้นตอนนี้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{x} = 2.89$)

ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตครูในขั้นตอนนี้อยู่ในระดับดีเยี่ยม ($\bar{x} = 3.00$)

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ผู้วิจัยได้มีการสอบถามความคิดเห็นของนิสิตครูที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูจากนิสิตครู โดยสามารถสรุปได้ว่า นิสิตครูกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูจากนิสิตครู ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.60$) และสามารถสรุปได้โดยแบ่งตามขั้นตอนการสอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน พบว่า นิสิตครูกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อขั้นตอนนี้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.51$)

ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ พบว่า นิสิตครูกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อขั้นตอนนี้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.53$)

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก พบว่า นิสิตครูกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อขั้นตอนนี้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.66$)

ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค พบว่า นิสิตครูกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อขั้นตอนนี้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$)

ขั้นตอนที่ 5 การชมวิดิทัศน์ต้นแบบ พบว่า นิสิตครูกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อขั้นตอนนี้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.68$)

ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน พบว่า นิสิตครูกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อขั้นตอนนี้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.78$)

ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ พบว่า นิสิตครูกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อขั้นตอนนี้อยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{x} = 4.80$)

ตอนที่ 3 ผลการนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครูแล้ว ผู้วิจัยจึงนำเสนอรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาฯ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและรับรองรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาฯ ผลการรับรองรูปแบบ คือ ภาพรวมของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาฯ มีขั้นตอนในการจัดการเรียนที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายขั้นตอนพบว่าทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ มีคะแนนรับรองสูงสุด

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาและพัฒนาองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

จากการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงรุก ทักษะการสอนพลศึกษา การใช้วิถีทัศน์ต้นแบบ และกระบวนการส่งเสริมความตระหนักในการสอน เพื่อนำไปจัดทำรูปแบบรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู โดยมีองค์ประกอบและขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1.1. องค์ประกอบของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ความรู้พื้นฐาน นิสิตครูต้องค้นคว้าหาข้อความรู้และความหมายของเรื่องที่จะเรียน ผู้เรียนจะจัดกระทำกับข้อมูลของสิ่งที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาเป็นของตนเอง แล้วนำเสนอความคิดเห็นและ

อภิปรายร่วมกันในกลุ่มเพื่อนอย่างเป็นทางการเป็นเหตุเป็นผล จากนั้นนำสิ่งที่ได้อภิปรายมาสรุปโดยใช้กระบวนการคิดและสร้างเป็นความคิดรวบยอด สอดคล้องกับแนวคิดของทรงศรี ตุ่นทอง (2545) การคิดระดับสูงเป็นกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่ให้ผู้เรียนได้นำสิ่งที่เรียนจากในห้องเรียน แล้วเข้าใจและจดจำได้มาสามารถสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียนด้วยตนเอง รวมทั้งยังสามารถตั้งสมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูล แปลความ และสรุปผล

องค์ประกอบที่ 2 บทบาทผู้สอนและบทบาทนิสิตครู ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากเดิมที่ เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ เป็นการช่วยเหลือผู้เรียน ให้คำแนะนำ อธิบายเพิ่มเติม และรับฟังความคิดเห็นของนิสิตครู ผู้สอนต้องวางแผนการสอนให้ชัดเจนโดยเน้นที่การจัดกิจกรรมมากกว่าการบรรยาย ส่วนนิสิตครูจะมีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง แบ่งหน้าที่และรับผิดชอบร่วมกัน นิสิตครูจะจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ Grabinger and Dunlap (1998) และทรงศรี ตุ่นทอง (2545) บทบาทครูต้องรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนได้ยอมรับซึ่งกันและกัน รวมทั้งให้คำแนะนำผู้เรียนที่มีความรู้ต่ำ โดยเน้นที่การส่งเสริมและสนับสนุน ขณะเดียวกันผู้เรียนต้องมีความคิดริเริ่ม สามารถแสดงความคิดเห็นด้วยเหตุผลของตนเอง อีกทั้งต้องมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในการทำงานร่วมกัน

องค์ประกอบที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรม กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเน้นให้นิสิตครูมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของนิสิตครู โดยทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มส่งเสริมให้มีการใช้ทักษะทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน การคิด และการเขียน รวมทั้งแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล นอกจากนี้ให้นิสิตครูได้นำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริง เช่นเดียวกับแนวคิด Meyer and Jones (1993) ที่กล่าวว่ากระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเน้นการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ เน้นกระบวนการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย รวมทั้งสร้างบรรยากาศของการเรียนเป็นแบบมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทุกด้าน

องค์ประกอบที่ 4 วัติตทัศน์ต้นแบบ ผู้สอนสร้างวัติตทัศน์เกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยหรือเลือกจากสื่อสังคมออนไลน์ให้ผู้เรียนได้ศึกษาถึงกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นิสิตครูเกิดกระบวนการเรียนรู้ จนทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมผ่านจากการดูวัติตทัศน์

องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล ผู้สอนจะมีการให้ผลป้อนกลับกับนิสิตครู โดยใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยมีใช้รูปแบบการประเมินที่หลากหลายได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การประเมินจากผลงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Grabinger and Dunlap (1998) การประเมินตามสภาพจริงเป็นรูปแบบที่มีความหลากหลายและสะท้อนความแตกต่างของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

1.2 ขั้นตอนการเรียนการสอนของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวัติตทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม คือ เริ่มแรกผู้สอนจะมอบหมายให้นิสิตครูศึกษาค้นคว้าและเขียนข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อที่ได้รับมา จากนั้นให้กลุ่มสรุปภาพรวมความหมายและความสำคัญจากสิ่งที่ได้ศึกษามา แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยนิสิตครูและผู้สอนจำทำการสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนร่วมกัน ซึ่งขั้นการสอนขั้นนี้ส่งผลให้นิสิตครูเกิดทักษะการอธิบาย ผู้สอนต้องพูดแสดงรายละเอียด ยกตัวอย่างให้เกิดความชัดเจนหรือขยายความให้ผู้เรียนเข้าใจในเรื่องราว ซึ่งการที่นิสิตครูจะมีทักษะการอธิบายที่ดี นิสิตต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้นแล้ว

จึงสามารถนำไปอธิบายได้ นอกจากนี้ชั้นการสอนนี้ยังช่วยให้นิสิตมีทักษะการสรุปทบทเรียนเพราะผู้สอนต้องรู้ใจความสำคัญของเรื่องนั้น ชั้นเตรียมความพร้อมจึงถือว่าเป็นชั้นที่ช่วยให้นิสิตครูได้เข้าใจในสิ่งที่ตนเองจะต้องนำไปสอน สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกของ Grabinger and Dunlap (1998) เป็นการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ฐานความรู้เดิมที่มีอยู่ รวมทั้งเป็นการเรียนรู้จากปัญหา โดยผู้สอนให้นิสิตครูศึกษา ค้นคว้าและเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่ แล้วนำมาสรุปภาพรวมร่วมกัน และสอดคล้องกับแนวคิดของ McKinney (2009) เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกแบบ Think-Pair-Share ซึ่งเป็นการให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าข้อมูลของตนเอง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน

ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ นิสิตครูแบ่งกลุ่มศึกษา ค้นคว้าในหัวข้อที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอน โดยดำเนินการตามกระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ได้แก่ 1) ขั้นสังเกต นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ได้รับ 2) ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล นิสิตครูทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ได้รับ 3) ขั้นตรวจสอบ นิสิตครูนำประเด็นที่ได้จากการค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน และ 4) ขั้นสรุปความรู้ได้ นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งการสอนในขั้นนี้ส่งผลให้นิสิตเกิดทักษะการอธิบาย ทักษะการใช้คำถาม ทักษะการสรุปทบทเรียน และทักษะการกระตุ้นให้คิด กระบวนการสอนในขั้นนี้ จะทำให้นิสิตครูมีความรู้ ความเข้าใจที่หลากหลายในเนื้อหาที่จะสอน ช่วยให้นิสิตนำเนื้อหาเหล่านี้ไปใช้ในการอธิบาย การใช้คำถาม การสรุปทบทเรียน สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกของ ทรงศรี ตุ่นทอง (2545) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจได้ด้วยตนเอง หรือให้ผู้เรียนค้นคว้า รวบรวมแล้วนำมาตั้งข้อสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบ แปลความ และสรุปความรู้ที่ได้รับอย่างชัดเจน และปรีชาญ เดชศรี (2545) ได้ให้ข้อมูลว่า การจัดกิจกรรมต้องกระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น

ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการจัดการเรียนแบบเชิงรุก ผู้สอนจะแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่ม โดยให้นิสิตครูภายในกลุ่มใช้เทคนิคระดมสมองในการเรียนรู้เนื้อหา โดยให้มีการค้นหาและยกตัวอย่างด้วย เมื่อได้ข้อมูลและตัวอย่างที่ผ่านการระดมสมองภายในกลุ่มแล้ว นิสิตครูจะนำเสนอข้อมูลโดยใช้เทคนิคการอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table) รวมถึงการจัดกิจกรรมที่แต่ละกลุ่มได้คิดขึ้นมา จากนั้นให้นิสิตครูสะท้อนคิดในกิจกรรมที่ดำเนินการ ทำสูดนิสิตครูและผู้สอนต้องร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้จัดกิจกรรมไปในแต่ละสัปดาห์ การสอนในขั้นนี้ส่งผลให้นิสิตครูเกิดทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน ทักษะการอธิบาย ทักษะการใช้คำถาม ทักษะการเสริมกำลังใจ ทักษะการสรุปทบทเรียน ทักษะการเฝ้าความสนใจ ทักษะการใช้กระดานชอล์ก ทักษะการกระตุ้นให้คิด และทักษะการใช้สื่อการสอน โดยทั้ง 9 ทักษะนี้ นิสิตครูจะต้องมีความสามารถในการวางแผนจัดเตรียมและจัดกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ซึ่งการสอนในขั้นนี้นิสิตได้ระดมสมองและสะท้อนความคิดในกิจกรรมก่อนดำเนินการสอน สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกของ Killian and Bastas (2015) และ McKinney (2009) การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นทีม โดยผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม เช่นเดียวกับ Grabinger and Dunlap (1998) การจัดการเรียนรู้เชิงรุกต้องมีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มและได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ Prince (2004) คือ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้แบบเป็นทีม โดยนิสิตครูได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างคนทำงานในกลุ่ม

ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค ขั้นตอนนี้ นิสิตครูจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการสอน การเขียนแผน และวิธีการสอนแบบต่างๆ เริ่มด้วย นิสิตครูต้องทำการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อน จากนั้น นิสิตครูต้องทำการเขียนแผนการสอน แล้วนำไปให้ผู้สอนตรวจ เพื่อนำแผนการสอนมาแก้ไขปรับปรุง เมื่อได้แผนการสอนที่มีความถูกต้อง และเหมาะสมแล้ว นิสิตครูต้องทดลองสอนจริงและบันทึกเทปวีดิทัศน์ แล้วนำมาเสนอในชั้นเรียนเพื่อให้เห็นถึงลักษณะการสอนของนิสิตครูแต่ละคน โดยนิสิตครูจะร่วมกันชี้แนะปรับปรุงการสอนของเพื่อนในชั้นเรียน พร้อมทั้งผู้สอนจะแนะนำผู้เรียนในประเด็นที่ควรให้ความสนใจในการสอน หลังจากนั้นผู้สอนแนะนำกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook Group) หลังจากฝึกบันทึกเทปวีดิทัศน์ ซึ่งขั้นการสอนแบบจุลภาค ส่งผลให้นิสิตครูมีทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน ทักษะการอธิบาย ทักษะการใช้คำถาม ทักษะการเสริมกำลังใจ ทักษะการสรุปบทเรียน ทักษะการเร้าความสนใจ ทักษะการใช้กระดานชอล์ก ทักษะการกระตุ้นให้คิด และทักษะการใช้สื่อการสอน เพราะในขั้นการสอนนี้ นิสิตจะได้เรียนรู้เรื่องการเขียนแผนและวิธีการสอนแบบต่าง ๆ รวมทั้งได้ทดลองสอนจริงจึงทำให้นิสิตครูได้มีทักษะทั้ง 9 ทักษะนี้ สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกของไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2551) ลักษณะการเรียนรู้เชิงรุกเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ร่วมมือกันลงมือฝึกปฏิบัติ มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 5 การชมวีดิทัศน์ต้นแบบ นิสิตครูแต่ละกลุ่มจะต้องเลือกจัดกิจกรรมและคู่วีดิทัศน์ต้นแบบในสื่อสังคมออนไลน์ จากนั้นภายในกลุ่มจะร่วมกันอภิปรายถึงวีดิทัศน์ต้นแบบที่ได้ชม เพื่อนำความรู้ที่ได้มาเขียนแผนการจัดกิจกรรม แล้วร่วมกันปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมโดยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ เมื่อได้แผนการจัดกิจกรรมที่ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว นิสิตครูจะทำการดำเนินการจัดกิจกรรม ซึ่งนิสิตครูต้องสังเกตผลของการจัดกิจกรรมด้วย เมื่อกิจกรรมเสร็จสิ้น นิสิตครูจะนำผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมมาปรับปรุงให้ได้วิธีการสอนมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น การสอนในขั้นนี้ทำให้เกิดทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน ทักษะการอธิบาย ทักษะการเร้าความสนใจ ทักษะการกระตุ้นให้คิด ทักษะการสรุปบทเรียน และทักษะการใช้สื่อการสอน เพราะการสอนในขั้นนี้ทำให้นิสิตครูได้เห็นตัวอย่างที่หลากหลายและน่าสนใจ ได้พิจารณาเลือกวิธีการจัดกิจกรรมรวมถึงได้ออกแบบการจัดกิจกรรมของตนเอง จึงทำให้เกิดทักษะที่กล่าวมาในข้างต้น และสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกคือการใช้วีดิทัศน์เพื่อสร้างความสนใจให้ผู้เรียน โดยผู้สอนจัดหาคลิปวิดีโอแล้วให้ผู้เรียนอภิปรายถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากคลิปวิดีโอ ซึ่งผู้สอนอาจให้ดูทีละวิวจนจบหรืออาจดูไปอภิปรายไปก็ได้ (ไชยยศ เรื่องสุวรรณ, 2551)

ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน เมื่อนิสิตครูได้ผลการจัดกิจกรรมมาแล้ว ให้นำเสนอหน้าชั้นเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้อง การจัดการเรียนการสอนในขั้นนี้ส่งเสริมทักษะการอธิบาย ทักษะการใช้คำถาม ทักษะการสรุปบทเรียน ทักษะการใช้กระดานชอล์ก และทักษะการกระตุ้นให้คิด เพราะการเรียนการสอนในขั้นนี้ นิสิตครูจะต้องอธิบายถึงผลการจัดกิจกรรมของกลุ่มตนเองบนกระดาน ขณะที่นิสิตกลุ่มอื่นจะต้องถามคำถามกับ นิสิตครูกลุ่มที่อธิบายถึงในเรื่องดังกล่าว จึงทำให้นิสิตเกิดทักษะที่กล่าวมาในข้างต้น เช่นเดียวกับแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกของ McKinney (2009) รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกแบบ Think-Pair-Share เป็นการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เช่นเดียวกับ Grabinger and Dunlap (1998) ผู้สอนต้องให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียน ในกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ นิสิตครูร่วมกันออกแบบและลงมือปฏิบัติ การสรุปเนื้อหา กระบวนการเรียน นำไปจัดป้ายนิเทศ เพื่อเป็นการเผยแพร่ข้อมูลและความรู้ที่ได้รับให้แก่ผู้อื่น การจัดการเรียนการสอนในขั้นนี้ส่งเสริมทักษะการอธิบาย ทักษะการสรุปบทเรียน และทักษะการใช้สื่อการสอน เพราะการที่

นิสิตครูจะเผยแพร่ผลงาน นิสิตจะต้องสามารถอธิบาย สรุปเนื้อหา และใช้สื่อการสอนประกอบการเผยแพร่ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Killian and Bastas (2015) และ McKinney (2009) การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นทีม โดยผู้สอนกำหนดให้ผู้เรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม เช่นเดียวกับ Grabinger and Dunlap (1998) การจัดการเรียนรู้เชิงรุก ต้องมีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มและได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ Prince (2004) คือ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้แบบเป็นทีมโดยนิสิตครูได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างคนทำงานในกลุ่ม

จากการอภิปรายผลในด้านการพัฒนาองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษา ตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬา พื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 ความสอดคล้องของขั้นตอนการสอนที่มีต่อทักษะการสอนและแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก

ขั้นตอนการสอน	ทักษะการสอน	แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการอธิบาย 2. ทักษะการสรุปบทเรียน 	การจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เกิดการคิดวิเคราะห์ โดยใช้ฐานความรู้เดิมที่มีอยู่ รวมทั้งเป็นการเรียนรู้จากปัญหาโดยผู้สอนให้นิสิตครูศึกษาค้นคว้าและเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่แล้วนำมาสรุปภาพรวมร่วมกัน
ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการอธิบาย 2. ทักษะการใช้คำถาม 3. ทักษะการกระตุ้นให้คิด 4. ทักษะการสรุปบทเรียน 	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจได้ด้วยตนเอง หรือให้ผู้เรียนค้นคว้า รวบรวมแล้วนำมาตั้งข้อสังเกต เก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบแปลความ และสรุปความรู้ที่ได้รับอย่างชัดเจน
ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการจัดการเรียนแบบเชิงรุก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน 2. ทักษะการอธิบาย 3. ทักษะการใช้คำถาม 4. ทักษะการเสริมกำลังใจ 5. ทักษะการสรุปบทเรียน 6. ทักษะการเร้าความสนใจ 7. ทักษะการใช้กระดานชอล์ก 8. ทักษะการกระตุ้นให้คิด 9. ทักษะการใช้สื่อการสอน 	การจัดการเรียนรู้เชิงรุกต้องมีการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มและได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยมีเป้าหมายร่วมกัน เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างคนทำงานในกลุ่ม

ขั้นตอนการสอน	ทักษะการสอน	แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก
ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุดภาค	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน 2. ทักษะการอธิบาย 3. ทักษะการใช้คำถาม 4. ทักษะการเสริมกำลังใจ 5. ทักษะการสรุปบทเรียน 6. ทักษะการสร้างความสนใจ 7. ทักษะการใช้กระดานชอล์ก 8. ทักษะการกระตุ้นให้คิด 9. ทักษะการใช้สื่อการสอน 	ลักษณะการเรียนรู้เชิงรุกเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมร่วมมือกันลงมือฝึกปฏิบัติมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน
ขั้นตอนที่ 5 การชมวีดิทัศน์ต้นแบบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน 2. ทักษะการอธิบาย 3. ทักษะการสร้างความสนใจ 4. ทักษะการกระตุ้นให้คิด 5. ทักษะการใช้สื่อการสอน 6. ทักษะการสรุปบทเรียน 	การใช้วีดิทัศน์เพื่อสร้างความสนใจให้ผู้เรียน โดยผู้สอนจัดทำคลิปวิดีโอแล้วให้ผู้เรียนอภิปรายถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้จากคลิปวิดีโอ
ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการอธิบาย 2. ทักษะการใช้คำถาม 3. ทักษะการสรุปบทเรียน 4. ทักษะการใช้กระดานชอล์ก 5. ทักษะการกระตุ้นให้คิด 	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกแบบ Think-Pair-Share เป็นการเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิดเห็นให้ผู้สอนต้องให้ผลป้อนกลับแก่ผู้เรียนในกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมาย
ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทักษะการอธิบาย 2. ทักษะการสรุปบทเรียน 3. ทักษะการใช้สื่อการสอน 	การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้แบบเป็นทีม โดยนิสิตครูได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยมีเป้าหมายร่วมกัน เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างคนทำงานในกลุ่ม

เมื่อพิจารณาถึงทักษะการสอนที่นิสิตครูมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่สุดพบว่า ทักษะการสรุปบทเรียน เป็นทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เมื่อพิจารณาถึงขั้นตอนการสอนทั้ง 7 ขั้นจะพบว่า ทุกขั้นตอนการสอนสามารถพัฒนาทักษะการสรุปบทเรียนได้

2. ผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

จากผลการวิจัยพบว่า นิสิตครูที่ได้เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับ นิสิตครูนั้น ภาพรวมมีคะแนนความตระหนักหลังการทดลอง สูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบจึงถือเป็นปัจจัยที่ทำให้ นิสิตครูที่เรียนด้วยวิธีนี้มี ความตระหนักสูงกว่าก่อนการทดลอง สืบเนื่องมาจากการเรียนรู้เชิงรุกเป็นรูปแบบ การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมที่จัดสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและ เน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเจรจาโต้ตอบ และเรียนรู้แบบร่วมมือ กัน โดยครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออกและความคิดเห็นของผู้เรียน เมื่อนำแนวคิด นี้ประกอบกับวีดิทัศน์ต้นแบบซึ่งเป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนได้เห็นภาพ ทั้งภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว สามารถใช้ในการ สาธิต ช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นสิ่งที่ควรเห็น นอกจากนี้การใช้วีดิทัศน์สามารถเลือกดูภาพซ้ำ หยุดดูเฉพาะภาพได้ หรือดูซ้ำหลายรอบได้ (ปิยคนัย ไหวอิน, 2555) ซึ่งการที่ผู้ร่วมได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและการที่ผู้เรียน ได้เห็นภาพในการฝึกปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเคยชินและมีความสนใจ สอดคล้องกับแนวคิดของทงนงศักดิ์ ประสบกิตติคุณ (2534) ที่กล่าวว่าความตระหนักของแต่ละบุคคลเกิดจากประสบการณ์ที่มีต่อการรับรู้ ความเคย ชินต่อสภาพแวดล้อม การเอาใจใส่และการให้คุณค่า ลักษณะและรูปแบบของสิ่งเร้าที่ทำให้ผู้พบเห็นเกิดความ สนใจ รวมไปถึงระยะเวลาและความถี่ในการรับรู้ ยิ่งรับรู้บ่อยหรือนานเท่าไร จะทำให้มีโอกาสเกิดความตระหนัก มากขึ้น แต่เมื่อพิจารณารายข้อคะแนนเฉลี่ยของความตระหนักด้านความรู้สึกล้วนๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะความตระหนักจะเกิดขึ้นได้เมื่อบุคคลเกิดการรับรู้ต่อสิ่งเร้าที่ได้สัมผัส เกิด เป็นความคิดที่นำไปสู่การเรียนรู้ จนเกิดเป็นความตระหนัก ซึ่งประสบการณ์ต่อการรับรู้ ความใส่ใจและการให้ คุณค่าของนิสิตครูยังมีค่อนข้างน้อย ประกอบกับระยะเวลาในการรับรู้ยังไม่ค่อยนานเท่าที่ควร สอดคล้องกับปัจจัย ที่มีผลต่อการรับรู้ของทงนงศักดิ์ ประสบกิตติคุณ (2534) ประสบการณ์ต่อการรับรู้ ความใส่ใจและการให้คุณค่า รูปแบบ และระยะเวลา รวมทั้งความถี่ในการรับรู้ เป็นสิ่งที่มีผลต่อความตระหนัก หากผู้รับรู้มีประสบการณ์รับรู้ บ่อยครั้งใส่ใจและเห็นคุณค่า จะก่อให้เกิดความตระหนัก

เมื่อพิจารณากลุ่มนิสิตครูที่ได้เรียนด้วยรูปแบบการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบพบว่า นิสิตกลุ่มนี้มีคะแนนเฉลี่ยในด้านทักษะการสอนและความตระหนักสูงกว่ากลุ่มที่ เรียนด้วยวิธีปกติ ทักษะการสอน เป็นความชำนาญในการสอน ผู้สอนรู้จักเลือกใช้กลวิธีรูปแบบการสอนที่ เหมาะสมกับผู้เรียนโดยการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เห็นผลได้ด้วยตนเอง ซึ่งการใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ ต้นแบบ ช่วยให้ผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยนแนวคิดกันในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งได้เห็นตัวอย่าง ที่เป็นภาพอยู่บ่อยครั้ง จึงทำให้เกิดความชำนาญและเลือกใช้วิธีการสอนได้เหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัย ของไชยเดช แก้วสง่า (2554) ที่พบว่า ผู้เรียนหลังจากเรียนผ่านสื่อมัลติมีเดียแล้วผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในระดับดี มากขึ้น สื่อมัลติมีเดียช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จริง สามารถนำไปใช้ป็นสื่อประกอบการสอนได้จริง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการใช้ประโยชน์จากการวิจัย

1.1 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ นิสิตครูควรมีความรู้และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมให้กับเด็กปฐมวัยและประถมศึกษา และควรมีความสามารถในการใช้แอปพลิเคชันในสมาร์ทโฟน เพื่อใช้ในการดำเนินตามกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

1.2 ควรให้นิสิตครูได้ฝึกสังเกตและสำรวจพฤติกรรมการเรียนรู้ของตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้ นิสิตครูได้เห็นข้อผิดพลาด ความแตกต่างการลงมือปฏิบัติงาน เพื่อให้ นิสิตครูสามารถนำข้อผิดพลาดเหล่านั้นไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาตนเองต่อไป

1.3 การจัดการเรียนการสอนมีการให้นิสิตครูได้ทำกิจกรรมและมีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นภายในกลุ่มและในชั้นเรียน ผู้สอนจึงมีหน้าที่คอยกระตุ้น ให้คำแนะนำ รวมทั้งตั้งคำถามเพื่อก่อให้เกิดกระบวนการคิด ซึ่งหากดูจากผลการวิจัยพบว่า การตอบคำถามและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้นั้น เกิดการคิดความสนใจในสิ่งที่ได้รับมาจากการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงการใช้วิถีทัศน์ต้นแบบกับทักษะกีฬาอื่น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนพลศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาถึงความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยกับ นิสิต/ นักศึกษา สาขาวิชาสุขศึกษา และพลศึกษา เทียบเคียงกับสถาบันอื่นในระดับประเทศ เพื่อส่งเสริมให้นิสิต/ นักศึกษา สาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ได้มีความตระหนักและเห็นความสำคัญถึงกีฬาพื้นเมืองไทยมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรรณา วัชรธำรงกุล. (2552). การสร้างแบบวัดความตระหนักรู้ต่อผลกระทบของสภาวะโลกร้อน สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กรมพลศึกษา. (2557). การละเล่นพื้นบ้านไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เอส.ออฟเซ็ทกราฟฟิคดีไซน์.

กฤษณา ศักดิ์ศรี. (2530). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: นิยมวิทยา.

กาญจนา เหล่าโชคชัยกุลและคณะ. (2555). วัฒนธรรมพื้นบ้านของไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

กิตติยา ธนกาลมารวย. (2553). กิจกรรมการเคลื่อนไหวเสริมทักษะพัฒนาการเด็ก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://talkaboutsex.thaihealth.or.th/knowledge/934> [2 มกราคม 2561]

จรรยา ดาสา. (2552). 15 เทคนิคในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก. นิตยสาร สสวท 38 (พฤศจิกายน – ธันวาคม 2552): 72 - 76

เฉลิม มลิลลา. (2551). ทักษะการใช้สื่อการสอน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: [http://ebook.ram.edu/e-book/e/ED342%20\(25\)/ed342-9.pdf](http://ebook.ram.edu/e-book/e/ED342%20(25)/ed342-9.pdf) [24 ธันวาคม 2560]

ซัชชัย โกมารทัต. (2549). กีฬาพื้นเมืองไทยภาคกลาง : ศึกษา และวิเคราะห์ความเป็นมา วิถีเล่น และคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์

ซัชชัย โกมารทัต. (2549). กีฬาพื้นเมืองไทยภาคเหนือ : ศึกษา และวิเคราะห์ความเป็นมา วิถีเล่น และคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์

ซัชชัย โกมารทัตและคณะ. (2549). กีฬาพื้นเมืองไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ศึกษา และวิเคราะห์ความเป็นมา วิถีเล่น และคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์

ซัชชัย โกมารทัตและคณะ. (2549). กีฬาพื้นเมืองไทยภาคใต้: ศึกษา และวิเคราะห์ความเป็นมา วิถีเล่น และคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สถาพรบุ๊คส์

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2557). เทคนิคการใช้คำถามพัฒนาการคิด. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: วีพริ้นท์ (1991).

- ชาญชัย อินทรประวัติ. (2522). วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). Active Learning. ข่าวสารวิชาการคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (พฤศจิกายน 2553): 1 – 2
- ไชยเดช แก้วสง่า, ปิยะศักดิ์ ปักโคทานัง, และเขม เคนโคก. (2554). การสร้างสื่อมัลติมีเดียประกอบการสอนแบบเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่อง การขึ้นรูปแบบหล่อภาชนะเครื่องเคลือบดินเผา(เซรามิก). วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 34 (3-4): 97 – 107
- ณรงค์ กาญจนะ. (2553). เทคนิคและทักษะการสอนเบื้องต้น เล่ม 1. 100 เล่ม, พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- ทองศักดิ์ ประสภกิตติคุณ. (2534). การประเมินค่าความตระหนักในปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา, ศึกษาศาสตร์-การสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ทรงศรี ตุ่นทอง. (2545). การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของผู้เรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาทดสอบและวัดผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ทศนา แคมมณี. (2560). ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 21. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทีมงานทรูปลูกปัญญา. (2559). เพิ่มพูนทักษะการเคลื่อนไหว. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://file:///C:/Users/wanwisa/Downloads/31789.html> [2 มกราคม 2561]
- นิพนธ์ สุขปรดี. (2528). โสตทัศนศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2555). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อการสร้างองค์ความรู้และความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์สำหรับนิสิตนักศึกษาครุศาสตร์บัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. รายงานผลการวิจัย เงินอุดหนุนงบประมาณแผ่นดิน.
- บัณฑิต จุฬาศัย. (2528). เยาวชนผู้กำหนดสถานะแวดล้อมในทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รุ่งเรือง.

- ปนิษฐา เรืองปัญญาวุฒิ. (2556). ผลของการจัดการเรียนรู้วิชาพลศึกษาโดยใช้เกมการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อสุขสมรรถนะของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพลศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีน คล้ายนาค. (2541). การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการศึกษา. นครปฐม: ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประสาธ อิศรปริดา. (2523). จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพมหานคร: กราฟิคอร์ต.
- ปวีรบรรต สมนึก. (2558). การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง"ผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยว". วารสารวิชาการท่องเที่ยวไทยนานาชาติ 11(1): 4 – 17
- ปรียา สมพีช. (2559). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้รูปแบบการสอนด้วยกรณีศึกษา. วารสารวิจัยราชภัฏพระนครสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 11 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2559): 260 – 270
- ปิยนัย ไหวอิน. (2555). เทคโนโลยีสื่อประสม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา <https://krupiyadanai.wordpress.com/computer4/%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B9%82%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%A5%E0%B8%A2%E0%B8%B5%E0> [25 ธันวาคม 2560]
- ผะอบ โปะชะกฤษณะ. (2522). การเล่นของเด็กภาคกลาง / คณะผู้วิจัย. ผะอบ โปะชะกฤษณะ, ฐะปะนีย์ นาคทรพรพ, ศิวะพร สุคนธพงษ์เฝ้า. กรุงเทพมหานคร : โครงการเผยแพร่เอกลักษณ์ของไทยฯ กระทรวงศึกษาธิการ.
- ผะอบ โปะชะกฤษณะ และ สุมณ อมรวิวัฒน์. (2547). การเล่นของไทย. สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 13. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/book/book.php?book=13&chap=7&page=chap7.htm> [6 มกราคม 2561]
- พรรณี ปานเทวัญ. (2559). การพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 กับการเรียนรู้เชิงรุกในวิชาชีพพยาบาล. วารสารพยาบาลทหารบก 17 (กันยายน – ธันวาคม 2559): 17 – 24
- ไพโรจน์ ต้นติวชิรัฐากร. (2559). การจำแนกแบบหลายฉากโดยใช้การเรียนรู้เชิงรุกบนชุดข้อมูลขนาดใหญ่และไม่สมดุล, สาขาวิชาวิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์ คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พลาตี หมายเต๊ะ. (2557). ผลของการฝึกการเล่นพื้นบ้านที่มีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

- เยาวเรศ ภัคดีจิตร. (2557). Active Learning กับการพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://edu.nsrui.ac.th/2011/files/knowledge/17-15-12_22-07-2014_2-3.pdf [24 ธันวาคม 2560]
- รังสิณี สุคนธปฎิมา. (2553). การพัฒนาบทเรียนมัลติมีเดียเรื่อง ทักษะการสอนสำหรับนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- รัชนก ทุมชาติ. (2551). การศึกษาความตระหนักถึงผลกระทบของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัด สมุทรสาคร โดยใช้แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น : การวิเคราะห์กลุ่มพหุ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เรณู พงษ์พันธ์. (2553). ความตระหนักและการปฏิบัติของพยาบาลในการป้องกันแผลกดทับสำหรับผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วชิระ อินทร์อุดม. (2539). การผลิตวีดิทัศน์เพื่อการศึกษา. ขอนแก่น : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วสันต์ อติศัพท์. (2533). การผลิตเทปโทรทัศน์เพื่อการศึกษาและฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์
- วัชร เกษพิชัยณรงค์ และ คณะ. (2555). การเรียนรู้เชิงรุกและเทคนิควิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุก. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://qa.bu.ac.th/cop/index.php/component/phocadownload/category/1-km-cop-teaching?download=18:active-learning> [25 ธันวาคม 2560]
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2541). การพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับวิชาวิธีสอนทั่วไปแบบเน้นกรณีตัวอย่างเพื่อส่งเสริมความสามารถของนักศึกษาครูด้านการคิดวิเคราะห์แบบตอบโต้ในศาสตร์ทางการสอน, วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาริรัตน์ แก้วอุไร. (2549). ทักษะการสอนเบื้องต้น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: http://www.oocities.org/ya_bah/instruction.pdf [21 ธันวาคม 2560]
- วิภา อุดมฉันท. (2538). การผลิตสื่อโทรทัศน์และวีดิทัศน์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิภา อุดมฉันท. (2544). การผลิตสื่อโทรทัศน์และสื่อคอมพิวเตอร์ : กระบวนการสร้างสรรค์และเทคนิคการผลิต. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์

- วีระชน ขาวผ่อง. (2551). ความรู้ การมีส่วนร่วม และความตระหนักต่อระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของพนักงานในองค์กรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001): ศึกษากรณีบริษัทจันทบุรีซีฟู๊ดส์จำกัด และบริษัทจันทบุรีโพรเซ่นฟู๊ดส์จำกัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วีระพงษ์ ล่องลอย. (2551). ทักษะการเสริมกำลังใจ. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/253799> [24 ธันวาคม 2560]
- วีระพงษ์ ล่องลอย. (2555). ทักษะการสรุปบทเรียน. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/253800> [24 ธันวาคม 2560]
- สถาพร พฤษพิศกุล. (2555). คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ Quality of Students Derived from Active Learning Process. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา 6 (2) (เมษายน – กันยายน 2555): 1 – 13
- สมฤทัย บุญชูดวง, วิภารัตน์ จุฑาสันติกุล, อำพรธณ จันทร์โรกร, และวิรัตน์ วศินวงศ์. (2555). ผลการใช้สื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การฝึกหายใจแบบมีประสิทธิภาพเพื่อเตรียมตัวก่อนได้รับยาระงับความรู้สึกแบบทั้งตัว. ศรินครินทร์เวชสาร. 27 (2): 139 - 146
- สาวิตรี แก้วรัก. (2557). การเคลื่อนไหวเบื้องต้น. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://sites.google.com/site/sawitreekaewruk/article/bthkhwammimichux-1> [2 มกราคม 2561]
- สุจรีต เพียรชอบ และคณะ. (2523). แบบจำลองทักษะการสอนจุลภาค : ทักษะการเสริมกำลังใจ. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชย์ สิกขบัณฑิต. (2528). การผลิตรายการโทรทัศน์และวิทยุเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- อภิขยา นิเวศน์. (2557). รูปแบบการสัมมนา. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/155839> [2 มกราคม 2561]
- อภิชัย ธิณเทพ. (2545). ทักษะการอธิบาย. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/205831> [2 มกราคม 2561]
- อัครา วัฒนโยธิน. (2553). ความตระหนักของพนักงานต่อการป้องกันรักษาทรัพย์สินทางด้านสารสนเทศกรณีศึกษา: การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานกลาง. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อุษณีย์ สื่อมโนธรรม. (2555). เกมการละเล่นพื้นบ้านเพื่อพัฒนาอารมณ์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตนวัตกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เอกลักษณ์ ชนเจริญพิศาล และจำลอง โพธิ์บุญ. (2554). ความตระหนักและการยอมรับการนำระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (ISO 14001) มาใช้ในองค์กรภาครัฐ: กรณีศึกษา สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. วารสารสมาคมนักวิจัย 17 (มกราคม – เมษายน 2555): 42 – 54

ภาษาอังกฤษ

Bellini, S. and Akullian, J. (2007). A Meta-Analysis of Video Modeling and Video Self-Modeling Interventions for Children and Adolescents With Autism Spectrum Disorders. Council for Exceptional Children 73 (3): 264–287.

Besler, F. and Kurt, O. (2016). Effectiveness of Video Modeling Provided by Mothers in Teaching Play Skills to Children with Autism. Educational Sciences: Theory & Practice 16 (February 2016): 209-230.

Bozoglu, M., Bilgic, A., Topuz, B., and Ardali, Y. (2016). Factors Affecting The Students' Environmental Awareness, Attitudes and Behaviors in Ondokuz Mayıs University, Turkey. [online]. Available from: https://www.researchgate.net/publication/301348710_FACTORS_AFFECTING_THE_STUDENTS%27_ENVIRONMENTAL_AWARENESS_ATTITUDES_AND_BEHAVIORS_IN_ONDOKUZ_MAYIS_UNIVERSITY_TURKEY

Breckler, S. W. (1986). Attitude Structure and Function. New York: L Erlbaum Association.

Costa, N., Marques, M., and Kempa, R. (2010). Science Teachers' Awareness of Findings from Education Research. Research in Science & Technological Education 18 (August 2010): 37 - 44

Daouk, Z., Bahous, R., and Bacha, N. N. (2016) Perceptions on the effectiveness of active learning strategies. Journal of Applied Research in Higher Education 8 (3): 360-375

Grabinger, R. S. & Dunlap J.C. (1998). Rich Environments For Active Learning: a Definition. ALT-J Association for Learning Technology journal 3 (October 1998): 1-27

- Killian, M. & Batas, H. (2015) The Effects of an Active Learning Strategy on Students' Attitude and Students' Performances in Introductory Sociology Classes. Journal of the Scholarship of Teaching and Learning 15 (June 2015): 53-67.
- Lorenzen, M. (2001). Active Learning and Library Instruction. Illinois Libraries 83(2) (Spring 2001): 19-24.
- Mason, R., Rispoli, M., Ganz, J., Boles, M., and Orr, K. (2012). Effects of video modeling on communicative social skills of college students with asperger syndrome. Developmental Neurorehabilitation 15 (October 2012): 425-434.
- McKinney, K., Beck F., and Heyl B. S. (2009). Sociology through active learning student exercises. 2nd edition. United State of America, SAGE Publications, Inc.
- Meyers, C., & Jones, T. B. (1993). Promoting Active Learning: Strategies for the College Classroom. San Francisco: Jossey-Bass.
- Prater, M., Carter, N., Hitchcock, C., and Dowrick, P. (2012). Video self-modeling to improve academic performance: A literature review. Psychology in the Schools, 49 (1): 71-81.
- Niemia, H. and Nevgib, A. (2014). Research studies and active learning promoting professional competences in Finnish teacher education. Teaching and Teacher Education 43 (October 2014): 131-142.
- Prince, M. (2004). Does Active Learning Work? A Review of the Research. Journal of Engineering Education 93 (3): 223-231.

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญสำหรับการวิจัยที่ให้ความอนุเคราะห์แนะนำและตรวจแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร. บัญชา ชลาภิรมย์	อดีตคณบดี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. กมลวรรณ ตังชนกานนท์	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. รองศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ กรณีกิจ	อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. รองศาสตราจารย์ วิสนศักดิ์ อ่วมเพ็ง	อาจารย์เกษียณอายุราชการประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้
สุขศึกษาและพลศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชนะ ดิงศภักดิ์	อาจารย์ประจำสาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณีฎฐกรรณ์ หลาวทอง	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการวัดและประเมิน
ทางการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภารดี ศรีรัตน์	อาจารย์ประจำกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา
และพลศึกษา โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ฝ่ายประถม
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เต็มเพชร สุขคณาภิบาล	อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม
และองค์การ ภาควิชามนุษย์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์
ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา 2723319 MOVE ACT PRE CH
กิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก (Movement Activities for Preschool Child)

แผนการจัดการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถและเสริมสร้างทักษะการสอนและความตระหนักในการจัดการเรียนการสอนของนิสิตครูตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ

จุดมุ่งหมายของรายวิชา เป็นวิชาที่จำเป็นสำหรับนิสิตในการนำไปใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนพลศึกษา

คำอธิบายรายวิชา การศึกษาเชิงวิเคราะห์การสอนและการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ บทบาทของทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย จิตใจ และความสัมพันธ์ของระบบประสาทและกล้ามเนื้อ

สัปดาห์ที่	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นตอนการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมิน
1	1.ปฐมนิเทศระเบียบและข้อปฏิบัติในการเรียน - อุปกรณ์และมารยาทในการเรียน - ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน - เนื้อหาและลักษณะรายวิชา การวัดและประเมินผล	1.วิเคราะห์การสอนและการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ 2.เพื่อให้นิสิตได้รู้แนวทางการปฏิบัติตนในการเรียนการสอน	1.ขั้นนำ อธิบายทักษะด้วยวาจาหรือการเขียน (Instructing) 1.1 ผู้สอนปฐมนิเทศให้นิสิตครูรับทราบแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียดและข้อปฏิบัติในการเรียน อุปกรณ์และมารยาทในการเรียน ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน เนื้อหาและลักษณะรายวิชา การวัดและประเมินผล และร่วมวางแผนการเรียนการสอน โดยมีขั้นตอนการเรียน ดังนี้ 1) นิสิตครูแบ่งกลุ่มเพื่อระดมสมองประเมินความรู้ก่อนเรียน ในเนื้อหาเกมกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก 2) ผู้สอนแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากเว็บไซต์ 3) ผู้สอนแจ้งนิสิตเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนวิชานี้โดยจะใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบและให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าวแก่นิสิต 4) นิสิตครูทดสอบความรู้ก่อนเรียนหัวข้อเรื่องกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก และการเคลื่อนไหวที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย	ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อม	-POWERPOINT - กระดานชอล์ก - หนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียน - อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เช่น กรวย หลีก ฯลฯ	-แบบประเมินหลังการสอนแบบออนไลน์ - แบบสอบถามความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (ก่อนเริ่มเรียนสัปดาห์แรก)

ลำดับที่	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นตอนการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมิน
1			<p>2. ชั้นสาธิตทักษะ (Demonstrating)</p> <p>2.1 ผู้สอนให้นิสิตครูวิพากษ์ และวิเคราะห์หัวข้อเรื่อง กิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก และการเคลื่อนไหวที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย</p> <p>3. ชั้นนำไปใช้ เชื่อมโยงกับทักษะที่สอน (Applying)</p> <p>3.1 นิสิตครูจับกลุ่มสรุปข้อมูลที่ได้จากการวิพากษ์และวิเคราะห์ จากข้อ 21</p> <p>3.2 ผู้สอนให้นิสิตครูทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก และการเคลื่อนไหวที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทยโดยผู้สอนเป็นผู้นำกิจกรรม นิสิตเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม เช่น การวิ่งกลับตัว และการเล่นการละเล่นพื้นเมืองไทย คือ กบฟักไข่ เป็นต้น</p> <p>4. ชั้นสรุป ครูจะให้ feedback กับนิสิตครู (Confirming)</p> <p>4.1 ผู้สอนให้นิสิตครูแบ่งกลุ่มเพื่อสรุปความรู้ในเนื้อหาที่เรียน</p> <p>4.2 นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน</p> <p>4.3 ผู้สอนแจ้งหัวข้อเรื่องที่จะสอนในชั่วโมงต่อไป และให้นิสิตครูไปศึกษาเนื้อหาข้อมูลเพิ่มเติมในเว็บไซต์ สื่อออนไลน์ หนังสือ งานวิจัย บทความ ฯลฯ ก่อนมาเรียนในชั่วโมงหน้า มีหัวข้อดังนี้</p> <p>4.3.1 พัฒนาการของเด็กเล็ก</p> <p>4.3.2 การเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก</p> <p>4.3.3 การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน</p>			

สัปดาห์ที่	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นตอนการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมิน
2-3	<p>นิสิตครูแบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้า ดำเนินการตามกระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ในเรื่อง ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาการของเด็กเล็ก - การเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก - การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายบทบาทของทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาได้ 2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระบบประสาทและกล้ามเนื้อได้ 3. ออกแบบแนวทางการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ได้ 	<p>1. ขั้นนำ อธิบายทักษะด้วยวาจาหรือการเขียน (Instructing)</p> <p>ผู้สอนบอกหัวข้อที่เรียน เพื่อดำเนินกิจกรรมและให้ นิสิตครูแบ่งกลุ่มศึกษา ค้นคว้า ดำเนินการตามกระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ผู้สอนให้นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับเด็กเล็ก เช่น <ol style="list-style-type: none"> 1.1.1 พัฒนาการของเด็กเล็ก 1.1.2 การเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก 1.1.3 การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน <p>2. ขั้นสาธิตทักษะ (Demonstrating)</p> <ol style="list-style-type: none"> 2.1 นิสิตครูรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้า จากสื่อออนไลน์ หนังสือ งานวิจัย บทความ ฯลฯ โดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะนำวิธีการ ในหัวข้อ <ol style="list-style-type: none"> 2.1.1 พัฒนาการของเด็กเล็ก 2.1.2 การเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก 2.1.3 การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน 2.2 นิสิตครูร่วมกันอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table) นำประเด็น จากการศึกษาค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันในชั้นเรียน <p>3. ขั้นนำไปใช้ เชื่อมโยงกับทักษะที่สอน (Applying)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3.1 นิสิตครูดูคลิปวิดีโอตัวอย่างกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก 3.2 ผู้สอนให้นิสิตครูทำกิจกรรมหลังจากดูคลิปวิดีโอ โดยผู้สอนและนิสิต 2-3 คน เป็นผู้นำกิจกรรม นิสิตครูที่เหลือเป็นผู้ร่วมกิจกรรม 	<p>ขั้นตอนที่ 2</p> <p>กระบวนการสืบเสาะหาความรู้</p> <p>ขั้นตอนที่ 3</p> <p>กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก</p>	<p>-</p> <p>POWERPOINT</p> <ul style="list-style-type: none"> - กระดาน - ชอล์ก - หนังสือหรือเอกสารประกอบ การเรียน - อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เช่น กรวยหลัก ฯลฯ 	<p>-แบบประเมินหลังการสอน</p> <p>แบบออนไลน์</p>

ลำดับที่	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นตอนการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมิน
			<p>4. ขั้นสรุป ครูจะให้ feedback กับนิสิตครู (Confirming)</p> <p>4.1 ผู้สอนให้นิสิตครูแบ่งกลุ่มเพื่อสรุปความรู้ในเนื้อหาที่เรียน</p> <p>4.2 นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน</p> <p>4.3 ผู้สอนแจ้งหัวข้อเรื่องที่จะสอนในชั่วโมงต่อไป และให้นิสิตครูไปศึกษาเนื้อหาข้อมูลเพิ่มเติมในเว็บไซต์ สื่อออนไลน์ หนังสือ งาน วิจัย บทความ ฯลฯ ก่อนมาเรียนในชั่วโมงหน้า มีหัวข้อดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก - กิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย 			
4-5	<p>นิสิตครูแบ่งกลุ่มศึกษาค้นคว้า ดำเนินการตามกระบวนการการเรียนรู้เชิงรุก ในเรื่องดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก - กิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย 	<p>1.วิเคราะห์การสอนและการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์</p> <p>2.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระบบประสาทและกล้ามเนื้อได้</p> <p>3.ออกแบบแนวทางการกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ได้</p>	<p>1.ขั้นนำ อธิบายทักษะด้วยวาจาหรือการเขียน (Instructing)</p> <p>1.1 นิสิตครูจัดกลุ่มทำงานกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 6 คน</p> <p>1.2 นิสิตครูภายในกลุ่มใช้เทคนิคระดมสมองโดยใช้ทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก และกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย โดยมีครูผู้สอนให้คำแนะนำ</p> <p>2. ขั้นสาธิตทักษะ (Demonstrating)</p> <p>2.1 นิสิตครูช่วยกันยกตัวอย่างกิจกรรม จากนั้นร่วมกันอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table) เลือกรายการเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก และกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทยโดยมีครูผู้สอนให้คำแนะนำ</p> <p>2.2 นิสิตครูแต่ละกลุ่มนำเสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก และกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย</p>	<p>ขั้นตอนที่ 3</p> <p>กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก</p>	<p>-POWERPOINT</p> <p>- กระดาน</p> <p>- ชอล์ก</p> <p>- หนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียน</p> <p>- อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เช่น กรวย หลีก ฯลฯ</p>	<p>-แบบประเมินหลังการสอน</p> <p>แบบออนไลน์</p>

สัปดาห์ที่	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นตอนการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมิน
			<p>2.3 นิสิตครูสะท้อนความคิดเชิงสร้างสรรค์ในกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ</p> <p>3. ขั้นนำไปใช้ เชื่อมโยงกับทักษะที่สอน (Applying)</p> <p>3.1 นิสิตครูดูคลิปวิดีโอตัวอย่างกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก กิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็กที่นำไปสู่การเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย</p> <p>3.1 ผู้สอนให้นิสิตครูทำกิจกรรมหลังจากดูคลิปวิดีโอ โดยผู้สอนและนิสิต 2-3 คน เป็นผู้นำกิจกรรม นิสิตครูที่เหลือเป็นผู้ร่วมกิจกรรม</p> <p>4. ขั้นสรุป ครูจะให้ feedback กับนิสิตครู (Confirming)</p> <p>4.1 ผู้สอนให้นิสิตครูแบ่งกลุ่มเพื่อสรุปความรู้ในเนื้อหาที่เรียน</p> <p>4.2 นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน</p> <p>4.3 ผู้สอนแจ้งหัวข้อเรื่องที่จะสอนในชั่วโมงต่อไป และให้นิสิตครูไปศึกษาเนื้อหาข้อมูลเพิ่มเติมใน เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ หนังสือ งาน วิจัย บทความ ฯลฯ ก่อนมาเรียนในชั่วโมงหน้าในหัวข้อ การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และวิธีการสอน</p>			

ลำดับที่	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นตอนการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมิน
6-9	การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และวิธีการสอนแบบจุลภาค	<p>1.วิเคราะห์การสอนและการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์</p> <p>2.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระบบประสาทและกล้ามเนื้อได้</p> <p>3.ออกแบบแนวทางการกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ได้</p>	<p>1. ขั้นนำ อธิบายทักษะด้วยวาจาหรือการเขียน (Instructing)</p> <p>1.1 นิสิตครูจัดกลุ่มทำงานกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 6 คน</p> <p>1.2 นิสิตครูช่วยกันศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสอน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และวิธีการสอนแบบต่าง ๆ โดยมีครูผู้สอนให้คำแนะนำ</p> <p>1.3 นิสิตครูแต่ละกลุ่มช่วยกันเลือกประเภทกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก โดยมีครูผู้สอนให้คำแนะนำ</p> <p>2. ขั้นสาธิตทักษะ (Demonstrating)</p> <p>2.1 นิสิตครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน และกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็ก โดยมีครูผู้สอนให้คำแนะนำ</p> <p>2.2 นิสิตครูปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ตามคำแนะนำของครูผู้สอน</p> <p>3. ขั้นนำไปใช้ เชื่อมโยงกับทักษะที่สอน (Applying)</p> <p>3.1 นิสิตครูทดลองสอนจริงและบันทึกเทปวีดิทัศน์การสอนของตนเอง ด้วยตนเองหรือให้เพื่อนบันทึกให้</p> <p>3.2 นิสิตครูร่วมกันแสดงความคิดเห็น เสนอแนะเพื่อปรับปรุงการสอนของเพื่อนในชั้นเรียน</p> <p>3.3 ครูผู้สอนแนะนำนิสิตครูในประเด็นต่าง ๆ ที่ควรให้ความสนใจในการจัดกิจกรรม เช่น เรื่องความปลอดภัย</p>	<p>ขั้นตอนที่ 3</p> <p>กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก</p> <p>ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค</p>	<p>-POWERPOINT</p> <p>- กระดาน</p> <p>ชอล์ก</p> <p>- หนังสือหรือเอกสารประกอบ</p> <p>การเรียน</p> <p>- อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เช่น กรวย หลีก ฯลฯ</p>	<p>-แบบประเมินหลังการสอน</p> <p>แบบออนไลน์</p>

ลำดับที่	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นตอนการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมิน
			<p>4. ขั้นสรุป ครูจะให้ feedback กับนิสิตครู (Confirming)</p> <p>4.1 ผู้สอนให้นิสิตครูแบ่งกลุ่มเพื่อสรุปความรู้ในเนื้อหาที่เรียน</p> <p>4.2 นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน</p> <p>4.3 ผู้สอนแจ้งหัวข้อเรื่องที่จะสอนในชั่วโมงต่อไปและให้นิสิตครูไปศึกษาเนื้อหาข้อมูลเพิ่มเติมในเว็ปไซต์ สื่อออนไลน์ หนังสือ งาน วิจัย บทความ ฯลฯ ก่อนมาเรียนในชั่วโมงหน้าในหัวข้อ การชมวิดิทัศน์ต้นแบบ</p>			
10-14	การชมวิดิทัศน์ต้นแบบประเภทกีฬาพื้นเมืองไทยที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก	<p>1.วิเคราะห์การสอนและการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์</p> <p>2.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระบบประสาทและกล้ามเนื้อได้</p>	<p>1.ขั้นนำ อธิบายทักษะด้วยวาจาหรือการเขียน (Instructing)</p> <p>1.1 นิสิตครูจัดกลุ่มทำงานกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 6 คน</p> <p>1.2 นิสิตครูแต่ละกลุ่มเลือกประเภทกีฬาพื้นเมืองไทยที่เหมาะสมสำหรับเด็กเล็ก</p> <p>1.3 นิสิตครูแต่ละกลุ่มเลือกชมวิดิทัศน์ต้นแบบในสื่อออนไลน์ โดยสุ่มเลือกจากวิดิทัศน์ที่ครูผู้สอนคัดเลือกแล้ว</p> <p>1.4 นิสิตครูร่วมกันอภิปรายถึงวิดิทัศน์ต้นแบบที่ได้ชม</p> <p>2. ขั้นสาธิตทักษะ (Demonstrating)</p> <p>2.1 นิสิตครูนำสิ่งที่ได้รับจากการชมวิดิทัศน์มาเป็นแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้กีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็ก</p> <p>2.2 นิสิตครูแต่ละกลุ่มร่วมกันปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการกิจกรรมโดยมีครูผู้สอนให้คำแนะนำ</p>	<p>ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค</p> <p>ขั้นตอนที่ 5 การชมวิดิทัศน์ต้นแบบ</p>	<p>-POWERPOINT</p> <p>- กระดาน</p> <p>- ชอล์ก</p> <p>- หนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียน</p> <p>- อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม เช่น กรวย หลัก ฯลฯ</p>	<p>-แบบประเมินหลังการสอน</p> <p>แบบออนไลน์</p>

สัปดาห์ที่	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นตอนการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมิน
		3. ออกแบบแนวทางการกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ได้	<p>3. ขั้นนำไปใช้ เชื่อมโยงกับทักษะที่สอน (Applying)</p> <p>3.1 นิสิตครูแต่ละกลุ่มวางแผนและจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาตอนต้น</p> <p>3.2 นิสิตครูสังเกตผลของการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยกับผู้เรียนในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาตอนต้น</p> <p>3.3 นิสิตครูแต่ละกลุ่มสรุปข้อบกพร่องในการจัด กิจกรรมบันทึกข้อมูลเพื่อนำไปปรับปรุง ให้มีวิธีการสอนที่สมบูรณ์ขึ้นในครั้งต่อไป</p> <p>4. ขั้นสรุป ครูจะให้ feedback กับนิสิตครู (Confirming)</p> <p>4.1 ผู้สอนให้นิสิตครูแบ่งกลุ่มเพื่อสรุปความรู้ในเนื้อหาที่เรียน</p> <p>4.2 นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน</p> <p>4.3 ผู้สอนแจ้งหัวข้อเรื่องที่จะสอนในชั่วโมงต่อไป และให้นิสิตครูไปศึกษาเนื้อหาข้อมูลเพิ่มเติมในเว็บบไซต์ สื่อออนไลน์ หนังสือ งาน วิจัย บทความ ฯลฯ ก่อนมาเรียนในชั่วโมงหน้าในหัวข้อ ผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก และกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็ก</p>			
15	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียนเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก และกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็ก 1) ประเมินพัฒนาการของเด็กเล็กที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหว 2) ประเมินกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก	1.วิเคราะห์การสอนและการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ 2.อธิบายบทบาทของทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย จิตใจได้	<p>1.ขั้นนำ อธิบายทักษะด้วยวาจาหรือการเขียน (Instructing)</p> <p>ผู้สอนบอกหัวข้อที่เรียน เพื่อดำเนินกิจกรรม</p> <p>1.1 นิสิตครูจัดกลุ่มเดิมเหมือนสัปดาห์ที่แล้ว</p> <p>2. ขั้นสาธิตทักษะ (Demonstrating)</p> <p>-</p> <p>3. ขั้นนำไปใช้ เชื่อมโยงกับทักษะที่สอน (Applying)</p> <p>3.1 นิสิตครูแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก และกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็กโดยมีครูผู้สอนร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์กับนิสิตครู ในประเด็น ต่อไปนี้</p>	ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน	-POWERPOINT - กระดาน ชอล์ก - หนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียน	-แบบประเมินหลังการสอน แบบออนไลน์

สัปดาห์ที่	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นตอนการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมิน
	3) ประเมินกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็ก	3.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระบบประสาทและกล้ามเนื้อได้	1) ประเมินพัฒนาการของเด็กเล็กที่มีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหว 2) ประเมินกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สำคัญสำหรับเด็กเล็ก 3) ประเมินกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็ก 4. ชั้นสรุป ครูจะให้ feedback กับนิสิตครู (Confirming) 4.1 ผู้สอนให้นิสิตครูแบ่งกลุ่มเพื่อสรุปความรู้ในเนื้อหาที่เรียน 4.2 นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน 4.3 ผู้สอนแจ้งหัวข้อเรื่องที่จะสอนในชั่วโมงต่อไป และให้นิสิตครูไปศึกษาเนื้อหาข้อมูลเพิ่มเติมในเว็บไซต์ สื่อออนไลน์ หนังสือ งาน วิจัย บทความ ฯลฯ ก่อนมาเรียนในชั่วโมงหน้าในหัวข้อ การเผยแพร่ผลการจัดกระบวนการสู่สาธารณะ			

สัปดาห์ที่	หัวข้อกิจกรรม	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	กิจกรรมการเรียนรู้	ขั้นตอนการสอน	สื่อ/อุปกรณ์	การประเมิน
16	การเผยแพร่ผลการจัดกระบวนการสู่สาธารณะ	1.วิเคราะห์การสอนและการจัดการเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ 2.อธิบายบทบาทของทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย จิตใจได้ 3.วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระบบประสาทและกล้ามเนื้อได้ 4.ออกแบบแนวทางการกิจกรรมพลศึกษาเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ได้	1.ขั้นนำ อธิบายทักษะด้วยวาจาหรือการเขียน (Instructing) ผู้สอนบอกหัวข้อที่เรียน เพื่อดำเนินกิจกรรม 1.1 นิสิตครูจัดกลุ่มเดิมเหมือนสัปดาห์ที่แล้ว 2. ขั้นสาธิตทักษะ (Demonstrating) 2.1 นิสิตครูร่วมกันออกแบบการนำเสนอข้อมูล การสรุปความรู้ที่ได้จากการเรียนและจัดกิจกรรม เพื่อสะท้อนแนวคิดที่ได้เรียนมาตลอด 1 เทอม 3. ขั้นนำไปใช้ เชื่อมโยงกับทักษะที่สอน (Applying) 3.1 นิสิตครูร่วมกันจัดป้ายนิเทศ หรือดำเนินการเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ 4. ขั้นสรุป ครูจะให้ feedback กับนิสิตครู (Confirming) 4.1 นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั่วโมงเรียน 4.2 2. นิสิตครูทำแบบสอบถามความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน หลังเรียนจบ 16 สัปดาห์	ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ	-POWERPOINT - กระดาน ชอล์ก - หนังสือหรือเอกสารประกอบการเรียน - อุปกรณ์ในการจัดป้ายนิเทศ	-แบบประเมินหลังการสอน แบบออนไลน์ - แบบ สอบถามความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์

ภาคผนวก ค

แบบประเมินทักษะการสอนในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์
ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

**แบบประเมินทักษะการสอนในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ
เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู**
งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอน
และความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

รายการประเมิน	ระดับคะแนน					คะแนนประเมิน
	5	4	3	2	1	
1) ทักษะการนำเข้าสู่บทเรียน	ผู้สอนสามารถเตรียมความพร้อมหรือกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน ด้วยวิธีการที่หลากหลายวิธี เช่น การทบทวนบทเรียนในคาบเรียนที่ผ่านมา การตั้งคำถาม การใช้เกม เป็นต้น	ผู้สอนสามารถเตรียมความพร้อมหรือกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน การนำเข้าสู่เรียนมีวิธีการที่ไม่หลากหลาย เช่น มีการทบทวนบทเรียนเดิมให้สัมพันธ์กับบทเรียนใหม่ การใช้เกม เป็นต้น	ผู้สอนสามารถเตรียมความพร้อมหรือกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน การนำเข้าสู่บทเรียนมีวิธีการเดียว เช่น มีการทบทวนบทเรียนเดิมให้สัมพันธ์กับบทเรียนใหม่เพียงอย่างเดียว	ผู้สอนไม่สามารถเตรียมความพร้อมหรือขาดการกระตุ้นความสนใจแก่ผู้เรียนเป็นบางขั้นตอน ในขณะที่จัดการเรียนการสอน	ผู้สอนไม่สามารถเตรียมความพร้อมหรือขาดการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนในขณะที่จัดการเรียนการสอน	
2) ทักษะการอธิบาย	ผู้สอนมีความสามารถในการพูดแสดงรายละเอียดจากข้อสงสัยให้เกิดความชัดเจน ใช้ภาษาที่สั้น กระชับครอบคลุมใจความสำคัญ มีการสรุปประเด็นที่อธิบาย	ผู้สอนมีความสามารถในการพูดแสดงรายละเอียดจากข้อสงสัยให้เกิดความชัดเจน ใช้ภาษาที่สั้น กระชับครอบคลุมใจความสำคัญ มีการสรุปประเด็นที่อธิบาย	ผู้สอนมีความสามารถในการพูดแสดงรายละเอียดจากข้อสงสัยให้เกิดความชัดเจน ใช้ภาษาที่สั้น กระชับ แต่ยังไม่ครอบคลุมใจความสำคัญ และไม่มีการสรุปประเด็นที่อธิบาย	ผู้สอนพูดโดยใช้ภาษาที่สั้น กระชับ แต่ยังไม่ครอบคลุมใจความสำคัญ และไม่มีการสรุปประเด็นที่อธิบาย	ผู้สอนมีการใช้ภาษาที่ยังไม่กระชับ ไม่ครอบคลุมใจความสำคัญ และไม่มีการสรุปประเด็นในการอธิบาย	
3. ทักษะการใช้คำถาม	ผู้สอนมีการกระตุ้นผู้เรียนโดยการใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในห้องเรียนมากกว่า 5 คำถาม	ผู้สอนมีการกระตุ้นผู้เรียนโดยการใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในห้องเรียน 4-5 คำถาม	ผู้สอนมีการกระตุ้นผู้เรียนโดยการใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในห้องเรียน 2-3 คำถาม	ผู้สอนมีการกระตุ้นผู้เรียนโดยการใช้คำถามเพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในห้องเรียน 1 คำถาม	ผู้สอนมีการใช้คำถามที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมในกระบวนการสอนแต่ไม่ได้เน้นให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดด้วยตนเอง	

รายการ ประเมิน	ระดับคะแนน					คะแนน ประเมิน
	5	4	3	2	1	
4) ทักษะการ เสริมกำลังใจ	ผู้สอนมีวิธีในการเสริม กำลังใจให้ผู้เรียนโดยตรง อย่างหลากหลายและ เหมาะสมกับตัวบุคคล ทุก ครั้งในการจัดกิจกรรม	ผู้สอนมีวิธีในการเสริม กำลังใจให้ผู้เรียนโดยตรง อย่างหลากหลายและ เหมาะสมกับตัวบุคคล ใน บางครั้งที่มีการจัดกิจกรรม	ผู้สอนมีวิธีในการเสริม กำลังใจให้ผู้เรียนโดยตรง อย่างหลากหลาย และไม่ เหมาะสมกับตัวบุคคลใน บางครั้ง	ผู้สอนมีวิธีในการเสริม กำลังใจให้ผู้เรียนโดยตรง เพียง 2-3 วิธี และ ไม่ เหมาะสมกับตัวบุคคลใน บางครั้ง	ผู้สอนมีวิธีในการเสริม กำลังใจให้ผู้เรียนโดยตรง เพียงวิธีเดียว แต่ไม่ เหมาะสมกับตัวบุคคลหลาย ครั้ง	
5) ทักษะการ สรุปบทเรียน	ผู้สอนสามารถสรุปหลักการสอน เนื้อหาถูกต้องและครอบคลุม ใจความสำคัญของบทเรียนอย่าง ครบถ้วน	ผู้สอนสามารถสรุปหลักการ สอน เนื้อหาถูกต้องและ ครอบคลุมใจความสำคัญ ของบทเรียน แต่ยังไม่ ครบถ้วน	ผู้สอนสามารถสรุปหลักการ สอน เนื้อหาขาดความถูกต้องใน บางประเด็น ครอบคลุม ใจความสำคัญของบทเรียน แต่ยังไม่ครบถ้วน	ผู้สอนสามารถสรุปหลักการ สอน เนื้อหาขาดความถูกต้องใน บางประเด็น ครอบคลุมใจความ สำคัญของบทเรียน	ผู้สอนสามารถสรุปหลักการสอน ได้ในบางบทเรียน เนื้อหาขาด ความถูกต้องในบางประเด็น ครอบคลุมใจความสำคัญบาง บทเรียน และยังไม่ครบถ้วน	
6) ทักษะการ เร้าความสนใจ	ผู้สอนมีความสามารถในการใช้ วิธีการเร้าความสนใจที่หลากหลาย โดยใช้ท่าทางประกอบ การสอนเป็นระยะ น้ำเสียง เปลี่ยนระดับตามความเหมาะสม	ผู้สอนมีความสามารถในการใช้ วิธีการเร้าความสนใจบางวิธี โดยใช้ท่าทางประกอบการสอน เป็นระยะ น้ำเสียงเปลี่ยนระดับ ตามความเหมาะสม	ผู้สอนมีความสามารถในการใช้ วิธีการเร้าความสนใจบางวิธี โดยใช้ท่าทางประกอบการสอน เป็นระยะ น้ำเสียงราบเรียบ ตลอดการสอน	ผู้สอนมีความสามารถในการใช้ วิธีการเร้าความสนใจบางวิธี โดยใช้ท่าทางประกอบการสอน บ้างน้ำเสียงราบเรียบตลอดการ สอน	ผู้สอนมีความสามารถใน การใช้วิธีการเร้าความสนใจ เพียงวิธีเดียว ไม่มีท่าทาง ประกอบการสอนน้ำเสียง ราบเรียบตลอดการสอน	
7) ทักษะการ ใช้กระดานดำ หรือกระดานขอล์ก	ผู้สอนสามารถนำกระดานดำมา ใช้เพื่อเสริมการใช้อุปกรณ์อื่นๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน ประกอบการบรรยาย อธิบาย สรุป และทบทวน บทเรียน อย่างมีระบบ เข้าใจ ง่าย สะอาดเรียบร้อย และ ลายมือสวยงาม	ผู้สอนสามารถนำกระดานดำมา ใช้เพื่อเสริมการใช้อุปกรณ์อื่นๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน ประกอบการบรรยาย อธิบาย สรุป และทบทวน บทเรียน อย่างมีระบบ เข้าใจ ง่ายและลายมือสวยงาม แต่ยังไม่ สะอาดเรียบร้อย	ผู้สอนสามารถนำกระดานดำมา ใช้เพื่อเสริมการใช้อุปกรณ์อื่นๆ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการ สอน ประกอบการบรรยาย อธิบาย สรุป และทบทวน บทเรียน อย่างมีระบบ เข้าใจ ง่าย แต่ยังไม่สะอาดเรียบร้อย และลายมือไม่สวยงาม	ผู้สอนสามารถนำกระดาน ดำมาใช้เพื่อเสริมการใช้ อุปกรณ์อื่นๆ ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบการบรรยาย อธิบาย สรุป และทบทวน บทเรียนแต่ยังไม่สามารถ เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ	ผู้สอนสามารถนำกระดานดำ มาใช้เพื่อเสริมการใช้อุปกรณ์ อื่นๆ ในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน ประกอบการ บรรยาย อธิบาย สรุป และทบทวนบทเรียนได้ใน บางครั้ง และยังไม่สามารถ เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ	

รายการ ประเมิน	ระดับคะแนน					คะแนน ประเมิน
	5	4	3	2	1	
8) ทักษะการ กระตุ้นให้คิด	ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะ ความสามารถทางความคิด และกระตุ้นผู้เรียนได้ฝึก ทักษะความคิดในหลาย รูปแบบ เช่น ทักษะ ความคิดรวบยอด ทักษะ การคิดหาคำตอบ	ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะ ความสามารถทางความคิด และกระตุ้นผู้เรียนให้ฝึก ทักษะความคิดได้ในบาง รูปแบบ	ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะ ความสามารถทางความคิด แต่กระตุ้นผู้เรียนให้ได้ฝึก ทักษะความคิดได้เพียง รูปแบบเดียว	ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะ ความสามารถทางความคิด แต่ไม่สามารถกระตุ้นผู้เรียน ให้ได้ฝึกทักษะความคิด รูปแบบใดได้อย่างชัดเจน	ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะ ความสามารถทางความคิด	
9) ทักษะการ ใช้สื่อการสอน	ผู้สอนมีการใช้สื่อการสอนที่ หลากหลายเหมาะกับการ จัดการเรียนการสอนในทุก ขั้นตอน	ผู้สอนมีการใช้สื่อการสอนที่ หลากหลายเหมาะกับการ จัดการเรียนการสอนในบาง ขั้นตอน	ผู้สอนมีการใช้สื่อการสอนที่ หลากหลายเพียงบางครั้ง เหมาะกับการจัดการเรียน การสอนในทุกขั้นตอน	ผู้สอนมีการใช้สื่อการสอน เพียงรูปแบบเดียวในการ จัดการเรียนการสอนในทุก ขั้นตอน	ผู้สอนมีการใช้สื่อการสอน เพียงรูปแบบเดียวในการ จัดการเรียนการสอนบาง ขั้นตอน	

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 40-45คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดีมาก	ได้คะแนนรวมระหว่าง 35-39 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 30-34 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
พอใช้	ได้คะแนนรวมระหว่าง 25-30 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 24คะแนน

ภาคผนวก ง

แบบวัดความตระหนักในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์
ต้นแบบ เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

แบบวัดความตระหนักในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ
 วิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

คำชี้แจง ขอให้ท่าน ใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน

รายการการประเมิน	5	4	3	2	1
1. ด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) หมายถึง ความสามารถในการเก็บรักษามวล ประสบการณ์ต่างๆ จากการที่ได้รับรู้ไว้และระลึกถึงนั้นได้เมื่อต้องการ					
1.1 ท่านมีความรู้และความเข้าใจในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย					
1.2 ท่านได้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมก่อนและหลังจากการสอน กีฬาพื้นเมืองไทย					
1.3 กิจกรรมที่นำมาสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสามารถให้ประสบการณ์ โดยตรงกับผู้เรียน					
1.4 ท่านมีการประเมินความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนเป็นระยะ					
1.5 การจัดกิจกรรมของท่านสามารถที่จะทำให้ผู้เรียนจดจำสิ่งนั้น					
2. ด้านอารมณ์ความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกและทัศนคติ ความสนใจที่มีต่อกีฬาพื้นเมืองไทย					
2.1 ท่านชอบที่จะจัดกิจกรรมการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย					
2.2 ท่านทราบถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคลและ นำมาใช้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย					
2.3 ท่านมีทัศนคติที่ดีในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย					
2.4 ท่านมีความสนใจต่อกีฬาพื้นเมืองไทย					
2.5 ท่านมีความใส่ใจ ต่อการเตรียมการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย					
3. ด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ					
3.1 ท่านเป็นแบบอย่างในการเล่นกีฬาพื้นเมืองไทย					
3.2 ท่านสามารถจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับชนิดกีฬาพื้นเมืองไทย					
3.3 ท่านสามารถจัดเตรียมสถานที่ให้พร้อมต่อการจัดกีฬาพื้นเมืองไทย					
3.4 ท่านมีความชำนาญในการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยได้ เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละวัย					
3.5 ท่านสามารถสืบค้นข้อมูลกีฬาพื้นเมืองไทยได้อย่างรวดเร็ว					

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 61-75 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดีมาก	ได้คะแนนรวมระหว่าง 46-60 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 31-45 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
พอใช้	ได้คะแนนรวมระหว่าง 16-30 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 15 คะแนน

ภาคผนวก จ

แบบสังเกตพฤติกรรมนิสิตครูในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์
ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

**แบบสังเกตพฤติกรรมนิสิตครูในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้
เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬา
พื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู**

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับ
วิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ชื่อนิสิต.....เลขประจำตัว.....

รายการการสังเกต	ระดับการปฏิบัติ			
	ทำ ประจำ 3	ทำ บางครั้ง 2	ทำน้อย ครั้ง 1	ไม่ทำ เลย 0
ขั้นตอนที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (สัปดาห์ที่ 1 - 2)				
1.1 นิสิตครูเขียนความหมายและความสำคัญของกิจกรรมเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก				
1.2 นิสิตครูจับกลุ่มสรุปความหมายและความสำคัญ จากข้อ 1.1 นำเสนอหน้าชั้นเรียน				
1.3 นิสิตครูร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียน				
ขั้นตอนที่ 2 กระบวน การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (สัปดาห์ที่ 3 - 4)				
2.1 นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเล็ก				
2.2 นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก				
2.3 นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวพื้นฐานสำหรับเด็กเล็ก				
2.4 นิสิตครูศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเล็ก				
2.5 นิสิตครูศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก				
2.6 นิสิตครูศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการเคลื่อนไหวพื้นฐานสำหรับเด็กเล็ก				
2.7 นิสิตครูนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน				
2.8 นิสิตครูร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า				
ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก (สัปดาห์ที่ 5 - 9)				
3.1 นิสิตครูช่วยระดมสมองในเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหว				
3.2 นิสิตครูยกตัวอย่างกิจกรรมการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ได้				
3.3 นิสิตครูสามารถอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table) เพื่อเสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวและเกมการเคลื่อนไหวทั้ง 3 ประเภท				
3.4 นิสิตครูจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ได้คิดขึ้น				

รายการการสังเกต	ระดับการปฏิบัติ			
	ทำ ประจำ 3	ทำ บางครั้ง 2	ทำน้อย ครั้ง 1	ไม่ทำ เลย 0
3.5 นิสิตครูเกิดการสะท้อนคิดในกิจกรรมที่ดำเนินการ				
3.6 นิสิตครูร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า				
ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค (สัปดาห์ที่ 10-11)				
4.1 นิสิตครูศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสอนการเขียนแผน และวิธีการสอนแบบต่างๆ				
4.2 นิสิตครูเขียนแผนการสอนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว				
4.3 นิสิตครูนำแผนการสอนมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้สอน				
4.4 นิสิตครูทดลองสอนจริงและบันทึกเทปวิดีโอ				
4.5 นิสิตครูร่วมกันชี้แนะปรับปรุงการสอนของเพื่อนในชั้นเรียน				
4.6 นิสิตครูร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า				
ขั้นตอนที่ 5 การชมวิดิทัศน์ต้นแบบ (สัปดาห์ที่ 12-14)				
5.1 นิสิตครูอภิปรายถึงวิดิทัศน์ต้นแบบที่ได้ชมและนำมาเขียน แผนการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย				
5.2 นิสิตครูปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมตามที่คุณสอนแนะนำ				
5.3 นิสิตครูจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในโรงเรียนระดับประถมศึกษา				
5.4 นิสิตครูสังเกตผลและปรับปรุงผลของการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยกับ ผู้เรียนในระดับประถมศึกษา				
ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน (สัปดาห์ที่ 15)				
6.1 นิสิตครูนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย ในประเด็นการประเมินพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวของนักเรียน				
6.2 นิสิตครูนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็นการ ประเมินการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กและกล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียน				
6.3 นิสิตครูนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย ในประเด็นพัฒนาการ 5 ด้านทางพลศึกษา				
ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ (สัปดาห์ที่ 16)				
7.1 นิสิตครูออกแบบและลงมือปฏิบัติการสรุปเนื้อหา กระบวนการเรียน เพื่อสะท้อนการตระหนักถึงวิธีการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวและกีฬาพื้นเมืองไทย				

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ คุณภาพ	เกณฑ์การตัดสิน
ดีเยี่ยม	ได้คะแนนรวมระหว่าง 74 - 93 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งต่ำกว่า 2 คะแนน
ดี	ได้คะแนนรวมระหว่าง 54 - 73 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
พอใช้	ได้คะแนนรวมระหว่าง 34 - 53 คะแนน และไม่มีผลการประเมินข้อใดข้อหนึ่งได้ 0 คะแนน
ไม่ผ่าน	ได้คะแนนรวมระหว่าง 0 - 33 คะแนน

ภาคผนวก ฉ

แบบสอบถามความคิดเห็นนิสิตครูในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก
ร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย
สำหรับนิสิตครู

**แบบสอบถามความคิดเห็นนิสิตครูในการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวทางการเรียนรู้
เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬา
พื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู**

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน
พลศึกษาตามแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบมากที่สุด โดยแต่ละคำมีความหมายดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นร้อยละ 81 – 100

ระดับคะแนน 4 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นร้อยละ 61 – 79

ระดับคะแนน 3 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นร้อยละ 41 – 59

ระดับคะแนน 2 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นร้อยละ 21 – 39

ระดับคะแนน 1 หมายถึง ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นร้อยละ 0 – 20

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ขั้นตอนที่ 1 การนำเข้าสู่บทเรียน (สัปดาห์ที่ 1 - 2)					
1.1 ท่านขอการให้เขียนความหมายและความสำคัญของกิจกรรมเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก					
1.2 ท่านขอการจับกลุ่มสรุปความหมายและความสำคัญ จากข้อ 1.1 และนำเสนอหน้าชั้นเรียน					
1.3 ท่านขอการร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียน					
ขั้นตอนที่ 2 กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (สัปดาห์ที่ 3 - 4)					
2.1 ท่านขอการให้ตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเล็ก					
2.2 ท่านขอการให้ตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก					
2.3 ท่านขอการตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวพื้นฐานสำหรับเด็กเล็ก					
2.4 ท่านขอการให้ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเล็ก					
2.5 ท่านขอการให้ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก					
2.6 ท่านขอการให้ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อการเคลื่อนไหวพื้นฐานสำหรับเด็กเล็ก					
2.7 ท่านขอการที่ได้นำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน					
2.8 ท่านขอการร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า					
ขั้นตอนที่ 3 กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก (สัปดาห์ที่ 5 - 9)					
3.1 ท่านขอการได้ช่วยกันระดมสมองในเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหว					
3.2 ท่านขอการได้ยกตัวอย่างกิจกรรมการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่และการเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ได้					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3.3 ท่านสามารถอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table) เพื่อเสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวและเกมการเคลื่อนไหวทั้ง 3 ประเภท					
3.4 ท่านชอบการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่ได้คิดขึ้น					
3.5 ท่านสามารถสะท้อนคิดในกิจกรรมที่ดำเนินการ					
3.6 ท่านชอบการร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า					
ขั้นตอนที่ 4 การสอนแบบจุลภาค (สัปดาห์ที่ 10-11)					
4.1 ท่านสามารถศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสอนการเขียนแผนและวิธีการสอนแบบต่างๆ					
4.2 ท่านสามารถเขียนแผนการสอนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหว					
4.3 ท่านสามารถนำแผนการสอนมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้สอน					
4.4 ท่านสามารถทดลองสอนจริงและบันทึกเทปวีดิทัศน์					
4.5 ท่านสามารถร่วมกันชี้แนะปรับปรุงการสอนของเพื่อนในชั้นเรียน					
4.6 ท่านสามารถร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า					
ขั้นตอนที่ 5 การชมวีดิทัศน์ต้นแบบ (สัปดาห์ที่ 12-14)					
5.1 ท่านสามารถอภิปรายถึงวีดิทัศน์ต้นแบบที่ได้ชมและนำมาเขียนแผนการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทย					
5.2 ท่านสามารถปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมตามที่ผู้สอนแนะนำ					
5.3 ท่านสามารถจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในโรงเรียนระดับประถมศึกษา					
5.4 ท่านสามารถสังเกตผลและปรับปรุงผลของการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา					
ขั้นตอนที่ 6 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน (สัปดาห์ที่ 15)					
6.1 ท่านสามารถนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็นการประเมินพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวของนักเรียน					
6.2 ท่านสามารถนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็นการประเมินด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ของนักเรียน					
6.3 ท่านสามารถนำเสนอเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็นการพัฒนาการด้านร่างกาย 5 ด้าน					
ขั้นตอนที่ 7 การเผยแพร่กระบวนการสู่สาธารณะ (สัปดาห์ที่ 16)					
7.1 ท่านสามารถออกแบบและลงมือปฏิบัติการสรุปเนื้อหา กระบวนการเรียนเพื่อสะท้อนการตระหนักถึงวิธีการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวและกีฬาพื้นเมืองไทย					

ภาคผนวก ข

แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบ
เพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) The Development of Physical Education Instructional Model Based on Active Learning with Video Model to Promote Teaching Skill and Personal Awareness of Teaching Thai Traditional Sport for Student Teachers.

ชื่อผู้วิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัฐพร สุดดี

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและสร้างรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทย

2. เพื่อศึกษาผลและนำเสนอการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาองค์ประกอบต่างๆ ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวีดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู ในส่วนต่าง ๆ ต่อไปนี้ว่ามีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด โดยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็น ดังต่อไปนี้

ความเหมาะสม ระดับ 5	หมายถึง	ขั้นตอนมีความเหมาะสมมากที่สุด
ความเหมาะสม ระดับ 4	หมายถึง	ขั้นตอนมีความเหมาะสมมาก
ความเหมาะสม ระดับ 3	หมายถึง	ขั้นตอนมีความเหมาะสมปานกลาง
ความเหมาะสม ระดับ 2	หมายถึง	ขั้นตอนมีความเหมาะสมน้อย
ความเหมาะสม ระดับ 1	หมายถึง	ขั้นตอนมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวทางการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์
ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู

ขั้นตอนที่ 1.0 ชั้นเตรียมความพร้อม (องค์ประกอบที่ 1 ความรู้พื้นฐาน และองค์ประกอบที่ 2 บทบาทผู้สอน
และบทบาทนิสิตครู)

แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตาม แนวทางการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริม ทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้น เมืองไทยสำหรับนิสิตครู	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
1.1 รับฟังการปฐมนิเทศและวางแผนการเรียนการสอน แนะนำวิชาเรียน อธิบายรายละเอียดของวิชา รูปแบบการจัดการเรียนการ สอน การวัดและประเมินผลและข้อตกลงในการเรียน						
1.2 นิสิตครูเขียนความหมายและความสำคัญของกิจกรรม เคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก						
1.3 นิสิตครูจับกลุ่มสรุปความหมายและความสำคัญ จากข้อ 1 แล้ว นำเสนอหน้าชั้นเรียน						
1.4 นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้เรียนในวันนี้						

ขั้นตอนที่ 2.0. กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (องค์ประกอบที่ 1 ความรู้พื้นฐานและ
องค์ประกอบที่ 2 บทบาทผู้สอนและบทบาทนิสิตครู)

แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตาม แนวทางการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริม ทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้น เมืองไทยสำหรับนิสิตครู	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
นิสิตครูแบ่งกลุ่มศึกษา ค้นคว้าใน 3 หัวข้อ ดำเนินการตาม กระบวนการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ ได้แก่ 2.1 ชั้นสังเกต นิสิตครูตั้งข้อสังเกตทฤษฎี แนวคิด หลักการเกี่ยวกับ 3 หัวข้อ ต่อไปนี้						
2.1.1 พัฒนาการของเด็กเล็ก						
2.1.2 การเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน						
2.1.3 การเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก						

แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
2.2 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล นิสิตครูเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาค้นคว้าใน 3 หัวข้อดังต่อไปนี้						
2.2.1 พัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กเล็ก						
2.2.2 พัฒนาการทางการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก						
2.2.3 การเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก						
2.3 ขั้นตรวจสอบ นิสิตครูนำประเด็นจากทั้ง 3 หัวข้อ จากการค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกันในชั้นเรียน						
2.4 ขั้นสรุปความรู้ได้ นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปความรู้จากการศึกษาค้นคว้า						

ขั้นตอนที่ 3.0 กิจกรรมการเคลื่อนไหวเชิงรุก (องค์ประกอบที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรม)

แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิถีทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
3.1 นิสิตครูจัดกลุ่มทำงานกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน						
3.2 นิสิตครูภายในกลุ่มใช้เทคนิคระดมสมองโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมการเคลื่อนไหว ประกอบด้วย						
3.2.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่						
3.2.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่						
3.2.3 การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์						
3.2.4 การเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก						
3.3 นิสิตครูยกตัวอย่างกิจกรรมทั้ง 3 ประเภท ประกอบด้วย						
3.3.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่						
3.3.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่						
3.3.3 การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์						
3.3.4 การเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก						

แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
3.4 นิสิตครูอภิปรายแบบโต๊ะกลม (Round Table) เพื่อเสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวและเกมการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 3 ประเภทประกอบ ด้วย						
3.4.1 การเคลื่อนไหวอยู่กับที่						
3.4.2 การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่						
3.4.3 การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์						
3.4.4 การเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก						
3.5 นิสิตครูแต่ละกลุ่มนำเสนอกิจกรรมการเคลื่อนไหวและเกมการเคลื่อนไหวที่ได้คิดขึ้น						
3.6 นิสิตครูสะท้อนความคิดในกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ						
3.7 นิสิตครูและผู้สอนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่ได้จัดกิจกรรมไปในแต่ละสัปดาห์						

ขั้นตอนที่ 4.0 การสอนแบบจุลภาค (องค์ประกอบที่ 3 วิธีการจัดกิจกรรม)

แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับนิสิตครู	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
4.1 นิสิตครูจัดกลุ่มทำงานกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน						
4.2 นิสิตครูศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะการสอน การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ และวิธีการสอนแบบต่างๆ						
4.3 นิสิตครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน						
4.4 นิสิตครูนำแผนการจัดการเรียนรู้ มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้สอน						
4.5 นิสิตครูทดลองสอนจริงและบันทึกเทป วิดิทัศน์						
4.6 นิสิตครูร่วมกันชี้แนะปรับปรุงการสอนของเพื่อนในชั้นเรียน						
4.7 ผู้สอนแนะนำผู้เรียนในประเด็นที่ควรให้ความสนใจในการจัดกิจกรรม						
4.8 ผู้สอนแนะนำกิจกรรมการเรียนรู้ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook Group)						

ขั้นตอนที่ 5.0 การชมวิดิทัศน์ต้นแบบ (องค์ประกอบที่ 4 วิดิทัศน์ต้นแบบ)

แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตาม แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริม ทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้น เมืองไทยสำหรับนิสิตครู	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
5.1 นิสิตครูจัดกลุ่มทำงานกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน						
5.2 นิสิตครูแต่ละกลุ่มเลือกประเภทกีฬาพื้นเมืองไทยที่เหมาะสม สำหรับเด็กเล็ก						
5.3 นิสิตครูแต่ละกลุ่มเลือกชมวิดิทัศน์ต้นแบบในสื่อสังคม ออนไลน์						
5.4 นิสิตครูร่วมกันอภิปรายถึงวิดิทัศน์ต้นแบบที่ได้ชม						
5.5 นิสิตครูเขียนแผนการจัดการเรียนรู้กีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็ก						
5.6 นิสิตครูในกลุ่มร่วมกันปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรม โดยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะ						
5.7 นิสิตครูจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยสำหรับเด็กเล็กในระดับ อนุบาลและระดับประถมศึกษาตอนต้น						
5.8 นิสิตครูสังเกตผลของการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยกับผู้เรียนใน ระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาตอนต้น						
5.9 นิสิตครูนำผลที่ได้จากการจัดกิจกรรมกีฬาพื้นเมืองไทยและ นำมาปรับปรุงให้ได้วิธีการสอนที่สมบูรณ์						

ขั้นตอนที่ 6.0 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน (องค์ประกอบที่ 2 บทบาทผู้สอนและบทบาทนิสิตครู
และองค์ประกอบที่ 5 การประเมินผล)

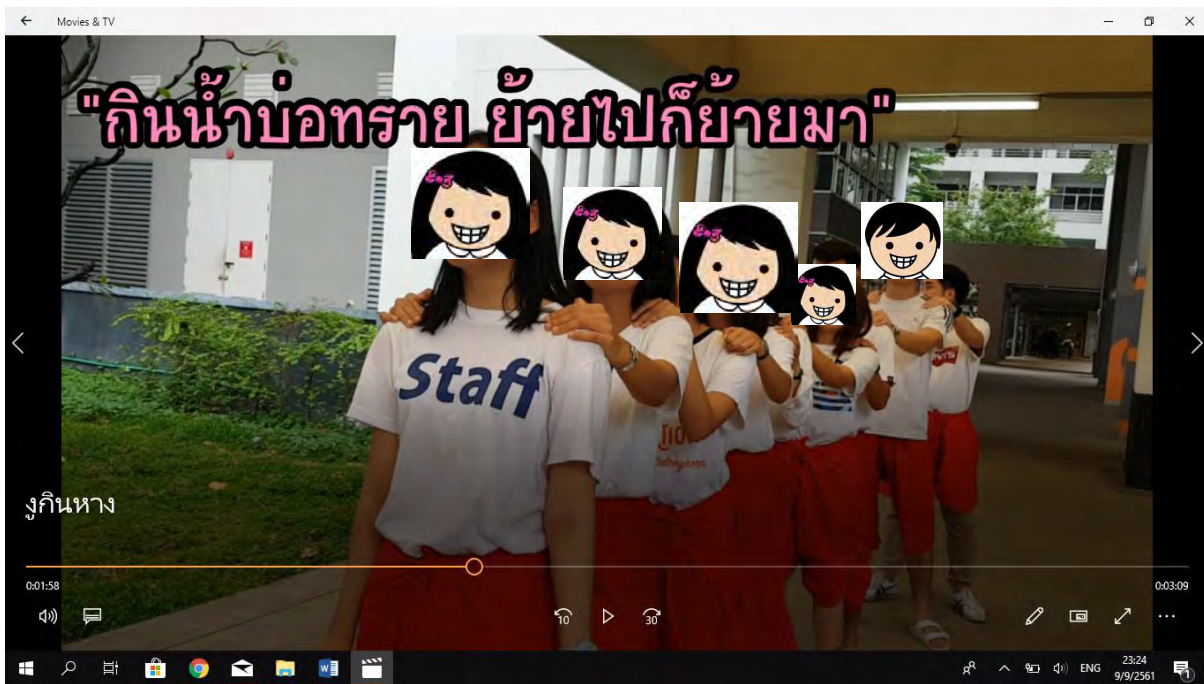
แบบรับรองรูปแบบการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาตาม แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับวิดิทัศน์ต้นแบบเพื่อส่งเสริม ทักษะการสอนและความตระหนักในการสอนกีฬาพื้น เมืองไทยสำหรับนิสิตครู	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
6.1 นิสิตครูนำเสนอหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับผลการจัดกิจกรรมการ เคลื่อนไหว และกีฬาพื้นเมืองไทยในประเด็น ดังต่อไปนี้						
6.1.1 ประเมินพัฒนาการเด็กในแต่ละวัย						
6.1.2 ประเมินการเคลื่อนไหวสำหรับเด็กเล็ก						
6.1.3 ประเมินการเคลื่อนไหวขั้นพื้นฐาน						

ภาคผนวก ซ
ตัวอย่างวิดิทัศน์ต้นแบบ

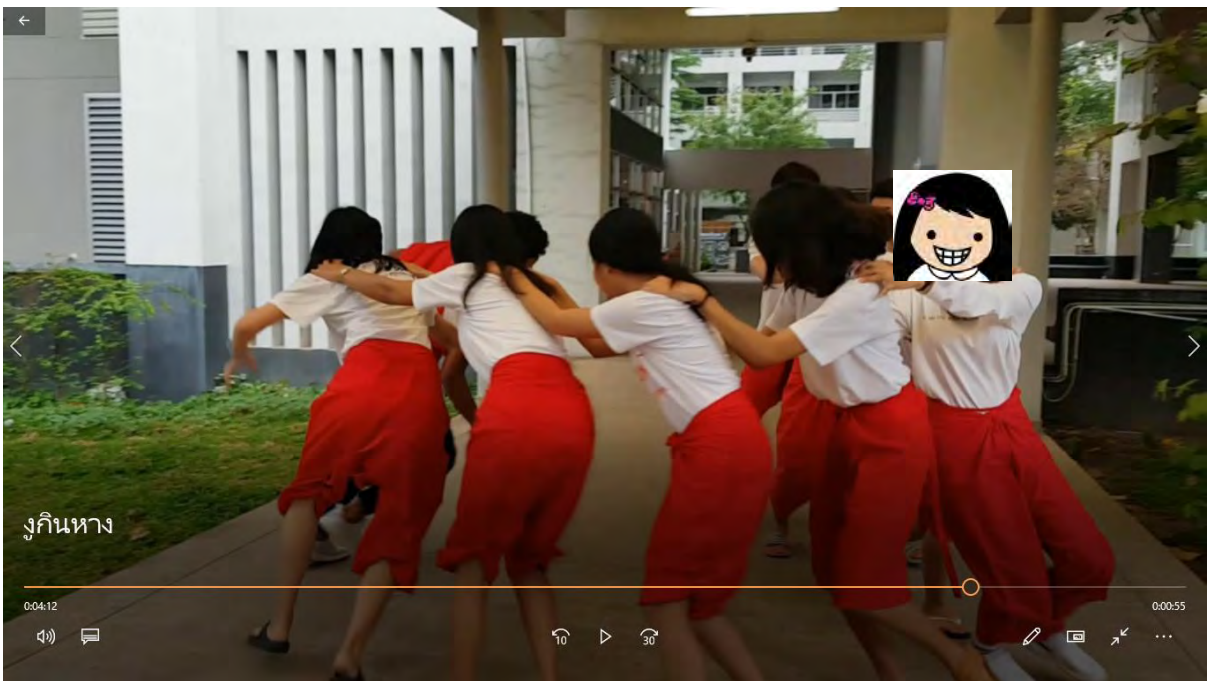
ตีจับ

งูกินหาง

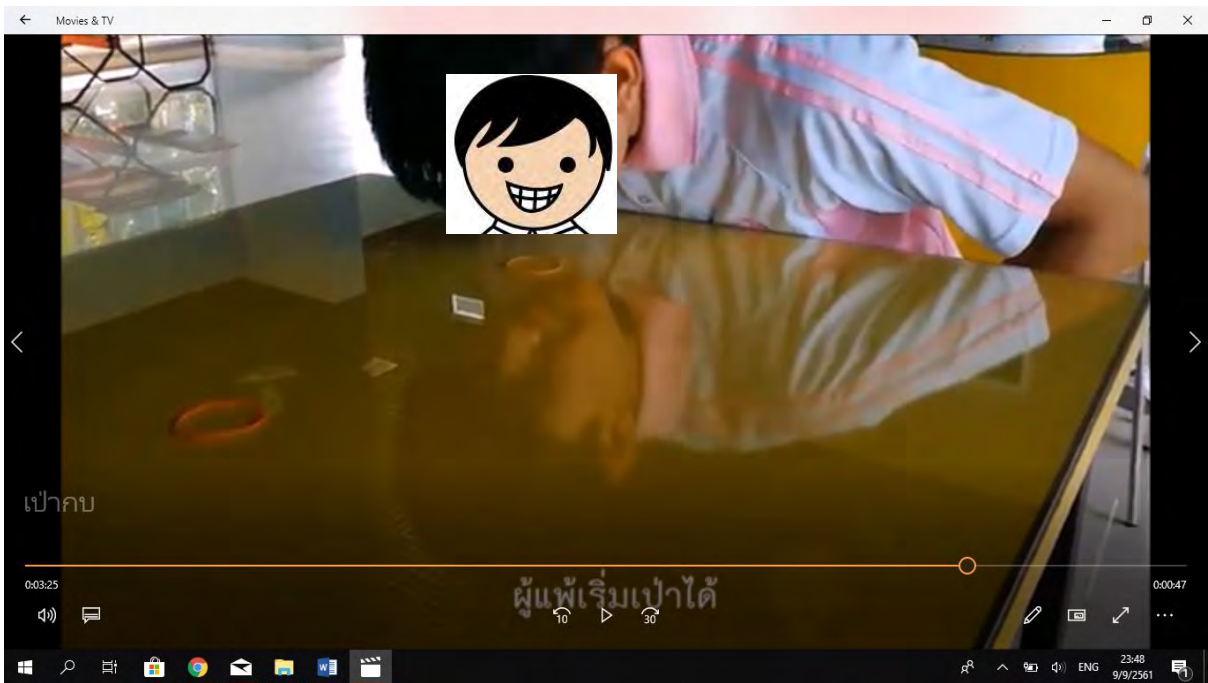

งูกินหาง

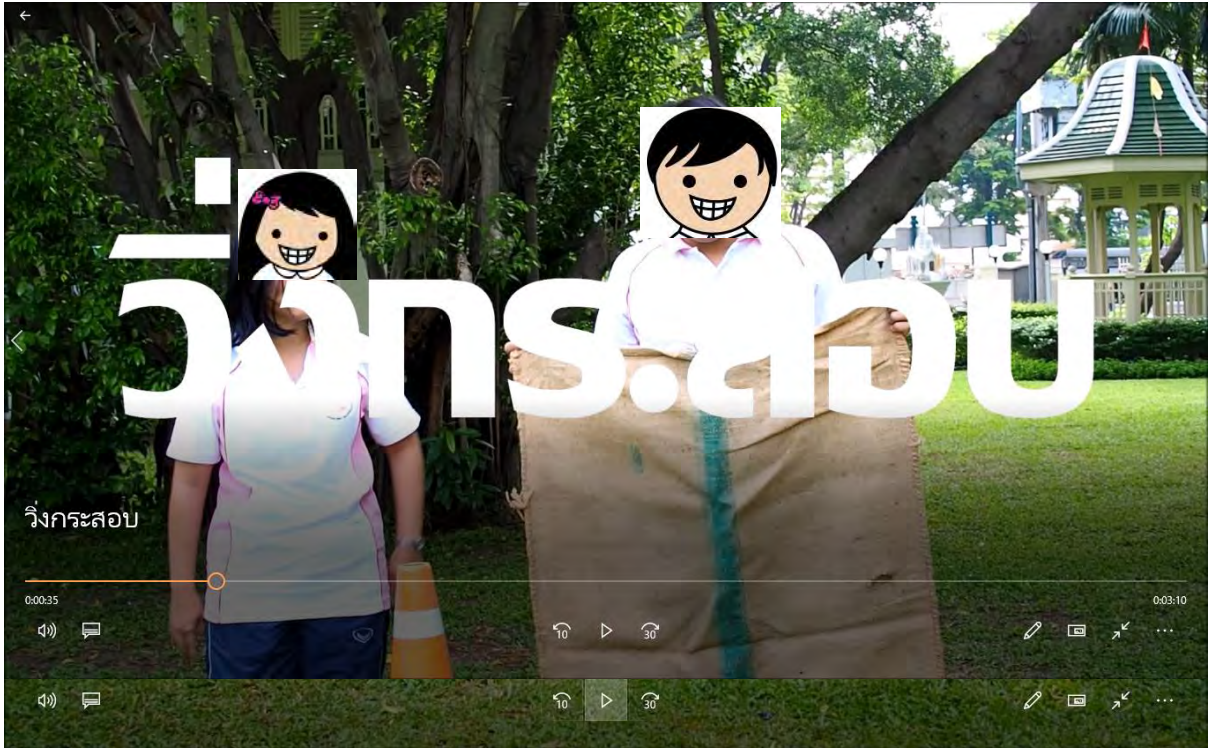

เป่ากบ

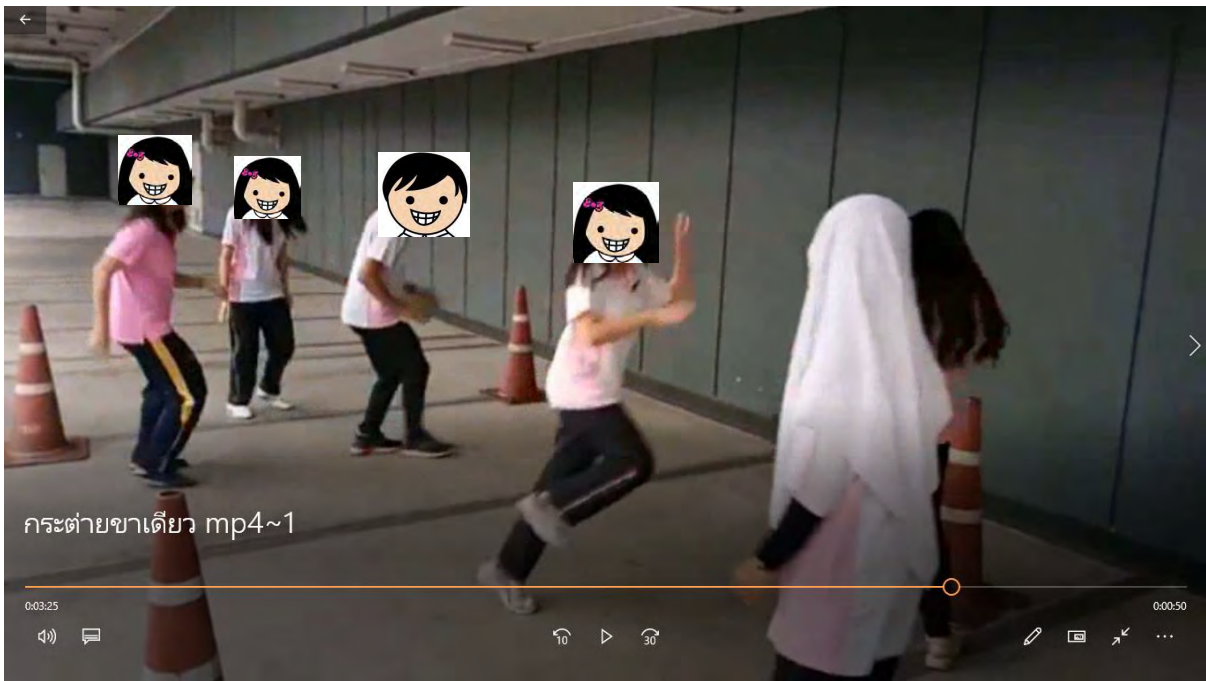
วิ่งกระสอบ

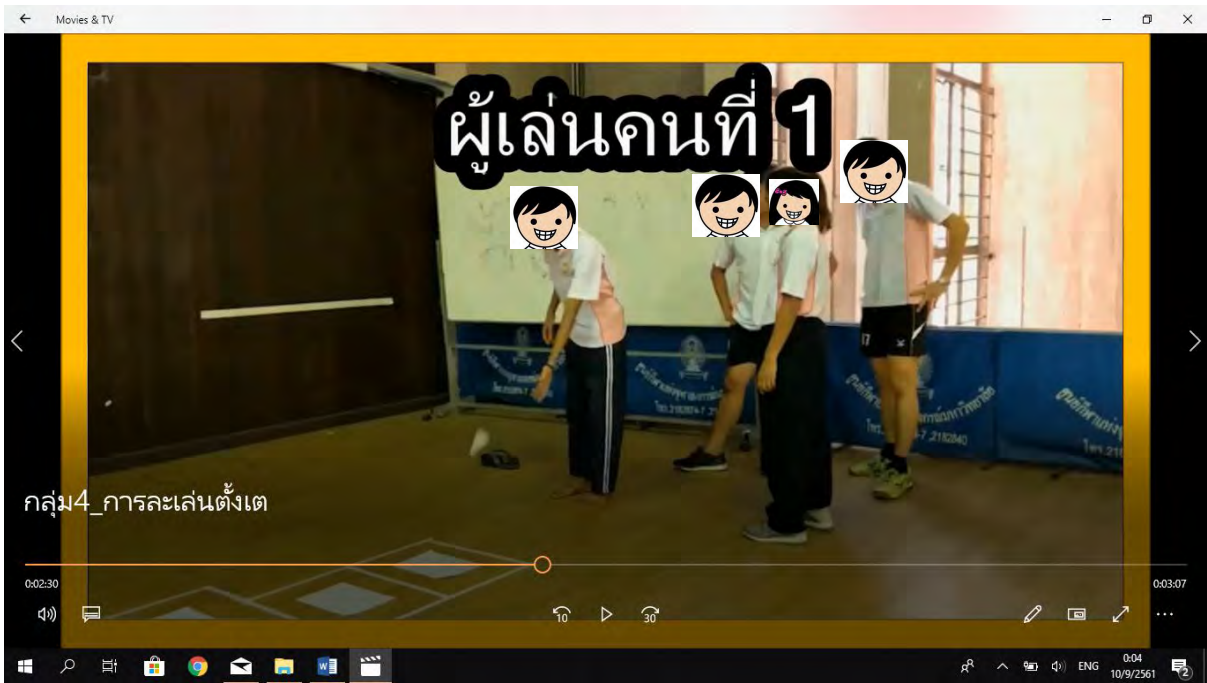

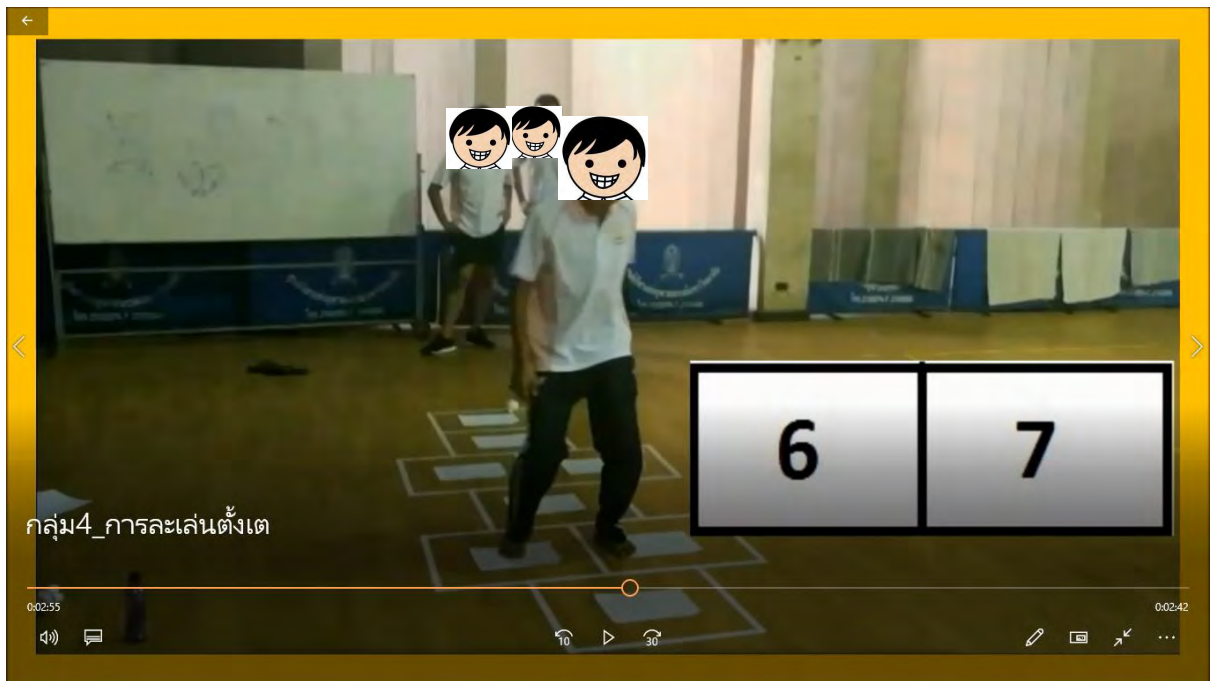
กระต่ายขาเดียว

๕
ตั้งเต

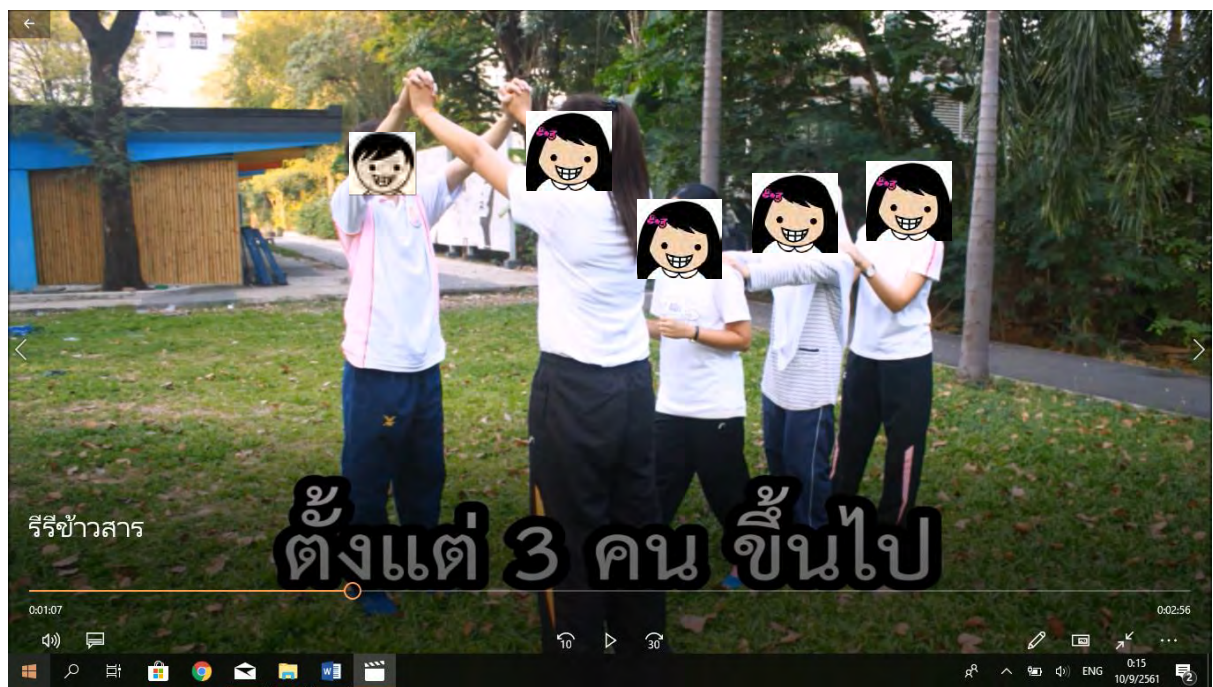
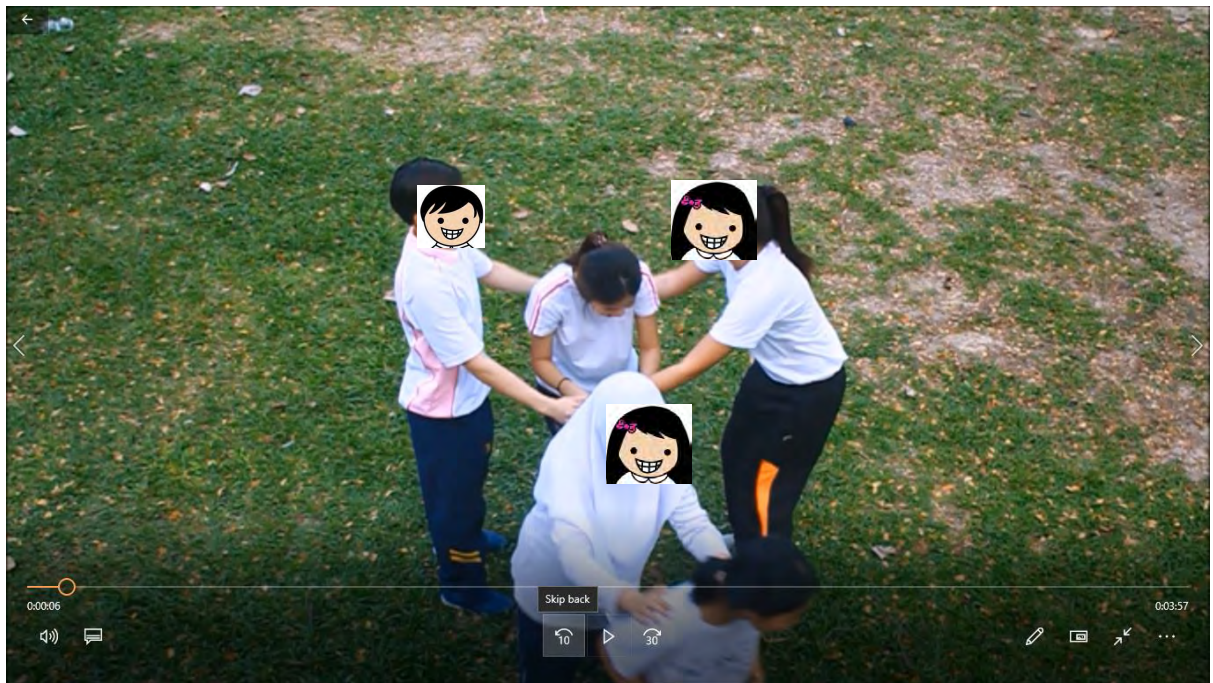

โพงพาง

รื้อข้าวสาร

ประวัติผู้เขียนวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อนุรักษ์ สุดดี เกิดเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2517 ที่จังหวัดสมุทรสาคร สำเร็จการศึกษา ครุศาสตรบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2539 และ ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปีการศึกษา 2543 ปัจจุบันเป็นอาจารย์สาขาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ที่โรงเรียนสาริตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม

การติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์ : 081-6441843 E-Mail : nong.suddee@gmail.com ID Line : nuttaporn2517